

MARK TWAIN

Aventurile lui HUCKLEBERRY FINN

Mark Twain

AVENTURILE LUI HUCKLEBERRY FINN

www.virtual-project.eu

Persoanele care vor încerca să găsească o justificare acestei povestiri vor fi date în judecată; persoanele care vor încerca să identifice o morală în cuprinsul ei vor fi surghiunite; persoanele care vor încerca să-i găsească vreo intrigă anume vor fi împușcate.

Din ordinul autorului

CAPITOLUL I

N-aveți de unde să știți cine sunt, dacă n-ați citit cartea *Aventurile lui Tom Sawyer*¹ – dar n-are a face. Cartea a fost scrisă de domnul Mark Twain, iar cele istorisite într-înșea sunt în mare parte adevărate. A mai pus și de la el, pe ici pe colo – ia, o nimica toată – dar, îndeobște, tot ce spune e adevărat. Cui nu i se întâmplă să mintă din când în când? Poate doar mătușii Polly, văduvei Douglas sau, cine știe, lui Mary².

În carte era vorba și de Polly, mătușa lui Tom, și de Mary, și de văduva Douglas – și, precum v-am mai zis, în afară de unele lucruri trase de păr, cartea spunea adevărul adevărat.

Iată cum se isprăvea cartea: Tom și cu mine am găsit banii ascunși de tâlhari în peșteră și ne-am îmbogățit., Ne-am ales fiecare cu câte șase mii de dolari de aur. Un munte de bani, când îi puneai unul peste altul. Judele Thatcher i-a luat și i-a pus să clocească dobândă, câte un dolar pe zi, și asta tot anul, va să zică o grămadă de bani, cu care nu mai știai ce să faci. Văduva Douglas m-a înfiat, jurându-și să facă din mine „un om țivilizat”. Îmi venea tare greu să stau toată vremea în casă, din pricina văduvei care era groaznic de așezată și de tipică în tot ce făcea. De-aia, când n-am mai putut să rabd, am șters-o. Mi-am pus zdrențele alea vechi și m-am mutat iar în poloboc, bucuros că-s slobod. Dar Tom Sawyer m-a dibăcii și mi-a dat de veste că are de gând să pună pe roate o bandă de hoți, în care, dacă m-aș întoarce, la văduvă și m-aș face băiat de treabă; as putea intra și eu.

Așa că m-am întors, cum m-a văzut, văduva a început să bocească, zicând că-s o biată oaie rătăcită și multe altele, ce-i drept fără nicio răutate din parte-i. Apoi m-a vârât iarăși în hainele alea noi, în care m-apucau nădușelile și mă simțeam ca-n chingi. Și atunci vechea poveste a-nceput din nou. Când văduva suna clopoțelul pentru cină, trebuia să dau fuga numaidecât și, odată așezat la masă, n-aveam voie să încep să mănânc: trebuia să aștept până ce văduva, cu bărbia în piept, blagoslovea bucatele, cu toate că nu le lipsea nimica, atâta doar că fiecare fel era gătit în alt vas. Când le pui pe toate într-o

¹ Roman publicat de M. Twain în 1876, ai cărui eroi sunt Tom Sawyer și Huckleberry Finn.

² Personaje ale romanului *Aventurile lui Tom Sawyer*

strachină, e altceva: se amestecă între ele, se fac mai zemoase și ți-e mai mare dragul să le mănânci.

După cină, văduva își lua cartea și începea să mă dăscălească despre Moise și coșulețul de papură³. La-nceput ardeam de nerăbdare să știu ce-i cu el, dar când am aflat că Moise răposase de mult, nu m-am mai sinchisit de el, pentru că, între noi fie vorba, nu prea mă dau în vânt după ai morți.

Odată, când am vrut să fumez și eu pipă, i-am cerut voie văduvei. Dar ți-ai găsit! Zicea că nu-i frumos, că-i un obicei mitocănesc și c-ar trebui să mă las de fumat. Așa-s unii oameni. Se apucă să ponegrească niște lucruri de care n-au habar! Văduva îi tot dădea zor cu Moise, un cetățean care nici măcar nu-i era rudă și care, fiind mort, nu mai putea fi de folos nimănui; în schimb, mă învinuia într-una de o treabă care, orice s-ar zice, tot e bună la ceva. Unde mai pui că și văduva trăgea tutun pe nas, dar pas de-i spune ceva, ea cică avea dreptul.

Soră-sa, miss Watson, o fată bătrână, cu ochelari pe nas și cam sfrijită, care de câteva zile venise să stea la ea, m-a încolțit apoi cu un abecedar. M-a canonit așa cam un ceas, pân-a potolit-o văduva. Eram la capătul răbdărilor. O oră întregă după aceea m-am plictisit de moarte, simțeam că înnebunesc. Miss Watson mă cicălea mereu: „Huckleberry, ia-ți picioarele de-acolo”, „Huckleberry, nu te gheboșa, stai drept”. Și după un minut începea iar: „Huckleberry, nu mai căsca și nu te mai întinde așa. De ce nu-ncerci să te porți ca lumea?”

Când a început să-mi vorbească despre iad, i-am spus cinstit că mi-aș dori să fiu acolo. Asta a scos-o din sărite, măcar că n-o spusese cu răutate. Nu voiam decât să plec – oriunde, numai să plec; doream o schimbare, de orice fel.

Mi-a zis atunci că nu se cade să vorbesc așa, că ea n-ar fi spus niciodată una ca asta și că, în ce-o privește, va face totul ca să ajungă în rai. Cât despre mine, socotind că nu-i nicio scofală să mă duc într-un loc unde o să vină și ea, m-am hotărât să nu-mi dau silința s-o însoțesc. Firește că nu i-am spus-o, ca să n-o ațâț și mai mult – ar fi făcut gălăgie.

Miss Watson îi tot dădea înainte cu raiul. Așa-i era felul: când începea să-i turuie gurița nu era chip s-o oprești. În rai – zicea ea – oamenii n-au altă treabă decât să se plimbe toate ziua și să cânte la harfă, în vecii vecilor. După părerea mea, nu era cine știe ce pricopseală, însă nu i-am spus nimic.

³ O legendă a mitologiei biblice povestește că Moise, după ce s-a născut, a fost pus într-un coșuleț căruia i s-a dat drumul pe Nil. Coșulețul și copilul au fost găsiți de fiica faraonului.

Am, întrebat-o numai, ce crede: Tom Sawyer ar putea nimeri și el în rai? Firește că nu! Mi-a răspuns ea. M-am bucurat din cale-afară: nu de alta, dar voiam să fiu împreună cu Tom.

Miss Watson m-a tot bătut la cap, pân-am simțit că obolesc și mă apucă stenahoria, în curând au fost chemați în casă negrii și, după rugăciune, toată lumea s-a dus la culcare. M-am suit în odaia mea, cu un capăt de lumânare în mână; l-am pus pe masă, m-am așezat pe un scaun lângă fereastră și am încercat să mă gândesc la ceva vesel, dar degeaba. Mă simțeam atât de stingher, încât mai c-aș fi vrut să mor. Stelele străluceau și frunzișul copacilor fremăta jalnic. De departe se auzea țipătul unei bufnițe, bocind pesemne vreun mort. Pe urmă o ciuvică a început să cârâie și un câine să urle, semn că cineva avea să moară. Iar vântul îmi tot șoptea ceva la ureche și, nepricepând ce-mi spune, mă treceau fiori reci. Dinspre pădure se auzi apoi zgomotul pe care-l stârnesc strigoii când vor să ne spună ce au pe suflet și nu se pot face înțeleși; negăsindu-și tihnă în mormânt, sunt nevoiți să cutreiere drumurile și să se tângue noapte de noapte. Eram atât de abătut și de înfricoșat, încât tare aș fi vrut să am pe cineva lângă mine. Curând, un păianjen începu să mi se cațere, pe umăr; i-am făcut vânt și a picat taman în flacăra lumânării. Până s-apuc eu să mă mișc, se și mistuise. Știam că e semn rău și că-mi aduce nenorocire – n-aveam nevoie ca cineva să mi-o spună. Și m-a cuprins un tremurici, de era cât pe-aci să-mi cadă țoalele de pe mine. M-am sculat și am ocolit de trei ori scaunul, făcându-mi cruce de fiecare dată. Apoi mi-am legat c-un capăt de ață o șuviță de păr, ca să alung vrăjitoarele. Dar nu prea aveam eu încredere în chestia asta. Asemenea vrăji are rost să le faci când pierzi o potcoavă găsită, pe care voiai s-o atârni deasupra ușii, dar n-am auzit încă pe nimeni să spună că în felul ăsta ai putea scăpa de ghinion, după ce-ai omorât un păianjen.

M-am așezat iar, tremurând ca varga, și mi-am scos luleaua. Acum nu era primejdie să afle văduva, fiindcă în toată casa domnea o liniște de mormânt. După nu știu câtă vreme, am auzit cum bate orologiul târgului – Bang! Bang! – de douăsprezece ori, apoi s-a lăsat din nou tăcerea, mai adâncă decât înainte. Dar în curând am auzit trosnind o creangă undeva în desișul copacilor – ceva se mișca pe-acolo. Am stat așa, fără să clipesc, trăgând cu urechea. Am deslușit cu greu un mieunat, colo jos. Strașnic! Am mieunat și eu încetișor de tot, am stins lumânarea și am sărit de pe fereastră pe acoperișul șopronului. De-acolo m-am lăsat în jos și m-am strecurat târâș printre copaci. Tom Sawyer era, firește, acolo. Mă aștepta.

CAPITOLUL II

Am pornit tiptil spre marginea grădinii văduvei, pe o potecă pierdută printre copaci, aplecându-ne ca să nu ne lovim cu capul de crengi. Tocmai când treceam prin fața bucătăriei, m-am împiedicat de o rădăcină și am căzut cu zgomot. Ne-am ghemuit la pământ, ținându-ne răsuflarea. Jim, negrul cel mare al domnișoarei Watson, ședea în pragul bucătăriei – îl vedeam bine, fiindcă în spatele lui pâlpaia o lumină. S-a ridicat și, întinzându-și gâtul, a ascultat cam un minut apoi a strigat:

– Cine-acolo?

A mai tras puțin cu urechea, apoi a pornit tiptil și s-a oprit chiar alături de noi. Mai c-am fi putut să-l atingem cu mâna. Am stat așa nu știu câte minute, fără să zicem nici „pâs”, și pe deasupra mai eram și lipiți unul de altul. Mă apucase o mâncărime undeva, pe la gleznă, dar nu-ndrăzneam să mă scarpin. Pe urmă a început să mă mănânce urechea, apoi spinarea, tocmai între umeri. Simțeam că mor dacă nu mă scarpin. De-atunci am băgat de seamă de multe ori că dacă te afli într-o societate simandicoasă sau la vreo înmormântare – sau dacă te duci la culcare când nu ți-e somn – va să zică dacă te afli într-un loc unde nu se cuvine să te scarpini, taman atunci te-apucă mâncărimea într-o mie de locuri deodată.

După un timp, Jim spuse:

– Hei, cine-acolo? Unde ești? Să-mi sară ochii dacă n-am auzit ceva. Aha, știe Jim ce-i de făcut, șade aici, pân-aude iar zgomotul.

Și se așeză pe pământ, alături de noi. Își rezemă spinarea de un trunchi de copac și-și întinse picioarele, mai-mai să m-atingă. Începu să mă mănânce nasul așa de tare, că-mi dădură lacrimile. Dar nici gând să mă scarpin. Apoi mâncărimea trecu în nări și de-acolo mai departe. Nu mai știam ce să fac ca să stau locului. Cazna asta a ținut vreo șase-șapte minute, dar mie mi s-a părut o veșnicie. Acum mă mânca în vreo unsprezece locuri deodată. Simțeam că nu mai pot să rabd nici o clipă, dar m-am hotărât să-ncerc și mi-am încleștat fălcile. Tocmai atunci Jim începu să răsuflă greu, apoi să sforăie. Parcă mi s-a luat-o piatră de pe inimă!

Tom îmi făcu semn, suierând printre dinți, și începurăm să ne târâm amândoi de-a bușilea, cu vreo zece pași mai încolo. Tom se opri și-mi șopti că ar fi nostim să-l legăm pe Jim de copac. Nu eram de aceeași părere: dacă

se trezea? Ar fi făcut tărăboi și atunci s-ar fi băgat de seamă că fugisem de-acasă. După un timp, Tom îmi spuse că n-are destule lumânări și că se duce în bucătărie să mai șterpească vreo câteva. I-am zis că n-are rost să încerce – dacă se trezea Jim și venea după noi? Dar Tom zicea că face să încercăm, așa că ne-am furișat în bucătărie și am pus mâna pe trei lumânări, pentru plata cărora Tom lăsă pe masă un bănuț de cinci cenți. Apoi am ieșit. Mă treceau nădușelile de nerăbdare. Dar ți-ai găsit ca Tom să plece! Ținea morțiș să se târască până la locul unde se afla Jim, ca să-i mai joace un renghi. Poate unde eram singur, iar în jur era atâta liniște, mi s-a părut lungă așteptarea.

Îndată ce Tom s-a întors, am luat-o pe potecă, de-a lungul gardului ce împrejmuia grădina, și încet-încet am ajuns în creștetul dealului povârnit, peste drum de casă. Tom îmi povesti cum îi scosese pălăria lui Jim și o agățase de o cracă deasupra lui. Jim se mișcase nițel, însă nu se trezise. A doua zi, Jim avea să se laude la toată lumea că fusese fermecat de niște vrăjitoare care-l încălecaseră și cutreieraseră cu el întreg ținutul, aducându-l după aceea la loc sub copac și atârându-i pălăria de o creangă, ca să-i arate cu cine avusese de-a face. După încă o zi, Jim avea să spună că vrăjitoarele i se urcaseră în cârcă și-l călăriseră până hăt-depart, la New Orleans. De la o zi la alta, Jim lungea călătoria, ajungând cu vremea să spună că vrăjitoarele îl purtaseră prin întreaga lume, că-l sleiseră de puteri și-i învinetiseră spinarea. Jim era atât de mândru de ce pățise, că nici nu se mai uita la ceilalți negri. Veneau să-i asculte povestea negrii din împrejurimi și nu era altul mai vestit ca el în tot ținutul. Negrii veniți de departe rămâneau cu gura căscată, măsurându-l cu privirea din cap până-n picioare ca pe nu știu ce minunăție. Negriiăștia au obiceiul să stea pe întunerice în bucătărie, lângă focul din vatră, și să sporovăiască despre vrăjitoare. De câte ori vreunul din ei începea să vorbească, dându-și aere că știe tot, Jim îi reteza vorba:

— Hm! Ce știi tu despre vrăjitoare? Iar negrul cu pricina făcea fețe-fețe și trebuia să se așeze undeva, mai în fund.

Jim n-avea să se mai despartă niciodată de bănuțul acela de cinci cenți, pe care și-l legase cu o sfornică în jurul gâtului. Zicea că-i un talisman pe care i-l dăduse diavolul cu mâna lui, spunându-i că poate lecui cu el pe oricine și că poate chema vrăjitoarele de câte ori voia, dacă șoptea vreo două vorbulițe talismanului. Nu spunea însă niciodată care erau vorbulițele. Veneau la el negri din toate colțurile ținutului și-i dăruiau tot ce aveau la ei, numai să le arate bănuțul de cinci cenți. Dar se fereau să-l atingă, știind că însuși

diavolul îl ținuse în mână. De când îl văzuse pe diavol și fusese călărit de vrăjitoare, Jim nu mai muncea aproape deloc.

Când am ajuns cu Tom pe culmea dealului, ne-am aruncat privirea spre târgul din vale, unde clipeau trei-patru luminițe, pesemne în odăile cu oameni bolnavi. Deasupra noastră, strălucea bolta înstelată, iar jos, lângă târg, șerpua fluviul, lat de vreo milă, grozav de liniștit și măreț. Coborând dealul, ne-am întâlnit cu Joe Harper, Ben Rogers și alți doi-trei băieți care se ascunseseră în tăbăcăria veche. Am dezlegat o barcă și-am pornit la vale pe fluviu, vreo două mile și jumătate, până la știrbitura cea mare din coasta dealului, unde am și tras la mal.

Am intrat într-un pâlc de tufe, unde Tom ne-a pus pe fiecare să jurăm c-o să păstrăm taina, apoi ne-a arătat o văgăună în coasta dealului. Tufișurile erau mai dese acolo. Am aprins lumânările și ne-am târât pe brânci în văgăună, cale de vreo două sute de metri, până am dat de larg. Tom începu să cerceteze locurile de trecere și curând se vâri sub un perete în care n-ai fi zis că-i vreo crăpătură. Ne-am târât după el până ce-am ajuns într-un fel de chilioară igrasioasă și rece, unde ne-am și oprit.

– Acum – începu Tom – o să înființăm o bandă de tâlhari și o s-o botezăm „Banda lui Tom Sawyer”. Toți cei ce vor să intre în bandă trebuie să depună jurământul și să-l semneze cu sângele lor.

Văzând că toți vor, Tom scoase din buzunar o foaie de hârtie pe care scrisese jurământul și începu să ni-l citească. Zicea așa – că fiecă bătut trebuie să fie credincios bandei și să nu-i dea niciodată în vileag secretele; că dacă cineva făcea vreun rău unui membru al bandei, oricare alt membru al ei, căruia șeful îi porunca să-l omoare pe ticălos cu familie cu tot, era dator să se supună, neavând voie să mânănce, nici să doarmă până nu-i ucidea pe toți și nu le cresta pe piept câte o cruce – semnul bandei. Niciun străin nu putea folosi acest semn, iar dacă îndrăzne să-l folosească, trebuia judecat, și a doua oară – omorât pe loc. Iar dacă vreun membru al bandei trăda secretele ei, trebuia să i se taie gâtul, iar cadavrul lui urma să fie ars și cenușa împrăștiată, iar numele trădătorului urma să fie șters de pe listă, cu sânge, și nu mai putea fi pomenit niciodată de către membrii bandei, fiind blestemat și sortit uitării pentru vecie.

Toți băieții spuseră că-i un jurământ nemaipomenit de frumos și-l întrebă pe Tom dacă-l ticluise singur.

– În parte – răspunse el – iar restul l-am luat din cărțile cu piraiți și cu hoți; orice bandă care se respectă are un jurământ ca ăsta.

Câțiva își dădură cu părerea că ar fi bine ca familiile băieților care ar trăda secretele bandei să fie omorâte.

— Bună idee! Încuviință Tom și adăugă cu plaivazul și prevederea asta.

— Dar ce ne facem cu Huck Finn, că n-are familie? Întrebă Ben Rogers.

— Păi, n-are tată? zise Tom Sawyer.

— Da, are tată, numai că de la o vreme nu mai e de găsit. Pe vremuri venea beat mort în tăbăcărie și se culca lângă porci, dar de-un an și ceva n-a mai fost văzut pe-acolo.

Se apucară să despice firul în patru pe chestia asta și erau cât pe aci să mă scoată din bandă, sub cuvânt că fiecare membru trebuie să aibă o familie sau pe cineva care să poată fi omorât, altminteri n-ar fi drept pentru ceilalți. Tăceau toți, buimăciți, neștiind cum s-o scoată la capăt. Eram gata să plâng, când deodată îmi dete în gând că domnișoara Watson se potrivea de minune: la nevoie, puteau s-o omoare pe ea.

— Da, merge. E-n regulă! spuseră băieții. Huck poate intra în bandă.

Apoi fiecare își înțepă degetul cu un ac, ca să aibă cu ce iscăli. Mi-am pus și eu semnul pe hârtie.

— Și-acum – zise Ben Rogers – să vedem cu ce-o să se îndeletnicească banda noastră?

— Numai cu jafuri și omoruri – răspunse Tom.

— Dar ce-o să jefuim? Case, vite, sau...

— Fleacuri! Să furi vite sau alte lucruri de-astea nu e jaf, ci găinărie – spuse Tom Sawyer. Noi nu suntem găinari, noi trebuie să lucrăm în stil mare. Suntem tâlhari de drumul mare. Purtăm măști, oprim diligențe și trăsurile pe șosea, omorăm oamenii și le luăm ceasurile și banii.

— E musai să-i omorâm?

— Firește, e mai bine așa. Unii experți sunt de altă părere, dar îndeobște se zice că-i mai bine să-i omori, pe toți, afară de ăia pe care putem să-i aducem în peșteră ca prizonieri, până vor fi ransați⁴.

— Ce mai e și asta?

— Nu știu. Dar așa se obișnuiește, am citit în cărți. Și se înțelege că trebuie să facem și noi la fel.

— Dar cum putem s-o facem, dacă nu știm despre ce-i vorba?

— La naiba, nu pricepeți că e obligator? Nu v-am spus că așa scrie în cărți? Nu cumva vreți să faceți altfel decât scrie în cărți „ca să ncurcați lucrurile?

⁴ Expresie stâlcită de la cuvântul francez ransomer – a răscumpăra (n.t.)

— E ușor de zis, Tom Sawyer, dar cum naiba să fie ransați indivizii, dacă nu știm despre ce-i vorba? Asta aș vrea să știu. Dar tu ce crezi c-ar putea să fie?

— Habar n-am. Dar s-ar putea să însemne că-i ținem prizonieri până mor.

— Așa mai merge, nu e rău. De ce n-ai spus-o din capul locului? Îi ținem prizonieri până ce-i ransomează moartea; numai că până-atunci au să ne otrăvească viața, au să ne pape toată mâncarea și-au să încerce mereu să fugă.

— Mai las-o încolo, Ben Rogers! Cum să fugă când sunt păziți de un gardian, gata să tragă-n ei la cea mai mică mișcare?

— Un gardian? Asta-i prea de tot. Cum adică, cineva să stea aici toată noaptea, fără să-nchidă ochii, ca să-i păzească? Ce tâmpenie! N-ar fi mai bine să pună careva mâna pe-un ciomag și să-i ransomeze de cum sosesc?

— Nu, fiindcă asta nu-i scris nicăieri. Ascultă, Ben Rogers, ai de gând să faci cum scrie la carte, ori ba? Ce, îți închipui că ăia care au scris cărțile nu știu ce-i bine și ce nu-i bine să faci? Nu cumva crezi că poți să-i înveți tu? Te-nșeli. Nu, amice, o să-i ransomăm cum scrie la carte.

— Bine, fie. Dar eu, unul, zic că-i o neghiobie. Ia spune, omorâm și femeile?

— Ascultă, Ben Rogers, de-aș fi ageamiu ca tine, aș tăcea chitic. Să omori femeile? Ce idee! Nimeni n-a văzut în cărți una ca asta. Le aduci în peșteră și te porți cuviincios cu ele. Și încetul cu încetul le cazi cu troncu și ele nu vor să se mai întoarcă acasă.

— Dacă așa stau lucrurile, nu mai am nimic de zis, dar să știi că mare brânză nu e. În curând peștera noastră o să geamă de femei și de tot felul de tipi care așteaptă să fie ransați, iar pentru noi, tâlharii, nici n-o să mai fie loc. Dar dă-i înainte. Eu am isprăvit.

În vremea asta, prichindelul de Tommy Barnes adormise. Când îl treziră, era așa de speriat, încât începu să bâzâie, spunând că vrea acasă la mămica și că s-a săturat de hoție.

Începură să-l ia în bășcălie, strigându-i: „Sugaciule!” De necaz, picul ne amenință că o să dea pe față toate secretele, dar Tom îi dăruie cinci cenți ca să-si țină gura. După-aceea ne spuse, că e timpul să plecăm și că săptămâna viitoare o să ne întâlnim din nou, ca să jefuim și să omorâm niscaiva oameni.

Ben Rogers spuse că nu poate pleca de-acasă decât duminică, așa să ar fi mai bine să începem duminică viitoare. Toți ceilalți fură de părere că nu se cade să săvârșim asemenea isprăvi duminică. Chestia era lămurită A rămas stabilit să ne întâlnim cât mai curând ca să hotărâm o zi. Apoi, după ce l-am ales pe Tom Sawyer căpitan și pe Joe Harper aghiotant al bandei, am plecat

acasă. M-am cățărat pe acoperișul șopronului și m-am strecurat pe fereastră în camera mea, tocmai când se lumina de ziuă. Hainele mele noi-nouțe erau soioase și pline de noroi. Iar eu eram mort de oboseală.

CAPITOLUL III

A doua zi dimineată, domnișoara Watson mi-a tras o săpuneală strașnică din pricină că-mi murdărisem hainele, văduva însă nu m-a muștruluit, ci mi le-a curățat de noroi și de pete. Părea așa de amărâtă, că mi-am pus în gând să mă port ca un mieluşel câtăva vreme, dac-oi putea. Apoi domnișoara Watson m-a luat în iatacul ei și a-nceput să se roage, dar își răcea gura de pomană. Zicea că dacă am să mă rog în fiecare zi, au să mi se împlinescă toate dorințele.

Ți-ai găsit! Am încercat eu, nu-i vorbă, și-odată m-am ales cu o undiță, numai că era fără cârlige. N-aveam ce face cu ea fără cârlige, așa că am încercat de vreo trei-patru ori să cer cârlige, dar degeaba, nu căpătăm nirnâc. Într-o bună zi, am rugat-o pe domnișoara Watson să încerce ea pentru mine. Mi-a răspuns că-s un nătărău. Nu mi-a zis niciodată de ce și nici acum nu-s dumirit.

Odată m-am dus în pădure și mi-am bătut capul să pricep cum devine cazul. Dacă un om – îmi ziceam – poate primi orice ar cere într-o rugăciune, atunci de ce nu-și recapătă diaconul Winn banii pierduți cu porcii pe care i-a cumpărat? De ce văduva nu-si primește înapoi tabachera de argint ce i-a fost furată? De ce domnișoara Watson nu pune pic de carne pe ea? Nu – mi-am zis eu – toate astea-s mofturi.

M-am dus s-o întreb pe văduvă, care m-a lămurit că prin rugăciune se pot căpăta „daruri spirituale.” Văzând că nu pricep despre ce-i vorba, mi-a spus că trebuie să ajut pe alții și să am mereu grijă de ei, fără să mă gândesc nicio clipă la mine. Printre „alții” se numără firește și domnișoara Watson, îmi ziceam eu.

M-am dus din nou în pădure și iar mi-am sfredelit creierii ceasuri în șir, dar degeaba, nu vedeam niciun folos pentru mine, ci doar pentru alții. Până la urmă m-am hotărât să nu-mi mai bat capul și să-mi văd de-ale mele ca și mai-nainte.

Din când în când, văduva mă lua deoparte și-mi vorbea despre pronia cerească, așa de frumos, că-mi lăsa gura apă. Dar a doua zi „domnișoara Watson își vâra nasul și strica toată treaba. Am ajuns să cred că or fi fiind două pronii; un nepricopsit ar avea un noroc grozav cu pronia văduvei, dar ar fi vai de viața lui dac-ar încăpea pe mâna proniei domnișoarei Watson.

După multă chibzuială, mi-am zis că n-ar fi rău să fiu ocrotit de pronia văduvei – cu voia ei, bineînțeles. Mă întrebam însă ce folos ar trage pronia asta de pe urma unuia atât de neștiutor și de necioplit ca mine.

Babacu' nu se arătase de peste un an și nu-i duceam deloc dorul, ba chiar mă simțeam destul de bine fără el. Nu mai voiam să-l văd. De câte ori era treaz și se-ntâmpla să pună gheara pe mine mă cotonogea. De aceea mă obișnuisem să fug în pădure când îl știam prin preajmă. Cam pe vremea aceea oamenii povesteau că se înecase în fluviu, cu vreo douăsprezece mile mai sus de orașel. Cel puțin așa zicea lumea. Cică înecatul era de-un stat cu el, purta niște zdrențe și avea un păr lung-lung, taman ca babacu'. Dar fața i-era de nerecunoscut, fiindcă stătuse prea mult în apă, încât nici nu mai aducea cu o față omenească. Lumea spunea că plutise pe spate, îl scosese ră din apă și-l îngropaseră pe mal. Dar n-am avut parte de liniște prea multă vreme, fiindcă știam că un bărbat mort nu plutește pe spate, ci pe burtă. Eram sigur că nu fusese babacu' ci o femeie îmbrăcată în straie bărbătești. Și iar m-a îmboldit teama, gândindu-mă că bătrânul o să se-ntoarcă într-o bună zi, cu toate că tare-aș fi vrut să nu mai vină.

Vreme de o lună ne-am tot jucat de-a tâlharii, apoi m-am lăsat păgubaș, ca și ceilalți de altfel. Nu jefuisem și nici nu omorâsem pe nimeni, ne lăudam numai. Când și când o zbugheam din pădure și dădeam năvală asupra porcarilor sau asupra precupețelor care-și duceau zarzavaturile la piață, dar n-am capturat niciodată nimic. Tom Sawyer zicea că porcii-s „lingouri”, iar napii și celelalte legume – „giuvaeruri”. Ne întorceam la peșteră și pălăvrăgeam despre isprăvile noastre, despre oamenii pe care-i omorâsem sau îi însemnasem cu pecetea bandei. Eu unul nu vedeam niciun folos în toate astea, într-o zi, Tom trimise un băiat să alerge prin târg cu un ciomag aprins – zicea că-i un „slogan”⁵ (era semnalul de adunare a bandei). Apoi ne înștiința că iscoadele îi aduseseră în taină vestea că a doua zi un mare convoi de neguțători spanioli și bogătași arabi, având o încărcătură de diamante, va poposi în valea de lângă peșteră, împreună cu două sute de elefanți, șase sute de cămile și peste o mie de catâri, și cu o escortă de numai patru sute de soldați. Zicea că o să facem o „ambuscadă”⁶, că o să-i omorâm pe toți și că o să-i prădăm.

Tom ne porunci să ne lustruim săbiile și puștile și să fim gata. Așa era Tom: nu s-ar fi încumetat să prade nici măcar un car cu napi, dar ținea

⁵ De fapt, în limba engleză cuvântul înseamnă strigăt de luptă, lozincă.

⁶ Acțiune de luptă executată prin surprindere, cu efective mici.

morțiș să aibă săbiile și puștile curățate pentru atac, cu toate că nu erau decât niște biete ciomege și cozi de mătură. Puteai să le freci până-ți ieșea sufletul, că tot nu erau bune de nimic; doar să faci focul cu ele!

Eu știam că nu putem veni de hac unei asemenea armate de spanioli și arabi, dar voiam să văd cămilele și elefanții, așa încât sâmbătă, a doua zi, am fost la postul meu, în „ambuscadă”.

Când am auzit comanda, ne-am năpustit din pădure și-am coborât în fugă povârnișul. Și ce să vezi? Nici picior de spaniol, de arab, de cămilă sau de elefant. Nu erau decât niște elevi de la școala de duminică în excursie, și încă niște elevi din clasa I. I-am pus pe fugă și i-am urmărit până la peșteră, dar n-am capturat decât niște gogoși și puțin magiun.

Ben Rogers, mai norocos, a pus mâna pe o păpușă de cârpă, iar Joe Harper pe o carte de rugăciuni și pe un abecedar. S-a ivit însă dascălul și ne-a silit s-o luăm la goană și să lăsăm baltă toată prada. N-am văzut nici urmă de diamante, dar când i-am cerut socoteală lui Tom Sawyer, mi-a răspuns că erau acolo sumedenie de diamante, precum și arabi, elefanți și câte și mai câte.

— Atunci – zic eu – de ce nu le-am putut vedea și noi?

— Dacă n-ai fi atât de ageamiu – mi-a spus el – și ai fi citit cartea *Don Quijote*, ai fi știut fără să mă mai întrebi.

Toate astea – zicea el – sunt roadele magiei. Cică ar fi fost acolo sute de soldați, și elefanți, și comori, și, așa mai departe; dar dușmanii noștri, pe care-i numea magicieni, prefăcuseră toate astea, numai din răutate, într-o excursie de elevi ai unei școli de duminică.

— Bine, fie – i-am zis eu – dar ce ne-mpiedică să-i atacăm pe magicieni?

— Ești un prost – mă repezi el. Nu știi că un magician poate chema o sumedenie, de spiriduși care te-ar face praf cât ai bate din palme? Spiridușii sunt înalți ca niște copaci și groși cât niște biserici.

— Bine, bine – am stărui eu – dar ce-ar fi dacă am chema și noi în ajutor niște spiriduși? Oare n-am putea să-i snopim pe ălalți?

— De unde să faci rost de ei?

— Nu știu. Da' ăia cum fac rost?

— Aia freacă o lampă veche de cositor sau un inel de fier și atunci spiridușii vin repede-repede, învăluți într-un nor de fum, cu tunete și fulgere, și fac ce li se poruncește. Pentru ei e floare la ureche să smulgă un turn și să-l trântescă în capul unui director de școală de duminică sau în capul mai știu eu cui.

— Și cine-i pune așa pe roate?

— Cum cine? Ăl care freacă lampa sau inelul. Spiridușii îl ascultă orbește și trebuie să-i îndeplinească toate poruncile. Dacă le spune să clădească din diamante un palat lung de patruzeci de mile și să-l umple cu gumă de mestecat sau mai știu eu ce, și să-i aducă pe fiica împăratului Chinei ca să se însoare cu ea, spiridușii n-au încotro și-i îndeplinesc porunca, înainte de răsăritul soarelui. Și în afară de asta, trebuie să care palatul în orice loc din țară ar dori stăpânul lor. Acum ai priceput?

— Eu cred că-s niște zezzeci că nu-și păstrează palatul, în loc să umble ca nebunii cu el în cârcă. Pe legea mea, dac-aș fi în locul lor, l-aș lăsa să crape pe ăl de-ar încerca să mă scoată din rosturile mele, frecând o rablă de lampă.

— Ce tot vorbești, Huck Finn? Nu pricepi că vrând-nevrând ai fi silit să vii, dacă magicianul freacă lampa?

— Ce? Să mă silească pe mine, care-s înalt cât un pom și gros cât o biserică? Ei bine, să zicem c-aș veni, dar l-aș sili eu să vadă stele verzi!

— Prostii! Ție degeaba-ți vorbește omu', Huck. Ești un nătărău. Habar n-ai de nimic!

M-am gândit două-trei zile la afacerea asta și-n cele din urmă m-am hotărât să văz cu ochii mei dacă e ceva serios sau nu. Am făcut rost de o lampă veche de cositor și de un inel de fier, m-am dus cu ele în pădure și le-am frecat și răsfecat, până mi-a ieșit sufletul, zicându-mi că-mi voi clădi un palat și-l voi vinde. Dar degeaba, nu s-a arătat niciun duh. Atunci mi-am dat seama că toată chestia era doar o minciună de-a lui Tom Sawyer. Poate că-n mintea lui arabii și elefanții trăiau aievea. Eu, unul, nu văzusem însă decât niște elevi de la școala de duminică.

CAPITOLUL IV

Ei, si-așa trecură vreo trei-patru luni. Acum, iarna era în toi. În tot acest răstimp m-am dus în fiecare zi la școală și ajunsesem să cunosc buchile, să citesc și să scriu nițeluș, ba chiar știam pe dinafară tabla înmulțirii până la șase ori șapte treizeci și cinci. Cred că n-aș fi în stare niciodată să merg mai departe chiar de-ar fi să trăiesc o veșnicie. Nu prea se lipește aritmetica de mine.

La început nu puteam suferi școala, dar cu vremea m-am obișnuit. De câte ori mă simțeam obosit peste măsură, trăgeam la fit, iar bătaia pe care o încasam a doua zi îmi făcea bine și mă înviora. Așa încât, cu cât mă duceam mai des la școală, cu atât mi se părea mai ușor. Începusem chiar să mă obișnuiesc cu felul de a fi al văduvei, care nu mă mai scotea din sărite. Ce mă sâcăia mai mult era că trebuia să locuiesc într-o casă și să dorm într-un pat, dar înainte de a se fi răcit vremea, o tuleam din când în când de-acasă și dormeam în pădure, așa, ca să mă mai odihnesc și eu oleacă.

Vechile apucături îmi plăceau mai mult, se-nțelege, dar începusem să prind gust și pentru cele noi, așa, puținel. Văduva zicea că merg încet, dar sigur, pe calea cea bună și că nu-i mai e rușine cu mine.

Într-o dimineață, la prânzișor, mi s-a întâmplat să răstorn solnița. Am întins iute mâna după nițică sare ca s-o arunc peste umărul stâng, pentru a alunga piaza rea, dar Domnișoara Watson mi-a luat-o înainte și m-a apucat de braț, zicându-mi:

— Lasă mâna, Huckleberry, neîndemânaticule!

Văduva a pus o vorbă bună pentru mine, dar eram sigur că asta nu-i destul ca să alunge nenorocul. După masă am plecat necăjit și speriat, întrebându-mă ce-o să mi se întâmple și când anume. Te poți feri de unele nenorociri, dar nu de o nenorocire ca asta. Așa că n-am mai încercat nimic si-am umblat de colo până colo, cătrănit și cu ochii la pândă.

M-am dus în grădina din fața casei și m-am cățărat pe pârleazul gardului ăl mare de uluci. Pământul era acoperit cu un pospai de zăpadă proaspătă, în care se zăreau urme de pași. Veneau dinspre pietrărie și se opreau puțin în dreptul pârleazului, apoi treceau de-a lungul gardului. Curios lucru că drumețul nu intrase, după ce se învârtise atâta prin fața pârleazului. Nu puteam pricepe de ce. Mă gândeam să mă iau după urmele pașilor, dar m-am

oprit să le cercetez mai întâi. La început n-am băgat de seamă nimic, însă curând am deslușit în călcătura piciorului stâng o cruce făcută de niște ținte mari, pesemne ca s-alunge diavolii.

În clipa următoare, coboram în fugă dealul. Mă uitam din când în când înapoi, dar n-am văzut pe nimeni. Și-așa, într-un suflet, am ajuns la judele Thatcher.

– Ce-i cu tine, băiete – îmi spuse el – ce găfâi așa? Ai venit să-ți încasezi dobânda?

– Nu, dom'le... Da' ce, am ceva de luat?

– Sigur că da, aseară ți-a sosit dobânda pe jumătate de an, peste o sută cincizeci de dolari. O adevărată avere pentru tine. N-ar strica să ți-i pun laolaltă cu ceilalți șase mii de dolari, altminteri îi cheltuiești.

– Nu, domnule – îi spun eu – nu vreau să-i cheltuiesc. Nu vreau să-i iau nici pe ăștia, nici pe ceilalți șase mii. Vreau să-i luați dumneavoastră, vi-i dau pe tați.

Judele păru uimit. Se vedea că nu pricepe nimic.

– Adică, ce vrei să spui, băiete?

– Nu mă întrebați, vă rog. Așa-i că-i luați?

– Bine; dar nu pricep. Ce s-a întâmplat?'

– Vă rog, luați-i și nu mă mai întrebați nimic, nu mă siliți să vă spun minciuni. Se gândi un pic, apoi rosti:

– Aha, mi se pare c-am ghicit. Vrei să-mi vinzi averea ta, nu să mi-o dai. Asta e.

Mâzgăli ceva pe o hârtie, reciti ce scrisese și-mi spuse:

– Uite, am scris „în compensație”. Asta înseamnă că ți-am cumpărat totul și ți-am achitat. Uite un dolar pentru tine. Și acum iscălește!

Am iscălit și am plecat.

Jim, negrul domnișoarei Watson, avea un ghemotoc de păr, mare cât un pumn, care fusese scos din al patrulea burdihan al unui bou. Cu ghemotocul ăsta Jim făcea farmece. Spunea că înăuntrul lui ar sălășlui un duh atotștiutor. În seara aceea m-am dus la el și i-am spus că babacu' se întorsese din nou, îi văzusem urmele pașilor pe zăpadă. Voiam să aflu ce-avea de gând și cât timp va rămâne. Jim scoase ghemotocul și-i șopti ceva, apoi îl aruncă pe podea. Ghemotocul căzu ca o piatră fără să se rostogolească mai mult de-o palmă. Jim mai încercă o dată și înc-o dată dar în zadar. Atunci în-genunche, își lipi urechea de ghemotoc și ascultă. Degeaba. Cică ghemotocul nu voia să vorbească. Uneori – mă lămuri el – nu scotea o vorbă dacă nu-i dădeai bani. I-am spus atunci că am un firfirc vechi și calp, care n-avea niciun preț,

fiindcă sub argint se vedea arama – și chiar și așa nu l-ar fi primit nimeni: era atât de lustruit, că părea unsuros și asta-l dădea de gol. (N-aveam de gând să-i spun nimic despre dolarul pe care mi-l dăduse judecătorul.) Nu-i cine știe ce – i-am zis – dar poate că ghemotocul n-o să bage de seamă și o să-l primească. Jim mirosi bănuțul, îl mușcă, îl frecă și-mi spuse că va face așa fel încât ghemotocul să creadă că-i bun.

O să ia un cartof de Irlanda, o să-l despice și-o să vâre bănuțul înăuntru, lăsându-l acolo toată noaptea. A doua zi dimineața n-o să i se mai vadă arama și n-o să mai fie unsuros, așa că l-ar primi oricare om din târg, darămite o minge de păr. Știam și eu șmecheria cu cartoful, dar o uitasem.

Jim puse bănuțul sub mingea de păr, îngenunche și ascultă din nou. De data asta – îmi zise el – mingea e-n toane bune, și dacă vreau, o să-mi ghicească tot viitorul.

— Dă-i înainte! Îl îndemnai eu.

Mingea îi vorbi lui Jim, iar Jim îmi spuse totul mie:

— Taică-tu, bătrânu', încă nu știe ce vrea, acu' îi vine să plece, acu' vrea iar să rămână. Ai trai bun lucru-i să stai liniștit și să-l lași pe bătrân să facă ce vrea. Deasupra lui zboară doi înger: unu-i alb, altu-i negru. Albu-l îndeamnă să facă bine o țără, dar p-urmă vine negru' și strică tot. Nimeni nu poate și care înger o să-nvingă până la urmă; cu tine însă totu-i cât se poate de bine. Te așteaptă multe necazuri, dar și multe bucurii în viață. Ai să suferi de câteva ori, și-ai să cazi și la pat, dar ai să te scoli sănătos. Prin viața ta trec două fete. Una-i bălaie, alta-i oacheșă. Una-i bogată, ailaltă săracă. Tu o iei de nevastă mai întâi pe aia săracă, apoi pe aia bogată. Ai grijă să te ferești de apă cât se poate mai mult. Și fii cu ochii-n patru, fiindcă ți-e scris să mori spânzurat.

Când în noaptea aceea m-am suit în odaia mea și am aprins luminarea, la lumina ei l-am zărit pe babacu' în carne și oase!

CAPITOLUL V

Închisesem ușa. Întorcând capul, l-am zărit. De când mă știu mi-a fost frică de el. Atât de zdravăn mă bătea. Și-acum mi-era teamă, dar într-o clipă m-am dumerit că n-aveam de ce; la-nceput, parcă mi s-a tăiat răsuflarea, văzându-l acolo pe neașteptate, dar după cea dintâi tresărire, ca să zic așa, mi-am dat seama că de data asta spaima mea n-avea niciun temei.

Babacu' era om la aproape cincizeci de ani – și-și arăta vârsta. Chica lui încâlcită și slinoasă îi atârna pe frunte, încât îi puteai vedea printre şuvițe, ca printr-un frunziș, ochii strălucitori. Avea un păr negru, fără niciun fir cărunt, la fel ca și favoriții-i lungi și încâlciți. Obrajii – atât cât i se vedeau – n-aveau nicio culoare. Erau albi, de un alb nefiresc care te înfiora, de ți se încrâncena carnea pe tine, un alb de broască, de burtă de pește, iar în loc de haine, purta niște flenduri.

Ședea picior peste picior și prin gheata ruptă a celui de deasupra i se vedeau două dește pe care și le mișca din când în când. Pălăria-i zăcea pa podea – o pălărie veche, neagră, cu fundul scobit ca un capac.

Stăteam și mă uitam la el. Mă privea și el de pe scaunul nițeluș aplecat, pe care ședea.

Punând lumânarea pe masă, am băgat de seamă că geamul era deschis. Sărise desigur pe fereastră, de pe acoperișul șopronului. După ce mă măsură bine din tâlpi până-n creștet îmi spuse:

– Haine scrobite, ai? Crezi că ești cineva, ai?

– Poate că sânt, poate că nu.

– Lasă gura! De când am plecat, ai strâns ceva podoabe pe tine, dar te pun eu cu botul pe labe, fii pe pace. Se zice că ai și educație, știi să scrii, să citești... Acu' ți-oi fi închipuind că ești mai dihai ca tac-tu, fiindcă el nu știe, ai? Las' că-ți scot eu gărgăunii din cap! Cin' ți-a dat voie să te ții de toate mofturile astea? Cin' ți-a spus că-s de nasul tău?

– Văduva. Ea mi-a spus.

– Văduva? Ai? Și cine i-a zis văduvei că poate să-și vâre nasul unde nu-i fierbe oala?

– Nu i-a zis nimeni nimic.

– Las' c-o învăț eu minte. Ascultă, bă, să te lași de școala aia. Le-arăt eu lor să mai învețe un golan să-și dea aere față de tac-său și să facă pe grozavul

cu el. Să nu te mai prind că-ți pierzi vremea la școala aia, că-ți pun pielea pe băț. Mă-ta nu știa să citească și nici să scrie. La fel tot neamul tău. Și eu tot așa. Numai tu te-ai găsit mai cu moț. Cu mine nu-ți merge, auzi tu? Hei, ia deschide cartea, să te-aud și eu ce știi!

Am luat o carte și am început să citesc o istorie despre generalul Washington⁷ și despre război. După câteva clipe, babacu' îmi smulse cartea din mână și-o azvârli cât colo.

— Văz că știi să citești. Nu-mi venea să cred când mi-ai spus. Ascultă acu'! Să te lași de farafastăcurile astea! Nu-ți mai dau voie. Să știi că sunt cu ochii pe tine, bobocule, și dacă te mai prind pe la școală, te bat de te rup. Te pomenești că mai ajungi și bisericos. Halal de așa fiu!

Apoi, luând de pe masă o poză albastră și galbenă înfățișând niște vaci și un păstor, se burzului:

— Asta ce mai e?

— Mi-au dat-o la școală, fiindcă mi-am învățat bine lecțiile. O rupse în bucăți si-mi spuse:

— O să-ți dau eu ceva mai bun, o bătaie soră cu moartea. Mai bombăni așa câteva clipe, apoi rosti:

— Ești ditamai domnișorul, ai? Ia te uită... Pat, cearșafuri, oglindă, covoraș pe podea, și tac-tu trebuie să doarmă cu porcii în tăbăcărie. Halal de așa fiu! Dar lasă, n-avea tu grijă, te lecuiesc eu de fumurile astea, și le scot eu din cap. Ți s-a dus buhul că ești bogat. Așa-i! Ia zi-mi și mie cum devine cazul?

— Minte cin' și-a spus.

— Ascultă, bă, ai grijă cum vorbești cu tac-tu. Destul am răbdat, nu mă ațâța. De două zile de când umblu prin târg, n-aud alta decât că ești bogat. Același lucru l-am auzit și prin părțile din josul fluviului. De-aia *am* venit. Să-mi dai mâine banii, am nevoie de ei.

— N-am niciun ban.

— Minți! Sunt la judele Thatcher. Du-te și ia-i, îmi trebuie!

— N-am niciun ban, zău. Întreabă-l și pe judele Thatcher, o să-ți spună la fel..

— Bine, o să mă duc eu să-i cer. Îl fac eu să mi-i dea, nu te teme! Ia zi, câți bani ai, în buzunar? Dă-i încoace!

— N-am decât un dolar, dar îmi trebuie să...

⁷ Conducător al armatelor americane în timpul războiului pentru independență. După încheierea războiului, a fost ales primul președinte al Statelor Unite, între 1789 și 1797.

— Nu mă privește pentru ce-ți trebuie, dă-l încoace! Îl luă și-l mușcă, să vadă dacă nu era fals, apoi îmi spuse că se duce în târg să cumpere niște rachiu – cică nu băuse toată ziua. Când ajunse pe acoperișul șopronului, își vârî din nou capul pe fereastră și-ncepu să mă-njure că-s fandosit și-ncerc să fiu mai breaz ca el. Și când credeam că plecase, își băgă iar capul pe fereastră, ca să-mi zică să nu uit ce-mi spusese despre școală – că-mi arată el mie dacă nu mă las de ea.

A doua zi se duse, beat-turtă, la judele Thatcher și se rățoi la el, încercând să-i stoarcă banii. Neizbutind, se jură c-o să-l dea în judecată.

Judele și văduva cerură tribunalului să mă scoată de sub aripa lui babacu' și să mă dea în grija unuia din ei. Dar cum judecătorul abia venise în localitate și nu-l cunoștea pe babacu', hotărî că tribunalul nu are căderea să se amestece în asemenea treburi și că, pe cât se poate, familiile nu trebuie despărțite; în ce-l privește – zicea el – n-ar vrea să smulgă un copil de lângă tatăl său.

Judele Thatcher și văduva n-au mai avut încotro și, s-au lăsat păgubași.

Bătrânul s-a bucurat de n-a mai putut și mi-a zis că mă învinețește în bătai dacă nu-i fac rost de ceva' gologani. Am împrumutat trei dolari de la judele Thatcher, iar babacu' i-a băut și a umblat apoi prin tot târgul cântând, înjurând de mama focului și bătând darabana într-o tingire, până la miezul nopții. L-au prins și l-au băgat la răcoare, iar a doua zi l-au adus la tribunal, unde-a fost osândit la o săptămână închisoare.

El însă zicea că-i mulțumit, fiindcă-i stăpân pe fisu, și că o să-i arate el lui.

Când ieși din pușcărie, judecătorul ăl nou îi făgădui c-o să facă om din el. Îl chemă la el acasă, îi dădu haine noi și curate și-l așeză la masă laolaltă cu familia lui, dimineața, la prânz și seara. Parcă era pâinea lui Dumnezeu, nu altceva. În prima zi, după cină, îl luă deoparte și-i vorbi despre cumpătare și alte asemenea lucruri, până ce lui babacu' îi dădură lacrimile și începu să spună că fusese cu adevărat ticălos și-și irosise viața, dar că de-aci înainte o să-nceapă o viață nouă și-o să ajungă un om de care n-o să-i mai fie nimănui rușine, dacă judecătorul o să-l ajute și n-o să-l disprețuiască. Judecătorul îi răspunse că l-ar pupa pentru vorbele astea, și începu să bâzâie și el, și nevastă-sa. Babacu' le mai spuse că a fost toată viața un neînțeleș, iar judecătorul îl crezu pe cuvânt.

— Un om decăzut ca mine – adăugă bătrânul – are nevoie de înțelegerea semenilor săi.

Judecătorul zise: „Așa el” și iarăși izbucniră în plâns. Înainte de a se duce la culcare, bătrânul se ridică și le întinse, mâna, spunând:

— Uitați-vă la mâna asta, domnilor și doamnelor, strângeți-o în mâinile voastre! A fost cândva mâna unui porc, dar acum nu mai e, acum e mâna unui om care a început o viață nouă și care mai bine moare decât să dea înapoi. Țineți minte cuvintele astea, nu uitați că eu le-am rostit. Acum e o mâna curată. Strângeți-o fără frică!

Îi strânseseră mâna și plânseseră apoi în cor. Ba, nevasta judecătorului i-o și sărută. Dup-aceea, bătrânul iscăli un jurământ – mai bine zis, puse degetul. Judecătorul spuse că era cel mai înălțător moment din câte trăise, sau ceva asemănător. Apoi îl băgară pe babacu' într-o încăpere frumoasă, pe care o țineau pentru oaspeți. Dar în toiul nopții, bătrânului i se făcu o sete grozavă, ieși pe acoperiș și se lăsă jos pe un stâlp.

Ajuns în târg, își schimbă Țoalele noi pentru o vadră de vin, apoi se întoarse și petrecu o noapte de pomină. Spre ziuă ieși din nou, beat ca un lăutar, alunecă de pe acoperiș și-și rupse brațul stâng în două locuri. Îl găsiră aproape Țeapăn, în zorii zilei. Iar când deschiseră ușa camerei de oaspeți, trebuiră să facă sondaje, înainte de a putea naviga prin ea.

Judecătorului i-a cam sărit muștarul. Zicea că bătrânul poate fi îndreptat cel mult cu un glonte de pușcă, dar nu altminteri.

CAPITOLUL VI

În curând bătrânul se puse iarăși pe picioare și începu să alerge pe la tribunal, ca să-l silească pe judele Thatcher să-i dea banii. Se ținu și de mine, văzând că nu mă las de școală. De vreo două ori izbuti să mă-nhațe și mă bătu măr. Cu toate astea, m-am dus mai departe la școală, ocolindu-l sau luând-o la goană când îl zăream, înainte nu prea-mi plăcuse să mă duc la școală, dar acum țineam morțiș să mă duc, ca să-i fac în necaz tatii.

Procesul ăla era o poveste lungă, părea că n-au să-l mai urnească niciodată. De aceea, din când în când împrumutam doi-trei dolari de la judele Thatcher și-i dădeam lui babacu', ca să nu mă bată. De câte ori punea mâna pe bani se-mbăta, și de câte ori se-mbăta făcea tărașoi prin târg. Și de câte ori făcea tărașoi era băgat la răcoare... Viața asta i se potrivea de minune, parcă era anume croită pentru el.

De la o vreme însă începuse să se țină scai de văduvă „încât, într-o bună zi, ea îi spuse că dacă nu se astâmpără, o să fie vai și amar de el. Scos din sărite, babacu' îi răspunse c-o să-i arate el cine-i stăpânul lui Huck Finn. Și într-o zi, în primăvară, mă pândi, puse mâna pe mine și mă duse cu barca vreo trei mile în susul apei, trecând pe celălalt mal, dinspre Illinois, într-un loc împădurit și pustiu, unde nu se afla decât o colibă veche de lemn, împrejmuțată de copaci atât de deși, încât, dacă nu știai unde e, nu dădeai de ea.

Stătea mai tot timpul cu mine, așa că nu mi se ivea nici cel mai mic prilej s-o șterg de-acolo. Locuiam amândoi în coliba aia, iar noaptea babacu' înclua întotdeauna ușa și-și puneu cheia sub cap. Avea o pușcă, pe care cred c-o furase; trăiam din pescuit și vânat. Uneori mă înclua și se ducea până la debarcader – cu vreo trei mile mai jos. Era acolo o dugheană, unde în schimbul peștelui și vânatului căpăta, rachi, îl aducea acasă se-mbăta și, când era cu chef, mă snopea în bățăi.

Nu după multă vreme văduva află unde sunt și trimise un om de-al ei să mă scape. Babacu' însă îl puse pe fugă cu pușca. Cam pe vremea aceea începusem să mă obișnuiesc cu noua mea viață și chiar îmi plăcea, bineînțeles, în afară de bățăi. Trândăveam toată ziua și era tare bine. Stăteam cu burta la soare, fumam tabac, pescuiau și nimeni nu mă silea să citesc sau să învăț. Așa trecură două luni, dacă nu și mai mult. Hainele de pe

mine erau ferfeniță și pline de jeg. Nu puteam pricepe cum dracu' de-mi plăcuse atâta în casa văduvei, unde trebuia să mă spăl, să mănânc din farfurie, să mă pieptăn, să mă duc la culcare și să mă scol la ore fixe, să stau toată vremea cu nasul în carte și, colac peste pupăză, să mai' îndur și sâcâielile domnișoarei Watson. N-aș mai fi vrut să mă-ntorc niciodată acolo, în casa văduvei încetasem, să înjur din pricină că ei nu-i plăcea. Dar acum înjuram ca la ușa cortului – babacu' n-avea nimic împotriva. Ce mai tura-vura, trăiam binișor în pădurea ceea.

Cu vremea însă, babacu' se învățase să pună cam prea des mâna pe bătă, așa că nu mai puteam răbda. Eram numai vânătăi. Afară de asta, obișnuia să plece mereu, lăsându-mă închis în colibă. Odată m-a încuiat înăuntru și a lipsit vreo trei zile. Mi-a fost grozav de urât. Credeam că s-a înecat și că n-o să mai ies niciodată de-acolo. Gândul ăsta mă îngrozea. Mă hotărâi să caut un mijloc de evadare. Mai încercasem eu de multe ori să ies din colibă, dar degeaba. Prin ferestruica aia strâmtă n-ar fi putut trece nici măcar un câine, iar hornul era prea îngust ca să mă pot cățara prin el. Ușa era făcută din blăni groase de stejar. Babacu' avea totdeauna grijă ca în lipsa lui să nu lase înăuntru vreun cuțit sau ceva asemănător, Cercetasem de sute de ori încăperea, tot n-aveam ce face și în felul ăsta îmi trecea timpul. Dar de astă dată, în sfârșit, am găsit ceva: un ferăstrău vechi, ruginit și fără miner. Fusese ascuns între grindă și căpriorii acoperișului. Am luat ferăstrăul, l-am uns și m-am pus pe lucru. La un capăt al colibei, în spatele mesei, era o cergă veche, bătută cu cuie în perete, ca să nu sufle vântul prin crăpături, și să stingă lumânarea. M-am vârât *sub* masă, am ridicat cerga și am început să tai cu ferăstrăul, în bușteanul gros de la temelie, o gaură cât să mă pot strecura afară. Treaba asta mi-a luat multă vreme, dar aproape că isprăvisem, când deodată am auzit răsunând în pădure pușca lui babacu'. Am îndepărtat toate urmele trudei mele, am pus la loc cergă și am ascuns ferăstrăul, în curând se ivi și babacul. Ca de obicei, nu era în apele lui. Zicea că fusese în târg, unde toate mergeau anapoda.

Avocatul îi spusese că ar câștiga procesul și ar căpăta banii, dacă ăia s-ar hotărî odată să-l înceapă, numai că scorneau o sumedenie de chichițe ca să-l amâne mereu, iar judele Thatcher se pricepea la asemenea lucruri. Pe deasupra, oamenii spuneau c-o să mai fie un proces, ca să fiu luat de lângă babacu' și dat în grija văduvei, care de data asta o să câștige procesul. Vestea asta nu mi-a plăcut deloc, fiindcă nu voiam în ruptu' capului să mă mai întorc în casa văduvei, unde aveam de îndurat atâtea chinuri și unde trebuia să fiu civilizată, cum spunea dumneaei.

Bătrânul începu să înjure vârtos; înjură pe cine vrei și pe cine nu vrei și, ca să fie sigur că nu i-a scăpat nimeni, o luă de la capăt și isprăvi cu o înjurătură, ca să zic așa, cuprinzătoare, pomenind o mulțime de oameni al căror nume nu-l știa și cărora le spunea „cum naiba-i cheamă”. Și dă-i și dă-i cu înjurăturile.

— Tare-as vrea s-o văz pe văduvă că pune mâna pe tine! urmă el, adăugind c-o să fie cu ochii-n patru și că, dacă au să încerce să vină după mine, o să mă ascundă într-un loc pe care-l știa numai el, cu vreo șase-șapte mile mai departe, unde puteau să crape căutându-mă și tot nu mi-ar da de urmă.

Chestia asta m-a cam tulburat, dar după câteva clipe m-am liniștit, gândindu-mă că mult n-o să mai fac eu purici lângă dumnealui, ca să-i dau prilejul să treacă la fapte. Bătrânul mă trimise să scot din barcă lucrurile pe care le adusese din târg. Adusese un sac de vreo cincizeci de funți de mălai, o halcă de slănină, alice, o ploscă cu rachi, un terfelog și două gazete, bune de folosit ca fultuială, și niște călți. După ce-am dus un transport în colibă, m-am întors și m-am așezat pe botul bărcii, ca să mă odihnesc nițeluș. Eram hotărât s-o șterg în pădure, luând cu mine pușca și niscaiva undițe. Firește, n-aveam de gând să mă statornicesc undeva, ci voiam s-o iau razna prin țară, umblând mai mult noaptea și trăind din vânat și pescuit, în felul ăsta puteam ajunge destul de departe ca să nu-mi mai dea de urmă nici babacu', nici văduva. Mă gândeam să tai bușteanul de la temelie și s-o șterg chiar în noaptea aia, dacă babacu' s-ar chercheli îndeajuns— și fără doar și poate c-avea să se cherchelească. Eram așa de cufundat în gânduri, încât n-am băgat de seamă că zăbovisem cam mulțisor. Deodată am auzit glasul bătrânului, care mă întreba dac-am adormit sau dacă nu cumva m-am înecat.

Pân-am cărat toate lucrurile în colibă, s-a făcut întuneric, în vreme ce eu pregăteam cina, bătrânul mai trăgea câte-o dușcă; încălzindu-se, începu din nou să înjure. Se îmbătase în târg și zăcuse toată noaptea într-un șanț, așa că acum arăta ca vai de lume. Era plin de noroi din creștet până-n tălpi, să juri că-i Adam, nu alta! De câte ori i se urca rachiul la cap, se apuca să înjure stăpânirea.

— Și să mai zici că asta-i. Stăpânire! începu el. Păi, uită-te la ea și zi cu ce seamănă. Ce fel de lege-i aia care-i gata să răpească un fiu de la tac-su care l-a făcut și s-a căznit să-l crească pe cheltuiala lui?! Da, taman când fiul ăsta a ajuns și el om în toată firea si-ar putea să muncească și să înceapă să-si ajute părintele ca să se hodinească și el, vine legea și se amestecă-n ciorbă. Și cică

asta-i stăpânire! Da' stai, că, nu-i ajunge atât. Legea îl sprijină pe boșorogul ăla de Thatcher, judele, ca să mă poată jefui pe mine de avutul meu. Frumoasă lege, n-am ce zice! O lege care silește pe un cetățean care are peste șase mii de dolari să trăiască într-un bordei ca ăsta si-l lasă să umble în niște zdrențe care nu le-ai pune nici pe-o vită! Cică asta-i stăpânire! Cu o stăpânire ca asta nu poate intra omu-n drepturile lui. Uneori îmi vine s-o șterg pentru totdeauna din țara asta. Da, le-am și spus-o. I-am trântit-o în obraz lui Thatcher. M-a auzit o grămadă de lume și n-au decât s-o spună și la alții. „Pentru doi cenți – le-am zis – aș tuli-o din țara asta blestemată și nu m-aș mai întoarce în vecii vecilor. Chiar astea au fost vorbele, și le-am mai zis: „Hei, uitați-vă la pălăria mea – dacă așa ceva se mai cheamă pălărie – fundul i-e găurit, iar restul îmi ajunge până sub bărbie; asta nu mai e pălărie, ci burlan de sobă. Și, mă rog, cine poartă asemenea pălărie? Un om ca mine, care-aș fi printre ai mai bogați oameni din târg, dac-as putea să-mi capăt drepturile. Halal stăpânire, n-am ce zice! Hei, ascultă-aici! Era odată un negru liber de prin Ohio⁸, un mulatru cu pielea albă, să juri că-i alb. Purta o cămașă albă

– N-am văzut în viața mea una mai albă – și avea o pălărie pe cinste. Haine mai frumoase ca ale lui nu știu să fi avut altu' în tot târgu' ăla. Mai avea și un ceas de aur cu lăntișor, și un baston cu măciulie de argint, într-un cuvânt era ăl mai grozav nabab din tot ținutul. Și ce crezi că spunea lumea? Cică era profesor la universitate, că vorbea o sumedenie de limbi și știa câte-n lună și-n stele. Dar asta n-ar fi nimic. Cică la el, acolo, avea drept de vot. Asta le-a pus capac la toate. Ce-o s-ajungă țara asta? Mi-am zis eu. Era zi de alegeri și mă gândeam să mă duc să votez și eu, măcar că eram prea afumat ca să-mi târăsc picioarele pân-acolo. Când am auzit însă că în țara asta e un stat în care negrul ăla are voie să voteze, m-am lăsat păgubaș. Le-am spus că eu unu' nu mai votez câte zile oi avea. Chiar așa le-am spus, de față cu toți. Din partea mea poa' să se ducă țara de râpă, că eu nu mai votez cât oi fi și-oi trăi. Da' să fi văzut ce aere își dădea negrul ăla! Păi, dacă nu l-aș fi îmbrâncit, nici nu s-ar fi dat la o parte ca să mă lase să trec. Le-am zis ălora: ia spuneți-mi, de ce nu-i scos la vânzare negru' ăsta? Și ce crezi că mi-au răspuns? He, cică nu poate fi vândut până nu împlinește șase luni de ședere în statul ăla și că pân-atunci în mai are. Poftim o mostră! Și-atuncea – zic – ce stăpânire mai e și aia, care nu poate vinde un negru liber decât după ce stă șase luni într-un stat? O stăpânire care se crede stăpânire și-și zice

⁸ Stat în nord-estul Statelor Unite

stăpânire si-și dă aere de stăpânire, când trebuie s-aștepte șase luni ca să poată pune mâna pe un pezevenghi de negru liber, pe-un diavol tuciuriu în cămașă albă, pe-un bagabont și-un...

Babacu' se aprinsese în așa hal, că, ne-mai băgând de seamă unde-l duc picioarele, se împiedică de butoiașul cu slănină și căzu, julindu-și țurloaiete. Sfârșitul discursului a fost de-o înflăcărare nemaipomenită: un potop de înjurături, mai ales împotriva negrului și a stăpânirii, dar și a butoiașului, din când în când. Începu să țopăie prin odaie ca un apucat, ținându-se când de-o gleznă, când de aialaltă, și până la urmă trase deodată cu stângul un șut grozav butoiașului. Ideea n-a fost prea bună, fiindcă s-a nimerit să lovească tocmai cu piciorul încălțat cu gheata ruptă, din care-i ieșeau afară două dește. Scoase un urlat de țig și făcea părul măciucă să-l auzi, și se tăvăli pe jos, ținându-se de deștele lovite și înjurând mai vârtos ca oricând. Cel puțin așa îmi zise chiar dumnealui după aceea. Cică de data asta îl întrecuse până și pe moș Sowberry Hagan, pe care-l auzise înjurând în zilele când moșul era în putere. Eu socot însă că se lăuda numai.

După cină, babacu' luă plosca, spunând că are-n ea rachiu pentru două beții' și-un delirium tremens. Folosea totdeauna cuvântul ăsta. În gândul meu îmi ziceam că într-o oră o să fie beat mort și atunci am să pot șterpeli cheia sau am să tai cu ferăstrăul bușteanul ăla – una din două. Bău ce bău, apoi se întinse pe pătură. Dar norocul fugea de mine: babacu' nu dormea adânc; se frământa în somn, gemea, mormăia și se sucea ba pe-o parte, ba pe cealaltă. Până la urmă m-a apucat o piroteală de n-am mai putut ține ochii deschiși și până să știu ce-i cu mine, am adormit buștean, cu lumânarea aprinsă alături.

Nu știu cât am dormit, dar deodată am auzit un țipăt grozav și m-am trezit. Babacu' sărea ca un smintit prin încăpere, urlând că-i împresurat de șerpi' și că i se încolăcesc pe picioare. Țipa și p-urmă sărea ca ars, zicând că un șarpe-l mușcase de falcă. Eu însă nu vedeam niciun șarpe. Deodată începu să alerge în jurul mesei zbierând: „Ia-l de pe mine! Ia-l de pe mine! Mă mușcă de gât!" N-am pomenit privire mai sălbatică la un om. Nu trecu mult și se prăbuși pe podea, gâfâind ostenit; apoi începu să se dea de-a dura cu o iuțeală nemaipomenită, izbind cu picioarele în dreapta și-n stânga, bătând aerul cu mâinile și răcnind că-i hărțuit de diavoli, încetul cu încetul se potoli și o clipă rămase nemișcat, gemând. Apoi se liniști de-a binelea. Auzeam cucuvelele și lupii urlând în pădure. Era o liniște înfricoșătoare. Babacu' zăcea într-un colț. În curând se ridică în capul oaselor și trase cu urechea.

— Apoi rosti cu glas stins:

— Bu-hu-hu, vin morții, bu-hu-hu, vin după mine, da' nu mă duc cu ei! Uite-i! Nu m-atingeți, nu m-atingeți! Jos labelle! Tii, ce reci sunt! Fie-vă milă de un biet păcătos, lăsați-l în pace!

Începu să se târască în patru labe, milogindu-se să l! E lăsat în pace. Apoi se înveli în pătură, se rostogoli sub masa veche de brad și izbucni în plâns, îl auzeam cum plânge sub pătură.

Peste câteva clipe ieși de sub masă, sări în picioare și, zărindu-mă, se repezi la mine ca un apucat, începu să mă fugărească prin colibă, cu cuțitul în mână, zicându-mi că-s îngerul morții și c-o să mă omoare ca să nu mai vin niciodată la el.

L-am rugat să-mi dea pace și i-am spus că-s Huck, nu cine crede el, dar l-a apucat un râs sălbatic și, răcnind și înjurând amarnic, a urmat să mă fugărească. Tocmai când mă pregăteam să mă strecor pe sub brațul lui, m-a înhățat de gulerul hainei, drept între umeri. Credeam că mi-a sunat ceasul. Dar am lepădat haina cu iuțea fulgerului și am scăpat. Peste câteva clipe, nemaiputându-se ține pe picioare de oboseală, babacu' se prăbuși cu spatele la ușă, cică să se odihnească nițel ca să mă poată omorî după aia. Punându-și cuțitul sub cap, îmi zise că trage un pui de somn ca să mai prindă puteri și p-urmă mi-arată el mie.

A adormit degrabă. M-am suit atunci pe scaunul ăla cu fundul spart și, fără zgomot, am pus mâna pe pușcă. Am împins vergeaua să văd dacă-i încărcată, apoi am așezat pușca pe butoiul de sfeclă, cu țeava îndreptată spre babacu', și am stat la pândă, cu ochii pe el. Tii, ce încet a trecut vremea în noaptea aceea, așa, pe tăcute.

CAPITOLUL VII

— Scoală! Ce faci acolo?

Am deschis ochii și m-am uitat împrejur, încercând să-mi dau seama unde mă aflu. Dormisem adânc și acum soarele răsărise. Babacu' stătea aplecat deasupra mea: părea mahmur și chiar bolnav.

— Ce-faci cu pușca? Îmi zice.

Mi-am dat seama că nu ținea minte ce făcuse noaptea, așa că i-am spus:

— A-ncercat cineva să intre și-am stat la pândă.

— De ce nu m-ai trezit?

— Am vrut, dar n-am izbutit să te urnesc.

— Bine, bine. Ia nu mai pălăvrăgi atâta; mai bine du-te de vezi dacă nu s-a prins vreun pește în undițe, că mi-e foame. Vin și eu numaidecât.

A descuiat ușa, iar eu am luat-o la fugă spre mal. Am zărit niște cioate și plavii care pluteau la vale și mi-am dat seama că apele începuseră să crească.

Mă gândeam ce bine-aș duce-o dac-aș fi acum în târg. Viitura din iunie îmi aducea totdeauna noroc, fiindcă de cum încep să crească apele, vin la vale o sumedenie de bușteni și de plute – uneori câte-o duzină de bușteni deodată – și nu ți se cere decât să întinzi mâna după ei și să-i vinzi apoi chereștegiilor sau la joagăr.

Mergeam pe mal în sus, pândind cu un ochi pe babacu' și cu celălalt apa râului, ca să văd ce mai aduce viitura. Deodată am zărit o luntre, o frumusețe de luntre, lungă de vreo patru metri; plutea pe creasta valurilor, ca o rață. Am sărit ca o broască în apă, cu capul în jos, așa îmbrăcat cum eram, și am înotat drept spre ea. Mă așteptam, să fie cineva culcat în luntre; mulți fac așa dinadins, ca să te păcălească, și când zici c-ai tras luntrea la mal, ăia se ridică de pe fundul ei și-ți râd în nas. Da' de data asta n-a fost așa. De bună seamă că era o luntre luată de puhoi. M-am suit în ea și am adus-o la mal. Îmi ziceam că babacu' o să fie tare mulțumit când o vedea-o: făcea zece dolari pe puțin. Când am ajuns la țărm, babacu' încă nu se zărea, împingând luntrea într-o scobitură îngustă, năpădită de ierburi și sălcii, mi-a dat în gând s-o ascund acolo, ca atunci când o fi să fug, în loc s-o iau prin pădure, să mă las cu luntrea vreo cincizeci de mile mai la vale și mă statornicesc acolo, fără să mă canonesc atâta umblând pe jos.

Eram destul de aproape de colibă și mi se părea mereu că-l aud pe babacu'. Până la urmă tot am ascuns luntrea, dar când am ieșit din ascunzătoare și m-am uitat printr-un desiș de sălcii, l-am zărit pe babacu' pe potecă: ochea o pasăre cu pușca. Va să zică nu văzuse nimic. Când s-a apropiat, am avut grijă să mă găsească scoțând o undiță. M-a luat la rost că de ce mă mocoșesc, da' i-am zis că am căzut în apă și că de-aia am zăbovit. Știam eu c-o să vadă că-s ud learcă și-o să înceapă să mă descoasă. În undițe se prinseseră vreo cinci bibani. I-am luat și ne-am dus acasă.

După masă ne-am tolănit să tragem un pui de somn, că eram amândoi cam obosiți. Mă gândeam că, de-aș putea găsi vreun mijloc de a-i împiedica pe babacu' și pe văduvă să se ia după mine, ar fi cu mult mai sigur decât dacă m-aș bizui doar pe norocul de-a ajunge destul de departe până să bage ei de seamă c-am tulit-o. Că de! Cine știe ce se poate întâmpla!

Din păcate, nu-mi trecea prin minte nimic. După câțva timp, babacu' s-esculă ca să mai dea pe' gât o găleată de apă și-mi spuse:

— Altă dată, când o veni careva să dea târcoale pe-aici, să mă scoli, auzi? Omul ăla n-a venit cu gând bun încoace, îl împușcam eu, fir-ar al dracului! Altă dată să mă scoli, auzi?

Și se culcă la loc.

Vorbele lui mi-au dat taman ideea pe care-o căutam, de data asta – mi-am zis – nimănui n-o să-i treacă prin cap să se ia după mine.

Pe la amiază, am ieșit amândoi din colibă și-am luat-o pe mal în sus. Apa venea cam repejor, cărând cu ea o sumedenie de butuci. Deodată, se ivi o plută: nouă bușteni strâns legați. Ne-am dus cu barca, am prins-o și am tras-o la mal. Apoi ne-am așezat să prânzim. Oricine afară de babacu' ar fi așteptat toată ziua ca să mai prindă ceva butuci. Dar el nu. Nouă butuci îi erau de ajuns și ținea morțiș să se ducă cu ei în târg, să-i vândă.

Pe la vreo trei și jumătate, mă încuie și porni cu barca, trăgând după el pluta. După socotelile mele, n-avea să se mai întoarcă în seara aceea. Am așteptat să se îndepărteze bine, apoi am scos ferăstrăul și m-am pus iar pe lucru, la butucul acela. Babacu' n-ajunsesese încă la țărnul celălalt, că eu și ieșisem prin gaură, afară din colibă. Barca și pluta păreau acum cât un punct hăt-depart pe apă.

Am luat sacul cu mălai și l-am cărat în locul unde ascunsesem luntrea. Am dat la o parte ierburile și crăcile și l-am așezat în luntre,

La fel am făcut și cu halca de slănină, și cu plosca de rachiu. Am luat toată cafeaua, tot zahărul și toate alicele pe care le-am mai găsit în colibă, apoi am luat câlții, o găleată, un polonic și o cană de tinichea, ferăstrăul meu vechi,

două pături, o tigaie și un ibric de cafea. Am mai luat și niște undițe, chibrituri și alte mărunțișuri, într-un cuvânt, tot ce avea un preț cât de mic. Ce mai, am golit coliba. Aș fi vrut și un topor, da' nu era niciunul, afară de al de la grămada de lemne, pe care aveam de gând să-l las – știu eu de ce.

În sfârșit, am dus pușca, și cu asta basta.

Tot strecurându-mă prin deschizătură și târând afară atâtea lucruri, răscolisem binișor pământul în locul acela. Am presărat deasupra nițică țarină, ca să ascund cât de cât urmele de pași și talașul. Apoi am așezat butucul la loc, punându-i doi bolovani dedesubt și proptindu-l cu încă unul, căci acum era cam îndoit și nu prea ajungea până la pământ. De la patru-cinci pași, dacă nu știai dinainte, nu băgai de seamă că fusese tăiat cu ferăstrăul; și apoi, era în spatele colibei: cine să-și vâre nasul pe-acolo?

Până la luntre, pământul era acoperit cu iarbă, așa că nu se vedea, nicio urmă. M-am mai uitat o dată să mă încredințez. De pe mal mi-am aruncat privirile spre fluviu. Nicio primejdie. Mi-am luat pușca și m-am dus în pădure să vânez niscaiva păsări, când, ce să vezi, dau de un porc sălbatic. Porcii fugiți de la fermele din prerie se sălbătesc repede prin coclaurile astea. L-am omorât și l-am cărat până la colibă.

Apoi am luat toporul și-am fărâmat ușa în bucăți.

Am târât porcul înăuntru, l-am cărat până aproape de masă și i-am tăiat gătița cu toporul, lăsându-l un timp să sângereze pe pământ. Zic pământ, fiindcă pe jos era pământ bătătorit, nu dușumea. Am luat un sac vechi și l-am umplut cu pietroaie, câte am putut să car, l-am așezat lângă porc și l-am târât apoi afară prin pădure, până la mal, și zdup cu el în apă. Și dus a fost.

Se vedea limpede că ceva fusese târât pe pământ. Ce n-aș fi dat să fie de față și Tom Sawyer! Știu că i-ar fi plăcut o istorie ca asta. Și ce de floricele i-ar mai fi pus, cu închipuirea lui! Nimeni nu-l întrece pe Tom Sawyer în asemenea treburi.

La urmă, mi-am smuls câteva fire de păr, le-am lipit de muchea toporului, pe care-l muiasem bine în sânge, și am azvârlit toporul într-un colț. Apoi am luat porcul în brațe, l-am acoperit cu haina (ca să nu mai picure sânge) și ajungând la mal, ceva mai jos de colibă, l-am aruncat în apă. Mi-a venit o idee: m-am dus la luntre, am luat sacul cu mălai și ferăstrăul și le-am adus în colibă. Am pus sacul la locul unde stătea de obicei și i-am găurit fundul cu ferăstrăul, că nu erau cuțițe și furculițe – babacu' folosea numai briceagul când pregătea mâncarea. Am târât apoi sacul vreo sută de pași pe pământul acoperit. Cu iarbă și prin zăvoiu de sălcii, la răsărit de colibă, până la

marginea unei japșe⁹ lată de vreo cinci mile și plină de păpuriș și – la vremea lor – și de rațe. În partea cealaltă, japșa se prelungea într-o gărlă, lungă de vreo câteva mile, care se pierdea undeva, nu știu unde, numai în matca fluviului nu.

Mălaiul curse, lăsând o dără până la japșă. Am azvârlit acolo și tocila lui babacu', așa, ca din întâmplare. Apoi am legat cu o sfoară gura sacului, ca să nu mai curgă, și l-am dus înapoi la luntre, împreună cu ferăstrăul.

Între timp se cam întunecase, așa că m-am dus cu luntrea ceva mai la vale și-am ascuns-o sub niște sălcii. Așteptând să răsară luna, am priponit luntrea de un trunchi de salcie, am înfulecat ceva și m-am tolănit ca să fumez o pipă și să chibzuiesc la un plan de bătaie.

„Va să zică așa – îmi spuneam – au să se ia după urmele lăsate de sacul cu bolovani, până-au să ajungă la mal, apoi au să răscolească fluviul ca să dea de mine. Pe urmă au să se ia după dâra de mălai până la japșă și-au s-o pornească la vale, prin gărla ceea, ca să-i prindă pe tâlharii care m-au omorât și au prădat coliba. N-au să-mi caute o veșnicie hoitul în fluviu, au să ostenească repede, și n-au să-și mai bată capul să dea de mine. Minunat! Pot poposi oriunde poftesc. Mă gândesc că insula Jackson ar fi un loc destul de prielnic. O cunosc îndeajuns de bine, si-apoi nu calcă nici dracu' pe-acolo. Unde mai pui că noaptea aş putea trece cu barca pe malul celălalt, ca să dau o raită prin târg și să fac rost de tot ce-mi trebuie. Da, insula Jackson e locul cel mai potrivit.”

Eram mort de oboseală, așa că, până să prind de veste, am adormit. Când m-am trezit, n-am mai știut unde mă aflu. M-am ridicat și m-am uitat în jur, nițeluș cam speriat. Atunci mi-am amintit unde mă găseam. Fluviul părea lat de câteva mile.

Luna strălucea așa de tare, că aş fi putut să număr buștenii negri care lunecau lin pe firul apei, la sute de metri de mal. Peste tot domnea o liniște de moarte și părea să fie târziu, mirosea a târziu. Ați priceput ce vreau să spun – nu găsesc cuvintele cele mai nimerite.

Am căscat adânc și m-am întins să mă dezmořesc. Când să dezleg luntrea și s-o pornesc, am auzit un zgomot departe pe fluviu. Am tras cu urechea și m-am dumerit repede. Era scârțâitul acela jalnic pe care-l fac în nopțile liniștite vâslele ce se răsucesc în strapazane¹⁰. Privind printre crengile sălciilor, am văzut departe pe apă o luntre. N-aș fi putut spune câți oameni

⁹ O baltă mai puțin întinsă

¹⁰ Cui de lemn fixat pe marginea bărcii, de care se leagă vâsla.

erau în ea. Se apropia repede și, când a ajuns în dreptul meu, am văzut că nu era decât un om. „Te pomenești c-o fi babacu” – mi-am spus— deși nu-l așteptam să sosească atât de curând. Curentul purtă luntrea ceva mai jos de locul unde mă aflam; de-acolo o porni spre mal, legănându-se pe apa liniștită. Trecuse atât de aproape de mine, că l-aș fi putut atinge cu patul puștii pe cel din luntre. Nu mai încăpea nicio îndoială. Era babacu’ și, după felul în care mânuia vâslele, nu părea deloc beat.

N-am mai stat pe gânduri: în clipa următoare vâsleam la vale, liniștit dar repede, în umbra țărmlui. Am plutit așa vreo două mile și jumătate, apoi m-am abătut un sfert de milă sau poate și mai mult spre mijlocul fluviului, ca să ocolesc debarcaderul, de unde putea să mă vadă careva și să mă strige. M-am vârât printre plavii, apoi m-am tolănit pe fundul luntrei și am lăsat-o să plutească, în voie. Stăm așa lungit și mă odihneam trăgând din lulea și uitându-mă la cerul fără pic de nor. Ce adânc pare cerul când stai culcat pe spate, în bătaia lunii! Nu băgasem niciodată de seamă pân-atunci. Și ce deslușit se aud pe apă toate zgomotele în nopți ca astea! Auzeam ce spun oamenii la debarcader. O vorbă nu-mi scăpa. Unul zicea că de-acu înainte zilele au să fie mai lungi și nopțile mai scurte. Altul spuse că, după părerea lui, noaptea asta nu era dintre alea scurte. Amândoi izbucniră în râs, apoi îl deși dăduse părerea o mai spuse o dată și iar se porniră pe râs. P-urmă îl treziră pe un al treilea și-i spuseră și lui, însă celălalt nu râse, ci se burzului la ei: „la mai lăsați-mă în pace!”

Al dintâi zise apoi că are de gând să-i povestească și neveste-si – fără îndoială c-o să-i placă și ei. Dar – adăugă el – gluma asta e-un fleac pe lângă cele pe care i le spusese el pe vremuri.

Am mai auzit pe cineva zicând că-i aproape ora trei și că nădăjduiește ca, în cel mult o săptămână, să răsară și soarele. Apoi vorbele s-au depărtat și nu le-am mai putut desluși, auzeam doar un şușotit, curmat în răstimpuri de câte un hohot de râs dar parcă venea de departe. Lăsasem cu mult în urmă debarcaderul. Ridicându-mă în picioare, mi-a răsărit în față, cu vreo două mile și jumătate mai la vale, insula Jackson; acoperită de o pădure deasă, se ridica semeață în mijlocul apei, mătăhăloasă și neagră, ca un vapor cu luminile stinse. Limba de nisip nu se zărea, o năpădiseră apele.

Nu mi-a trebuit mult ca s-ajung la ea. Lăsându-mă în voia curentului, am ocolit repede capul insulei și, intrând în apa lină de lângă țarm, am coborât în partea dinspre Illinois.

Am tras luntrea într-o despicătură adâncă a malului, pe care o știam, și-am dat la o parte crengile sălciilor, ca să pot pătrunde acolo. Apoi mi-am priponit luntrea: nimeni n-ar fi putut s-o vadă.

M-am dus la capătul insulei și m-am așezat pe-o buturugă. De acolo am privit în voie fluviul cel mare, pe care lunecau bușteni negri; cu vreo trei mile mai jos se vedea târgușorul, unde clipeau câteva luminițe. O plută cât toate zilele, cu un felinar în mijloc, venea încet la vale, cu vreo milă mai sus. O vedeam cum lunecă agale și, când a ajuns în dreptul meu, am auzit pe cineva strigând: „Ai de la pupa! Cârmiți-o spre dreapta!” Am auzit vorbele astea de parc-aș fi fost lângă cel care le rostise. Cerul începuse să se lumineze. Am intrat în pădure și m-am culcat ca să trag un pui de somn înainte de prânzișor.

CAPITOLUL VIII

Când m-am deșteptat, soarele se înălțase atât de sus pe cer, încât am socotit că era trecut de opt. Tolănit pe iarbă, la umbră, m-am lăsat în voia gândurilor. Huzuream de bine și eram mulțumit. Jur-împrejur erau niște copaci uriași, sub care domnea întunericul, nu vedeam soarele decât prin vreo două-trei crăpături. Pe pământ, în locurile unde se cernea lumina prin frunziș, străluceau bănuți de soare și bănuții se mișcau ușor – va să zică pe sus adia un vânticel. Două veverițe se așezară pe o cracă și începură să turuie la mine, prietenoase.

Mă simțeam strașnic de bine și mi-era lene să mă scol ca să-mi pregătesc ceva de mâncare. Eram cât pe ce să ațipesc din nou, când deodată mi s-a părut că aud un bubuit undeva, în susul apei. M-am proptit în coate și-am tras cu urechea. N-a trecut mult și-am auzit iar bubuitul, într-o clipă eram în picioare și priveam printr-o bortă din frunziș. Și, ce să vezi? Pe apă, cam în dreptul debarcaderului, plutea un nor de fum. Era acolo și vaporul, plin de oameni. Am priceput ce se-ntâmplă. Bum! Fumul alb țâșni din coasta vasului. Pasămite, trăgeau cu tunul în apă, încercând să-mi aducă hoitul la suprafață.

Mi-era o foame de lup, dar m-am gândit că n-are rost să aprind focul, fiindcă ăia ar fi putut să vadă fumul. Am rămas pe loc, privind norii de fum și ascultând bubuiturile tunului. Fluviul, lat de o milă în locul acela, e grozav de frumos într-o dimineață de vară, așa încât mă gândeam c-o să petrec destul de bine, privindu-i cum îmi caută rămășițele pământești. Numai de-aș fi avut și ceva demâncare! Deodată mi-am amintit că oamenii de prin partea locului aveau obiceiul să umple cu argint viu bucați de pâine și să le arunce în apă, fiindcă ele se duc de-a dreptul la hoiturile ălor înecați, și-acolo rămân. Ce mi-am zis eu.? Ia să mă uit cu băgare de seamă; de-oi vedea vreo bucată de pâine plutind pe-aproape, le arăt eu lor cine sunt. M-am dus pe malul dinspre Illinois, ca să-mi încerc norocul, și nu mi-a părut rău: pe apă plutea un codru de pâine. Era cât pe ce să-l prind cu un băț, dar mi-a alunecat piciorul și pâinea și-a văzut de drum. În locul acela curentul apei se apropia cel mai mult de mal. Nu trecu mult și se ivi o altă bucată. De data asta am avut noroc. Am pescuit-o, i-am scos dopul și bulgărașul de argint viu și

mi-am înfipt dinții în ea. Era o franzelă din alea pe care le mănâncă bogătașii, nu vreo turtă de mălai oarecare.

Mi-am ales un locșor printre copaci și m-am așezat pe un buștean, mușcând din bucata de pâine și uitându-mă plin de mulțumire la vapuraș. Deodată îmi trecu prin minte că văduva, pastorul sau mai știu eu cine s-au rugat ca bucata asta de pâine să ajungă la mine, și uite c-a venit și m-a găsit. „O fi ceva adevărat în chestia asta – îmi ziceam. Când se roagă un om ca' văduva sau ca pastorul, trucul se prinde, fiind că-s oameni cumsecade, dar cu unul ca mine nu merge...”

Mi-am aprins o pipă și am fumat cu poftă, stând mai departe la pândă. Vapurașul plutea în voia apei și mă gândeam c-o să am prilejul să văd cine e pe bord, când o să ajungă în dreptul meu, pe urmele bucății de pâine. Cum am văzut că se apropie, am stins pipa și, ducându-mă pe mal, în locul unde pescuisem pâinea, m-am așezat în spatele unei buturugi, într-un luminiș. Prin crăcăna buturugii se vedea bine.

Acum vapurașul era atât de aproape de mal, încât oamenii ar fi putut să coboare aruncând o punte de scânduri.

Pe bord se aflau mai toți cunoscuții: babacu', judele Thatcher, Becky Thatcher, Joe Harper, Tom Sawyer și mătușă-sa Polly, bătrâna, cu Sid și cu Mary, și mulți alții. Toți vorbeau despre omor, dar căpitanul le tăie vorba:

– Acum fiți cu ochii în patru. Curentul se apropie cel mai mult de insulă în locul ăsta și s-ar putea ca trupul să i se fi încurcat printre ierburi, lângă mal. Cel puțin așa nădăjduiesc.

Eu unul eram de altă părere. Se înghesuiau cu toții, aplecându-se peste parapet, drept în fața mea, fără să scoată o vorbă-și cu ochii la pândă. Îi vedeam cât se poate de bine, însă ei n-aveau cum să mă vadă.

Căpitanul strigă: „Păzea!” și tunul slobozi o ghiulea drept spre mine, de mă asurzi cu detunătura și aproape că mă orbi cu fumul. Credeam că s-a zis cu mine. Să fi fost o ghiulea adevărată, socot că oamenii ar fi găsit hoitul pe care-l căutau. Dar, slavă Domnului, am scăpat nevătămat. Vapurașul își urmă drumul, pierind după un cot al insulei. Din când în când auzeam bubuiturile tunului, din ce în ce mai depărtate, până ce după vreo oră nu le-am mai auzit. Insula era lungă de vreo trei mile. Îmi închipuiam că, ajungând la capătul ei, se lăsaseră păgubași. Dar n-a fost așa. Au ocolit piciorul insulei și au luat-o în sus, pe brațul dinspre Missouri, mărind presiunea și trăgând cu tunul din când în când. M-am dus în cealaltă parte a insulei, ca să-i pot privi. Când au ajuns în fața capului insulei, au încetat să tragă. Vapurașul s-a

îndreptat spre malul dinspre Missouri, unde oamenii au debarcat și s-au risipit pe la vetrele lor.

Ei, acum eram sigur c-am scăpat. Puteam să jur că n-o să mai vină nimeni să mă caute. Mi-am scos catrafusele din barcă și mi-am înjghebat o tabără pe cinste în inima pădurii. Am luat păturile și mi-am întocmit din ele un fel de cort, sub care să-mi pot pune lucrurile, ca să nu le ude ploaia. Am pescuit un biban și l-am despicat cu ferăstrăul. Spre seară am aprins focul, ca să-mi pregătesc cina. Apoi am pus o undiță, ca să prind niscaiva pește pentru a doua zi dimineța.

Când s-a întunecat, m-am așezat lângă foc și mi-am aprins luleaua. Eram mulțumit. Dar în curând m-am simțit tare singur și, ca să-mi alung urâtul, m-am dus pe mal și m-am așezat acolo ascultând clipocitul apei și nu-mărind stelele, buștenii și plutele, care veneau la vale. Apoi m-am dus la culcare. Nu se află mijloc mai bun ca să-ți omori timpul când ți-e urât. Altminteri, îți vine să-ți iei lumea-n cap.

Trecură așa trei zile și trei nopți, una la fel ca cealaltă, fără nicio schimbare. A patra zi m-am dus să cercetez insula. Eram stăpânul ei, era a mea, ca să zic așa, și voiam s-o cunosc pe de-a-ntregul; dar mai cu seamă voiam să-mi treacă timpul. Am găsit o sumedenie de fragi copti, fragezi, și aguridă, și zmeură verde, ba chiar mure care începuseră să se coacă. Toate au să fie în curând bune de mâncat, îmi ziceam.

Am hoinărit așa prin pădure, până am ajuns într-un loc care nu mi se părea a fi prea departe de piciorul insulei. Luasem cu mine pușca, dar numai ca să mă apăr, nu ca să vânez; aveam de gând să vânez ceva când m-oi întoarce. Și cum mergeam eu așa, odată-mi iese în cale un șarpe mare, de era cât pe ce să calc pe el. Dihania se strecură printre ierburi și flori – eu după ea, ca s-o prind. Alergam prin pădure, când, deodată, am dat peste cenușa unui foc care mai fumea încă.

Am simțit că-mi sare inima din piept. N-am mai pierdut vremea să mă uit în jurul meu și, ținând mâna pe trăgaci, am luat-o la fugă de-a-ndăratelea, în vârful picioarelor. Din când în când mă opream o clipă în de trăgeam cu urechea, dar găfâiam așa de tare, că nu mai puteam auzi nimic altceva. Fugeam puțin și iar. Mă opream s-ascult, și uite-așa,. De nu știu câte ori. Când zăream o buturugă mi se părea că-i un om. Când vreun vreasc trosnea sub picioarele mele, mă simțeam ca un om căruia i s-ar fi smuls un plămân și nu mai poate să răsuflă.

Am ajuns înapoi la tabără, cam plouat și cu inima cât un purice. Da-mi spuneam. Că nu-i vreme de pierdut, așa că mi-am cărat iar tot calabalâcul în

luntre ca să-l ascund, apoi am stins focul și-am împrăștiat cenușa, ca să pară că-i rămasă de la un foc de tabără de acum un an. Când am isprăvit, m-am cățarat într-un copac. Cred c-am stat acolo vreo două ceasuri, da' n-am văzut și n-am auzit nimic, măcar că mi se părea că aud și văd câte și mai câte. Cum nu puteam rămâne toată viața în copac, m-am dat jos, dar n-am ieșit din deșul pădurii și am stat tot timpul cu ochii în patru. Cât despre mâncare, n-am găsit decât niște fragi și rămășițele mesei din dimineața aceea.

Spre seară m-a apucat o foame grozavă. Când s-a întunecat de-a binelea, înainte să răsară luna, am pornit cu barca spre malul dinspre Illinois. Am vâslit așa ca la vreun sfert de milă, am tras la mal, am intrat în pădure și mi-am pregătit cina. Mă hotărâsem să rămân toată noaptea acolo, când, deodată, am auzit tropot de copite și glasuri omenești. Mi-am cărat la iuțea toate boarfele în luntre, apoi m-am târât prin pădure să văd ce se-ntâmplă. Nu trecu mult și auzii pe cineva spunând:

— Ar fi mai bine să poposim aici, numai să găsim un loc bun. Caii sunt istoviți. Hai să vedem.

N-am mai așteptat. Am sărit în barcă și-am vâslit până la vechiul loc. Am legat barca și m-am lungit în ea, ca să dorm.

N-am dormit cine știe ce, mă munceau tot feluri de gânduri. De câte ori mă trezeam, mi se, părea că mă strânge cineva de gât. Somnul nu mi-a priit deloc, în gândul meu îmi ziceam: „Nu mai merge așa. Trebuie să aflu cine mai e pe insulă afară de mine. Dacă nu, m-am dus dracului”. M-am simțit ceva mai bine după ce-am luat hotărârea asta. Am pus mâna pe vâslă și-am desprins luntrea de țârm, lăsând-o să plutească la vale,. Printre umbre. Luna strălucea și dincolo de umbre era lumină ca ziua. Aproape o oră am plutit așa, într-o tăcere deplină. Totul dormea. Ajunsesem aproape de piciorul insulei, când începu să bată un vânticel rece care încrețea apa – semn că noaptea era pe sfârșite. Am cârmit luntrea spre țârm. Cu pușca la umăr m-am furișat apoi în pădure. M-am așezat pe un buștean și m-am uitat prin frunziș. Vedeam cum scăpată luna și cum întunericul învăluie fluviul, ca o pătură. O fâșie albă de lumină se ivi în curând deasupra copacilor: se crăpa de ziuă. Mi-am luat pușca și am pornit tiptil spre locul de tabără pe care-l văzusem în ajun, oprindu-mă din două în două minute ca să trag cu urechea. Dar nu găseam locul. Tot căutând așa, mi s-a părut că zăresc în depărtare, printre copaci, un foc. Am pornit într-acolo cu băgare de seamă. M-am apropiat fără zgomot și, ce-mi văzură ochii? Un om stătea tolănit pe pământ, aproape de foc, cu capul învelit într-o pătură. Mie, să mi se facă rău, nu alta! M-am pitit înapoia unui tufiș, ca la vreo șase pași de el, fără să-l slăbesc din

ochi o clipă. Se lumina de ziuă de-a binelea. În curând omul începu să caște și să se întindă, dând la o parte pătura: ei bine, era Jim, negrul domnișoarei Watson! Vă-nchipuiți ce bine mi-a părut că-l văd!

— Hei, Jim! Am strigat eu, și țuști! Afară din tufiș. Jim sări în picioare și se boldi la mine, buimac. Apoi căzu în genunchi, își împreună mâinile și bolborosi:

— Nu mă oropsi! Toată viața m-am purtat bine cu strigoii! Morții mi-au fost dragi totdeauna și-am făcut tot ce-am putut pentru ei. Întoarce-te în apa de unde-ai venit și nu-l nenoroci pe bietul Jim, care ți-a fost totdeauna prieten!

Nu mi-a trebuit multă vreme ca să-l fac să priceapă că nu murisem. Eram, nespus de bucuros să-l văd pe Jim. Acum nu mai eram singur.

— Nu mi-e teamă c-o să te duci să spui unde mă aflu – i-am zis.

În timp ce-i vorbeam, el stătea și se holba la mine, fără să scoată o vorbă.

— Acu' s-a luminat de ziuă – îi zic. Hai să mâncăm. Aprinde focul!

— La ce bun să faci focul, când n-ai de gătit decât fragi și alte uscături? Dar văd că tu ai o pușcă. Poate găsim ceva mai bun decât fragii.

— Cum așa, tu nu mâncai decât fragi și uscături?

— Altceva n-am găsit.

— De când ești tu pe insulă, Jim?

— Am sosit în noaptea când ai fost omorât tu.

— Cum, de-atâta vreme?

— Da, zău.

— Și de-atunci te-ai hrănit doar cu uscăturile astea?

— Da, zău.

— Și ești lihnit, așa-i?

— Cred c-aș fi în stare să mănânc un cal întreg. Da' tu de când ești pe insulă?

— Din noaptea în care-am fost omorât.

— Nu se poate! Da' din ce-ai trăit? A, da, tu ai o pușcă. Bun lucru o pușcă. Vânează tu ceva, și Jim face focul.

Ne-am dus împreună la locul unde lăsasem luntrea și, în vreme ce el făcea focul într-o rariște năpădită de iarbă, eu am, adus din luntre mălaiul, halca de slănină, cafeaua, ibricul, tigia, zahărul și cănila de tinichea.

Jim nu-și mai venea în fire văzând toate astea: era sigur că la mijloc e o vrăjitorie.

Am pescuit un biban măricel, pe care Jim l-a curățat cu cuțitul lui și l-a fript.

Când masa a fost gata, ne-am așezat pe iarbă și-am început să mâncăm bucatele calde de la foc. Jim înfuleca de zor, fiind lihnit de foame. După ce ne-am îndopat, ne-am tolănit pe iarbă, cu burta la soare. După un timp, Jim mă întrebă:

— Ascultă, Huck, spune-mi tu mie, cine-a fost omorât în colibă, dacă nu tu? I-am povestit atunci toată tărășenia și Jim o găsi grozavă, zicea că nici Tom Sawyer n-ar fi putut ticlui un plan mai strașnic ca al meu.

— Dar tu, Jim, cum de-ai ajuns aici, cum ai venit pe „insulă”?

O clipă tăcu, tulburat. Apoi zise:

— Mai bine nu spun.

— De ce, Jim?

— Știe Jim de ce. Da’ dacă-ți spun, Huck, tu nu-l pârăști pe Jim?

— Să mă ia dracu’ dacă spun, Jim!

— Bine, te cred pe cuvânt, Huck. Află că Jim a fugit!

— Jim! Nu se poate!

— Ai spus că nu mă pârăști, știi bine c-ai spus asta, Huck!

— I-adevărat, ți-am spus că n-am să te pârăsc și am să mă țin de cuvânt. Să mor, dacă nu! O să zică lumea că-s un abolitionist¹¹ ticălos și-o să mă disprețuiască fiind-că n-am suflat o vorbă, da’ nu-mi pasă. N-am să spun nimănui și, oricum, tot nu mă mai întorc acolo. Hai, povestește-mi tot!

— Uite cum a fost. Stăpâna, va să zică domnișoara Watson, mă cicălea și mă canonea întruna, dar îmi zicea mereu că n-o să mă vândă la vale, la Orleans¹². Într-o zi însă am zărit un negustor de sclavi în casă la ea și m-am simțit tare prost. Într-o noapte, târziu, mă furișez eu la ușă, care ușă nu era închisă de tot, și o aud pe stăpână că-i spune văduvei că nu vrea să-l vândă pe Jim la Orleans, dar că ispita-i mare,. Căci ar căpăta pentru mine opt sute de dolari, o avere. Văduva a încercat s-o înduplece să nu mă vândă, dar eu n-am stat s-ascult ce mai spune. Am spălat repede putina.

Am coborât dealul în fuga mare, cu gândul să fur o barcă undeva, pe mal, mai sus de târg, da’ mai erau oameni pe-acolo și atunci m-am ascuns în dogăria dărăpănată de lângă râu, așteptând să plece toți. Am rămas acolo toată noaptea. Mereu trecea câte cineva. Pe la șase dimineața, bărcile au început să plece, iar la opt sau nouă toți care-au trecut cu barca povesteau cum babacu’ tău a venit în târg să spună că tu ai fost omorât. Bărcile erau

¹¹ Partizan al abolirii sclaviei negrilor.

¹² Referire la New Orleans, unde se afla un foarte activ târg de sclavi, unul dintre cele mai mari din lume.

pline de domni și doamne care se duceau să vadă locul. Unii se opreau la mal, ca să se odihnească înainte de a trece dincolo. Din vorba lor, Jim a aflat tot despre omor. Grozav de rău i-a părut că tu ești mort, dar acu' Jim e vesel. Ei, și-am stat toată ziua în dogărie, pe talaș. Eram flămând, dar nu mi-era frică, fiindcă știam că stăpâna și văduva trebuiau să meargă, după prânzișor, la o întrunire religioasă și-au să rămâie toată ziua acolo, crezând că Jim e dus cu vitele la pășune, din zori până seara târziu, așa că pân-atunci n-au să-mi simtă lipsa. Ȑilalți servitori n-au să bage nici ei de seamă, fiindcă abia așteaptă ca bătrânele să plece de-acasă, ca s-o tulsească și ei. Ei, și când s-a întunecat, am pornit-o în lungul malului și-am mers două mile și ceva, pân-acolo unde nu mai sunt case, și mi-am zis așa: „Dacă încerc să merg mai departe pe jos, câinii au să-mi adulmece urma; dacă fur o barcă și trec dincolo, au să vadă că barca lipsește și-au să știe unde să-l caute pe Jim”.

Așa că mi-am zis: O plută îmi trebuie mie. Pluta nu lasă urme.

Deodată, văz eu că pe apă vine o lumină. Intru în apă, cu o scândură în față, și înot mai mult de jumate drum spre malul celălalt, când mă pomenesc printre o sumedenie de bușteni. Am înotat cu capu-n apă, contra curentului, ca s-ajung mai aproape de plută. Când pluta a fost lângă mine, am înotat până la partea dindărăt și am agățat-o. Pe cer trecea tocmai un nor și era întuneric. M-am suit pe plută și m-am întins. Oamenii erau departe pe râu, unde zărisem lumina. Apele crescuseră și curentul era bun, așa că am socotit că pe la patru dimineața o s-ajung cu vreo douăzeci și cinci de mile mai la vale și-o să înot de-acolo până la malul dinspre Illinois, unde-o să mă ascund în pădure.

Da' Jim n-a avut noroc. Când am ajuns aproape de capătul insulei, am zărit un om cu un felinar. N-avea rost să-l aștept, așa că am sărit în apă și-am înotat spre insulă. Socoteam că pot trage oriunde la mal, dar malul era prea stâncos. Am înotat mai departe, pân-am găsit un loc bun, taman în celălalt capăt al insulei. Acolo am intrat în pădure, hotărât să nu mai pun niciodată piciorul pe o plută câtă vreme plutașii au să se fâțâie așa, cu felinarul, de colo până colo. Aveam la mine o pipă, nițică mahorcă și câteva chibrituri uscate, ascunse în șapcă, așa că nu-mi păsa.

— Și-n tot timpul ăsta n-ai mâncat carne, nici pâine? De ce n-ai prins măcar niște broaște țestoase?

— Cum să le prind? Nu se cade să pui mâna pe ele și nici să le lovești cu o piatră. Și-apoi, cine-ar putea să le prindă noaptea? Că doar nu era să m-arăt pe mal ziua?

— Asta așa-i. Firește că trebuia să stai toată ziua ascuns în pădure. Ai auzit cum trăgeau cu tunul?

— Da, și știam că pe tine te caută. I-am zărit când treceau pe-aici. Stăteam la pândă în tufiș.

Niște păsărele se apropiară de noi, zburând câte puțin și așezându-se apoi pe pământ. Jim, zicea că ăsta-i semn de ploaie.

Jim spunea că de obicei e semn de ploaie când zboară așa puii de găină, dar socotea că e la fel și cu păsărelele.

Tare-aș fi vrut să prind vreo câteva, dar Jim nu mă lăsă. Zicea c-ar aduce moarte. Cică taică-său zăcea odată bolnav și când unul dintr-ai lui a prins o pasăre, taică-său a murit, după cum prorocise bunică-sa.

Jim mai spunea că nu se cade să numeri bucatele pe care le gătești pentru masă, fiindcă și asta aduce belele. Tot așa, dacă scuturi fața de masă după asfințit. Iar dacă moare un prisăcar, toate albinele lui trebuie să fie înștiințate pân-a doua zi, înainte de răsăritul soarelui, altminteri se sfrijesc, nu mai pot munci și pier. Jim zicea că albinele nu-i înțeapă pe neghiobi, dar cum să-l cred când eu însumi le sâcâisem de-atâtea ori și nu mă-mpunseseră niciodată?

De unele din poveștile astea auzisem și eu, da' nu chiar de toate. Jim cunoștea fel de fel de semne. Zicea că le știe aproape pe toate. I-am spus că mie mi se pare că toate semnele sunt belalii și l-am întrebat dacă nu cumva sânt și semne bune.

— Foarte puține – mi-a răspuns el – și nu ajută la nimic. La ce bun să știi că ai noroc? Vrei cumva să-l alungi? Dar dacă ai păr pe brațe și pe piept, ăsta-i semn c-ajungi bogat. Un semn ca ăsta e bine să-l știi, fiindcă nu se-mplinește decât foarte târziu. Și fiind sărac multa vreme, ai putea să-ți pierzi curajul și să-ți faci seama, dacă n-ar fi semnul să-ți spună c-ai s-ajungi bogat odată si-odată.

— Tu ai păr pe brațe și pe piept, Jim?

— De ce întrebi, nu vezi că am?

— Ei, și ești bogat?

— Nu, dar am fost bogat odată și am să mai fiu. Odată am avut paispeze dolari, dar am făcut speculă și i-am topit pe toți.

— Cu ce-ai făcut speculă, Jim?

— Am început cu vitele.

— Ce fel de vite?

— Păi, alea cornute. Am vârat zece dolari într-o vacă. Da' nu mai bag eu bani în vite niciodată! Vaca aia a crăpat chiar sub ochii mei.

— Și-ai pierdut ăi zece dolari?

— Nu, nu pe toți. Am pierdut numai nouă. Am vândut pielea și seul vacii pentru un dolar și zece cenți.

— Va să zică, ți-au rămas cinci dolari și zece cenți. Ai mai făcut afaceri cu ei?

— Da. Îl știi pe negru' ăla olog de-un picior, al lui bătrânul Bradish? Ei bine, și-a înjghebat o bancă zicând că cine pune un dolar primește patru la sfârșitul anului. Toți negrii s-au prins, da' n-aveau cine știe ce capital. Numai eu aveam ceva mai mulți bani, așa că i-am cerut să-mi dea o dobândă mai mare; dacă nu, deschid și eu o bancă. Negru' ăla voia, firește, să facă numa' el afaceri. Zicea că două bănci e prea mult și că dacă aș primi să-i dau cinci dolari, o să-mi plătească treizeci și cinci la sfârșitul anului. Am primit, socotind că treizeci și cinci de dolari sunt un capital numai bun de făcut afaceri. Mai era pe-acolo un negru, pe nume Bob, care pusese mâna pe-o plută fără știrea lu' stăpânului-său. Am cumpărat pluta de la el, fâgăduindu-i să-i dau trei' treizeci și cinci de dolari la sfârșitul anului. Dar cineva a furat pluta chiar în noaptea aia și a doua zi negru' cu un picior mi-a zis că banca a dat faliment. Așa că nimeni n-a mai văzut vreun ban..

— Dar cu ăi zece cenți ce-ai făcut, Jim?

— Aș, fi vrut să-i cheltuiesc, dar am visat că trebuie să-i dau unui negru, pe nume Balam, zis și măgarul lui Balam, un prost de n-are pereche, însă norocos din fire, nu ca mine. Visul mi-a zis să-i dau lui Balam ăla cei zece cenți, iar el o să mi-i sporească. Balam a luat banii și, când s-a dus la biserică, l-a auzit pe pastor spunând că cine dă bani la săraci, dă cu împrumut lui Dumnezeu și capătă înapoi de o sută de ori mai mult. Balam a dat atunci ăi zece cenți la săraci și a așteptat să vadă ce iese.

— Și ce-a ieșit Jim?

— N-a ieșit nimic. N-a fost chip să-mi recapăt banii, și nici Balam ăla n-a fost în stare. De-aici înainte nu mai dau niciun ban cu împrumut fără zălog — pastorul zicea că o să căpătăm de-o sută de ori mai mult! Dacă aș căpăta înapoi măcar ăi zece cenți, as zice bogdaproste și-aș fi mulțumit.

— Lasă, Jim, nu te necăji, fiindcă tot ai să fii tu bogat odată și odată!

— Da. Și-apoi chiar și-acum sunt bogat, când stau să mă gândesc: sunt stăpân pe mine însumi, și prețuiesc opt sute de dolari. Bine-ar fi să am atâția bani, nici nu mi-aș dori mai mulți!

CAPITOLUL IX

Mă bătea gândul să mai văd o dată un loc din inima insulei, pe care-l dibuisem în timpul hoinărelilor mele. Am pornit împreună cu Jim și-am ajuns curând, fiindcă insula nu era mai lată de un sfert de milă și mai lungă de trei mile.

Locul cu pricina era un deal lung și povârnit, înalt de vreo patruzeci de picioare.

Ne-a fost greu al dracului să ajungem pe culme, fiindcă drumul urca pieptiș, printre tufe dese. Ne-am târât și ne-am cățărat noi așa, până ce-am dat, tocmai în vârf, de-o peșteră mare, scobită în stâncă, și cu deschizătura înspre partea Illinoisului. Peștera era largă, cât două-trei încăperi, și Jim putea sta în picioare înăuntru. Între pereții ei era răcoare, nu glumă. Jim voia sa ne aducem numaidecât tot calabalâcul în peșteră, dar i-am zis că n-are rost să ne cățărăm mereu pân-acolo.

Jim zicea că de-am adăposti luntrea într-un loc bun și-am căra calabalâcul în peșteră, ne-am putea ascunde acolo la caz c-ar veni cineva pe insulă, și-atunci nu ne-ar mai da de urmă decât cu copoii. Afară de asta, zicea el, păsărelele au vestit ploaie.

— Ce, vrei să ni se ude lucrurile?

Ne-am întors așadar la luntre și-am adus-o cam în dreptul peșterii, apoi am cărat toate lucrurile sus. După aia am dibuit o ascunzătoare pentru luntre, în desișul de sălcii. În undițe se prinseseră între timp câțiva pești. I-am scos și, după ce-am pus undițele la loc, am început să ne pregătim masa de prânz.

Gura peșterii era destul de largă ca să poți vâri pe-acolo un poloboc, într-o parte a intrării era un fel de prag, tocmai bun pentru vatră. Am făcut focul și ne-am gătit prânzul.

Am întins păturile în chip de covor și ne-am așezat la masă, după ce-am cărat lucrurile în fundul peșterii, ca să ne fie la îndemână.

În curând se făcu întuneric și începu să tune și să fulgere. Va să zică păsărelele avuseseră dreptate. Se porni o ploaie grozavă și un vânt nemaipomenit. Era una din furtunile alea care se stârnesc vara. Din pricina beznei, totul în jur părea vânat – o frumusețe! Ploaia era atât de deasă, că la doi pași mai încolo copacii păreau fumurii și încâlciți ca o pânză de păianjen.

Când și când o pală de vânt încovoia copacii, întorcând frunzele pe fața lor albicioasă. Apoi se stârnea o volbură grozavă, care smucea crengile, de-ai fi zis că-și frâng brațele ca niște nebune. Și deodată, în bezna asta vânăta se ivea o fâșie de lumină, care-ți dezvăluia o clipă vârfurile copacilor zbatându-se în furtună, cu sute de pași mai departe decât îi văzuseși până atunci.

Dar peste-o clipă era iar întuneric ca-n iad, și auzai cum se dezlănțuie tunetul, cu un bubuit asurzitor, hăulind și pornind de-a rostogolul pe boltă, spre buricul pământului. Parcă s-ar fi dat de-a dura niște butoaie goale pe o scară lungă, lungă, știți, dintr-alea care trosnesc cu zgomot mare.

— E strașnic, Jim, ce zici? N-aș schimba locul ăsta pentru nimic în lume. Ia mai dă-mi o bucată de pește și niște mălai cald!

— Fără Jim, tu n-ai fi acum aici. Ai fi colo jos, în pădure, fără mâncare și pe jumătate înecat. Zău așa, puișorule. Găinile știu când plouă, și păsărelele tot așa.

Vreme de zece-douăsprezece zile, apele fluviului s-au tot umflat și până la urmă au dat năvală peste maluri. Apa trecea de-un metru în locurile mai joase ale insulei și pe malul dinspre Illinois. În partea aceea apa ajunsese lată de câteva mile, dar în partea dinspre Missouri era la fel de lată ca-ntotdeauna. — o jumătate de milă – fiindcă acolo malul e ca un perete înalt, de stâncă.

Ziua ne plimbam cu luntrea prin insulă, în pădure era tare rece și întuneric, chiar când deasupra strălucea soarele. Treceam printre copaci, dar în unele locuri lianele erau atât de dese, încât trebuia să ne întoarcem și s-o luăm prin altă parte. La fiecă copac doborât de furtună, se aciuseră iepuri, șerpi și alte jigăanii. După o zi-două de la potop, se îmblânziseră într-atât din pricina foamei, că puteai să te apropii de ele și să le mângâi, dacă voiai – afară de șerpi și de țestoase, care săreau numaidecât în apă. Dealul în care se afla peștera noastră era plin de asemenea lighioane. Să fi vrut, am fi putut face rost de o menajerie întregă.

Într-o noapte am găsit un capăt de plută pe cinste – din bușteni de brad. Avea vreo douăsprezece picioare lățime și vreo cincisprezece lungime, și se ridica deasupra apei cu vreo șase-șapte degete. Era o punte zdravănă, de nădejde. Ziua se-ntâmpla să vedem plutind pe apă bușteni, dar îi lăsam ia treacă. Nu ne arătam pe lumină.

Într-o noapte, cu puțin înainte să se crape de ziuă, pe când ne aflam aproape de capătul insulei, am văzut venind pe apă, dinspre apus, o căsoaie de lemn, cu două caturi, aplecată într-o rână. Am vâslit spre ea și am intrat

Înăuntru, cățărându-ne până la fereastra de la catul de sus. Dar era încă prea întuneric ca să vedem, așa că am legat luntrea și ne-am așezat în ea, așteptând să se lumineze.

S-a făcut lumină până s-ajungem noi la capătul insulei.

Uitându-ne pe fereastră, am zărit un pat, o masă, două jilțuri și o grămadă de boarfe zvârlite pe podea. Pe pereți atârnau haine, într-un colț, pe podea, zăcea o mogâldeța care aducea a om.

— Mă, ăla de colo! îl strigă Jim.

Dar mogâldeța nu se urni. Atunci strigai și eu.

— Omu' nu doarme, e mort – îmi spuse Jim. Tu rămâi aici, Jim se duce să vază.

Se duse, se aplecă deasupra mogâldeței, o privi cu luare-aminte și spuse:

— E mort, zău. Și gol, pe deasupra! L-au împușcat pe la spate. Socot c-a murit de două-trei zile. Vino, Huck, da' nu te uita la fața lui, că visezi urât.

Nu m-am uitat deloc. Jim aruncase peste mort niște zdrențe, dar nu era nevoie, fiindcă tot n-aveam chef să mă uit. Pe podea erau risipite vraște o mulțime de cărți de joc, soioase și vechi, niște clondire goale de rachiu și două măști de stofă neagră. Pereții erau mânjiți cu cele mai neghioabe cuvinte și desene mângălite cu cărbune.

Pe pereți atârnau două rochii jerpelite și jegoase, de stambă, o bonețică de soare, ceva rufărie femeiască, precum și câteva haine bărbătești.

Am încărcat totul în luntre, cu gândul că s-ar putea să ne fie de folos. Pe podea zăcea o pălărie veche de pai, băiețească. Am luat-o și pe-asta. Mai era și o sticlă în care fusese cândva lapte și care era astupată cu un dop de cârpă, un fel de biberon pentru sugaci. Am fi luat noi și sticla, da' era spartă. Am mai găsit și un scrin vechi, ros de vreme, și un, cufăr cu balamalele rupte.

Erau deschise, dar n-aveau nimic de preț în ele. După felul cum zăceau împrăștiate lucrurile, ne-am dat seama că oamenii se zoriseră să fugă și nu putuseră să ia cu ei decât o mică parte din boarfe.

Am mai dibuit o lanternă veche de tinichea, un cuțit de bucătărie, fără mâner, un briceag patent nou-nouț, care în orice prăvălie se vindea cu doi cenți, o grămadă de lumânări de seu, un sfeșnic de cositor, o ploscă, o cană de tinichea, o învelitoare veche de pat, mâncată de șoareci, un săculeț cu ace, bolduri, ață și alte scule de cusut, nițică ceară de albine, o bardă și câteva cuie, o undiță groasă cât degetul meu mic, cu niște cârlige grozave, un sul de piele de căprioară, o zgardă de piele, o potcoavă și niște sticlute cu doctorii fără nicio etichetă pe ele. Când să plecăm, am găsit și o țesală bunicică, iar Jim a dibăcit un arcuș rablagit de vioară și un picior de lemn; îi plesniseră

curelele, dar altminteri era un picior destul de bun, măcar că era prea lung pentru mine și prea scurt pentru Jim. Am căutat de ne-a ieșit ochii, dar n-am putut găsi și perechea piciorului.

Una peste alta, a fost o pradă frumoasă, pe legea mea! Când am ieșit afară, am văzut că ne depărtasem cu vreun sfert de milă de insulă și se făcuse ziuă de-a binelea. L-am pus pe Jim să stea lungit în luntre și l-am acoperit cu pătura, altfel s-ar fi văzut de la o poștă că-i negru. Am vâslit spre malul dinspre Illinois, dar curentul ne-a dus cu vreo jumătate de milă mai la vale.. Am luat-o înapoi prin apa liniștită de lângă țărm și am ajuns cu bine acasă, fără nicio încurcătură. Nu ne văzuse nimeni.

CAPITOLUL X

Tare-aș fi vrut, după masa de dimineață, să vorbesc despre mort și să-mi dau cu presupusul cum de-a fost omorât, dar Jim n-avea chef, zicea că asta aduce ghinion și că, pe deasupra, s-ar putea ca mortul să se mai facă și strigoi și să ne dea târcoale. Cică morții neîngropați se fac strigoi mai lesne ca ăi care zac frumușel în mormintele lor. Mi s-a părut că are dreptate, așa că n-am mai spus nimic. Dar gândurile nu-mi dădeau pace și ardeam de nerăbdare să aflu cine-l omorâse pe omul ăla și de ce..

Tot scotocind prin boarfele găsite, am dat peste opt dolari de argint, cusuți în căptușeala unui palton vechi. Jim era de părere că oamenii care locuiseră în casa aia furaseră paltonul, căci dacă ar fi știut că erau bani în el, nu l-ar fi lăsat acolo. I-am zis că, după mine tot ăia îl omorâseră și pe mort, dar Jim nu voia să vorbească despre asta.

— Tu crezi c-adeuce ghinion? l-am întrebat. Dar ce-mi spuseși alaltăieri când am adus pielea de șarpe găsită în creștetul dealului? Mi-ai zis că nu-i pe lume nenorocire mai mare ca aceea care te paște când pui mâna pe o piele de șarpe. Uite ce nenorocire ne-a adus! Am găsit toate lucrurile astea, bașca opt dolari. Ehe, Jim, măcar de-am avea parte în fiecare zi de-o nenorocire ca asta!

— Lasă, pușorule, lasă! Nu te crede tu prea grozav. Vine. Ține minte ce-a spus Jim, vine!

Și adevărat c-a venit. Jim îmi spusese asta marți. Ei bine, vineri după prânz stăteam tolăniți în iarbă, pe culmea dealului. Mi se isprăvisese tutunul. Mă duc eu în peșteră să iau nițel tutun și înăuntru, ce văd? Un șarpe cu clopoței! L-am omorât și m-am gândit să-i joc un renghi lui Jim: am așezat șarpele pe pătura lui, în așa fel ca să pară viu. Spre seară uitasem cu totul de șarpe și când Jim s-a trântit pe pătură, perechea șarpelui, furișată după ăl mort, l-a mușcat pe Jim taman în clipa când eu aprindeam o lumânare.

Jim a sărit ca ars și ăl dintâi lucru pe care l-am văzut la lumina luminării aprinse a fost lighioana: tocmai se pregătea să muște a doua oară. Cât ai clipi am omorât-o cu un băț, iar Jim a pus repede mâna pe plosca cu rachiu a lui taică-meu și a-nceput să bea.

Era desculț și șarpele îl mușcase chiar de călcâi. Și toate astea din pricină că uitasem, ca un nătărău ce sunt, că, atunci când omori un șarpe, perechea lui vine sigur să se încolăcească în jurul ălui mort.

Jim m-a rugat să retez capul șarpelui și să-l azvârl, apoi să-l jupoi de piele și să-i pun la fript o bucată de came. L-am ascultat. Jim a înghițit friptura, zicând că asta o să-i ajute să sa vindece. Apoi m-a pus să scot clopoțelii șarpelui și să i-i leg la încheietura mâinii. Cică și asta ajută.

Am luat p-urmă binișor șerpilor și i-am aruncat cât colo într-un tufiș, fiindcă n-aș fi vrut ca Jim să bage de seamă că totul se întâmplase din vina mea.

Jim sugea mereu din ploscă. Din când în când, îl apucau năbădăile și se zvârcolea urlând: dar de câte ori își venea nițel în fire, trăgea iar la măsea. Laba piciorului i se umflase destul de tare, la fel și țurloiul, dar, încetul cu încetul băutura începu să lucreze, așa încât îmi ziceam c-o să se vindece. Cât despre mine, să fi fost în locul lui Jim, m-aș fi lăsat mai degrabă mușcat de un șarpe, decât să beau din rachiul lui babacu'.

Și așa a zăcut Jim patru zile și patru nopți. Apoi umflătura a dat înapoi: Jim putea iar să umble. După toate cele întâmplate, m-am hotărât să nu mai pun niciodată mâna pe o piele de șarpe. Jim zicea că-i sigur că de-aici înainte o să-l cred:

— Când atingi un șarpe, beleaua-i așa de mare, că s-ar putea ca necazurile noastre să fie abia la-nceput.

Zicea că el, unul, mai degrabă ar privi de-o mie de ori peste umărul stâng la lună nouă, decât să pună mâna pe-o piele de șarpe, începusem să-i dau dreptate, măcar că am fost totdeauna de părere că trebuie să fii din cale-afară de nesocotit și de nătâng ca să privești luna nouă peste umărul stâng. Moș Hank Bunker a făcut-o odată și s-a lăudat cu asta; dar n-au trecut nici doi ani și, îmbătându-se, moșul a căzut din turnul de strajă. Praful s-a ales de el: l-au cules de pe jos, l-au așezat între două uși de magazie, ca într-un sicriu, și așa l-au îngropat. Eu n-am fost de față, dar mi-a spus babacu'. În tot cazul, nenorocirea l-a lovit numai fiindcă privise luna peste umărul stâng, ca un zevzec ce era.

Zilele treceau una după alta. Încet-încet, fluviul intră iar în vechea lui matcă. A dintâi grijă a noastră a fost să agățăm într-un cârlig mare un iepuroi jupuit, în chip de momeală: așa am prins o namilă de-somn cât un om de mare, lung de un stânjen și greu de vreo sută de ocale. N-aveam cum să-l scoatem, de bună seamă că ne-ar fi târât până-n Illinois. Ne-am așezat și am așteptat privind cum se zbate și se smucește, până s-a dus la fund. Am găsit în burta lui un nasture de alamă, un gogoloi rotund ca o minge și tot

feluri de resturi... Jim a despiciat gogoloiul cu toporul și a găsit înăuntru un mosor. Jim era de părere că zăcuse multă vreme în burtă, de se acoperise așa și se rotunjise ca o minge. Cred că era cel mai mare pește care s-a prins vreodată în Mississippi. Jim spunea că în viața lui nu văzuse unul mai grozav. Ar fi avut preț mare la târg. Somniiăștia uriași se vând la kilogram în piață și toată lumea cumpără: carnea li-e albă ca neaua și-i numai bună de fript.

— A doua zi dimineața i-am spus lui Jim că mi s-a cam urât și că am chef să mă mai mișc puțin. Mă bătea gândul să dau o raită până dincolo, ca să văd și eu ce se mai întâmplă.

Lui Jim i-a plăcut ideea mea, dar zicea că trebuie să merg noaptea și să fiu cu ochii în patru. Se mai gândi ce se mai gândi, și-mi spuse că n-ar fi rău să mă îmbrac ca fată, punând pe mine ceva din bulendrele pe care le găsisem în căsoaie. Bună idee. Am luat una din rochiile alea de stambă, am scurtat-o și, după ce mi-am suflecat pantalonii până la genunchi, m-am vârat în ea. Jim mi-a prins-o la spate în copci, îmi venea destul de bine. Mi-am pus bonetica și am legat-o sub bărbie. Acu', de-ar fi vrut careva să-mi vadă fața, trebuia să se uite ca printr-un burlan de sobă. Jim zicea că n-o să mă recunoască nimeni, nici măcar ziua-n amiaza mare. Toată ziua m-am vânzolit cu straiiele alea pe mine, ca să mă deprind cu ele, și cu încetul am izbutit, dar Jim zicea că nu prea umblu ca o fată și că una-două îmi ridic rochia, ca să bag mâna în buzunarul pantalonilor. Am ținut seamă de asta și a fost ceva mai bine.

Când s-a lăsat întunericul, am pornit cu luntrea de-a lungul malului dinspre Illinois. Am trecut dincolo, nițel mai jos de debarcader, dar curentul m-a dus până la marginea târgului. Am legat luntrea și am pornit-o pe mal. Într-o căsuță, care nu mai fusese locuită de multă vreme, ardea o lumină și mă întrebam cine s-o fi aciuat acolo. M-am furișat până la-fereastră și m-am uitat înăuntru. La o masă de brad, pe care ardea o luminare, ședea o femeie de vreo patruzeci de ani și împletea la ciorap. Fața ei nu-mi părea cunoscută. Da bună seamă că era o străină, fiindcă pe localnici îi știam pe toți. Norocul meu, căci începusem să-mi pierd curajul: mizera teamă să nu mă recunoască oamenii după glas. Femeia asta, chiar dacă nu era în târgușor decât de două zile, putea să-mi spună tot ce voiam să știu, așa c-am bătut în ușă, făgăduindu-mi să nu uit că-s fată.

CAPITOLUL XI

— Intră! rosti femeia.

Am intrat.

— Şezi jos. M-am aşezat.

Mă măsură din cap până-n picioare, cu nişte ochi mici, scânteietori.

— Cum te cheamă? mă întrebă ea.

— Sarah Williams.

— Unde locuieşti? Pe-aici, pe-aproape?

— Nu, tuşică. La Beokerville, cu vreo şapte mile mai la vale. Am venit pe jos şi-s moartă de oboseală.

— Şi flămândă, socot. Stai să ți caut ceva de mâncare.

— Nu, mătuşico, nu mi-e foame. Mi-a fost așa de foame pe drum, că m-am oprit la o fermă, cu vreo două-trei mile mai jos. Acum nu-mi mai e foame. De-aia am întârziat atâtă. Mămică e bolnavă, nu mai avem de nici unele în casă şi-am rămas şi fără bani, de-aia am plecat, să-i spun lui nenea Abner Moore. Mămica mi-a zis că stă tocmai în celălalt capăt al târgului. N-am mai fost niciodată pe-acolo. Îl cunoaşteți?

— Nu, încă n-am ajuns să-i cunosc pe toți. Nu-s nici de două săptămâni aici. Până la capătul târgului e cale lungă. Mai bine rămâi aici peste noapte. Scoate-ți bonețica.

— Nu, nu, mă odihnesc puțin și pe urmă îmi văd de drum. Nu mi-e frică mie de întuneric.

Femeia îmi spuse însă că nu mă lasă să plec singură și că bărbat-su trebuie să sosească într-o oră-două și c-o să meargă el cu mine. Apoi începu să sporovăiască despre bărbat-su și despre neamurile ei din susul și din josul fluviului, povestindu-mi cum le mersese de bine mai-nainte și cum făcuseră prostia să se mute în târgul ăsta, în loc să se mulțumească cu ce aveau – și dă-i, și dă-i, fel de fel de istorii de-astea, până ce m-a cuprins teama că făcusem eu o prostie, venind în casa ei, ca să aflu ce se mai întâmplă în târg. Dar nu trecu mult și-ncepu să vorbească despre babacu' și despre omor, și-atunci am lăsat-o cu dragă inimă să trăncănească, îmi vorbi mai întâi despre mine și despre Tom Sawyer, cum găsisem noi cele douăsprezece mii de dolari (la ea ajunseseră douăzeci de mii), apoi despre

babacu' – ce pramatie era! – și despre mine – ce pezevenghi eram! – și până la urmă ajunsese la întâmplarea cu omorul.

– Cine-i făptașul? o întrebai eu. La Hookerville am auzit o mulțime de zvonuri despre întâmplarea asta, dar nu știm cine l-a omorât pe Huck Finn.

– Ehe, cred că multă lume de pe-aici ar vrea să știe cine l-a omorât. Unii cred că chiar bătrânul Finn...

– Nu, zău?

– Mai toți credeau așa la început. Bătrânul nici nu-știe că era cât pe ce să fie linșat. Dar până seara oamenii si-au schimbat părerea si-au ajuns să creadă că făptașul a fost un negru fugar, pe nume Jim.

– Păi, el...

M-am oprit, zicându-mi că-i mai cuminte să tac. Ea își urmă vorba, fără să fi băgat de seamă că spusese ceva.

– Negrul a fugit chiar în noaptea în care a fost omorât Huck Finn. Pe capul lui s-a pus un preț: trei sute de dolari. Iar pe cel al bătrânului Finn, două sute. Dumnealui a venit în târg a doua zi după omor, a povestit tot și s-a dus cu ăilalți pe vaporeș să caute hoitul, dar numaidecât după aia a șters-o. Seara, când au vrut să-l linșeze, ia-l de unde nu-i. A doua zi, aflând că negrul fugise și că nu mai fusese văzut din seara crimei, de la orele zece, toată lumea a dat vina pe el. Și iată că în ziua următoare bătrânul Finn s-a arătat din nou; s-a dus la judele Thatcher și s-a milogit de el ca să-i dea banii, că vrea să-l caute pe negru prin tot Illinoisul. Judele i-a dat ceva bani și Finn s-a îmbătat chiar în seara aia și pe urmă s-a plimbat până după miezul nopții în tovărășia a doi străini deșuchești, cu care a și plecat după aceea. De atunci nu s-a mai arătat și lumea nici nu se-așteaptă să-l vadă, până ce lucrurile n-au să se mai liniștească puțin, fiindcă acum oamenii sunt siguri că el și-a omorât băiatul și c-a încurcat lucrurile în așa fel, ca lumea să creadă că bandiții au făcut-o, iar el să pună mâna pe banii lui Huck, fără a-și mai pierde vremea pe la judecăți. Lumea zice că ar fi în stare de așa ceva. Mare pișicher e Finn ăsta! Dacă nu se întoarce până-ntr-un an, a scăpat. Nu sunt dovezi contra lui, asta e. Pân-atunci, lucrurile au să se liniștească, iar el o să pună mâna pe banii lui Huck fără nicio bătaie de cap.

– Da, mătușica, eu tot așa cred. Nu văd de ce n-ar fi așa. Și-acu', nu mai crede nimeni că negru-i ucigașul?

– Ei, mai sunt destui care cred asta, dar negrul o să fie prins în curând și poate că-l vor sili să spună adevărul, de frică.

– Cum așa, tot mai e urmărit?.

— Da' neștiutoare mai ești! Crezi că trei sute de dolari se găsesc în fiecare zi și pe toate drumurile? Unii zic că negrul nu se află prea departe. Și eu tot așa cred, da' n-am spus-o nimănui. Acum câteva zile stăteam de vorbă cu doi bătrâni care locuiesc în baraca de alături. Dintr-una într-alta, mi-au spus că nu prea merge nimeni pe insula aia de dincolo, de-i zice Jackson. „Nu locuiește nimeni acolo?” zic eu. „Nu, nimeni”, zic ei. N-am mai spus nimic, dar am căzut pe gânduri. Mi se păruse mie c-am văzut fum în partea aceea, cam pe la capătul insulei, cu o zi-două mai înainte. Nu m-aș mira ca negrul să se ascundă acolo, mi-am zis. În tot cazul, face să te ostenești să cercetezi la fața locului. De-atunci n-am mai văzut fum și se prea poate să fi plecat – dacă o fi fost chiar el. Bărbatu-meu o să dea o raită pe insulă, împreună cu încă cineva. A fost plecat pe fluviu în sus, dar s-a întors azi și i-am povestit tot, îndată ce l-am văzut, acu' două ceasuri.

Mie, să-mi vie rău, nu alta. Parcă stăteam pe ghimpi. Simțeam nevoia să fac ceva cu mâinile. Am luat un ac de pe masă și am încercat să bag ața în el. Dar îmi tremurau mâinile și nu izbuteam să nimeresc gaura acului.

Când femeia amuți, ridicai ochii și văzui că se uită țintă la mine și-mi zâmbește într-un chip ciudat. Am pus la loc acul și ața și m-am prefăcut că mă interesează tot ce-mi spusese ea. La drept vorbind, mă și interesa.

— Trei sute. De dolari – zic eu – e o avere, nu glumă. Bine-ar fi să-i poată căpăta mămica. Soțul matală se duce acolo chiar la noapte?

— Da, da. S-a dus în târg cu omul de care-ți vorbeam, ca să facă rost de o barcă și să mai împrumute o pușcă de undeva. Au să plece după miezul nopții.

— Oare n-ar vedea mai bine dac-ar aștepta până mâine dimineață?

— Da, dar n-ar vedea oare și negrul mai bine? După miezul nopții, de bună seamă că negrul o să doarmă, iar ei au să-l poată căuta în voie prin pădure, dacă si-o fi făcut vreun foc de tabără pe-acolo. Cu cât va fi mai întuneric, cu atât vor putea căuta mai bine, fără ca el să-i simtă.

— La asta nu m-am gândit, ce-i drept. Femeia mă privea mereu în felul acela ciudat, și se-nțelege că nu mă simțeam deloc la largul meu.

— Cum spunei că te cheamă, fetiço? mă întrebă ea peste câteva clipe.

— M... Mary Williams.

Dar parcă mai înainte nu spusese Mary, ci Sarah, dacă nu mă-nșel. N-am mai ridicat privirea. Mă simțeam încolțit și mi-era teamă să nu, mi se cunoască pe față. Aș fi vrut ca femeia să mai spună ceva. De ce tăcea, de-aia mă simțeam mai stingherit. Deodată îmi zice:

— Drăguță, mi se pare că spuseseseși că te cheamă Sarah, când ai intrat pe ușă.

— A, da, mătușico, așa-i. Sarah Mary Williams. Sarah e numele meu dintâi, dar unii îmi spun Sarah, alții Mary.

— Aha, care va să zică așa stau lucrurile.

— Da, mătușico.

Acum mă simțeam ceva mai bine, dar oricum as fi vrut să fiu altundeva, încă nu eram în stare să-i înfrunt privirea. Femeia începu deodată să se vaiete, ce vremuri grele sunt și cât de strâmtorați trăiesc, cum se plimbă șobolanii prin odaie ca la ei acasă, si-așa mai departe. Acum mă simțeam iar în apele mele. Avea dreptate în privința șobolanilor. Una-două, vedeai câte unul scoțându-si botișorul dintr-o gaură din colțul încăperii. Femeia zicea că trebuie să aibă totdeauna ceva la îndemână, ca să azvârle după ei când era singură, altminteri nu-i dădeau pace. Îmi arătă o vergea de plumb cu un nod la capăt si-mi spuse că de obicei țintea bine cu ea, dar își scrântise mâna cu o oră-două mai înainte și nu știa dacă acum o să mai poată ținti bine. Așteptă totuși un prilej și zvâr! aruncă vergeaua după un șobolan, dar nu-l nimeri și scoase un țipăt, așa de tare o durea brațul. Apoi mă rugă să încerc eu data viitoare. Se-nțelege că voiam s-o șterg înainte de a se întoarce bărbat-su, dar n-avea rost să mă dau în vileag. Am pus mâna pe vergea și-am azvârlit-o în cel dintâi chițcan care si-a arătat bețișorul. De-ar fi stat locului, ar fi fost vai de capul lui. Femeia mi-a zis c-a fost o lovitură strașnică și că, după părerea ei, pe-al doilea am să-l nimeresc din plin. S-a sculat și s-a dus după vergeaua de plumb, pe care-a adus-o înapoi, împreună cu o jurubiță de ață. Mă rugă apoi s-o ajut să desfășoare ața. Am întins amândouă brațele și ea mi-a înfășurat jurubiță pe mâini, urmând să sporovăiască despre treburile ei și ale lui bărbat-su. Deodată însă se opri și-mi strigă:

— Ia seama la șobolani! mai bine ține vergeaua pe genunchi, s-o ai la îndemână.

Și în aceeași clipă îmi. Aruncă vergeaua în poală. Am strâns genunchii, în vreme ce ea da înainte cu vorba. Dar după un minut, îmi luă jurubiță și mă privi drept în ochi, fără răutate:

— Haide, spune-mi care ți-e numele adevărat?

— Ce-e, ce-ați spus, mătușico?

— Care-i numele tău adevărat? Bill Tom sau Bob? Ia zi?

Cred că tremuram ca frunza în vânt și zău dacă știam ce să fac.

— Mătușico - am îngăimat eu în cele din urmă. Vă rog să nu vă bateți joc de o biată fetiță. Dacă vă stânjenesc, am să...

— Nu, n-ai să... Stai jos și rămâi unde ești. N-am să-ți fac niciun rău și nici n-am să spun nimănui. Dar dezvăluie-mi taina, cu toată încrederea. Am s-o păstrez și, mai mult decât atât, am să te-ajut. Și bărbatu-meu la fel, dacă vrei. Ce mai încolo-încoace, ești un ucenic fugar, nu-i așa? Nu face nimic... Nu-i nicio grozăvie. Se vede că stăpânii s-au purtat rău cu tine și te-ai hotărât să-ți iei tălpășița. Dumnezeu să te aibă în pază, copile, n-am să te dau în vileag. Hai, povestește-mi tot, fii băiat cuminte.

I-am spus atunci că-mi dau seama că n-are niciun rost să mai mint, așa că o să-i mărturisesc tot numai să se țină de cuvânt. Și-am început să-i povestesc că părinții mei au murit și că legea m-a dat pe mâna unui bătrân zgârcit, stăpânul unei ferme așezate la vreo treizeci de mile depărtare de fluviu, și că bătrânul ăsta s-a purtat așa de rău "cu mine, că n-am mai putut îndura și, într-o bună zi, când plecase de-acasă pe vreo două zile, mi-am luat inima-n dinți și-am fugit, îmbrăcându-mă într-o rochie veche de-a fiică-si. Am străbătut treizeci de mile în trei nopți, fiindcă umblam numai noaptea, iar ziua stăteam ascuns și dormeam. Pâinea și carnea pe care le luasem de-acasă într-o bocceluță mi-au ajuns pentru tot drumul.

— Nădărduiesc – am încheiat eu – că unchiu-meu Abner Moore o să aibă grijă de mine, de-aia am venit aici, în Goshen.

— Goshen, ai zis, copile? Pai ăsta nu-i Goshen, ci St. Petersburg, Goshen e cu vreo zece mile mai sus. Cine ți-a zis că-i Goshen?

— Un om pe care l-am întâlnit azi de dimineață, în zori, tocmai când intram în pădure, că să dorm oleacă. Mi-a spus că la răscruce trebuie s-o iau la dreapta și după vreo cinci mile am s-ajung la Goshen.

— Se vede c-o fi fost beat. Ți-a spus tocmai pe dos.

— E drept că parcă era beat, dar acum n-am ce-i face. Trebuie să plec. Ajung eu la Goshen până-n zori.

— Stai o clipă! Am să-ți pregătesc ceva de mâncare.. Poate c-o să ai nevoie.

Îmi pregăti ceva de-ale gurii, apoi mă întrebă:

— Ia spune, când o vacă stă culcată, pe care parte se scoală! Răspunde repede, fără să te gândești. Care parte se ridică întâi?

— Partea dinapoi, mătușico.

— Dar la un cal?

— Partea dinainte.

— Pe care parte a copacului crește mușchiul?

— Pe partea dinspre miazănoapte.

— Dacă cincisprezece vaci pasc pe o măgură câte dintre ele rumegă cu capetele întoarse în aceeași parte?

— Toate cinșpe, mătușico.

— Bine, văd că ai trăit într-adevăr la țară. Credeam că iar încerci să mă duci de nas. Și-acu', cum te cheamă de-adevăratele?

— George Peters, mătușico.

— Bine, vezi de-l ține minte, George. Ai fi în stare să-l uiți și să-mi zici la plecare că te cheamă Alexander, ca p-urmă să-mi spui, ca să scapi, că de fapt te cheamă George Alexander. Vezi, nu te apropia de femei în rochia, asta veche de stambă. Doar bărbații te-ar putea lua drept fetiță, dar nu prea semeni, să știi. Măi băiatule, când vrei să pui ață în ac, nu veni cu acul până-n dreptul firului, ci ține acul țepăn și caută să vâri ața în gaură. Așa obișnuiesc femeile, numai bărbații fac pe dos. Încă ceva: când azvârli într-un șobolan sau în mai știu eu ce, ridică-te în vârful picioarelor, du-ți mâna deasupra capului. Cât poți mai stângaci și aruncă alături cu vreo doi metri. Azvârle cu brațul țepăn, din umăr, de parc-ai avea acolo un șurub și l-ai răsuci. Așa fac fetele, nu ca băieții, care aruncă din încheietura mâinii și din cot, ținându-și brațul într-o parte. Și, ține minte, când o fată încearcă să prindă ceva în poală, desface genunchii, nu-i strânge, cum i-ai strâns tu când ai prins vergeaua de plumb. Te-am mirosit că ești băiat în clipa când am văzut cum pui ața în ac. Tot ce-am născocit după aia a fost doar ca să mă încredințez că nu greșesc. Și-acum, du-te la unchiu-tău, Sarah Mary Williams George Alexander Peters, iar dacă dai de bucluc pe drum, trimite vorbă doamnei Judith Loftus, adică mie, și-o să fac tot ce pot ca să te scap. Ia-o pe mal, e ăl mai bun drum; și a doua oară când ai s-o pornești razna, ia-ți ghețe și ciorapi. Drumul e plin de pietre și tare mă tem c-ai s-ajungi la Goshen cu picioarele harcea-parcea.

Am mers pe mal vreo cincizeci de pași, apoi m-am furișat până la locul unde lăsasem luntrea, ceva mai jos de căsuță. Am sărit în luntre și-am luat-o repede din loc. Am vâslit la deal, până am ajuns în dreptul insulei, apoi am pornit spre ea. Mi-am scos bonetica – acum nu mai aveam nevoie de obloane. Cam pe la jumătatea drumului, am auzit bătăile ornicului din târg și m-am oprit să le-ascult: sunetul venea stins peste apă, dar limpede, unsprezece bătăi. Când am ajuns la insulă, n-am stat să mă odihnesc, cu toate că-mi ieșise sufletul, ci am luat-o repede prin pădure, până la locul unde făcusem popas prima oară. Cum am ajuns acolo, am aprins focul pe o moviliță înaltă și uscată.

Apoi m-am întors la luntre și-am vâslit din răspuțeri spre locul nostru, cu o milă și jumătate mai la vale. Am sărit din luntre și-am luat-o la goană

printre copaci, suind dealul până la peșteră. Jim dormea buștean, lungit pe jos.

— Scoală repede, Jim! i-am strigat, zgâlțându-l. N-avem nicio clipă de pierdut. Sunt pe urmele noastre!

Jim nu m-a întrebat nimic, o vorbă n-a scos, dar după felul în care a muncit în jumătatea de ceas care-a urmat, mi-am dat seama cât era de speriat, într-o jumătate de oră tot avutul nostru era pe plută și pluta sta gata s-o pornească din ascunzătoarea ei de sub sălcii, înainte de toate am stins focul în peșteră și după aceea n-am mai aprins nicio luminiță. M-am dus cu luntrea ceva mai încolo de mal și-am privit. Dar chiar de-ar fi fost prin preajmă un vapor, tot nu l-aș fi putut zări. Căci nu prea vezi mare lucru la lumina stelelor. Am urnit pluta și-am pornit la vale, pe întuneric, dincolo de piciorul insulei, fără să scoatem o vorbă, într-o tăcere deplină.

CAPITOLUL XII

Abia cam pe la unu noaptea am lăsat în urmă insula. Pluta luneca tare încet, ca un melc. Aveam de gând, dacă se ivea vreun vapor, să sărim în barcă și să vâslim spre malul dinspre Illinois. Noroc că nu s-a ivit niciun vapor, fiindcă nu ne gândisem să punem în barcă nici pușca, nici undița și nici ceva de-ale gurii. Fusesem prea zoriți ca să ne gândim la atâtea lucruri deodată. Oricum, n-am chibzuit bine punând tot calabalâcul pe plută.

Îmi făceam socoteala că dacă oamenii ăia au să vină pe insulă, au să găsească focul aprins de mine și-au să-l aștepte acolo toată noaptea pe Jim. Nu știi ce-or fi făcut, dar ne-au lăsat în pace. Și dacă cumva focul aprins de mine nu i-a dus de nas, nu-i vina mea. Eu unul am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să-i îmbrobodesc.

Când a început să mijească de ziuă, am poposit pe un grind la un cot al fluviului, pe partea Illinoisului. Am tăiat cu toporul niște crengi de răchită și-am acoperit pluta cu ele, așa fel ca de departe să pară una cu malul. Pe grindurile astea, răchitele cresc dese ca dinții greblei.

Malul dinspre Missouri era muntos, iar cel dinspre Illinois era acoperit de păduri, și cum în locul ăla canalul trecea de-a lungul malului dinspre Missouri, nu mă temeam c-o să dea vreun vapor peste noi. Am stat acolo toată ziua, uitându-ne la plutele și vasele care coborau pe canal și la vapoarele care treceau în sus, prin mijlocul apei, luându-se de piept cu ea. I-am povestit lui Jim ce spaimă am tras cu palavragioaica aia. Jim zicea că-i mare, hoțomană și că de-ar fi pornit ea însăși pe urmele noastre, n-ar fi stat să se uite la un foc de tabără, ci ar fi adus de bună seamă un câine cu ea.

— Da ce, nu putea să-i spună lui bărbat-su să aducă un câine? I-am întrebat eu.

Jim mi-a răspuns că ar băga mâna-n foc că femeia s-a gândit la treaba asta tocmai când oamenii se pregăteau să plece și că s-or fi dus desigur prin târg să facă rost de-un câine și de-aia au mai zăbovit, altminteri n-am fi noi aici pe un grind, cu vreo șaisprezece-șaptesprezece mile mai jos de târg – aș, de unde! Am fi din nou în târgul ăla afurisit.

I-am zis că puțin îmi pasă de ce n-au pus mâna pe noi, totul e că nu ne-au înhățat.

Când a început să se-ntunece. Ne-am scos capul din desișul de răchite și-am privit în toate părțile. Nu se zărea nimic. Jim a desprins niște bulumaci de deasupra plutei și a înjghebat un mic wighwam¹³, ca să avem unde ne adăposti pe vreme ploioasă sau pe arșiță și ca să ne ferim boarfele de umezeală. Jim a meșterit și-un fel de podină, cu câteva palme mai înaltă ca pluta, așa că acum păturile și celelalte lucruri erau ferite de valurile stârnite de vapoare.

Taman în mijlocul wighwam-ului am bătătorit un strat de nămol, gros de cinci-șase degete, întărindu-l pe de margini, ca să nu se risipească; în vatra asta puteam aprinde focul pe vreme umedă sau friguroasă, fără să fim văzuți de afară.

Am mai meșterit și o cârmă de rezervă, ca să avem, dară vreuna din celelalte să-ar fi sfârșit cumva de vreun buștean sau altceva. Am găsit apoi un țaruș cu crăcăna, tocmai bun ca să atârnam de el felinarul, pe care trebuia să-l aprindem de câte ori vedeam vreun vapor venind la vale, ca să nu ne dea peste cap. Pentru vapoarele care mergeau în sus, nu era nevoie să-l aprindem, decât dacă le stăteam cumva în cale când voiau să „transverseze” – cum se zice – apele erau încă destul de mari, acoperind pe alocuri malurile mai joase, așa că vapoarele care mergeau în sus nu treceau totdeauna prin canal, ci căutau apa mai liniștită de lângă țarm.

În noaptea următoare, am mers vreo șapte-opt ceasuri, lăsându-ne în voia curentului, care gonia cu peste patru mile pe oră. Pescuiam, mai stăteam de vorbă și din când în când înotam ca să n-adormim.

Grozav lucru e să plutești așa la vale pe un asemenea râu mare și liniștit, stând lungit pe spate, cu ochii la stele; aproape că nu cutezam să vorbim tare, iar când ne venea să râdem, chicoteam înfundat, dar și asta se-ntâmpla foarte rar.

Am avut parte de o vreme strașnică și n-am pățit nimic, nici în noaptea aceea, nici în nopțile următoare.

În fiecare noapte treceam pe lângă târguri, unele cocoțate pe câte o coastă de deal, ca niște salbe de lumini. Nu deslușeai nicio casă. Într-a cincea noapte, am trecut prin fața orașului Saint Louis. Părea că întreg pământul e luminat. La noi în St. Petersburg, se zicea că în Saint Louis trăiesc douăzeci-treizeci de mii de oameni, clar n-am crezut-o niciodată până în noaptea aia liniștită, când, pe la ora două, am văzut atâta strașnică risipă de lumină. Nu se auzea însă niciun zgomot. Toată lumea dormea.

¹³ Cort al indienilor din America de Nord.

Îmi luasem obiceiul ca în fiecare seară, pe la ceasurile zece, să mă strecor pe mal, în vreun sătuc, ca să cumpăr de zece-cincisprezece cenți făină, slănină sau alte merinde. Uneori luam și câte un pui de găină, care nu stătea cuminte în poiată.

Babacu' zicea întotdeauna: „Nu pierde niciodată ocazia să iei un pui; dacă n-ai tu nevoie de el, găsești lesne-pe cineva care are nevoie, și-o faptă bună nu se uită niciodată”. De când îl știu, n-am pomenit niciodată ca babacu' să n-aibă chiar el nevoie de puiul cu pricina, dar de zis, așa zicea.

În unele dimineți, înainte de răsăritul soarelui, mă furișam pe ogoare și împrumutam un harbuz, un pepene galben, un dovleac, un știulete de porumb sau alte trufandale de-astea.

Babacu' obișnuia să spună că nu-i niciun păcat să iei cu împrumut dacă ai de gând să dai înapoi odată si-odată. Dar văduva zicea că nu-i decât o hoție ascunsă sub un nume frumos și că un om cinstit n-ar face una ca asta. Jim era de părere că și văduva și babacu' aveau dreptate și că, dacă stăm să ne gândim, cel mai bine ar fi să ștergem de pe listă două-trei trufandale și să nu le mai luăm niciodată cu împrumut, socotind că atunci n-ar mai fi niciun păcat dac-am împrumuta din celelalte.

Am stat de vorbă despre asta o noapte întreagă, în vreme ce pluta luneca la vale, și ne-am tot frământat dacă să renunțăm la harbuji, la cantalupi, la zemoși sau la altceva. Către ziuă am ajuns la o dezlegare destul de bună: ne-am hotărât să renunțăm la mere pădurețe și la ananași. Înainte de a lua hotărârea asta, nu prea avusesem liniște, dar acum ne simțeam cu cugetul împăcat. Eu, unul, eram chiar mulțumit de hotărârea luată, fiindcă merele pădurețe sunt rele la gust, cât despre ananași, știam că n-au să se coacă decât peste două-trei luni.

Din când în când mai împușcam câte o pasăre care se apuca să se scoale prea devreme dimineața sau nu se ducea la timp la culcare seara. Una peste alta, o duceam împărătește, ce să zic.

Într-a cincea noapte de când trecusem de Saint Louis s-a stârnit o furtună năprasnică. Era după miezul nopții, începu să tune și să fulgere și se porni să plouă cu găleata. Ne-am adăpostit în wighwam, lăsând pluta să se descurce singură. Când scapără câte un fulger vedeam în fața noastră fluviul uriaș, străjuit de o parte și de alta de ponoare înalte și stâncoase.

– Hei, Jim, uite colo!

Era un vaporăș care se ciocnise de-o stâncă. Ne îndreptam chiar într-acolo. La lumina fulgerelor l-am văzut limpede: se lăsase într-o rână și o parte din puntea de sus răzbea deasupra apei. Se deslușea bine până și cea

mai mică scotă: lângă clopotul mare se putea vedea un scaun, de spătarul căruia atârna o pălărie ponosită.

Pierdut în noapte pe o furtună ca asta, cu atâta taină în jur, am simțit ce-ar simți oricare alt băiat de vârsta mea văzând epava aia jalnică, încremenită în mijlocul fluviului. Voiam să mă urc pe punte și s-o cercetez nițeluș, ca să văd despre ce-i vorba.

— Hai să ne suim, Jim!

Dar Jim nici nu voi s-audă la-nceput:

— Jim nu pune piciorul pe epavă. Ne merge destul de bine, și n-are rost să ispitim răul, vorba scripturii. Mai mult ca sigur că pe punte-i un paznic.

— Pe dracu paznic! Ce să păzească? Duneta și timoneria? Crezi că cineva și-ar primejdi viața pentru o du-netă și-o timonerie, pe o noapte ca asta, când vaporul stă să se sfârâme și să se scufunde dintr-o clipă într-alta?

La asta Jim nu mai avu ce să răspundă și nici n-a încercat.

— Unde mai pui că am putea împrumuta niscaiva lucrșoare de preț din cabina căpitanului. Bunăoară trabuce, pun rămășag că sunt acolo de-alea de cinci cenți bucata, bani gheață. Căpitanii de vapoare sunt totdeauna bogați; primesc o leafă de șaiszeci de dolari pe lună și când vor un lucru, nu se uită la preț. Bagă o lumânare în buzunar, Jim. N-am astâmpăr până nu dăm o raită pe vas. Crezi tu că Tom Sawyer ar pierde o ocazie ca asta? Pentru nimic în lume. El ar zice că-i o aventură și s-ar sui pe epavă, să știe de bine că moare, în ce „stil mare” ar mai lucra el și ce aere și-ar da! Ai crede că-i Cristofor Columb descoperind lumea de apoi. Ții, ce n-aș da să fie și Tom Sawyer aici!

Jim a mai bombănit nițel, dar s-a supus. Atâta doar, zicea că trebuie să vorbim cât mai puțin și cât mai încet.

Un fulger ne dezvălui din nou epava, tocmai la timp ca să ne putem agăța de biga¹⁴ de la tribord și să legăm pluta de ea.

În partea aceea puntea era foarte înclinată. Ne-am furișat pe punte în jos, până la babord, spre timonerie, călcând cu băgare de seamă și întinzând mâinile ca să ne ferim de odgoane, căci era o beznă de nepătruns.

Curând am dat peste bordura luminatorului și ne-am cățărat pe el. Încă un pas și am fi ajuns în fața ușii cabinei căpitanului, care era deschisă. Dar, Dumnezeu! În fundul coridorului am zărit o lumină și în aceeași clipă ni s-a părut că auzim niște voci înăbușite.

¹⁴ Macara instalată pe bordul navelor.

Jim îmi șopti că se simte tare prost și c-ar fi mai bine să ne întoarcem. „Bine!” i-am spus, dar când să pornim înapoi spre plută, am auzit un glas căinându-se:

– Nu, nu, vă rog, fraților! Jur ca n-am să spun nimic!

Altcineva rosti, destul de tare:

– Minți, Jim Turner! Ne-ai mai tras clapa o dată. Te-ai obișnuit să ceri mai mult decât ți se cuvine și pân-acu’ ți-a mers, îți dădeam cât voiai, ca să nu ne dai de gol. Da’ acu’ ți s-a înfundat. Javră scârboasă! N-ai pereche de ticălos!.. ’

Jim se și cărăbănise spre plută, dar eu muream să văd ce-o să mai urmeze, îmi făceam curaj, spunându-mi că Tom Sawyer n-ar da înapoi tocmai acum; ei bine, nici eu n-am să plec. Rămân să văd ce se întâmplă. M-am târât de-a bușilea prin întuneric, până ce între mine și fundul coridorului n-a mai rămas decât o cabină și-atunci am zărit deodată un om întins pe podea, cu mâinile și picioarele legate; deasupra lui stăteau aplecați doi gealați – unui ținea în mână un felinar orb, iar celălalt un pistol îndreptat spre capul celui de pe podea.

– Ce ți-aș mai face de petrecanie – rosti cel cu pistolul – așa ai merita, porcule!

Omul de pe podea se zvârcoli și gemu:

– Nu, Bill, nu face una ca asta! N-o să mai-spun nimănui nimic!

La vorbele astea, omul cu felinarul începu să râdă:

– Cred și eu! În viața ta n-ai spus ceva mai adevărat! Peste câteva clipe, izbucni:..

– Auzi-l cum se milogește! Și când te gândești că de nu-l prindeam și-l legam, ne curăța pe amândoi! Și pentru ce, mă rog?! Pentru o nimica toată. Pentru că ne luam și noi dreptul nostru, d-aia. Dar fii pe pace, Jim Turner, n-o să mai ameninți tu pe nimeni. Termină cu pistolul ăla, Bill!

– Nu, Jake Packard!. Spuse Bill. Eu zic să-l omorâm. Ce; el nu l-a omorât pe moș Hatfield tot așa? Ce, n-o merită?

– Dar eu nu vreau să-l omorâm, am eu motivele mele.

– Dumnezeu să te binecuvânteze pentru vorbele astea, Jake Packard! N-am să te uit’ cât oi trăi! bâigui omul de pe podea.

Packard nu-l luă în seamă; își agăță felinarul de un cui și porni spre locul unde mă aflam eu, făcându-i semn lui Bill să-l urmeze. M-am dat înapoi cu vreo câțiva pași, cât am putut de repede, dar vaporul era atât de aplecat, că n-am prea avut spor. Ca să nu dea peste mine și să mă prindă, m-am târât până într-o cabină de pe puntea de sus. Individul venea cu pași mari prin întuneric. Când Packard ajunse în fața cabinei în care mă aflam, spuse:

— Aici, vino-încoace.

Și intră cu Bill după el.

Dar până să intre, eu mă și ghemuisem pe patul de sus și-mi mușcam degetele că mă ascusesem tocmai în cabina aia. Cei doi începură să sporovăiască, proptindu-si mâinile de marginea patului. Nu-i vedeam, dar știam unde se află, după duhoarea de rachiu pe care o răspândeau. În clipele acelea mi-a părut bine că nu beam și eu rachiu. Dar chiar de-as fi băut, tot n-ar fi putut să mă simtă, fiindcă nici nu mai răsuflăm de frică. Și apoi, cum să mai răsuflă când auzi asemenea lucruri?

Vorbeau repezit și în șoaptă. Bill voia să-l omoare pe Turner:

— A spus că ne toarnă si-o s-o facă. Chiar de i-am da și partea noastră, acum tot degeaba ar fi după felul cum ne-am purtat cu el. Sută la sută că ne dă în vileag. Ascultă, eu zic să-l scoatem din circulație..

— Și eu la fel – spuse Packard, foarte liniștit.

— La dracu', începusem să cred că nu vrei... Atunci, e-n regulă. Hai să-isprăvim cu el!

— Stai o clipă, n-am terminat! Ascultă-mă. Glonțul e bun, nu zic nu, dar sunt și mijloace mai puțin gălăgioase ca să scapi de cineva, dacă n-ai încotro. Cred că n-are niciun rost să alergi după ștreang, dacă-i poți veni de hac într-alt chip care-i tot așa bun, și în plus nu te poate băga la apă. Este?

— Așa-i. Dar ce-ai să mai scornești?

— Uite ce zic eu: dăm o raită și vedem dacă n-am uitat nimic prin cabine, p-urmă o ștergem la mal ca s-ascundem prada. După aia, așteptăm. M-aș mira ca epava asta să nu se ducă la fund, în cel mult două ceasuri. Pricepi? O să se-nece și n-o să fie nimeni de vină, în afară de el. Eu zic că-i mult mai bine așa, decât să-l omorâm. Sunt contra omorului atâta vreme cât se poate și fără. N-are niciun rost, și nici nu se cade. N-am dreptate?

— Da, cred că ai. Dar dacă vaporul nu se duce la fund?

— Să așteptăm două ore și să vedem. Ce ne costă?

— Bine, fie! Haidem!

Au ieșit amândoi. Am sărit jos, scăldat în. Sudori reci, și-am pornit-o de-a bușilea.

Era întuneric beznă. „Jim!” am șoptit eu – și Jim mi-a răspuns cu un geamăt, de la doi pași.

— Repede, Jim, nu-i timp de pierdut! Nu mai geme ca prostul! Colo, pe punte, e o bandă de ucigași și dacă n-o să le găsim barca și n-o să-i dăm drumul la vale, ca să nu mai aibă cu ce părăsi epava, unul din ei are să fie la mare ananghie. Dar dac-o s-o găsim, atunci au să fie cu toții la mare

ananghie, și șeriful o să pună mâna pe ei. Repede, nu mai sta! Mă duc să caut la babord, tu du-te la-tribord. Urcă-te pe plută și...

— O, Dumnezeule! Unde-i pluta? Nu mai e! S-a dezlegat singură și s-a dus, iar noi am rămas aici!

CAPITOLUL XIII

Mi s-a tăiat răsuflarea și era cât pe ce să leșin. Să fii prizonier pe-o epavă, cu o bandă ca asta! Dar nu era vreme să miorlăi. Trebuia găsită barca, acum aveam și noi nevoie de ea. Tremurând și clănțănind din dinți, am coborât la babord, și de acolo parcă a trecut o săptămână pân' ce-am ajuns la pupa. Acolo, nici urmă de barcă. Jim îmi zise că nu poate să meargă mai departe, fiindcă i s-au muiat picioarele de frică.

— Haide, mișcă-te! I-am răspuns. Dacă rămânem pe epavă, s-a zis cu noi!

Ne-am târât mai departe, pe întuneric. Am luat-o prin spatele dunetei și de-acolo ne-am târât de-a lungul luminatorului, din zăbrea în zăbrea, fiindcă marginea luminatorului era în apă. Când am ajuns lângă ușa coridorului, am văzut barca. Abia se zărea, dar era acolo. Am răsuflat ușurat, într-o clipă aș fi fost în barcă, dar deodată ușa se deschise. Unul din tâlhari își scoase capul, la vreo doi pași de mine. Credeam că mi-a sunat ceasul. Dar ăla si-a vârât capul înapoi, strigând:

— Hei, Bill, ia felinarul ăsta afurisit, să nu-l mai văd!

Azvârli un sac în barcă, apoi sări și el în ea și se așeză. Era Packard. Apoi ieși Bill și sări și el în barcă. Packard spuse cu glas șoptit:

— Gata! Dă-i drumul!

De istovit ce eram, abia mă mai puteam ține de zăbrelile luminatorului.

— Stai nițel! zise Bill. L-ai căutat prin buzunare?

— Nu. Nici tu?

— Nu. Atunci mai are încă-n buzunar partea lui de bani.

— Hai înapoi! N-are niciun rost să luăm prada și să lăsăm banii.

— Ce zici, n-o să miroasă ce punem la cale?

— S-ar putea. În tot căzu', trebuie să-i luăm banii. Hai!

Ieșiră din barcă și intrară în cabină. Ușa se închise cu zgomot, de la sine, căci vasul era înclinat în partea aia. Într-o jumătate de secundă eram în barcă, iar Jim se prăvăli, după mine. Am tăiat parâma cu cuțitul și duși am fost!

Fără să ne atingem de vâsle și fără să scoatem o vorbă sau măcar o șoptă, abia răsuflând, am plutit repede, într-o tăcere de moarte, până ce-am trecut de zbatu și. De pupa vasului. Peste câteva secunde eram cu vreo sută

de metri mai jos de epavă care, în curând, se mistui cu totul în beznă. Eram salvați.

După ce ne-am depărtat cu vreo trei-patru sute de metri, am zărit un felinar licărind o clipă în ușa coridorului și ne-am dat seama să bandiții văzuseră că barca lipsește și începuseră să priceapă că erau acum în aceeași oală cu Jim Turner.

Jim s-a așezat la vâsle și am pornit în căutarea plutei noastre. Abia atunci am început să mă gândesc la indivizii ăia – înainte nu avusesem timp. Mă gândeam cât de groaznic trebuie să fie, chiar pentru niște bandiți de teapa lor, să se pomenească într-o asemenea dandana. Dacă ajung și eu bandit într-o bună zi – ce-aș zice atunci să pățesc la fel? I-am spus lui Jim:

— La cea dintâi lumină pe care-o zărim, tragem la mal cu o sută de metri mai jos, sau mai sus de ea, într-un loc unde să te poți ascunde cu barca, iar eu mă duc să le dau de veste oamenilor, o să scornesc eu ceva, ca să pornească după bandiții ăia și să-i scape de belea. După aia n-au decât să-i și spânzure, dac-așa li-e scris.

Din păcate, totul a căzut baltă, fiindcă în curând s-a pornit iar furtuna, mai avan ca oricând. Ploua cu găleata, și nu se zărea nicio lumină, nicăieri. Pesemne că toată lumea dormea. Lunecam la vale, cu ochii după lumini și după pluta noastră. După un știu câtă vreme ploaia conțeni, dar norii rămăseseră pe cer și fulgerele se țineau lanț. La lumina lor, am zărit deodată în fața noastră o mogâldeață neagră, și am pornit într-acolo. Era pluta. Tii, ce ne-am mai bucurat când ne-am văzut iarăși pe bordul ei! În aceeași clipă, am zărit o lumină pe malul drept, ceva mai încolo. I-am zis lui Jim că mă duc să văd ce e. Barca era pe jumătate plină cu prada luată de bandiți de pe epavă. Am grămădit totul pe plută și i-am spus lui Jim să meargă la vale vreo două mile și abia după aia să aprindă felinarul, și să nu-l stingă până mă-ntorc. Apoi am pus mâna pe vâsle și-am pornit eu barca spre lumina aia. Apropiindu-mă, am zărit alte lumini, vreo trei-patru, pe o coastă de deal. Se vede că era un sat. M-am apropiat de mal, cam în dreptul primei lumini, și am lăsat barca să lunece fără să mai vâslesc. Deodată am zărit un felinar agățat de catargul unui bac cu bordajul dublu. M-am învârtit în jurul lui ca să-l descopăr pe paznic. Mă-ntrebam pe unde-o fi dormind. Până la urmă l-am găsit: moțâia pe un butuc, la prova, cu capul între genunchi. M-am suit pe punte, l-am bătut de câteva ori pe umăr și-am început să mă smiorcăi.

A tresărit speriat, dar, văzându-mă, a început să caste, s-a întins și-apoi m-a întrebat:

— Ei, ce-i cu tine? Nu mai plânge, puiule! Ce-ai pățit?

— Tata, mama, surioara și... Am izbucnit în plâns.

— Haide, lasă, nu-ți mai pune atâta. La inimă. Toți avem necazuri, da' ai să vezi c-o să fie bine pân' la urmă. Dar ce-au pățit?

— Sunt... Sunt... Sunteți paznicul bacului?

— Da - răspuse el încântat. Eu sunt căpitanul și patronul, secundul și pilotul, paznicul și șeful de echipaj. Câteodată sunt și încărcătura, și pasagerii. Nu-s eu așa bogat ca Jim Homback, bătrânul, și nici așa de galanton cu toată lumea, ca s-arunc banii în dreapta și-n stânga, cum face el. Da' i-am spus-o de-o mie de ori: nu mi-aș schimba locul cu al lui pentru nimic în lume fiindcă pentru mine viața adevărată e viața de marinar. Nici să m-aurească n-aș sta ca el la două poște de oraș, unde nu se-ntâmplă niciodată nimic. Nu, n-aș schimba cu el nici pentru toți biștarii lui, ba chiar de mi-ar da și de două ori pe-atât. I-am zis...

— Li s-a întâmplat o nenorocire și...

— Cui? mă întrerupse el.

— Tatii, mamei, soră-mii și domnișoarei Hooker. Dacă ați vrea să vă duceți cu bacul pân-acolo.

— Pân-acolo? Da' unde sunt?

— Pe epavă.

— Care epavă?

— Nu-i decât una.

— Nu cumva e vorba de „Walter Scott”?

— Da.

— Dumnezeule! Dar ce caută acolo?

— Nu s-au dus dinadins.

— Te cred și eu. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, dacă nu se cară repede de-acolo, s-a zis cu ei! Cum naiba s-au băgat într-un bucluc ca ăsta?

— Să vedeți cum a fost. Domnișoara Hooker s-a dus în vizită la niște cunoscuți în partea de sus a târgului...

— Aha, la Debarcaderul lui Booth. Zi mai departe.

— S-a dus în vizită acolo și spre seară a plecat cu negresa ei pe bacul tras de cai, cu gândul să măie la prietena ei, domnișoara... nu mai știu cum ai zice. Pe drum i s-a pierdut cârma și curentul i-a sucit și i-a târât la vale vreo două mile, cu pupa înainte, până s-au ciocnit de epavă. Cârmaciul, negresa și caii s-au înecat, dar domnișoara Hooker a scăpat, agățându-se de epavă. Ca la vreo două ore după ce s-a întunecat, am sosit și noi cu barca noastră. Dar așa era de întuneric, că n-am băgat de seamă epava, până nu ne-am ciocnit și

noi de ea. Am scăpat cu toții, afară de Bill Whipple. Ce băiat bun era! Mai bine mă-necam eu în locul lui, zău!

— Sfinte Sisoe! N-am mai pomenit una ca asta! Și-atunci ce-ați făcut?

— Am strigat de ne-a ieșit sufletul, dar apa e așa lată pe-acolo, că nu ne-a auzit nimeni. Tăticu a zis că unul dintre noi trebuie să meargă la mal să ceară ajutor. Fiind singurul care știu să înot, mi-am luat inima în dinți. Domnișoara Hooker mi-a spus că dacă nu găsesc repede ajutor, să vin aici și să-l caut pe unchiul dumneaei, că el o să ne scoată din încurcătură. Am ajuns la mal cu vreo milă mai jos și de-atunci mă tot învărt de colo până colo, încercând să dau de unu' mai inimos, da' toți mi-au spus: „Ce, pe-o noapte ca asta și cu un curent ca ăsta? E nebunie curată. Du-te la bac!” Dacă matale ați vrea să vă duceți și să...

— Cum să nu vreau, sigur că as vrea, dar cine dracu' o să mă plătească pentru treaba asta? Crezi că tăticul tău...

— N-aveți nicio grijă. Domnișoara Hooker mi-a spus special că unchiu-său Homback...

— Mii de draci! Ala-i unchiu-său? Ascultă, o pornești spre lumina aia și când ajungi acolo, o iei spre apus. La vreun sfert de milă de-acolo, dai de un han. Intri înăuntru și ceri să te ducă la Jim Homback. Să iscălească dumnealui o poliță. Și vezi, nu zăbovi, că de-abia așteaptă să afle vestea. Spune-i că pân-ajunge el în târg, i-o scap pe nepoată-sa. Hai, du-te! Mă duc să-l trezesc pe mecanic.

M-am prefăcut că pornesc spre lumina aceea, dar, de cum s-a întors cu spatele, am luat-o înapoi și m-am vârât în barcă. După ce-am scos apa din ea, am lăsat-o să plutească vreun sfert de milă în apa lină de lângă mal, și m-am ascuns după niște șlepuri încărcate cu cherestea. Nu m-am liniștit până n-am văzut bacul urnindu-se. Una peste alta, eram mulțumit că-mi dădusem atâta osteneală pentru banda aia. Nu mulți ar fi făcut-o. Tare-aș fi vrut să afle și văduva despre fapta mea. Cred că ar fi fost mândră de mine, văzându-mă că-i ajut pe ticăloșii ăia, fiindcă persoanele filantroape, de felul văduvei, se înduioșează ăl mai mult de soarta unor asemenea pramatii. În curând se ivi și epava, lunecând fumurie la vale.

M-au trecut fiori, dar m-am stăpânit și-am pornit spre ea. Intrase rău la apă! Mi-am dat seama numaidecât că nu prea sunt sortiți să fi rămas careva în viață.

M-am învărtit în jurul ei, strigând din când în când, dar n-am primit niciun răspuns. Era o tăcere de mormânt. Mi se rupea inima de tâlharii ăia,

dar nu cine știe ce, fiindcă-mi ziceam că dacă ei au fost în stare să-ndure una ca asta, pot să-ndur și eu.

Văzând că se apropie bacul, am vâslit spre larg, ca să mă las dus de curent. Când am socotit că-s de ajuns de departe, am lăsat vâslele și m-am uitat înapoi.

Bacul se-nvârtea în jurul epavei, în căutarea rămășițelor domnișoarei Hooker; căpitanul socotea, pesemne, că unchiul ei, Homback, o să fie bucuros să le aibă. Dar în curând se lăsă păgubaș și bacul porni spre mal. Cât despre mine, mi-am văzut de treabă și-am întins-o la vale.

A trecut o veșnicie până am zărit felinarul lui Jim; licărea parcă la o depărtare de o mie de mile. Când am ajuns la plută, cerul începuse să se lumineze puțin spre răsărit. Ne-am îndreptat spre un ostrov, am ascuns pluta, am scufundat barca, ne-am culcat și-am dormit buștean.

CAPITOLUL XIV

După câțeva vreme, ne-am trezit și ne-am apucat să cercetăm prada furată de bandă. Am găsit o grămadă de ghețe, haine, pături și alte bulendre, un teanc de cărți, un ocean și trei cutii cu trabuce. În viața mea nu fusesem așa de bogat, nici eu, nici Jim. Trabucele erau clasa-ntâi. Toată după-amiaza am lenevit prin pădure, stând la taifas. Ba m-am uitat și prin cărțile alea. Ce mai, am petrecut de minune!

I-am povestit lui Jim ce s-a întâmplat pe epavă și pe bac. Toate astea – i-am spus – sunt aventuri. Dar Jim mi-a zis că s-a săturat de aventuri și mi-a povestit cum era să moară de frică atunci când eu m-am ascuns în cabină și el s-a târât înapoi, ca să se urce pe plută și n-a mai găsit-o. Credea că i-a sunat ceasul, în orice caz, fiindcă ori se-neca, ori era salvat de la înec, și-atunci salvatorul l-ar fi trimis înapoi acasă, ca să poată pune mâna pe recompensă. Și după aceea, sigur că domnișoara Watson avea să-l vândă în miazăzi. Zău c-avea dreptate, mai totdeauna avea el dreptate! Pe legea mea, avea un cap deosebit de isteț pentru un negru!

I-am citit lui Jim multe povești despre regi, duci, conți și alți nobili de-ăștia, în care se arăta cât de fistichiu se îmbrăcau ei și ce de fasoane făceau, își ziceau unul altuia: „Maiestatea voastră”, „Luminăția voastră”, „Excelența voastră” și așa mai departe în loc să-și zică „dom’le”. Jim căsca niște ochi cât cepele.

– Nici nu știam că-s atâția regi pe lume! N-am auzit de nici unu’, afară de regele Solomon, bătrânu’, și de regii din cărțile de joc, dar pe-ăștia nu-i pot pune la socoteală. Cât câștigă un rege?

– Cât câștigă? Păi, dacă vor, câștigă și-o mie de dolari pe lună. Poa’ să ia cât poftesc. Totu-i al lor.

– Asta-i grozav! Și ce li se cere să facă, Huck?

– Nimic! Ce tot vorbești? Stau pe tron, asta fac.

– Nu, zău?!

– Zău așa! Tândălesc toată ziua. Doar dacă-i război, se duc și ei să vadă. Dar altminteri, stau cu burta ia soare sau vânează cu șoimii și... Sst! N-am auzit un zgomot?

Ne-am dus să vedem, dar ne-am întors repede, fiindcă nu era decât hurelul unui vapor cu zături, care trecuse de un cot al fluviului.

— Da – urmai eu. Și câteodată, când se plictisesc de moarte, se iau în bețe cu Parlamentul. Și dacă ăia fac pe nebunii, regele le taie capul, încolo, mai tot timpul se-nvârtește prin harem.

— Prin ce? Cum ai spus?

— Harem.

— Ce-i aia harem?

— Locul unde se țin nevestele. N-ai auzit niciodată de un harem? Avea și Solomon unul. Ala ținea vreun milion de neveste.

— Da, da, așa-i! Uitasem. Un harem e un soi de han. În odaia copiilor e mare tămbălău! Și nevestele se ceartă întruna, sporind gălăgia. Și mai zic unii că Solomon ar fi fost ăl mai înțelept om din lume! Da' eu unul nu cred că un om înțelept ar dori să stea mereu într-un balamuc. E cu neputință. Un om înțelept si-ar clădi o fabricuță cu multe cazane, iar când ar dori să se odihnească, ar închide fabricuța,

— Bine, bine, dar eu îți spun c-a fost ăl mai înțelept dintre oameni. Așa mi-a spus și văduva, zău!

— Puțin îi pasă lui Jim ce spune văduva, ăla n-a fost om înțelept. Avea niște apucături urâte, cum n-am mai pomenit. Ai auzit tu de pruncul ăla pe care Solomon era cât pe-aici să-l taie în două?

— Da, mi-a povestit văduva toată tărășenia.

— Ei, ce zici? Ai mai pomenit așa ceva? Uite-aici puțin. Vezi buturuga aia? Să zicem că-i prima femeie, iar tu, ailaltă femeie. Jim e Solomon. Și dolarul ăsta e pruncul.

Și tu vrei copilul, și ea vrea copilul. Ce fac eu atunci? Mă duc prin vecini, aflu al cui e dolarul și-l dau cui i se cuvine, întreg, așa cum trebuie să facă orice om cu scaun la cap? Da' de unde, iau dolarul, îl rup în două, si-ți dau ție jumate și celeilalte femei jumate. Așa a vrut să facă și Solomon. Cu copilul. Și-acum, te întreb eu pe tine: la ce bun jumate hârtie, nu poți cumpăra nimic cu ea. Și la ce bun jumate copil? Jim nu dă doi bani pe-un milion de jumate copii.

— Dă-o dracului, Jim, n-ai înțeles tâlcul povestii, ai nimerit-o ca nuca-n perete!

— Cine, eu? Vezi-ți de treabă! Nu-mi vorbi mie de tâlcurile tale! Jim pricepe când ceva are-o noimă, dar fapta, asta n-are nicio noimă. Cearta nu era pentru-o jumate copil, ci pentru-un copil întreg. Și cine crede că e-n stare să potolească c-o jumate copil o ceartă pentru-un copil întreg, n-are destulă minte-n cap. Nu-mi mai vorbi de Solomon. Huck. Știu eu câte parale face!

— Măi, Jim, îți spun eu că n-ai înțeles povestea.

— Dă-o dracului de poveste! Știu eu ce știu, și poți să mă crezi când îți spun că la mijloc e ceva mult mai adânc. E vorba de creșterea pe care-a primit-o Solomon ăla. Ia un om care are-un copil sau doi. Crezi că omul ăla ar face risipă de copii? Nu i-ar da mâna. El știe să-i prețuiască. Dar ia un om care are-n casă vreo cinci milioane de copii! Asta-i altă căciulă. Omul ăla ți-ar tăia în două un copil ca pe-o pisică. Tot i-ar rămâne atâția copii! Un copil-doi mai mult sau mai puțin e un fleac pentru Solomon, lua-l-ar naiba!

N-am mai văzut negru ca ăsta! Dacă-și vâra el ceva în rap, nu era chip să i-o mai scoți. N-am pomenit negru să fie mai pornit în contra lui Solomon – și doar cunosc destui! Văzând că nu-l pot clinti, am adus vorba despre alți regi, lăsându-l pe Solomon.

I-am vorbit despre Ludovic al șaispelea, cum îi tăiaseră franțujii capul acu' nu știu cât timp și despre băiețașul lui, Delfinul, care trebuia s-ajungă și el rege, dar l-au pus la popreală, și unii spun c-acolo a și dat ortul' popii.

— Vai, sărăcuțul de el!

— Dar alții zic c-a ieșit din închisoare și c-a venit la noi, în America.

— Bravo! Dar s-o fi simțit cam singur, aici, sărăcuțul, fiindcă la noi nu-s regi, nu-i așa, Huck?

— Așa-i.

— Asta-nseamnă că nu-și poate face nicio situație.

Cum o să se descurce?

— Știu și eu? Unii din ei intră în poliție, alții învață pe oameni să vorbească franțuzește.

— Da' ce, Huck, franțujii nu vorbesc la fel ca noi?

— Nu, Jim, n-ai înțelege o boabă din ce vorbesc ei, niciun cuvântel.

— Să-mi sară ochii dacă pricep ce spui! Cum așa, Huck?

— Nu știu cum, da' așa e. Am prins eu dintr-o carte ceva din pășăreasca lor. Închipuie-ți că vine unul la tine și-ți zice: „Parlei vu fransei?” Tu ce-ai zice?

— N-aș zice nimica. I-aș da una peste bot, bine-înțeleș dacă ăla n-ar fi alb. Jim nu dă voie unui negru să-i vorbească așa urât!

— Vezi-ți de treabă, nu-i nicio vorbă urâtă! Asta înseamnă: „Știi să vorbești franțuzește?”

— Și-atunci de ce n-o spune pe șleau?

— Ba tocmai c-o spune, în felul lui, pe franțuzește.

— E-un fel caraghios, ce mai! Nici nu vreau să mai aud despre asta. N-are nici cap, nici coadă.

— Ascultă, Jim. O pisică vorbește ca noi?

- Nu, pisica nu.
 - Dar o vacă?
 - Nu, nici ea.
 - Pisica vorbește ca vaca și vaca vorbește ca pisica?
 - Nu, nu vorbește.
 - Va să zică-i drept și firesc să vorbească fiecare altfel?
 - Ba bine că nu!
 - Și-atunci nu-i drept și firesc ca pisica și vaca să vorbească altminteri decât noi?
 - Sigur.
 - Păi atunci de ce nu-i dai tu voie franțuzului să vorbească altfel decât noi? Ia lămurește-mă, cum vine treaba asta?
 - Huck, este pisica om?
 - Nu.
 - Atunci cum ar putea vorbi ca un om? Este vaca om, sau este vaca pisică?
 - Nu, niciuna, nici alta.
 - Atunci nu-i treaba ei să vorbească, nici ca un om, nici ca o pisică. Este franțuzul om?
 - Da.
 - Ei bine! Atunci de ce nu vorbește ca un om?
- M-am lăsat păgubaș.

CAPITOLUL XV

Ne făceam socoteală că ne-ar mai trebui vreo trei nopți ca s-ajungem la Cairo¹⁵, la capătul Illinoisului, acolo unde râul Ohio se varsă în Mississippi. Taman acolo voiam noi s-ajungem. Ne gândeam să vindem pluta și să pornim pe Ohio în sus cu vaporul, până în statele libere¹⁶, unde-am fi scăpat în sfârșit de griji.

În noaptea următoare s-a lăsat ceață. Ne-am hotărât să facem popas pe-o insuliță, fiindcă n-avea niciun rost să plutim prin ceață. Dar când m-am dus cu barca să caut vreun trunchi de care să leg frânghia, am văzut că pe insuliță nu-s decât niște copăcei. Am petrecut frânghia în jurul unuia care creștea chiar la marginea malului râpos, dar pluta, minată de curent, veni așa de repede, că smulse copăcelul cu rădăcini cu tot și lunecă la vale. Ceața se făcea tot mai deasă și m-a cuprins o sfârșeală si-o spaimă, c-am rămas încremenit vreo jumătate de minut. Iar când m-am uitat, pluta nu mai era. Nu se vedea nimic de la vreo douăzeci de metri încolo. Am sărit în barcă, m-am repezit spre cârmă și am pus mâna pe vâslă, încercând s-o urnesc. Dar nu se urnea. În grabă, uitasem s-o dezleg. M-am ridicat s-o dezleg, dar așa de tare îmi tremurau mâinile, că nu puteam face mai nimic cu ele.

Când am izbutit să urnesc barca din loc, am luat-o repede la vale, de-a lungul insuliței. Pe lângă mal, a mers cum a mers, dar insulița n-avea nici șaizeci de metri lungime, și când am trecut de ea, m-am pomenit într-o ceață albă și deasă, de n-am mai știut încotro mă îndrept. M-am gândit că n-are niciun rost să vâslesc. La sigur c-aș nimeri în mal, în vreun banc de nisip sau în vreo stâncă.

„Mai bine aștept și las barca să lunece la vale, cu toate că-i tare greu să stai cu brațele încrucișate pe-o vreme ca asta. Din când în când hăuleam și ciuleam urechile. De undeva, de departe, am auzit deodată un fel de chiot și mi-a venit iar inima la loc. Am pornit repede spre partea de unde venise chiotul, cu urechea la pândă. Când l-am auzit răsunând a doua oară, mi-am dat seama că nu mergeam într-acolo, ci mai la dreapta. Când l-am auzit a

¹⁵ Oraș din statul Illinois, așezat pe Mississippi. Illinoisul era unul dintre statele în care sclavia era abolită. Ajuns aici, Jim ar fi fost salvat.

¹⁶ Referire la statele din Nord, unde sclavia fusese desființată.

treia oară, mă aflam la stânga. Nu mă apropiam defel, fiindcă mă învârteam pe loc, iar chiotul răsuna mereu din față. Bine-ar fi fost să-i dea prin gând tontului ăluia să bată mereu darabana într-o tingire, da' ți-ai găsit să-i treacă lui prin cap așa ceva! Tăcerile dintre chiote mă zăpăceau. Dar n-aveam încotro, îi dădeam înainte cu sânge. Nu trecu mult și auzii chiotul în spatele meu. Mă zăpăcisem de tot. Nu striga Jim ci altcineva; sau te pomenești că se răsucise barca.

Am lăsat vâsla. Chiotul se auzi din nou, tot în spatele meu, dar într-alt loc. Își schimba mereu locul, iar eu îi răspundeam de fiecă dată. Când l-am auzit iar în fața mea, am priceput că barca fusese răsucită de curent și că se prea poate să fi strigat așa chiar Jim nu vreun alt plutaș. Niciodată n-am fost în stare să deslușesc glasul cuiva care strigă în ceață, fiindcă pe o ceață ca asta nu poți să te-ncrezi nici ochilor, nici urechilor.

Chiotele nu mai conteneau. Peste câteva clipe m-am pomenit sub un mal râpos, acoperit cu copaci înalți și fumurii ca niște năluci. Curentul mă azvârli spre stânga, printre o sumedenie de cioturi care gemeau smucite de apele repezi.

Într-o clipă se făcu din nou liniște, iar ceața alburie mi se păru și mai deasă. Stăteam nemișcat și ascultam cum îmi zvâcnea inima. Zău că bătea de o sută de ori până să răsufli o dată.

Atunci m-am lăsat păgubaș. Știam ce se întâmplase. Malul ăla râpos era al unui ostrov și Jim trecuse în partea cealaltă.. Nu era un plaur pe care să-l poți ocoli în zece minute. Era ditamai insula, cu o pădure deasă pe ea. Să tot fi avut o lungime de cinci-șase mile și o lățime de peste-o jumătate de milă.

Am stat nemișcat vreun sfert de ceas, cu urechile ciulite. Barca, firește, plutea cu patru-cinci mile pe oră, dar într-o ocazie ca asta nici nu-ți dai seama că te duce. Nu simți că zaci ca un mort pe apă, iar când vreun flecușteț de răgălie lunecă pe lângă tine, nu te gândești că tu treci așa de iute, ci-ți zici, cu răsufierea tăiată: „Doamne! Da iute mai fuge ciotul ăsta!” Dacă credeți cumva, că nu-i groaznic de urât să rătăcești singur pe-o noapte ca asta prin ceață, vă sfătuiesc să încercați și voi o dată, și-o să vedeți ce-nseamnă.

Am tot hăulit eu, preț de vreo jumătate de ceas și până la urmă am auzit un răspuns, de departe. Am încercat să mă-ndrept într-acolo, dar degeaba! Atunci mi-am dat seama că nimerisem, într-un pâlț de plauri: de o parte și de alta se zărea, turbure, câte-un crâmpei; pe-alocurea nu mă despărțea de ele decât un șanț îngust. Chiar când nu le vedeam, știam că-s acolo după clocotul apei care izbea în vreascurile și-n ierburile uscate ce atârnav pe maluri. Urmăream năuc sunetele pe care le auzeam între aceste maluri, dar

m-am lăsat repede păgubaș; era ca o goană, după năluci. N-am mai pomenit sunet să se fâțâie așa, dintr-un loc în altul, cu atâta repeziciune.

De vreo patru-cinci ori a trebuit să mă depărtez de-mal în grabă, ca să nu dau cu barca de vreun plaur și să-l clintesc din loc. Îmi ziceam că și pluta trebuie să se împotmolească în mal din când în când, altminteri s-ar fi depărtat prea mult ca să mai pot auzi strigătele, fiindcă pluta mergea ceva mai iute ca barca mea.

În sfârșit mi s-a părut că sunt iar în larg, dar n-am mai auzit niciun chiot, de nicăieri, îmi închipuiam că Jim s-o fi ciocnit de vreun ciot și s-o fi dus pe copcă. Mort de oboseală, m-am lungit în barcă, hotărât să nu mă mai zbucium atâta. Firește, nu voiam să adorm, dar eram atât de ostenit, că nu m-am putut împotrivi somnului. „Să dorm iepurește, numai puțin” — mi-am zis. Cred însă că a fost un somn în toată legea, deoarece când m-am trezit, deasupra mea străluceau stelele, ceața se risipise iar barca intra, cu pupa înaintea, într-un cot mare al fluviului. La început n-am știut unde mă aflui. Credeam că visez. Când mi-am adus aminte de cele întâmplăte, mi s-a părut că trecuse o săptămână de atunci. În locul acela, fluviul era grozav de larg și amândouă malurile erau acoperite de păduri înalte și dese. La lumina stelelor păreau ca niște ziduri. Privind departe, în josul fluviului, am zărit un punct negru plutind pe apă. Am pornit într-acolo. Când să mă apropii, văd însă că nu erau decât doi bușteni legați laolaltă. Am zărit apoi alt punct și m-am luat după el; apoi altul; de data asta nimerisem bine. Era pluta. Când m-am apropiat de ea, l-am zărit și pe Jim: dormea cu capul între genunchi și cu brațul drept atârnat deasupra cârmei. Ailaltă vâslă era fărâmată, iar pluta era plină de frunze și crengi amestecate cu mâl. Părea să fi trecut prin încercări grele.

Am legat barca și m-am lungit pe plută, drept sub nasul lui Jim. Apoi am început să casc și să-mi întind brațele spre el, spunând:

— Hei, Jim, da' ce am adormit? De ce nu m-ai trezit?

— Doamne, Dumnezeu! Tu ești, Huck? Nu ești mort? Nu te-ai înecat? Te-ai întors? Prea e frumos ca să fie adevărat, pușorule! Lasă-l pe Jim să te privească și să te pipăie, altfel nu crede. Nu, nu ești mort! Te-ai întors viu și teafăr, același Huck... Același... Domnu' fie lăudat!

— Ce-i cu tine, Jim, ai băut?

— Băut? Care băut? Crezi că-mi ardea să beau?

— Atunci de ce vorbești în dodii?

— Cum adică, vorbesc în dodii?!

— Păi, de ce zici că m-am întors și-mai știu eu ce, de parc-aș fi fost plecat?

— Huck, Huck Finn, uită-te în ochii mei, uită-te în ochii mei! N-ai fost tu plecat?

— Eu, plecat?! Ce tot îndrugi acolo? N-am fost plecat nicăieri. Unde să mă fi dus?

— Ascultă, Huck, aici nu-i lucru curat! Dacă Jim nu e Jim, atunci cine e? Dacă Jim nu-i aici, atunci unde-i? Asta vreau să știi!

— E limpede că ești aici, Jim, dar cred că te-ai cam scrântit la cap.

— Jim scrântit la cap? Bine, ia răspunde-mi mie: e adevărat că ai plecat cu frânghia-n barcă să legi pluta de insuliță?

— Da' de unde! Ce insuliță? N-am văzut nicio insuliță..

— N-ai văzut nicio insuliță? Da', ia spune, nu s-a smuls frânghia și n-a pornit pluta la vale, pe apă, lăsându-te pe tine cu barca în ceață?

— Care ceață?

— Ceața, ceața aia care-a stat toată noaptea. Și n-ai strigat tu, și n-am strigat eu, pân-am rătăcit amândoi printre insulițe și ne-am pierdut unul de celălalt, fără să știm unde suntem? Și nu m-am ciocnit eu de-atâtea insulițe, de era să mă-nec și să mă prăpădesc? Răspunde-mi, Huck, adevărat sau nu?

— Asta-i prea de tot, Jim! Află că n-am văzut nici ceață, nici insulițe, nici primejdii, nimic din toate astea. Am stat toată noaptea aici cu tine și am pălăvrăgit pân-acu' vreo zece minute, când ai adormit... și cred că și eu am-ațipit. N-ai avut vreme să te-mbeți, așa că se vede c-ai visat.

— Cum poate să-viseze cineva atâtea lucruri numa' în zece minute?

— La naiba! Totuși ai visat, fiindcă nimic din toate astea nu s-a întâmplat aieva.

— Dar, Huck, știi bine că...

— Poți să știi până poimărți. Suit sigur c-ai visat, fiindcă nu m-am mișcat de aici.

Jim rămase tăcut vreo cinci minute, muncit de gânduri, apoi spuse:

— Bine, fie, să zicem c-am visat, Huck. Dar să. Mă ia naiba dacă ăsta n-a fost ăl mai grozav vis de care am avut vreodată parte! N-am mai visat niciodată un vis care să mă obosească atâta!

— E și firesc, se-ntâmplă ca visele să fie uneori obositoare. Dar ăsta n-a fost vis obișnuit. Povestește-mi-l, Jim! Jim se puse pe lucru și-mi povesti totul de-a fir-a-păr, întocmai cum se întâmplase, mai înflorindu-le pe ici pe colo. Apoi îmi spuse că-i musai să „tălmăcească” visul, fiindcă, de bună seamă, era vreun semn pentru noi. Zicea că cea dintâi insuliță era un om care ne voia binele, dar curentul era un om care voia să ne îndepărteze de el. Chiotele erau semne care ne veneau din când în când și dacă nu căutam să le

Înțelegem numaidecât, ne-ar fi adus nenorocire, în loc să ne ferească de ea. Putrezirea aceea de plauri erau necazurile ce ne așteptau din partea unor oameni cârcotași și răi, dar dacă ne vedeam de treabă și nu le răspundeam, scăpăm de ei și ieșeam din ceață, ajungând la liman, adică în statele libere, unde nu ne mai așteptau niciun fel de necazuri.

Când mă întorsesem la plută, cerul era cam întunecat, dar acum se însenina iar.

— Pân-aici, tălmăcirea ta nu-i rea... Dar asta ce mai înseamnă, Jim? Și i-am arătat frunzele și gunoaiile de pe plută și vâsla sfărâmată, care se vedeau bine acum, pe lumină.

Jim se uită la ele, apoi la mine și iar la ele. Gândul că visase, pusese într-atâta stăpânire pe mintea lui, că nu putea să și-l mai scoată din cap, pentru a lăsa faptele să se așeze la locul lor, așa cum se petrecuseră, Când se dumeri, se uită în ochii mei, fără să zâmbescă, îmi spuse:

— Vrei să știi ce înseamnă? Uite că-ți spun: când Jim n-a mai putut de oboseală după atâta trudă și strigăte, a adormit, dar cu inima sfâșiată, fiindcă l-a pierdut pe Huck; nici nu-i mai păsa ce se-ntâmplă cu sine și cu pluta. Și când s-a trezit și l-a văzut iar aici pe Huck teafăr, lui Jim i-au dat lacrimile și era gata-gata să cadă-n genunchi și să sărute picioarele lui Huck de atâta fericire. Dar tu, tu nu te gândești decât să-ți bați joc de bietul Jim cu minciunile tale! Uite colo, gunoiul ăla! Cine-și bate joc de-un prieten și-și râde de el, tot gunoi este.

Și spunând asta, se ridică, porni încet, spre wighwam și intră înăuntru fără să mai scoată o vorbă. Dar era de ajuns. Mă făcuse să mă simt atât de rușinat, încât mai c-aș fi fost în stare să-i sărut picioarele, ca să-și ia vorba înapoi.

Mi-a trebuit vreun sfert de ceas până să mă hotărâsc să mă duc și să mă umilesc în fața lui. Dar am făcut-o și niciodată nu mi-a părut rău. De-atunci nu i-am mai jucat niciun renghi și nu i l-aș fi jucat nici pe-asta, de-aș fi știut c-o să-și pună atâta la inimă.

CAPITOLUL XVI

Am dormit aproape toată ziua, iar spre seară am pornit, în urma altei plute, una nemaipomenit de lungă, care înainta încet ca un alai. Avea la fiecare capăt câte patru vâsle mari și cred că pe bordul ei erau pe puțin treizeci de oameni, în mijloc se vedeau cinci wighwam-uri cât toate zilele, depărtate unele de altele, între ele ardea un foc. La un capăt și la celălalt avea câte un catarg. Era o plută prima-ntâi. Mare lucru să fii plutaș pe o navă ca asta!

Curentul ne-a dus într-un cot adânc al fluviului. Cerul noptatic se cam înnorase, și se făcuse cald. Fluviul era foarte lat și pe amândouă malurile se întindeau păduri dese; nu se zărea nicio rariște și nicio lumină. Am început să vorbim despre Cairo și ne întrebam dacă o să știm când om trece prin dreptul lui. Eu ziceam că n-o să ne dăm seama, fiindcă auzisem că nu-i decât un sătuc cu vreo duzină de case, și dacă din întâmplare n-ar fi luminate, cum era să știm că trecem pe lângă o așezare omenească? Jim mi-a răspuns că o să știm sigur, fiindcă acolo cele două râuri se unesc. Ce ne facem însă – i-am zis eu – dacă o să ni se pară că-trecem pe lângă capul unui ostrov, și o să intrăm iar în albia aceluiași râu? Gândul ăsta l-a cam tulburat pe Jim, și pe mine la fel. Ce-i de făcut? Părerea mea era c-ar fi mai bine să vâslim spre mal de îndată ce zărim o lumină, acolo le-am spune oamenilor că vine și tata după noi, cu un barcaz plin de marfă, și că, necunoscând încă locurile, vrea să afle cât mai e până la Cairo. Jim îmi zise că-i o idee bună. Până una alta, am fumat o pipă și-am așteptat. N-aveam altceva de făcut decât să deschidem bine ochii, ca nu cumva să trecem pe lângă târgușor fără, să-l vedem. Jim spunea că are el un semn după care o să știe sigur unde se află: dacă o să se simtă liber în clipa aceea, înseamnă că ăla-i târgușorul, iar dacă nu, înseamnă c-a nimerit iar într-un ținut al sclaviei și că s-a sfârșit cu orice (nădejde de libertate. Din când în când, sărea în picioare strigând:

— N-o fi acolo?

Dar nu era. Erau doar năluciri, sau licurici, așa că se așeza iar la pândă, ca și mai-nainte. Jim zicea că tremură și-l apucă fierbințelile, știindu-se așa de aproape de libertate. Voi să vă spun că și eu tremuram și aveam fierbințeli numai auzindu-l, fiindcă începusem să mă obișnuiesc cu gândul că e ca și liber – și, la urma urmelor, a cui era vina? A mea, firește. Nu-mi puteam

liniști cugetul nu știam cum. Și din pricina asta, nici somnul nu se mai lipea de mine. Nu puteam sta locului o clipă. Pân-atunci nu-mi dădusem seama ce fac! Acum înțelegeam. Și mă ardea ca un foc, din ce în ce mai tare. Încercam să mă încredințez că nu sunt eu de vină, pentru că nu eu îl îndemnasem pe Jim să fugă de la stăpânul său legiuit. Dar degeaba, conștiința nu se lăsa și-mi spunea de fiecare dată:

„Păi, știai prea bine că fuge ca să-și dobândească libertatea și te puteai duce numaidecât la mal să-l dai în vileag”. Asta cam așa era, și nu puteam cu niciun chip să mă strecor. Aici era buba. Conștiința-mi zicea: „Ce rău ți-a făcut ție biata domnișoară Watson, ca să-l lași pe negrul ei să fugă sub nasul tău, fără să scoți o vorbă? Ce ți-a cășunat pe biata femeie ca să te porți așa urât cu ea? Doar te-a învățat carte, săraca, ți-a arătat cum se cuvine să te porți în lume și ți-a vrut numai binele. Nimic altceva!”

De la o vreme mi-era așa de rușine, că-mi venea să-mi iau lumea-n cap. Umblam de colo până colo pe plută, făcându-mi inimă rea, iar Jim umbla și el fără astâmpăr după mine. Niciunul din noi nu putea sta locului. De câte ori îl vedeam țopăind și-l auzeam strigând: „Uite Cairo!” parcă-mi trecea un junghi prin inimă și-mi spuneam că, de-ar fi într-adevăr Cairo, aș muri de rușine.

Jim vorbea tare tot timpul, în vreme ce eu țineam sfat cu mine însumi. Zicea că ăl dintâi lucru pe care o să-l facă odată ajuns într-un stat liber, va fi să pună bani deoparte, fără să cheltuiască nici măcar o lăscaie și, când o să aibă destule parale, o să-și răscumpere nevasta, sclavă la o fermă de lângă casa domnișoarei Watson. După aia au să muncească amândoi ca să-și răscumpere cei doi copii, și dacă stăpânul lor n-o să vrea să-i vândă, au să pună pe un aboliționist să-i răpească.

Îmi îngheța sângele în vine când auzeam asemenea vorbe, înainte vreme, Jim n-ar fi cutezat niciodată să vorbească așa. Ce schimbare pe el de când se socotea ca și liber! Vorba zicalei din bătrâni: „Dă-i negrului un deget, și-ți ia toată mâna!”

Iată unde m-a dus nechibzuința, mă gândeam eu. Negrul ăsta, pe care pot zice că și eu l-am ajutat să fugă, vine acum și-mi spune verde în obraz că o să-și fure copiii de la un om pe care nici măcar nu-l cunosc și care nu mi-a făcut niciodată vreun rău.

Mă durea să-l aud pe Jim vorbind astfel. Cum de nu-i era rușine? Conștiința începu să mă sâcăie mai rău ca oricând, până ce n-am mai putut îndura și i-am spus, ca s-o liniștesc:

„Las' pe mine, nu-i prea târziu! Mă duc la mal când oi vedea prima lumină si-l dau în vileag!” După aia m-am simțit bine, fericit și ușor ca un fulg. Toată tulburarea pieri ca prin farmec. Eram cu ochii-n patru, doar-doar voi zări o lumină, și inima-mi cânta de bucurie, în curând am zărit o lumină.

— Am scăpat, Huck, am scăpat! strigă Jim. Sări în sus și țopăie! Țasta-i scumpul, bunul meu Cairo, slavă Domnului, inima-mi spune că ăsta este!

— Mă duc cu barca să văd, Jim. S-ar putea să nu fie.

Dintr-o săritură, a fost în barcă, a dezlegat-o, si-a așternut surtucul vechi pe fund, ca să am pe ce să m-așez, și mi-a dat vâsla. Cum mă depărtam, l-am auzit spunând:

— Curând-curând, Jim o să chiui de bucurie si-o să spună că-i datorește totul lui Huck. Dacă Jim e liber, asta-i mulțumită lui Huck. Jim nu te uită pe tine, ești ăl mai bun prieten a lui Jim, singurul prieten a lui Jim!

Vâsleam de zor, cu gândul să mă duc să-l dau în vileag, dar când l-am auzit vorbind așa mi s-a înmuiat inima. Am lăsat-o mai moale cu vâslitul, nemaștiind dacă să fiu sau nu bucuros că pornisem. Când am ajuns la vreo cincizeci de metri mai jos de plută, i-am auzit iar glasul:

— Uite-l pe Huck, bunul meu Huck, singurul domn alb care-și ține fâgăduiala dată lui Jim!

M-a cuprins o sfârșeală. Dar mi-am zis: „Trebuie s-o fac, n-am încotro! Acum e prea târziu ca să mai dau înapoi”;

În clipa aceea văzui o barcă, în care erau doi oameni înarmați. Cu puști. Se opriră. Mă oprii și eu. Unul din ei zise:

— Ce-i acolo?.

— O plută – zic.

— Ești de pe ea?

— Da, dom'le.

— Mai sunt și alți oameni acolo?

— Numai unul, dom'le.

— Ascultă, azi noapte au fugit cinci negri de pe plantația de-acolo, de după cotul apei. Omul tău e alb ori negru?

N-am răspuns numaidecât. Am încercat eu, dar nu-mi veneau cuvintele. Aș fi vrut să-mi iau inima-n dinți și să spun tot, dar parcă eram o cârpă, n-aveam curaj nici cât un iepure. Simțeam că mi se moaie balamalele. „Ajunge, nu te mai strădui atâta” mi-am zis și le-am spus pe nerăsuflăte:

— E alb.

— Mai bine ne ducem să ne încredințăm.

— Da, da, duceți-vă, că e și tăticul acolo și poate-mi ajutați să trag pluta până la mal, unde se vede lumina aia. Tăticu-i bolnav, și mămica, și Mary-Ann tot așa.

— Ei, drăcia dracului! Suntem grăbiți, băiete. Dar văd că-i cazul să venim cu tine. Hai, vâslește, să pornim!

Am apucat vâsla și ei pe-ale lor. Peste câteva clipe le-am spus:

— Să știți că tăticul o să vă fie foarte recunoscător. Toți ai pe care i-am rugat să m-ajute să trag pluta la mal au șters-o, și singur nu pot.

— Urât din partea lor! Hm! Și cam ciudat! Ia zi, băiete, da' ce-i cu taică-tu?

— E... e... nu-i cine știe ce.

Se opriră din vâslit. Eram foarte aproape de plută acum.

— Mă băiete, tu minți! Îmi zise unul dintre ei. Ce-i cu tact-tu? Spune-ne pe șleau, și o să fie mai bine de tine.

— Da, dom'le, am să. Vă spun, dar vă rog din suflet, nu ne lăsați!... E... domnilor, trebuie doar să ne trageți, v-arunc eu frânghia, așa că nu mai e nevoie să vă apropiați de plută, vă rog...

— Înapoi, John, înapoi! răcni unul dintre ei. Și începură să se depărteze.

— Nu te apropia, băiete, stai acolo unde ești, că stai bine. Drace! Te pomenești că vântul ne-a trântit boala-n obraji! Mă băiete, dacă știi că taică-tu e bolnav de vărsat, de ce nu ne-ai spus din capul locului? Vrei să se molipsească toată lumea?

I-am răspuns, smiorcăind:

— Ba, pân-acu' le spuneam la toți, dar o luau îndată la sănătoasa și ne lăsau așa.

— Bietul băiat! Are și el dreptate. Ni se rupe inima de tine, dar vezi că noi, noi... La nalba! N-avem chef să ne molipsim de vărsat înțelegi? Ascultă, te-nvăț eu ce să faci: nu te-apuca să tragi singur pluta la mal, că o prăpădești. Cu vreo douăzeci de mile mai la vale, pe malul stâng, e-un orașel. Ai s-ajungi acolo cu mult după răsăritul soarelui. Când o să ceri ajutor, să le spui oamenilor că ai tăi au guturai și fierbințeală. Nu fi prost, nu-i mai lăsa pe oameni să ghicească despre ce e vorba. Noi vrem să-ți facem un bine, așa că fii și tu băiat de treabă și du-te unde ți-am arătat. N-are să-ți folosească la nimic dac-ai să debarci acolo unde se vede lumina aia, nu-i decât un depozit de lemne. Ia zi, taică-tu e sărac, așa-i? Și mai are și ghinion după cât se vede. Na, uite că pun o piesă de douăzeci de dolari pe scândura asta; ia-o când o ajunge în dreptul tău. Mă doare-n suflet că trebuie să te părăsim, dar pe legea mea! Cu vărsatul nu-i de glumit, pricepi?

— Așteaptă nițel, Parker – spuse celălalt. Pune și polul ăsta pe scândura, din partea mea. Noroc bun, băiete! Fă cum ți-a spus domnul Parker și n-o să-ți pară rău.

— Da, da, băiete, du-te cu Dumnezeu! Dacă vezi cumva vreun negru fugar, cere ajutor și înhață-l, te mai alegi și cu ceva bani.

— Cu bine, dom'le. Dacă-mi iese-n cale vreun negru nu-l las eu să scape, fiți pe pace!

Și s-au dus, iar eu m-am urcat la loc pe plută, rușinat și necăjit, fiindcă știam prea bine că săvârșisem o faptă rea și-mi dădeam seama că oricât m-aș fi străduit, tot degeaba, mai bun nu era chip să mă fac. Vai de ăl care nu se-nvață de mic să se poarte cum trebuie! Când e pus la-ncercare, se moaie ca o cârpă, fiindcă nimic nu-i dă tărie.

Gândindu-mă mai adânc, mi-am zis: „Ia stai nițel, să zicem că făceai bine dacă-l pârai pe Jim, crezi că te simțeau mai ușurat? Da' de unde, tot rău al dracului te-ai fi simțit, ca și-acum. Atunci, mi-am zis eu, ce rost are să-nveți să te porți cum trebuie, când ca să te porți rău nu e greu defel și răsplata-i aceeași?” Am rămas paf. Nu mai știam ce să-mi răspund. Așa că m-am hotărât să nu mă mai frământ și de-aici înainte să mă port totdeauna cum mi-o veni mai la îndemână. Am intrat în wighwam, dar Jim nu era acolo. M-am uitat în jur, Jim nicăieri.

— Hei, Jim! Am strigat.

— Aici, Huck! Aia s-au cărat? Nu vorbi așa tare! Se băgase în apă, sub vâsla din spatele plutei: nu i se vedea decât nasul. L-am liniștit, spunându-i că tipii nu se mai zăreau. Jim se sui pe plută si-urmă:

— Am ascultat tot și-am sărit în apă, hotărât să înot până la mal dacă ăia vin încoace. După ce-ar fi plecat mă întorceam eu înapoi la plută. Doamne! Cum i-ai mai dus de nas. Huck! Grozavă păcăleală! L-ai scăpat pe prietenul tău-Jim, iar el nu te uită cât o trăi!

După aia am vorbit despre banii pe care-i căpătasem. Era o sumă frumușică – un pol de căciulă. Jim era de părere că acum puteam lua vaporul și că banii au să ne ajungă până o să sosim undeva în statele libere, încă douăzeci de mile – zicea el – e o nimica toată pentru pluta noastră, dar tare-aș fi vrut să fi ajuns odată la liman!

În zori am făcut popas. Jim ascunse cu mare grijă pluta, apoi își petrecu ziua făcând bagajele și pregătind toate cele, pentru a părăsi plutăritul.

În noaptea aceea, pe la vreo zece, am zărit luminile unui târg, în fundul unui cot al fluviului, pe partea stângă. M-am dus cu barca să văd ce era. Ceva

mai încolo am dat de o luntre în care ședea un pescar. M-am apropiat și i-am zis:

— Nene, orașul ăla e Cairo?

— Cairo? Da' de unde! Ai căpiat?

— Da' ce oraș e, nene?

— Dacă vrei să știi, du-te și află! Dacă mai stai aici și-mi bați capul, îți trag una de-ai să mă pomenești toată viața.

M-am întors la plută. Jim se arătă grozav de dezamăgit, dar l-am îmbărbătat, spunându-i că târgul următor o să fie negreșit Cairo.

Până a doua zi în zori am mai trecut prin fața unui orașel și mă pregăteam să mă duc iar să văd ce e, dar! Jim m-a oprit arătându-mi că era pe un deal și amintindu-mi că la Cairo e șes. Uitasem...

Peste zi am rămas pe un grind, nu departe de malul stâng. Începusem să intru la bănuieli, și Jim tot așa.

— Te pomenești – îi zic – că-n noaptea aia cu ceața am trecut de Cairo!

— Să nu mai vorbim despre asta, Huck! Bieții negri n-au niciodată noroc. Știam eu că pielea aia de șarpe are să ne mai aducă ghinion!

— As vrea să nu fi văzut niciodată pielea aia, Jim. Ce bine era dacă nu-mi cădeau ochii pe ea!

— Tu n-ai nicio vină, Huck, fiindcă nu știai. Așa că nu-ți mai face sânge rău!

Când s-a luminat bine de ziuă, ne-am dat seama că ne aflăm în apa limpede a fiului Ohio și că de partea ailaltă curgeau apele tulburi ale bătrânului Mississippi! Așadar „Adio Cairo!”

Ne-am așezat să ne sfătuim. N-avea niciun rost să ne ducem la mal. Și să pornim cu pluta înapoi, se-nțelege că n-aveam cum. Nu ne rămânea decât o cale: să așteptăm până seara și să ne încercăm norocul, întorcându-ne cu barca. Am dormit toată ziua într-un desiş, ca să mai prindem puteri. Dar seara, când ne-am întors la plută, ce să vezi? Barca ia-o de unde nu-i!

Multă vreme n-am scos o vorbă. Ce era să fi zis? Știam amândoi prea bine că tot pielea șarpelui ne făcuse bucata și de data asta. La ce bun să mai vorbim? Ar fi însemnat s-aruncăm vina asupra altcuiva și asta ne-ar fi adus iar ghinion – și nu s-ar mai fi isprăvit cu ghinioanele. Mai bine tăceam.

Când ne-a mai venit inima la loc, ne-am sfătuit ce-ar fi mai bine să facem și ne-am dat seama că nu era decât o ieșire: să purcedem cu pluta la vale până ni s-o ivi prilejul să cumpărăm o barcă și s-o pornim înapoi cu ea, în susul apei. N-aveam de gând să împrumutăm vreuna, așa cum ar fi făcut babacu', fiindcă ne temeam să nu se ia careva după noi.

Când s-a întunecat, am pornit cu pluta. Cei care încă nu s-au încredințat că-i nebulie curată să pui mâna pe-o piele de șarpe, după tot ce ne-a cășunat nouă pielea aia de șarpe, au să se încredințeze acuma, văzând ce ne-a mai făcut.

Știam că locul unde se cumpără bărci se află undeva dincolo de schela de plute de lângă mal. Dar în trei ore și ceva n-am văzut niciun fel de schelă.

Se întunecase de-a binelea: era o beznă s-o tai cu cuțitul – tot ce poate fi mai rău, afară de ceață. Pe-o noapte ca asta, nu vezi la doi pași și nu poți desluși nimic pe apa fluviului. Era târziu și liniște. Deodată am zărit un vapor care venea la deal. Am aprins felinarul, crezând că ăia au să bage de seamă. De obicei, vapoarele care mergeau la deal nu treceau pe lângă noi, ci căutau apa lină de sub malurile stâncoase; dar în nopți ca astea, ele se luau de piept cu fluviul, trecând chiar prin mijlocul lui.

Îl auzeam cum calcă apa, dar nu l-am văzut decât când a fost aproape de tot. Venea întins spre noi. Vapoarele au obiceiul ăsta: încearcă să vadă până unde pot să se apropie fără să te atingă. Câteodată, roata îți sfarmă o vâslă și atunci pilotul scoate capul afară și râde crezându-se mare pișicher. Așadar, venea drept spre noi, iar noi ne închipuiam că o să treacă razant, dar ăla parcă n-avea deloc de gând să vireze. Era o namilă de vapor și mergea iute ele tot, ca un nor negru înconjurat de roiuri de licurici. Deodată răsări din beznă, mătăhălos și înfricoșător, c-o mulțime de guri de cazane,. Deschise și roșii ca niște limbi de foc, și cu-o etravă¹⁷ cât toate zilele, atârnând drept deasupra capetelor noastre. Cineva răcni la noi, apoi răsunară clopotele de alarmă pentru oprirea mașinilor, înjurăturile se amestecară cu șuierul aburului și, în vreme ce Jim sărea într-o parte și eu în cealaltă, vaporul izbi din plin pluta, trecând peste ea.

M-am scufundat în apă cu gândul să ajung la fund, căci o roată de vreo zece metri era gata-gata să treacă peste mine și-mi ziceam că ar fi mai bine să-i fac loc, să nu se-ncurce. De obicei sunt în stare să rămân sub apă un minut și jumătate. Apoi m-am săltat repede la fața apei, simțeam că mă-năbuș. Am ieșit până la subsuori și mi-am suflat apa din nări, ca să pot trage aer în piept. Era un curent năprasnic – vaporul își pusese din nou în mișcare mașinile, la zece secunde după ce le oprise. Ce le pasă vaporenilor de plutași?! Din pricina întunerului, nu-l mai vedeam, îl auzeam doar cum brăzdează apa fluviului.

¹⁷ Totalitatea pieselor care alcătuiesc botul unei corăbii (n.t.)

Am strigat „Jim” de vreo zece ori, dar n-a răspuns nimeni. Am apucat atunci o scândură, de care mă lovisem pe când „călcam apa”, și am pornit spre mal împingând-o înaintea mea. Curentul trăgea însă către malul stâng: nimerisem, adică, într-un soi de vad lung și pieziș – să tot fi avut vreo două mile.

A trecut multă vreme până să-l străbat, dar am ajuns cu bine și m-am cățarat pe mal. Nu vedeam mai nimic; m-am târât orbește pe un pământ pietros, cale de vreun sfert de milă. Deodată m-am pomenit în fața unei case bătrânești, întocmită din câte două rânduri de bârne.

Hă gândeam s-o șterg iute de acolo, dar o haită de câini se năpusti spre mine, mârâind și lătrând; am stat locului, n-avea rost să mă mișc.

CAPITOLUL XVII

Nu trecu niciun minut și, de la o fereastră, cineva spuse fără să-și scoată capul:

— Ajunge, băieți! Care-i acolo?

— Eu.

— Care eu?

— George Jackson, dom'le.

— Ce poștești?

— Nimic, dom'le, nu vreau decât să-mi văd de drum dar nu mă lasă câinii.

— De ce dai târcoale casei, noaptea, la ora asta, ai?

— Nu dădeam târcoale, dom'le, am căzut de pe puntea vaporului.

— Nu zău, ai căzut? Ia faceți puțină lumină, să-l văd la față! Cum ziceai că te cheamă?

— George Jackson. Sunt un băiețas, nu vedeți?

— Asculta, dacă spui adevărul, n-are, de ce să-ți fie teamă, n-o să-ți facă nimeni rău. Dar nu încerca să te miști, stai acolo unde ești. Hei, ia sculați-i pe Bob și pe Tom și aduceți flintele! George Jackson, nu mai e nimeni cu tine?

— Nu, dom'le, nu-i nimeni.

Am auzit forfotă prin casă si-am zărit o lumină. Omul pe la fereastră răcni:

— Betsy, neroadă bătrână ce ești, cară-te cu lumânarea aia! Ai căpiat? Pune-o pe podea, în dosul ușii. Bob și Tom, dacă sunteți gata, luați-vă locurile.

— Suntem gata.

— Ia zi, George Jackson, îi cunoști pe Shepherdsoni?

— Nu, dom'le, în viața mea n-am auzit de ei.

— Poate că-i așa cum spui, dar s-ar putea să și minți. Sunteți gata? Ia fă-te încoa', George Jackson! Bagă de seamă, nu alerga, vino încet de tot! Dacă e careva cu tine, să stea unde e, dacă se-arată, îl curățăm. Hai, vino! nu te grăbi, împinge, ușa puțin, atât cât să te streкори înăuntru, ascultă?

. N-am alergat. Să fi vrut și n-aș fi fost în stare. Făceam câte un pas și mă opream. Nu auzeam niciun zgomot, numai ticăitul inimii mele. Câinii tăceau ca și oamenii, dar se țineau scai de mine. Când am ajuns la cele trei trepte de lemn ale pragului, am auzit cum cineva deschide ușa cu cheia, apoi trage

zăvorul și drugul de fier. Am pus mâna pe ușă și am împins-o încetișor...
Încetișor, până când cineva îmi spuse:

— Ajunge, vâără-ți capul înăuntru.

L-am ascultat, cu toate că mă temeam că mi-l taie.

Pe podea era o lumânare. Vreun sfert de minut m-am uitat la ei și ei la mine: erau trei găligani, cu flintele îndreptate asupra-mi, de mi se tăiase răsuflarea. Cel mai în vârstă dintre ei, unul cu părul cărunt, să tot fi avut vreo șaizeci de ani, ăilalți doi păreau de vreo treizeci de ani, ba chiar mai mult. Toți trei erau chipeși și bine legați. Mai era acolo și o femeie frumoasă, cu părul cărunt și, în spatele ei, două fete, dar pe astea nu le vedeam prea bine.

— Bine, e-n regulă. Intră! îmi porunci bătrânul. Cum am intrat, bătrânul încuie ușa, trase zăvorul și drugul, apoi le spuse ălor doi tineri să se apropie cu flintele. Toți trei trecură într-o sală mare, cu dușumeaua acoperită cu o scoarță nouă, și se adunară într-un colț, departe de ferestrele din față. (Pe de lături nu erau ferestre.) Ridică ră lumânarea și, după ce mă cercetară cu luare-aminte, strigară într-un glas:

— Nu-i din neamul Shepherdsonilor, n-are nimic din Shepherdsoni în el.

Apoi bătrânul îmi zise că nădăjduiește că n-am să mă supăr dac-o să mă caute de arme; nu voia să-mi facă niciun rău, voia doar să se încredințeze. Nu-mi scotoci buzunarele, le pipăi doar pe dinafară și-mi spuse că e-n regulă. După aia, mă pofti să mă simt ca la mine acasă și să-i povestesc tot ce mi se întâmplase.

— Dar vai, Saul – îi tăie vorba bătrâna – bietul băiat e ud learcă! Te pomenești că i-o fi și foame?

— Ai dreptate, Rachel, uitasem.

Bătrâna chemă atunci o negresă:

— Betsy, du-te și adu-i repede ceva demâncare, sărmanul de el! Hei, fetelor, una din voi să se ducă să-l trezească pe Buck să-i spună... A uite-l că vine. Buck, ia-l pe băiețașul ăsta străin, ajută-l să-și scoată hainele ude și dă-i niște haine de-ale tale, uscate.

Buck părea cam de vârstă mea, vreo treisprezece-paisprezece ani, măcar că era ceva mai voinic ca mine. N-avea pe el decât o cămașă și părul îi era tare ciufulit.

Intră căscând și frecându-se la ochi cu o mână; cu cealaltă trăgea după el o flintă.

— Nu-i niciun Shepherdson pe-aici? întrebă el. Îi răspunseră că se speriaseră degeaba.

— De-ar fi venit niscaiva, puneam eu mâna pe unul! Toți începură să râdă.

– Da' încet te mai miști, Buck! spuse Bob. Ar fi avut timp să ne scalpeze pe toți pân-acuma!

– Păi dacă n-a venit nimeni să-mi spună! Asta nu se face. Totdeauna sunt lăsat deoparte și n-apuc, să văd nimic!

– Nu-i nimic, fiule – spuse bătrânul. Ai să vezi destule la vremea ta, fii pe pace! Acum du-te și fă așa cum ți-a spus maică-ta!

Când am ajuns sus în camera lui, mi-a dat o cămașă scorțoasă, o jiletcă și niște nădragi de-ai lui. În vreme ce mă îmbrăcam, m-a întrebat cum mă cheamă, dar n-am apucat să-i răspund, că a și început să-mi povestească despre o gaiță și un iepuraș, pe care-i prinsese în pădure cu două zile în urmă. M-a întrebat apoi dacă știu unde se afla Moise când s-a stins lumânarea. I-am răspuns că nu știu. N-auzisem despre așa ceva pân-atunci.

– Dar ghici! stăruie el.

– Cum o să ghicesc dacă n-am mai auzit niciodată despre asta

– Da' ce, nu poți să ghicești? E ușor, mă!

– Care lumânare?

– Orice lumânare.

– Nu știu unde era Moise. Zi tu!

– Ei, un' să fie? Era în întuneric. Asta-i tot!

– Dacă știai, atunci de ce m-ai întrebat?

– Ce dracu! Nu vezi că-i o ghicitoare? Ia zi, cât ai să stai aici? Să rămâi la noi, auzi? Să vezi ce-o să petrecem! Școala-i închisă acum. Ai vreun câine? Eu am unu' care sare în apă și-ți aduce surcelele pe care le arunci. Tie-ți place să te piepteni cu cărare la mijloc duminica și să te dichisești? Mie, nu, dar mă silește maică-mea. La naiba cu nădragii ăștia vechi. Ar trebui să-i îmbrac, da' e așa de cald, că nu prea am chef. Ești gata? În regulă. Haide, musiu!

Jos îmi pregătiseră niște turte de mălai, carne rece, unt și smântână – în viața mea n-am mâncat ceva mai bun. Buck, maică-sa și toți ceilalți – afară de negresa care plecase, și de cele două fete – fumau niște pipe de păpuși. Fumau și mă descoseau, iar eu înfulecam și le răspundeam. Fetele erau înfășurate în tartane, iar. Cosițele le cădeau până mai jos de umeri. Văzând eu că nu-mi dau pace cu întrebările lor, le-am spus următoarea poveste: Eu, taică-meu și toată familia trăiam la o mică fermă în fundul Arkansasului¹⁸. Într-o bună zi, soră-mea Mary-Ann fugi ca să se mărite cu unul și nu se mai auzi nimic despre ea. Bill porni s-o caute și nu se mai auzi nimic nici despre el, iar Tom și Mort muriră și rămăsei doar eu și cu taică-meu, care ajunsese

¹⁸ Stat din sudul Statelor Unite.

ca o umbră din pricina atâtor necazuri. Când muri și el, am luat puținul care mai rămăsese – fiindcă ferma nu era a noastră – și-am plecat cu vaporul în sus pe fluviu. Pe drum am căzut peste bord și așa am ajuns aici. După ce mi-au ascultat povestea, mi-au spus că pot rămâne la ei cât poftesc, începuse să se lumineze de ziuă, așa că toată lumea se duse la culcare. Eu și Buck am dormit în același pat. Când ne-am trezit dimineața, hop! Îmi uitasem numele. M-am canonit vreun ceas să-mi aduc aminte, și când s-a trezit Buck, l-am întrebat:

– Tu știi carte, Buck?

– Da – răspunse el.

– Pun rămășag că nu știi cum se scrie numele meu,

– Pun rămășag pe ce vrei că știu.

– Bine, să te vedem.

– G-e-o-r-g-e J-a-k-s-o-n, poftim!

– Bine, ai câștigat, dar zău nu te-aș fi crezut în stare! Nu-i un nume ușor, să-l spui buche cu buche, așa, dintr-o dată, fără să-l înveți.

Am scris numele pe o hârtiuță, în taină. Mă gândeam că s-ar putea ca data viitoare să mă pună careva să i-l spun și voiam să-l pot rosti pe nerăsuflăte, ca și cum aș fi fost învățat cu el.

Era o familie tare simpatică și aveau și o casă pe cinste. Nu mai văzusem niciodată la țară o casă ca asta, atât de arătoasă și cu atâta „stil” în ea. Ușa de la intrare nu avea ivăr de fier sau unul de lemn cu curelușă de piele, ci o clampă de aramă care se răsucea, cum au casele de la oraș. În salonaș nu era nici pomeneală de pat – și-n câte salonașe de la oraș nu găsești paturi! Într-un ungher se afla un cămin mare, cu un prag de cărămizi roșii, grozav de curate: le spălau cu apă și le frecau tot cu o cărămidă. Câteodată le spoiau cu o vopsea roșie de-i zicea negru de Spania, taman așa cum se obișnuiește și la oraș.

Căminul avea niște grătare uriașe, care puteau să țină un buștean întreg. Pe consolă, la mijloc, se afla o pendulă, pe sticla căreia era zugrăvit, în partea de jos, un oraș. Iar în mijloc avea un cerculeț în chip de soare, și vedeai cum în spatele lui se bălăbănește limba pendulei. Era o plăcere psă-i ascuți bățiile. Câteodată, după ce vreun ceasornicar ambulant venea s-o curețe și s-o dichisească, era în stare să sune de o sută cincizeci de ori în șir, fără să obosească. Gazdele n-ar fi vândut-o pentru nimic în lume. De o parte și de alta a pendulei stătea câte un papagal mare, făcut parcă din tibișir și colorat de-ți lua ochii. Lângă unul din papagali era o pisică de faianță, iar lângă celălalt – un cățel, tot de faianță. Când îi apăsa, scoteau un țipăt, dar fără să

deschidă botul și fără să-și schimbe înfățișarea. Țipetele ieșeau de undeva de dedesubt, în spatele lor atârnav două evantaie făcute din pene de cocos sălbatic. Pe o masă, în mijlocul încăperii, se vedea un paner frumos, de faianță, încărcat cu mere, portocale, piersici și struguri, mult mai roșii, mai galbene și mai arătoase ca alea adevărate. Nu erau adevărate, fiindcă ici-colo, pe unde se scorojiseră, se vedea creta albă din care erau făcute. Masa era așternută cu o mușama de toată frumusețea, colorată – pe margini, în mijlocul căreia un vultur își desfășura aripile roș-albastre. Ziceau că o primiseră tocmai din Philadelphia. Mai erau și niște cărți, rânduite frumos în fiecare colț al mesei. Una din ele era o biblie mare, de familie, plină cu poze. Alta era *Calea pelerinului*¹⁹, o carte despre unul care-si părăsise familia, naiba știe de ce. Din când în când, citeam și eu puțin din cartea asta. Era interesantă, dar cam greoaie.

O altă carte era *Ofranda prieteniei*²⁰ cu multe lucruri frumoase și poezele. Poezelele însă nu le citeam. Mai erau acolo și *Discursurile lui Henry Clay*²¹ și *Medicina de familie* de doctorul Gunn²², o carte în care puteai afla tot ce trebuie să faci la caz de boală sau moarte. De asemenea, o carte de rugăciuni – și multe altele, în jurul mesei erau înșirate jilțuri falnice și trainice, nu din alea cu fundul lăsat sau spart, care seamănă cu niște coșuri vechi.

Pe pereți atârnav tablouri, mai ales poze de-ale lui Washington și La Fayette²³ și de-ale reginei scoțiene Mary, scene de bătălii, și unul care se numea *Semnarea Declarației de Independență*²⁴. Erau și unele de le ziceau „schite”, pe-care le făcuse cu mâna ei, pe când avea doar cincisprezece ani, una din fete, care murise. Se deosebeau de toate tablourile pe care le văzusem vreodată: erau mult mai negre ca alea obișnuite. Una înfățișa o femeie zveltă, îmbrăcată într-o rochie neagră, cu talia strânsă la subsuori și cu mânecile înfoiate ca niște verze. Purta o pălărie mare ca o lopată de

¹⁹ Roman alegoric al lui John Bunyan, în care scriitorul, predicator puritan, prezintă un tablou necruțător al moravurilor aristocrației din timpul Restaurației Stuartilor

²⁰ Antologie populară de versuri și proză, publicată în 1803.

²¹ Henry Clay, om de stat american, unul dintre conducătorii partidului whig (1777—1852).

²² George Gunn, medic american, autor al mai multor volume de popularizare (1756—1812).

²³ Marie Joseph de La Fayette. General și om politic francez, participant, alături de coloniștii americani, la războiul de independență. În timpul Revoluției Franceze a făcut parte din partidul liberal-monarhist (1757—1834).

²⁴ Act prin care, la 4 iulie 1776, cele treisprezece colonii americane s-au declarat independente și libere de orice obligații față de coroana engleză.

cărbuni și un vâl cernit; gleznelor subțiri și albe i-erau înfășurate în panglicuțe negre, iar piciorușele i-erau încălțate în pantofiori de aceeași culoare, micuți ca niște jucării. Stătea gânditoare, cu cotul drept rezemat pe un mormânt, sub o salcie plângătoare, iar în mâna ailaltă, care-i atârna de-a lungul trupului, ținea o batistă albă și o gentuță. Dedesubtul picturii stătea scris: „*Vai, n-am să te mai văd niciodată!*”

Altă poză înfățișa o fată tânără, cu părul pieptănat în sus și strâns într-un coc c-un pieptene înalt cât un spătar de scaun. Plângea într-o năframă și în cealaltă mâna ținea o păsărică moartă, care zăcea pe spate, cu gheruțele-n aer. Dedesubt scria: „*Vai, n-am să mai aud niciodată dulcele-ți ciripit!*”

Mai era o poză, în care o domnișoară cu obraji și roind de lacrimi stătea la fereastră, cu ochii la lună. Într-o mâna ținea o scrisoare desfăcută, pecetluită într-un colț cu ceară neagră, își apăsa pe buze un medalion legat de un lăntșor. Dedesubt scria: „*Și te-ai dus? Da, vai, te-ai dus!*” Pozele erau, cred, frumoase dar eu nu prea mă dădeam în vânt după ele – mă apucau pandaliile când le priveam mai ales când nu eram în apele mele. Toată lumea era mahnită că fata murise, fiindcă începuse și alte schițe de-astea și se putea vedea — din câte făcuse – ce geniu pierduseră. Dar judecând după gusturile ei, socot că se simțea mai bine în cimitir.

Când căzuse la pat, fata tocmai lucra la cel mai mare tablou al ei – așa ziceau rudele; cică în rugăciunile ei cerea zi și noapte să-i fie dat să trăiască până ce-o să-l termine. Dar n-a avut noroc. Tabloul înfățișa o fată tânără, îmbrăcată într-o rochie lungă și albă, rezemându-se de parmaclăcul unui podeț, gata-gata să sară jos, cu părul despletit pe umeri, cu lacrimi pe obraji și cu ochii la lună. Două brațe i se încrucișau pe piept, două brațe erau întinse și alte două se înălțau spre lună: voise, pasămite să vadă care pereche de brațe se potrivește mai bine, și-apoi să le șteargă pe celelalte, dar, cum spuneam, murise înainte de a se hotărî și acum tabloul atârna deasupra patului ei așa cum era, și, la fiece onomastică a fetei, familia îl împodobește cu flori. De obicei însă, era ascuns după o perdeluță. Duduia din tablou avea un chip destul de plăcut, numai că, după părerea mea, din pricina atâtor brațe, prea semăna c-un păianjen.

Fata asta avusese și-un album pe când era în viață; lipea în albumul ei ferepare și anunțuri despre accidente și cazuri de boală lungă, luate din „*Ochiul bisericii*”. Pe marginea lor obișnuia apoi să scrie poezele, din capul ei. Poezele erau grozave. Iată ce scria, de pildă, despre un băiat, pe nume Ștefan Pană Streche, care căzuse într-un puț și se înecase:

Odă lui Ștefan Pană Streche - răposat întru Domnul

*Murit-a Ștefan după boală,
Încet de tot, în suferință?
Și plânsu-i-au, cu-amară. Jale,
Prietenii, a sa ființă?
Nu! Ștefan Pana Streche-avu
O altă soartă, mai cumplită.
Deși îl plânseră, el nu
Muri de moarte-obișnuită.
N-avea nici tuse măgărească,
Și nici pojar, nici oreion,
N-au cutezat să-i pângărească
Al frunții sale sfânt amvon.
Nu, inima nu i-a fost frântă
De-un neîmpărtășit amor.
Nici crampele făptura sfântă
Nu-i doborâra, prin omor.
O, nu! Ci ascultați, plângând,
La ce vă spun de trista-i soartă:
El tânăr a murit, căzând
Într-o fântână. Crudă soartă!
L-au scos afară, l-au deșertat,
Dar era prea târziu, o, vai!
Căci sufletu-i s-a înălțat
Spre îndelung râvnitul rai.*

Dacă Emmeline Grangerford ticluia asemenea poezele înainte de a împlini paisprezece ani, ne putem închipui ce-ar fi ajuns ea să scrie cu timpul. Buck zicea că soră-sa era în stare să-ți trântescă o poezie cât ai bate din palme. Nici nu stătea să se gândească. Scria un stih și, dacă nu-i putea găsi rima, îl ștergea și punea la rezezeală altul în loc, apoi îi da-nainte. N-avea subiecte preferate. Putea scrie despre orice-i cereai, numai trist să fie. De câte ori murea vreun bărbat, vreo femeie sau vreun copilăș, ea și venea cu „omagiul” ei, înainte de a li se fi răcit trupul. Așa le botezase ea, „omagii”. Vecinii aveau o vorbă: cică întâi venea doctorul, după aia Emmeline și la urmă dricarul, care nu se arăta niciodată înaintea ei. O singură dată s-a întâmplat să vina dricarul înaintea ei, într-o zi când Emmeline zăbovise prea mult căutând o rimă la numele răposatului, un anume Whistler. După această întâmplare,

Emmeline n-a mai fost aceeași. Nu s-a plâns niciodată, dar a lovit-o lingoarea și mult n-a mai trăit.

Sărăcuța de ea! De câte ori nu m-am urcat în odăița ei, ca să citesc din albumul ăl vechi, când pozele ei mă scoteau din sărite și mi-era necaz pe ea.

Mi-era drag de toată familia – de morți și de vii deopotrivă – și n-aș fi vrut să ne despartă nimic. Biata Emmeline, cât fusese în viață, scrisese poezii despre toți morții și nu mi se părea drept ca acum, când murise, să nu se găsească nimeni să-i facă și ei o poezia. Am încercat să storc din mine un vers-două, dar din păcate n-a ieșit nimic.

Odaia Emmelinei era păstrată într-o curățenie de-săvârșită, cu toate lucrurile rânduite așa cum îi plăcea ei să le aibă când trăia. Nu dormea nimeni acolo, Bătrâna se îngrijea ea însăși de odaie, deși avea o mulțime de servitori negri. Se ducea deseori acolo, de obicei ca să coasă și să citească din biblie.

Jos, în salonaș, ferestrele erau acoperite cu niște perdele grozave: albe, cu picturi pe ele, înfățișând castele în iederă de sus până jos, precum și cirezi de vite duse la adăpat. Mai era acolo și un mic pian de pe vremuri, în care cred că vârașeră niște tingiri. Ce putea fi mai frumos decât să le auzi pe cele două fete cântând la pianul ăla *S-a rupt ultimul lanț* sau *Bătălia de la Praga?! Pereții tuturor încăperilor erau tencuiți. Mai în fiecare odaie se aflau covoare, iar casa era văruiată frumos pe dinafară. Era o clădire cu două aripi, despărțite printr-o curte mare, pardosită și acoperită. Uneori, la prânz, se punea masa acolo – era un loc răcoros și plăcut. Nici că se putea mai bine. Și mâncarea era strașnică. Unde mai pui că se serveau niște porții!*

CAPITOLUL XVIII

Colonelul Grangerford era, vedeți dumneavoastră, un gentleman din cap până în picioare, ca și ceilalți de altfel. Era, cum s-ar zice, de neam bun, și asta-i mare lucru la oameni, ca și la cai, după cum spunea văduva Douglas, despre care nu știu să fi tăgăduit cineva că făcea parte din boierimea târgului nostru. Și babacu' tot așa zicea, măcar că el, unul, nu era mai de neam decât un cotoi janghinos.

Colonelul Grangerford era foarte înalt și zvelt și avea o față smeadă, nițeluș oacheșă, fără pic de roșeață. Se bărbiera cu grijă în fiecă dimineață. Sub un nas semeț avea niște nări și niște buze subțiri de tot. Iar sub sprâncenele-i groase scăpărau doi ochi negri ca tăciunele, așa de înfundați în găvane, că parcă te privea din două văgăuni. Avea o frunte înaltă, iar părul lui sur și țepos îi atârna până pe umeri. Măinile îi erau lungi și subțiri. Nu era zi de la Dumnezeu în care să nu-si pună o cămașă curată și un costum de pânză albă, de-ți lua ochii. Duminicile purta o redingotă albastră cu nasturi de alamă. Umbla cu un baston de mahon, cu măciulie de argint. N-avea nimic fistichiu sau țipător în îmbrăcăminte. Și era bun ca pâinea lui Dumnezeu – simțeai asta și de-aia aveai încredere în el. Câteodată zâmbea și atunci era o plăcere să te uiți la el. Dar când se înălța ca o prăjină și de sub sprâncene începeau să-i scapere fulgere, îți venea să te cațeri într-un copac și să afli mai târziu ce-i cășunase.

N-avea nevoie să-și dea osteneala să amintească oamenilor cum se cuvine să se poarte, fiindcă fiecare știa să fie cuviincios de față cu el. Și tuturor le plăcea să-l aibă în preajmă. Mai totdeauna era ca o rază de soare; unde era el, parcă se însenina. Dar când se ascundea după nori se făcea întuneric beznă câteva clipe – și era de ajuns, fiindcă după aia o săptămână puteai fi sigur că lucrurile au să meargă iarăși strună.

Când cobora dimineața, împreună cu bătrâna, toată familia se scula în picioare și le spunea „bună ziua” și nimeni nu se așeza la loc decât după ce se așezau ei. Apoi Tom și Bob se duceau la un dulăpior cu șipuri, amestecau niște băuturi într-un pahar și i-l întindeau, iar el îl ținea în mână și aștepta până ce Tom și Bob își umpleau și ei păhărelele și făceau o plecăciune spunând: „Respectele noastre, domnule și doamnă”. Atunci domnul și doamna le răspundeau abia înclinându-se: „Mulțumim”, și tustrei bărbații se

apucau să bea. Bob și Tom turnau apoi o lingură de apă peste zahărul și picul de rachiu sau de cidru rămas pe fundul paharelor lor și ni le dădeau mie și lui Buck, ca să bem, cică, și noi în sănătatea bătrânilor.

Bob era mai mare ca Tom. Amândoi erau niște vlăjgani chipeși, spătoși, cu fețele arse de soare, cu o claie de păr ca pana corbului, și cu ochii negri. Ca și tatăl lor, erau îmbrăcați în pânză albă din cap până în picioare și-purtau panamale cu boruri largi.

Duduia Charlotte avea douăzeci și cinci de ani, era înaltă, semeță și cilibie, dar bună ca pâinea caldă, – nu-i sărea țandăra. Când se mânia însă avea niște priviri care te-nghețau, leit cu ale lui tac-su, și era frumoasă foc; Duduia Sofia, soră-sa, era și ea frumoasă, dar altfel decât ea. Era blândă și suavă ca o porumbiță. Abia împlinise douăzeci de ani.

Fiecare membru al familiei avea câte un servitor negru, chiar și Buck. Mi se dăduse și mie un negru, care o ducea împărătește, fiindcă eu, unul, nu prea eram învățat să mă las slugărit; în schimb, negrul lui Buck aproape că n-avea vreme să-si tragă sufletul.

Cam asta era toată familia acum, dar cândva număraseră mai mulți oameni, și anume încă trei feciori, care fuseseră omorâți, și Emmeline, care răposase.

Bătrânul stăpânea nu știu câte ferme și peste o sută de negri. Când și când poposeau acolo câte un pâlci de oameni călări sosiți de la zece-cincisprezece mile depărtare, și vreme de cinci-șase zile o duceau într-o petrecere, prin împrejurimi și pe fluviu. Ziua, benchetuiiau și dănțuiau prin pădure, iar seara dădeau baluri acasă. Mai toți erau rubedenii de-ale familiei. Bărbații veneau totdeauna cu arme. Lume bună, ce să mai vorbim!

Pe aproape mai hălăduia un neam de nobili, vreo cinci-șase familii, care mai toate purtau numele de Shepherdson. Erau tot atât de cilibii, bogați și semeți ca și neamul Grangerforzilor, Shepherdsonii și Grangerforzii se foloseau de același debarcader, care se afla cu vreo două mile mai sus de casa noastră. Când mă duceam uneori acolo cu oameni de-ai noștri, vedeam o sumedenie de Shepherdsoni călări pe caii lor frumoși.

Într-o bună zi, când eram cu Buck în pădure, la vânătoare, am auzit tropotul unui cal. Tocmai treceam drumul.

— Repede! îmi zise Buck. Ascunde-te în tufiș! După ce ne-am ascuns, am privit prin frunziș în pădure. Nu trecu mult și un tânăr chipeș, cam milităros, se apropie cu calul în buiestru, își ținea flinta la oblânc. Îl mai zărisem eu și înainte. Era tânărul Harney Shepherdson. Deodată, îmi vâjâi pe lângă ureche un glonte pornit din țeava flintei lui Buck, și pălăria lui Harney căzu la pământ. Acesta puse mâna pe flintă și veni călare drept spre locul unde

ne-ascunsesem. Dar noi n-am zăbovit nicio clipă. Am luat-o la goană prin pădure. Nu era o pădure deasă; de două ori, întorcându-mă ca să mă feresc de gloanțe, l-am văzut pe Harney ochindu-l pe Buck. Apoi l-am văzut cum se întoarce pe aceeași potecă, de bună seamă ca să-și ia pălăria. Nu ne-am oprit din fugă până acasă. Când ne văzu, ochii bătrânului scăpărară o clipă – cred că de plăcere – apoi se însenină puțin și spuse, oarecum cu blândețe în glas:

– Nu-mi place să tragi dinăuntrul unui tufiș. De ce n-ai ieșit pe potecă, băiete?

– Shepherdsonii n-au obiceiul ăsta, tată. Ei nu scapă niciodată asemenea prilejuri.

În timp ce Buck povestea ce se-ntâmplase, duduia Charlotte își ținea capul sus ca o regină, nările i se umflau, iar ochii îi scânteiau. Ceilalți doi frați păreau cătrăniți și nu scoteau o vorbă. Duduia Sofia pâlise, dar când află că omul nu fusese rănit, se îmbujora iar la față.

De îndată ce l-am putut trage deoparte pe Buck (sub copaci, lângă niște pătule de porumb), l-am întrebat:

– Voiai să-l omori, Buck?

– Ba bine că nu!

– Da' ce ți-a făcut?

– Cine, el? Nu mi-a făcut nimic!

– Atunci de ce voiai să-l omori?

– Păi uite-așa, din pricina dihoniei.

– Ce-i aia dihonie?

– Mă, da' din ce fund de lume ai ieșit că nu știi ce-i aia o dihonie?

– N-am mai auzit pân-acu'! Spune-mi tu!

– Ei bine – începu Buck – o dihonie e cam așa: Un om are o socoteala c-un altul și-l omoară. Atunci fratele ăluia îl omoară pe el. Apoi ceilalți frați, de o parte și de alta, se bat între ei. P-urmă își vără nasul și verii lor și încetul cu încetul fiecare din ei e omorât și atunci dihonie s-a terminat. Dar ține mult de tot și merge al dracului de încet.

– Dar dihonie asta a voastră ține de mult, Buck?

– Hm! Cred și eu A început acu' treizeci de ani sau cam așa ceva. Nu știu ce neînțelegere a fost la mijloc, p-urmă s-a lăsat cu proces. Ăl care-a pierdut procesul l-a împușcat pe ăl care l-a câștigat. Oricare-ar fi făcut la fel să fi fost în locul lui.

– Da' ce neînțelegere a fost, Buck? Pe chestia vreunei moșii?

– Tot ce se poate, nu sunt sigur.

– Și cine-a tras mai întâi? Un Grangerford sau un Shepherdson?

— De unde vrei să știi? E tare mult de-atunci!

— Nu știe nimeni?

— Ba da, tăticul cred că știe, ca și ceilalți bătrâni din familie, dar nici ei n-au habar pe ce chestie s-a pornit, cearta.

— Da' ia zi, Buck, au fost omorâți mulți?

— Da. Au fost ceva înmormântări. Dar nu totdeauna se lasă cu omor. Tăticul are câteva gloanțe în el, da' nu-i pasă, că tot n-are el cine știe ce greutate. Cât despre Bob, l-au cam scrijelit c-un jungher, iar Tom a fost rănit o dată sau de două ori.

— Anul ăsta a fost omorât careva, Buck?

— Da. Unul de-al nostru și unul de-al lor. Acum vreo trei. Luni, vărul meu Bud, care avea paispe ani, trecea călare prin pădure, pe malul celălalt. Nu era înarmat, tâmpitul! Într-un loc pustiu, aude el tropot de cai în spatele lui și deodată îl vede pe moș Baldy Shepherdson care-l urmărea cu flinta în mână și cu chica-i albă fluturând în vânt. Și-n loc să sară de pe cal și să se-ascundă într-un tufiș, Bud si-a zis că ăla n-o să-l ajungă din urmă. Dar babalăcul l-a fugărit așa vreo cinci-șase mile, și se tot apropia de el. Până la urmă, văzând Bud că totul e-n zadar s-a oprit și s-a întors, ca să nu fie împușcat pe la spate, mă-nțelegi, iar moșul a tras în el și l-a curățat. Numai că nu s-a bucurat el prea mult de norocul ăsta, fiindcă n-a trecut nicio săptămână și ai noștri i-au făcut de petrecanie.

— Ce laș și moșul ăla, Buck!

— N-aș crede că era laș. Da' de unde! Printre Shepherdsoni n-ai să găsești niciun laș. Și nici printre Grangerforzi. Odată, bătrânul ăla a fost atacat de trei Grangerforzi, da' le-a ținut piept jumate ceas și i-a bătut până la urmă, măcar că ei erau călări. Moșu' a descălecat, s-a ascuns după o stivă de lemne și și-a pus calul în față, ca să-l ferească de gloanțe. Grangerforzii, care rămăseseră călări, s-au învârtit în jurul bătrânului, trăgând întruna în el. Dar nici el nu s-a lăsat mai prejos. Bătrânul și calul lui au ajuns acasă ciuruți și schilodiți ca vai de capul lor, dar pe Grangerforzi au trebuit să-i ducă alții, pe sus. Unul dăduse ortul popii, iar altul a crăpat a doua zi. Nu, frățioare, află de la mine că-și pierde vremea de pomană ăl de caută lași printre Shepherdsoni. Nu se naște așa sculă în neamul lor.

Duminica următoare ne-am dus cu toții la biserică, pe cai, fiindcă era cam departe, la vreo trei mile de casă. Bărbații, până și Buck, au luat cu ei flintele, iar în biserică le-au ținut între genunchi sau rezemate de perete, ca să le aibă la îndemână. Shepherdsonii tot așa.

Predica n-a fost cine știe ce, ia acolo niște povesti despre iubirea aproapei și alte asemenea parascovenii nesărate. Toată lumea a zis însă că a fost o predică faină și în drum spre casă nu s-a vorbit decât despre asta. La toți le turuia gura despre credință, despre fapte bune, despre harul dumnezeiesc, despre antepredestinare și mai știu eu ce, încât mă gândeam cu jale: mai rar o duminică plicticoasă ca asta. Cam la vreo oră după prânz, ațipiseră cu toții, unii în jilțurile lor, alții prin odăi. Începusem să mă cam plictisesc. Buck dormea tolănit pe iarbă, lângă un dulău. M-am dus în odaia noastră, cu gândul să trag și eu un pui de somn. Drăgălașa domnișoară Sofia stătea în ușa odăii ei, care era alături de-a noastră. Cum mă văzu, mă trase înăuntru, închise ușa încetișor și mă întrebă dacă țin la ea. I-am răspuns că da. Apoi mă întrebă dacă vreau să-i fac un bine, dar fără să spun nimănu. I-am zis că vreau, îmi spuse atunci că si-a uitat biblia în biserică, între alte două cărți, și mă roagă să mă duc într-ascuns acolo și să i-o aduc înapoi, fără să suflu nimănu o vorbă. Am primit. M-am strecurat afară și am pornit spre biserică. Acolo nu mai era nimeni, în afară de vreo doi-trei porci, care pătrunseseră înăuntru, găsind ușa descuiată. Vara, porcii se dau în vânt după pardoselile de lemn, fiindcă țin răcoare. Ați băgat de seamă că mai toți oamenii se duc la biserică doar de nevoie, în vreme ce porcii se duc de plăcere?

„O fi ceva la mijloc – îmi ziceam. Nu-i firesc ca o fată să tremure atâta pentru o biblie!” Am scuturat cartea și, ce să vezi, din ea căzu un bilețel pe care cineva scrisese c-un plaivaz: „Două și jumătate.” Am mai cercetat eu, dar n-am mai găsit nimic. Nu pricepeam ce-i cu bilețelul, așa că l-am pus la loc în carte și m-am întors acasă. Domnișoara Sofia, care mă aștepta în pragul odăii ei, mă trase înăuntru și închise ușa. Apoi frunzări cartea până găsi bilețelul. Cum îl citi, se luminează la față și, până să mă dumeresc, mă luă în brațe și mă strânse tare, zicându-mi că-s cel mai bun băiat din lume și să nu spun nimănu unde am fost. Se aprinsese la față și ochii îi străluceau, ce mai, era grozav de frumoasă. Am rămas uluit. Când mi-am venit în fire am întrebat-o ce-i cu bilețelul ăla. „L-ai citit?” mă luă ea la rost. I-am răspuns că nu. Atunci mă întrebă dacă știu să citesc. I-am răspuns că știu doar buchiile mari. Răsuflă ușurată și, lămurindu-mă că bilețelul nu-i decât un semn de carte, îmi spuse că acum pot să mă duc la joacă.

Am luat-o încetișor spre râu, gândindu-mă la cele întâmplăte. Curând, am băgat de seamă că negrul meu mă urmărește. Când casa nu se mai zări, își roti o clipă privirile, apoi veni în fugă și-mi spuse:

— Domnu' Jorj, vino în baltă, să-ți arăt un cuib mare de șerpi.

„Curios lucru – mi-am zis. Mi-a mai spus-o și ieri. S-ar cuveni să știe că nimănui nu-i plac șerpii în așa hal, încât să umble după ei. Dar ce-o fi urmărind?”

– Bine, ia-o înainte! I-am spus.

M-am ținut după el vreo jumătate de milă; apoi a luat-o prin baltă și a mai mers încă vreo jumătate de milă, cu picioarele-n apă până la glezne. Am ajuns la un mic grind uscat și plin’ de copaci, tufișuri și liane. Negrul îmi spuse:

– Mai mergi câțiva pași, domnu’ Jorj. Acolo este. Eu i-am văzut și nu mai vreau să-i văd.

Și merse. Mai departe, până ce pieri după niște copaci.

Tot umblând, am dat de o poieniță mare cât un iatac și împresurată de liane, în mijlocul ei dormea un om – Dumnezeule! Era bunul meu Jim!

L-am trezit, fiind sigur că n-o să-și creadă ochilor când m-o vedea iarăși, dar nici vorbă de așa ceva. Aproape că i-au dat lacrimile de bucurie, însă mirat nu era. Mi-a povestit că în noaptea aia a înotat după mine; îmi auzise strigătele, dar nu cutezase să răspundă, de teamă să nu fie prins și dus din nou în robie.

– M-am julit și n-am putut înota repede, de-aia am rămas mult în urma ta. Când tu ai ieșit din apă, mi-am zis c-o să te ajung poate pe mal, fără să te strig, da’ când am văzut casa aia, am mers mai încet. Eram prea departe ca s-aud vorbele ălora, și mi-era frică de câini. Când s-a făcut iar liniște, am știut că tu ești în casă, așa că am intrat în pădure, ca s-aștept pân-a doua zi. În zori, am văzut niște negri, care se duceau la câmp. Ei m-au adus în locul ăsta, unde câinii nu mă pot miroși, din pricina apei. Noaptea, negrii mi-aduc de mâncare și-mi spun ce mai face Huck.

– De ce nu i-ai zis lui Jack al meu să m-aducă aici mai curând, Jim?

– N-avea rost să te chem înainte de-a putea face ceva. Dar acum, totu-i bine! Cum a putut, Jim a cumpărat oale și crătiți, și mâncare, și-a dres pluta noaptea, când...

– Care plută, Jim?

– Pluta noastră a veche.

– Nu cumva vrei să spui că pluta noastră n-a fost făcută țândări?

– Nu, n-a fost. A fost ea rău paradită, mai ales la un capăt, dar paguba nu-i mare, decât că ni s-au pierdut mai toate lucrurile. Dacă nu ne dădeam așa la fund și nu înotam sub apă, și dacă n-ar fi fost așa întuneric, iar noi n-am fi fost așa speriați, și-așa nătăfleți, am fi putut scăpa și pluta. Da’ și-așa e bine,

fiindcă acum pluta-i ca nouă-nouță, și-avem și-o grămadă de lucruri noi în locul ălor pierdute.

— Dar, Jim, cum de-ai pus iar" mina pe plută? Ai prins-o?

— Cum să prinzi o plută în pădure? Niște negri au găsit-o pe o stâncă, în cotul râului, și-au ascuns-o într-o gărlă, sub sălcii. Pe urmă, s-au ciondănit atâta pentru ea, că am prins de veste curând și atunci i-am împăcat pe toți, zicându-le că pluta nu-i a lor, ci a lui Jim și Huck. „Ce, vreți să mâncați papară pentru c-ați jefuit un tânăr gentleman alb?” P-urmă le-am dat zece cenți de căciulă și-au fost foarte mulțumiți. Ziceau că n-ar fi rău să dibuie cât mai multe plute, ca să fie și mai bogați. Negrii ăștia-s tare buni cu mine și nu trebuie să le cer de două ori ceva, că-mi dau numaidecât. Jack ăsta e un negru cumsecade și mare pișicher.

— Da, așa-i. Nici nu mi-a spus că ești aici. Mi-a zis să vin să-mi arate o grămadă de șerpi de baltă. Dacă se-ntâmplă ceva, el nu-i amestecat cu nimic. Poate să spună că nu ne-a văzut niciodată împreună, și chiar așa e.

Nu' vreau să vorbesc mult despre cele întâmplare în ziua următoare. Am să fiu foarte scurt; M-am trezit în zori și mă pregăteam să mă-ntorc pe partea ailaltă și să-mi văd de somn, dar am băgat de seamă că în jur era o tăcere neobișnuită. Nu se simțea nicio mișcare. Pe urmă am văzut că Buck nu era acolo. Mirat din cale-afară, m-am sculat din pat și am coborât. Nu se vedea țipenie de om, nicăieri. Era o liniște de mormânt. La fel și afară. „Ce să fie?” mă întrebam.

Lângă stiva de lemne, am dat peste Jack al meu.

— Ce se-ntâmplă pe-aici? Zic eu. El, de colo:

— Nu știți, dom' Jorj?

— Nu, nu știu. "

— Miss Sofia a fugit! Zău așa! A fugit noaptea, nimeni nu știe când. A fugit să se mărite cu tânărul ăla Harney Shepherdson, așa se spune. Familia a băgat de seamă abia acu' jumate ceas și de-atunci n-a pierdut vremea, zău. N-am pomenit oameni să se înarmeze și să-ncalece mai iute. Cucoanele s-au dus să dea de veste la rude, iar Saul, bătrânul și băieții au pornit călări, cu flintele, pe mai în sus, ca să-l prindă pe tânărul ăla și să-l omoare înainte ca el să treacă râul cu duduia Sofia. O să fie tãmbălău mare, zău!

— Hm! Buck a plecat fără să mă trezească.

— Nu-i de mirare. N-au vrut să te amestece și pe matale. Dom' Buck și-a încărcat flinta și-a zis că ori pune mâna pe un Shepherdson, ori se curăță. Acolo-s atâția Shepherdsoni, că pune și el mâna pe unu', dac-are noroc. Am luat-o la fugă pe cărarea de pe mal. Deodată am auzit împușcături, undeva,

departe. Când am ajuns în apropierea cabanei și a stivei de lemne de lângă debarcader, m-am furișat printre copaci și tufișuri până mi-am găsit un loc bun și m-am cățarat într-o răchită, de unde puteam privi fără să fiu văzut. Nu departe de ascunzătoarea mea era o stivă înaltă de lemne, întâi m-am gândit să m-ascund în spatele ei, dar poate că-i mai bine că n-am făcut-o.

În fața cabanei se-nvârteau vreo patru-cinci oameni călări, zbierând și înjurând de mama focului și-ncercând zadarnic să se apropie de doi băieți ascunși îndărătul stivei de lemne de lângă debarcader. De câte ori vreunul din ei încerca să se apropie de stivă, venind dinspre mal, cei doi băieți trăgeau asupra lui, dindărătul stivei, unde se ghemuiseră spate-n spate ca să se apere și dintr-o parte și din cealaltă.

În curând, călăreții încetară să se mai rotească și să strige și porniră spre cabană. Atunci unul din băieți se ridică și ochi bine pe deasupra grămezii de lemne: unul din călăreți se prăvăli din șa. Ȑilalți descălecară, îl apucară pe rănit și se îndreptară cu el pre cabană, în aceeași clipă însă, băieții o luară la goană și până să bage de seamă călăreții, ei și făcuseră jumătate din drumul ce-i despărțea de copacul în care mă cocoșasem. Văzându-i, ăilalți săriră pe cal și țuști! după ei.

Se apropiau repede, dar ăi doi aveau un avans prea mare ca să mai poată fi ajunși din urmă. Băieții erau acum lângă stiva de lemne din fața copacului meu. Se ascuseră îndărătul ei, așa că acum iar stăteau mai bine ca următorii lor. Unul din băieți era Buck, iar celălalt un flăcău subțirel, de vreo nouăsprezece ani.

Călăreții se-nvârtiră ce se-nvârtiră, apoi își văzură de drum. De îndată ce nu s-au mai zărit, l-am strigat pe Buck. Auzindu-mi glasul, Buck nu știa ce să creadă. Părea mirat din cale-afară. În cele din urmă îmi spuse să fiu cu ochii-n patru și să-i dau de veste când călăreții se vor ivi din nou. De bună seamă că puneau ceva la cale și că n-aveau să zăbovească mult. Aș fi dat orice să nu mai fiu în răchita aia, dar nu îndrăzneam să cobor. Buck începu să zbiere și să înjure, zicând că el și văru-său Joe (ăsta era celălalt băiat) nu încheiaseră încă socotelile pe ziua aceea. Mi-a mai zis că taică-su și cei doi frați fuseseră omorâți, la fel și vreo doi-trei din tabăra dușmană. Cică Shepherdsonii le întinseseră o cursă. Buck spunea că taică-său și ăi doi frați ar fi trebuit să aștepte sosirea rudelor, fiindcă așa Shepherdsonii erau prea tari. L-am întrebat ce se întâmplase cu tânărul Harney și cu domnișoara Sofia; mi-a răspuns că trecuseră pe malul celălalt și scăpaseră. Mi-a părut tare bine. Dar să-l fi văzut pe Buck cum spumega de ciudă că nu izbutise să-l omoare pe Harney în ziua în care trăsesese în el! Era ceva nemaipomenit!

Deodată se auzi poc! Poc! Poc! Călăreții se furișaseră prin pădure și veneau acum pe la spatele lor, fără cai. Băieții, răniți amândoi, o luară la goană spre fluviu și se aruncară în apă. În timp ce înotau la vale, ălalți alergau pe mal trăgând după ei și urlând:

— Moarte lor! Nu-i lăsați!

Simțeam că mi se face rău și era cât pe ce să cad jos. N-am de gând să povestesc tot ce s-a întâmplat, de teamă să nu mi se facă iarăși rău. Mai bine n-aș mai fi ajuns la mal în noaptea aia de pomină, decât să văd asemenea grozăvii! N-am să le pot uita niciodată. Mă urmăresc și-n vis!

Am rămas în copac până a-nceput să se-ntunece. Mi-era frică să cobor. Din când în când auzeam împușcături, departe în pădure. De vreo două ori am văzut mici cete de oameni înarmați până-n dinți, trecând în goana cailor, dincolo de cabană. „Va să zică – mă gândeam – bătălia nu s-a isprăvit încă.” Eram tare abătut și-mi pusesem în gând să nu mă mai apropiu niciodată de casa aia, nu de alta, da' mă simțeam nițeluș vinovat și eu. Acum îmi dădeam seama că în bilețelul ce-l adusesem scria că duduia Sofia urma să se întâlnească cu Harney undeva, la ora două și jumătate, ca să fugă cu el. Și mă gândeam c-ar fi trebuit să-i povestesc tatălui Sofiei despre bilețel și despre purtarea ei ciudată; poate c-atunci ar fi încuiat-o în odaie-și prăpădul ăsta n-ar mai fi avut loc niciodată.

În cele din urmă, am coborât din ascunzătoare și m-am târâit nițel pe malul apei, până ce am dat de cele două trupuri care zăceau lângă mal. Le-am tras afară, le-am acoperit fețele și am șters-o cât am putut mai iute. Mi-au dat lacrimile când am acoperit fața lui Buck, nu de alta dar se purtase frumos cu mine!

— Între timp se întunecase. Nu m-am apropiat de casă, ci am luat-o prin pădure spre baltă. Văzând că Jim nu era pe grind, am zbughit-o spre gârlă, croindu-mi drum printre sălcii: ardeam de nerăbdare să mă sui pe plută și să scap odată de locul ăla blestemat. Dar pluta nu era acolo tii, ce spaimă am tras! A trecut aproape un minut până să-mi vin în fire. Am început să strig; un glas îmi răspunse, la vreo douăzeci de pași de mine:

— Dumnezeule! Tu ești, Huck? Nu face zgomot!

Era glasul lui Jim și mă bucuram din cale-afară să-l aud. Am mai alergat puțin pe mal și-am sărit pe plută. Jim mă luă în brațe și mă strânse la piept, fericit că mă vede.

— Domnu' să te binecuvânteze, băiete! Eram sigur că tu iar ai murit. Jack a venit aici și mi-a spus c-ai fost împușcat, fiindcă nu te-ai mai întors acasă. Eram gata să plec cu pluta până la capătul gârlei ca s-o iau din loc îndată ce

vine Jack si-mi spune că tu chiar ai murit. Doamne, ce bine că te-ai întors, Huck!

— Da – îi răspunsei – bine că s-a isprăvit. N-au să mă găsească și-au să-și închipuie că am fost omorât și că m-a dus apa la vale. Colo sus e ceva care-o să-i facă să creadă asta. Nu mai sta, Jim, dă-i drumul cât poți mai repede!

M-am simțit la largul meu abia când pluta a ajuns cu vreo două mile mai jos, pe Mississippi. Atunci am scos felinarul și l-am agățat, socotindu-ne din nou liberi și la adăpost. Cum nu mai pusesem nimic în gură de ieri, Jim îmi aduse niște turte de mălai cu smântână și o costiță de porc cu varză și verdețuri; nimic nu-i mai bun pe lumea asta când e bine gătit.

Am petrecut de minune, înfulecând și sporovăind cu Jim. Eram fericit că scăpasem de dihonii alea. Cât despre Jim, nu mai putea de bucurie că scăpase de baltă. Amândoi eram de părere că nu-i pe lume casă mai bună ca pluta. În alte locuri oamenii trăiesc înghesuți, claie peste grămadă, dar pe o plută e cu totul altfel.. Te simți slobod și la largul tău.

CAPITOLUL XIX

Trecură vreo două-trei zile. Mai bine zis se scuseră – atât de liniștite, senine și frumoase au fost. Iată cum ne-am petrecut vremea. Prin părțile acelea, fluviu era grozav de mare, să tot fi avut o milă și jumătate lărgime. Noaptea pluteam, iar ziua stăteam ascunși. Cum mijeia de ziuă, ne opream și priponeam pluta – de obicei în apa liniștită de lângă un ostrov. Găseam acolo răchite și sălcii, tăiam niscaiva crengi și acopeream pluta. Apoi puneam undițele, intram în apă și înotam, ca să ne mai răcorim. După aia, ne așezam pe fundul nisipos – în locurile unde apa ne venea până la genunchi – și așteptam răsăritul. Nu se auzea niciun zgomot, totul era tăcut, de parcă ar fi dormit întreaga lume. Când și când se auzea doar orăcăitul broaștelor. Primul lucru pe care-l zăreai când îți aruncaii ochii peste întinderea apelor era fâșia întunecată a pădurilor de pe celălalt mal. Altceva nu puteai desluși. Apoi pe bolta cerului se ivea un zbenghi alb, care creștea din ce în ce. În depărtate fluviul se limpezea, iar apa nu mai era neagră, ci cenușie, începeai să zărești niște pete fumurii, care pluteau pe apă. Erau tot felul de vaporase. Mai vedeai și niște dungi negre – plutele. Uneori auzeai scârțâitul unei lopeți sau, larmă de glasuri învălmășite; era atât a liniște, că sunetele se auzeau de hăt de departe.

Nu trecea mult și zăreai pe apă o dâră, și, după cum arăta, îți dădeai seama că acolo-i o stâncă de care se-spârgeau valurile de lăsau dâra aia. Vedeai pe urmă cum ceața se ridică de pe apă în vălătuci, dezvăluind privirilor fluviul și zarea de foc a răsăritului. Pe malul celălalt la marginea pădurilor, se deslușea atunci o cabană, de bună seamă un depozit de cherestea, din care niște hoțomanii furaseră cât putuseră, stivuire restul lemnului în așa fel, încât prin deschizăturile dintre ele ar fi încăput și un câine. Apoi se stârnea dintr-acolo o boare plăcută care te-nviora și-ți umplea nările cu miremele dulci ale copacilor și florilor. E drept că uneori aducea și câte o duhoare grea de pește putred, de-ți venea să-ți iei lumea-n cap. Da p-urmă se făcea ziuă de-a binelea, toate-cele râdeau în soare și păsărelele ciripeau de zor. Nu se mai zărea nicio dâră de fum. Ne duceam și scoteam niscaiva pești din cei prinși în undițe, și ne încropeam; prânzișorul. După aceea ne uitam la apa pustie și leneveam așa până ne fura somnul. Ne trezeam apoi fără să știm de ce, și ne uitam să vedem. Uneori zăream un

vapor care venea la deal, huruind pe lângă celălalt mal, dar așa de departe, că nu puteai spune despre el decât că are roata la spate sau într-o latură. Vreme de-o oră după aceea n-auzeai și nu vedeai nimic – o pustietate fără margini, în sfârșit, se zărea hăt-departe o plută pe care vreun coblizan spărgea lemne, după obiceiul plutașilor; vedeai cum lucește toporul care izbea, dar n-auzeai nimic; apoi vedeai cum se ridică iar și abia când se afla din nou deasupra capului, auzeai izbitura – poc! Zgomotul zăbovise nițeluş deasupra apei până s-ajungă la noi! Și uite-așa ne petreceam ziua, lenevind și ascultând liniștea.

Odată se lăsă o ceață deasă și pe toate plutele și bărcile oamenii începură să bată toba în tinichele, ca să nu dea peste ei vreun vapor. O mahună²⁵ sau o plută trecu atunci atât de aproape de noi, că am putut desluși vorbele, sudălmile și râsetele oamenilor, fără să-i vedem deloc. Ți se făcea părul măciucă, zău așa! Parca treceau năluci prin văzduh. Jim zicea chiar că-s strigoi.

— Vezi-ți de treabă – i-am spus. Un strigoi n-ar zice „Mama ei de ceață!”

De cum se-ntuneca, o porneam. Când ajungeam în mijlocul râului, lăsam pluta să lunece în voie, apoi mă aprindeam lulelele și ne bălăceam picioarele în apă, vorbind despre câte-n lună și-n stele. Stăteam despuiați zi și noapte (bine-nțeles, când ne dădeau pace țăntării), fiindcă straietele noi pe care mi le dăduseră ai din neamul lui Buck erau prea frumoase ca să mă simt bine în ele, și-apoi nu prea-mi plăcea mie să umblu înțolit. Uneori se întâmplă ca tot râul să fie al nostru ceasuri întregi, în depărtare se zăreau malurile și ostroavele. Când și când licărea câte o lumină: cine știe, poate era vreo lumânare ce pâlâpâia în ferestruica vreunei cabane. Alteori vedeai pe întinsul apei o lumină aprinsă pe-o plută sau într-o mahună, și venea dintr-acolo zvon de scripcă sau de cântec... Să tot trăiești pe-o plută! Deasupra noastră se întindea cerul spuzit de stele; stăteam tolăniți pe spate și le priveam, întrebându-ne dacă le făcuse cineva dinadins sau erau acolo dintotdeauna. Jim zicea că le făcuse cineva, da' eu socoteam că erau de când lumea acolo – prea erau multe ca să fi avut cineva vreme să le facă. Jim își dădu cu părerea că le-o fi ouat luna. Ei, așa mai mergea, așa că n-am mai zis nimic. La urma urmelor, tot ce se poate. Ce, nu văzusem eu mai demult o broască, lepădând aproape tot atâtea ouă?

Ne uitam și la stelele care cădeau, urmărindu-le dâra de lumină. Jim zicea că stelele căzătoare se stricaseră și d-aia erau azvârlite din cuib.

²⁵ Șalupă mică cu pânze

O dată sau de două ori pe noapte zăream câte un vapor lunecând prin beznă și slobozind din când în când pe coșuri o ploaie de stele care cădeau în apă. Era o minunăție! Apoi vaporul pierea după un cot al fluviului, luminile nu i se mai zăreau și huruitul contenea. Peste ape se așternea din nou liniștea. Și iată că multă vreme după ce vaporul pierise, valurile stârnite de el ajungeau până la noi, hurducând un pic pluta, și dup-aceea nu mai auzeam niciun zgomot, afară doar de orăcăitul broaștelor.

După miezul nopții, cei de pe uscat se duceau la culcare și atunci, vreme de două-trei ceasuri, malurile rămâneau negre, nu se mai zărea nicio lumină în ferestrele caselor. Luminile alea erau ceasornicul nostru: când se ivea cea dintâi, însemna că dimineața-i aproape, așa că ne căutam un cotlon, în care să ne putem ascunde cu pluta.

Într-o dimineață, pe la cântători, am găsit o barcă și m-am dus cu ea la mal. Nu era departe, doar vreo două sute de metri, dar trebuia să treci printr-o bulboană.

— Ajuns la mal, am luat-o în sus cale de vreo milă, pe o gărlă străjuită de o pădure de chiparoși; voiam să văd de nu-s pe-acolo niscaiva fragi. Tocmai când treceam printr-un fel de vad, am zărit doi oameni care coborau în goana mare poteca. „S-a zis. Cu mine!” m-am gândit, fiindcă ori de câte ori vedeam pe cineva alergând, îmi închipuiam că aleargă după mine sau după Jim. Mă pregăteam să-mi iau talpășița dar ăia erau prea aproape acum și se rugau de mine să le vin în ajutor. Ziceau că sunt urmăriți, deși nu făcuseră nimănui niciun rău; după ei gonea, cică, o ceată de oameni cu câini. Țineau morțiș să sară în barcă, da' nu i-am lăsat.

— Stați, nu săriți! Nu se-aud încă nici câinii, nici caii oamenilor. Mai aveți vreme să mergeți prin desiș, ca să ieșiți la gărlă ceva mai încolo; p-urmă veniți înapoi prin apă și vă suiți în barcă. În felul ăsta câinii au să vă piardă urma.

Mi-au ascultat povața. De îndată ce s-au suit în barcă, am pornit cu ei spre insulița noastră. După vreo cinci-zece minute se auziră de departe lătrături și strigăte. Urmăritorii se apropiau de gărlă, dar nu-i puteam vedea. Părea că se opriseră câteva clipe ca să cerceteze de jur-împrejur. Depărtându-ne, abia mai auzeam larma. Când am intrat în matca fluviului, lăsând în urmă atâta pădure, n-am mai auzit nimic – peste tot era liniște. Am vâslit spre insuliță și ne-am ascuns în desișul de răchite. Primejdia trecuse.

Unul din fugari avea vreo șaptezeci de ani, poate și mai mult. Era chelbos și avea favorite cărunte. Purta o pălărie ponosită, o cămașă albastră de lână, slinoasă, și niște nădragi albaștri de dril, jerpeliți, vârați de-a dreptul în

bocanci. Mai avea și o pereche de ghetre împletite – ba nu, n-avea decât una. Pe braț îi atârna un gheroc jerpelit, tot de dril, cu nasturi lustruiți, de alamă. Amândoi duceau câte o traistă mare, pântecoasă și mâncată de molii.

Celălalt avea vreo treizeci de ani și era îmbrăcat la fel de fistichiu.

După ce am îmbucacat ceva, ne-am așezat la vorbă și mi-am dat seama numaidecât că ai doi nu se cunoșteau.

– Ce pățiți? Îl întreabă chelul pe celălalt.

– Vindeam un articol care scoate piatra de pe dinți... Și încă cum o mai scoate, cu smalț cu tot, zău! S-a întâmplat însă să zăbovesc o noapte mai mult decât se cuvenea. Tocmai mă pregăteam să dispar, când te-am întâlnit în partea ailaltă a târgului. Mi-ai zis că ești urmărit și m-ai rugat să te ajut să scapi din încurcătură. Ți-am răspuns atunci că și eu sunt la strâmtoare și ți-am propus s-o ștergem împreună. Aista-i toată povestea. Dar mățaluța ce-ai pățit?

– Păi, să vezi. De vreo săptămână eram acolo într-o misie de propagandă contra alcoolului. Muierile, și alea tinere și alea bătrâne, nu mai puteau după mine, fiindcă-i muștruluiam grozav pe bețivani, zău așa, și nu le luam mai mult de cinci-șase dolari pe seară, zece cenți de căciulă, iar copiii și negrii pe daiboj. Afacerea a mers strună tot timpul, până aseară, când nu știu cine-a răspândit zvonul că trag la măsea pe ascuns, ca să-mi treacă vremea. Azi-dimineț m-a trezit un negru și mi-a zis că oamenii se strâng pe tăcute, cu câini și cu cai, și că într-o jumătate de ceas au să fie gata și-au să pornească după mine ca să mă-nhațe. Și de-au să pună mâna pe mine, au să mă tăvălească-n catran și în fulgi și au să mă plimbe prin târg, călare pe-o prăjină. N-am mai stat să-mi beau cafeluța, îmi trecuse foamea.

– Ascultă, bătrâne! spuse celălalt. Ce-ai zice să ne asociem? Ne-am potrivi de minune.

– Nu zic ba. În ce branșă lucrezi... De obicei?

– De meserie sunt tipograf. Mă ocup nițel și cu hapurile. P-urmă sunt și actor de teatru, mai ales tragedian. La o adică, sunt hipnotist²⁶ și frenolog²⁷. Dau lecții de canto și geografie, așa din când în când, pentru variație, mai țin

²⁶ În vremea în care se petrece acțiunea, numeroși escroci pretindeau că practică hipnotismul, provocând adică o stare asemănătoare cu somnul, în timpul căreia acțiunile celui hipnotizat sunt supuse voinței hipnotizatorului. Mai târziu, hipnoza a început să fie folosită și în medicină.

²⁷ Frenologia e o teorie idealistă, conform căreia calitățile psihice ale omului pot fi recunoscute după conformația craniului.

și conferințe uneori, ehei! Fac o sumedenie de lucruri, orice-mi pică la îndemână, numai muncă să nu fie. Dar matale cu ce te ocupi?

— Pe vremuri, am fost doftor. Am lucrat mult în branșa asta. Al mai bine mă pricep să pun mâinile pe cap ălor loviți de dambla, de cancer sau de alte boalașite. Mă pricep și la ghicit, când am pe cineva care să afle dinainte câte ceva din viața clientului. La nevoie, sunt și predicator, știu să pun pe roate o întrunire religioasă, și o fac și pe misionarul.

O vreme tăcură amândoi. Apoi ăi mai tânăr începu să ofteze:

— Vai, ce-am ajuns!

— Ce te viaieți! Întrebă chelbosul.

— Când mă gândesc ce viață-am dus, ca acu să mă înjosesc cu o asemenea tovărășie!

Și începu să-și șteargă colțul ochiului cu o cârpă.

— Bată-te Dumnezeu! Ce, nu ți-e destul de bună tovărășia mea? Se sumeți chelul, cu arțag.

— Ba da, e destul de bună pentru unu' ca mine. Așa-mi trebuie. Fiindcă de ce-am decăzut așa, când eram așa de sus? Din cauza mea. Dumneavoastră n-aveți nicio vină, domnii mei, nu, departe de mine asemenea gânduri. Nu dau vina pe nimeni. Așa-mi trebuie. Facă-se voia lumii ăsteia păcătoase. Dar știu un lucru: undeva s-o mai găsi o groapă și pentru mine. Dă-i înainte, lume, ' nu te lăsa, ia-mi totul, totul, pe ăi dragi, avutul, ia-mi totul, dar mormântul știu, pe ăsta nu mi-l poci lua. Într-o bună zi, am să mă lungesc în groapă si-am să uit de toate, iar biata-mi inimă zdrobită o să se odihnească și ea în sfârșit!

Și zicând acestea, își șterse iar ochii.

— La naiba cu inima ta zdrobită! rosti chelul. Ce tot îi dai zor cu ea? Noi nu ți-am făcut nimic.

— Știu că nu mi-ați făcut nimic. Nu dau vina pe voi, domnilor. Mi-am făcut-o cu mâna mea, da, cu mâna mea! De-aia e bine că sufăr e foarte bine și nici nu mă plâng!

— Da' ce-ți făcuși, nane? Ce-ai fost de nu mai ești?

— Vai, n-o să mă credeți. Așa e lumea, nu crede niciodată.

— Dar ce contează? Nu-mi pasă! Taina nașterii mele.

— Taina nașterii tale? Vrei să spui că...

— Domnii mei – zise celălalt, foarte serios – am să v-o dezvălui, căci simt că pot avea încredere în dumneavoastră. Ei bine, aflați că sunt duce!

La auzul acestor cuvinte, lui Jim i se bulbucară ochii și cred că și mie tot așa.

— Nu, e cu neputință! izbucni chelul.

— Ba da! Străbunicul meu, feciorul ăl mare al ducelui de Bridgewater, a emigrat în țara asta cam pe la sfârșitul veacului trecut, ca să respire aerul curat al libertății. S-a căsătorit aici și, la moartea sa, a lăsat un fiu. Părintele lui a murit cam în aceeași vreme. Al doilea fecior al răposatului duce a pus mâna pe titlurile de noblețe și pe moșiile lui, nesocotind pe adevăratul duce, pe-atunci un prunc. Eu mă trag de-a dreptul din pruncul ăla. Sunt adevăratul duce de Bridgewater. Și iată-mă acum părăsit, jefuit de întinsele mele moșii, prigonit de oameni, disprețuit de lumea hapsână, umblând în zdrențe, trudit, cu inima zdrobita și înjosindu-mă în tovărășia unor răufăcători pe o plută!

Lui Jim i se făcu milă de el. Și mie la fel. Am încercat noi să-l ogoim, dar ne-a zis că e-n zadar, că-i în veci nemângâiat. Dacă i-am recunoaște titlul, asta ar fi pentru el cea mai mare mângâiere. I-am răspuns că o să i-l recunoaștem, numai să ne spuie în ce fel. Ne-a arătat că trebuie să-i facem temenele când îi vorbim și să-l luăm cu „alteță”, „stăpâne” sau „excelență”. Nu se supără chiar dacă-i spuneam „Bridgewater”, fiindcă, orișicât, ăsta-i un titlu, nu un nume oareșicare. Ne-a mai zis că unul din noi trebuie să-l servească la masă și să-i facă toate hatâurile.

Toate astea nu erau mare lucru, așa că i-am făcut pe plac. La prânz, Jim stătu în preajma lui și-l servi, vorbindu-i cam așa: „Alteța voastră dorește din felul ăsta sau din felul ăla?” Se vedea limpede că Jim era încântat de treaba asta.

Bătrânul însă era cam mahmur, și nu scotea o vorbă; se vedea că-l sâcăie răsfățul de care se bucura ducele nostru. Și parcă punea ceva la cale. Deodată, după prânz, spuse:

— Ascultă, Bridgewater²⁸, îmi pare rău de tot pentru dumneata, da' să nu crezi că numai mătăluță ai avut necazuri de-astea.

— Nu zău?

— Ba chiar așa. Nu ești singurul care te-au lucrat alții ca să-ți ia locul!

— Nu mă-nnebuni!

— Nu numai nașterea matală e învăluită în taină. Și zicând acestea, Dumnezeule! începu să bâzâie.

— Ascultă, ce vrei să spui?

— Bridgewater, pot avea încredere-n dumneata? întrebă bătrânul, suspinând.

²⁸ În limba engleză, Bridgewater înseamnă apă stătută din cala unui vapor

– Până la moarte! răspunse celălalt, apucând mâna bătrânului și strângându-i-o cu putere. Spune-mi care ți-e taina, vorbește!

– Bridgewater, eu sunt răposatul Delfin! Vă închipuiți ce ochi am făcut eu și Jim.

– Ce-ai zis că ești? bâigui ducele.

– Da, amice, din păcate așa e. Ai în fața matale pe bietul Delfin dispărut, pe Ludovic al șaptespelea, feciorul lui Ludovic al șaispelea și al Mariei Antoaneta.

– Dumneata? La vârsta dumitale? Vezi-ți de treabă! Vrei să spui că ești împăratul Carol cel Mare, răposatul. Trebuie că ai pe puțin șase-șapte sute de ani!

– Din pricina necazurilor, Bridgewater, numai necazurile-s de vină, ele mi-au albit părul și m-au făcut să chelesc așa de timpuriu. Da, domnilor, în fața ochilor dumneavoastră se află în pantaloni albaștri de dril și în mare mizerie pribeagul, surghiunitul și greu încercatul rege al Franței!

Și începu să bocească așa de tare, că eu și Jim nu mai știam ce să facem; ne era milă, dar totodată ne părea bine și eram mândri că-l aveam printre noi.

Am încercat să-l ogoim și pe el, la fel cum ogoisem și pe duce, ceva mai înainte.

– Degeaba vă osteniți – zise el – numai moartea mă mai poate ogoi, ca să se isprăvească odată cu toate necazurile. Totuși, dacă stau să mă gândesc, mă simt ceva mai ușurat când oamenii mă tratează potrivit rangului meu, îngenunchind în fața mea, spunându-mi „maiestate” servindu-mă ăl dintâi la masă și așezându-se pe scaun numai cu îngăduința mea.

Jim și cu mine am început să-i spunem „maiestate” și să-i facem tot felul de hatâruri: la masă rămâneam în picioare până ce ne spunea că putem să ne-așezăm. Toate astea îi priiră nespus de mult, astfel încât se înveseli și păru mai mulțumit. Dar ducele îl privea cam chiorâș: nu părea deloc bucuros de ceea ce se întâmplă, cu toate că regele era prietenos cu el și zicea că străbunicul ducelui și toți ceilalți duci de Bridgewater fuseseră foarte stimați de taică-său, care-i primea adeseori în palat. Ducele rămase însă multă vreme posac. La un moment dat, regele îi spuse:

– În tot cazu', să știi Bridgewater, că o să mai stăm multă vreme împreună pe pluta asta. Ce rost are să fii bosumflat? Ne-am otrăvi viața. Ce-s eu de vină că nu m-am născut duce și ce ești mătăluță de vină că nu te-ai născut rege? De ce să-ți mai faci sânge rău? Deviza mea e: ia lucrurile așa cum sunt și trage cât mai multe foloase de pe urma lor. Și-apoi, nu-i chiar așa

de rău aici; haleală-i berechet și viața-i ușoară. Hai, fă-te încoace, bate laba, duce, să fim prieteni!

Ducele primi, spre bucuria mea și a lui Jim. Ni s-a luat o piatră de pe inimă, fiindcă altfel, cu o dușmănie ca asta ar fi fost o nenorocire. Pe-o plută, mai presus de orice, trebuie ca tot omul să fie mulțumit și să se poarte bine cu ălalți.

Nu mi-a trebuit mult ca să-mi dau seama că mincinoșii ăștia nu erau nici regi, nici duci, ci niște potlogari de rând. Dar n-am spus nimic și nici n-am lăsat să se vadă că știu. Am păstrat taina pentru mine – e ăl mai bun mijloc ca să scapi de tămbălău și de bucluc. N-aveau decât să ne ceară să le spunem regi și duci dacă de asta atârna liniștea familiei. Am socotit că n-are rost să-i spun nici lui Jim, mai bine să nu știe. Atâta lucru am învățat și eu de la taică-meu, că ăl mai bun mijloc ca s-o scoți la capăt cu asemenea oameni e să-i lași în voia lor.

CAPITOLUL XX

Ne puseră o sumedenie de întrebări. Voiau neapărat să știe de ce acopeream pluta cu crengi și de ce ziua stăteam, în loc să ne vedem de drum. Nu cumva Jim e un negru fugar?

Eu, de colo:

– Doamne ferește! Ați mai văzut vreun negru să fugă spre miazăzi?

– Nu prea – încuviințară ei.

În tot cazul, trebuia să lămuresc lucrurile într-un fel.

– Ai mei – începui eu – locuiau în județul Pike din Missouri, acolo m-am născut și eu. Au murit toți afară de mine, de taică-meu și de frate-meu Ike. Babacu' si-a pus atunci în gând să desfacă gospodăria și să se ducă să stea pe capul lui unchi-meu Ben, care' are un petic de moșie pe malul fluviului, cu vreo patruzeci și patru de mile mai jos de New Orleans. Babacu' era sărac lipit pământului și pe deasupra mai era și înglodat în datorii. După ce le-a plătit, n-au mai rămas decât vreo șaisprezece dolari, bașca negrul nostru Jim. Cu averea asta n-am fi putut merge nici pe jos, darămite să facem cu vaporul drumul ăsta de peste o mie patru sute de mile. Ei, si-așa, într-o bună zi, cam pe vremea când crescuseră, apele, babacu' avu norocul să găsească pluta asta. Ce ne-am zis noi? Hai să mergem cu ea până la New Orleans. Numai că norocul tatii n-a ținut mult. Într-o noapte, un vapor a trecut peste botul plutei noastre. Am sărit cu toții în apă, sub roata vaporului. Eu și cu Jim am ieșit teferi, dar babacu', care era cam afumat, și Ike, care n-avea decât patru anișori, n-au mai ieșit. O zi-două după aceea, am avut mult de furcă cu oamenii care veneau cu bărcile ca să mi-l ia pe Jim, socotindu-l un negru fugar. De-aia nu mai plutim ziua. Noaptea nu se leagă nimeni de noi.

– Las' pe mine – spuse ducele. Aranjez eu ceva ca să putem pluti și ziua dacă vrem. Am să mă gândesc si-am să găsec eu un clenci. Dar azi o să fie la fel ca înainte; nu de alta, dar n-avem nici-un interes să trecem ziua-n amiaza mare; prin fața orașelului de colo. N-ar fi deloc sănătos.

Spre seară vremea se posomorî. Mirosea a ploaie. Fulgerele sfâșiau poalele cerului, iar frunzișul începuse să freamăte. Ce mai, se vestea o vreme tare urâtă.

Ducele și regele se apucară să ne. Cerceteze wighwamul, ca să vadă ce fel de culcușuri avem. Al meu era un mindir de paie, dar era aur pe lângă patul

lui Jim, care era făcut din coceni de porumb. Când te culci pe-un pat ca ăsta, nu se poate să nu-ți intre-n coaste vreun cocean, iar când dai să te întorci pe-o parte, pănușile uscate încep să fâșâie de parcă te-ai rostogoli pe-un maldăr de frunze veștede, și-atunci te trezești. Ducele hotărî să se culce în patul meu, dar regele se împotrivi.

— Credeam că deosebirea de rang. O să te facă să-ți dai seama că nu se cuvine ca eu să dorm pe un pat de coceni. Fă bine, alteță, și culcă-te mățăluță în el.

Pe mine și pe Jim ne trecură nădușelile, de teamă că cei doi au să se ciorovăiască din nou. Dar peste câteva clipe, ne veni inima la loc, auzindu-l pe duce:

— Soarta destinului meu e să fiu veșnic strivit în noroi sub călcâiul de fier al tiraniei. Nenorocul mi-a zdrobit sufletul, atât de semeț odinioară. Poftim, mă supun. Asta mi-e ursita. Sunt singur pe lume, nu-mi rămâne decât suferința. Voi ști s-o îndur.

Când se întunecă de-a binelea, am dat drumul plutei. Regele ne porunci să n-o abatem din sforul apei și să nu aprindem nicio lumină, până ce nu vom lăsa mult în urmă orășelul.

Curând am zărit un șirag de lumini – era orășelul – și-am lăsat pluta s-alunece așa vreo jumătate de milă. Când am ajuns cu vreo trei sferturi de milă mai jos, am agățat felinarul, la vedere.

Pe la zece seara se porni ploaia, cu niște vântoase – și niște trăsnete nemaipomenite. Regele ne porunci la amândoi să stăm de veghe până s-o mai îndrepta vremea. Dup-aceea, se furișă împreună cu ducele în wighwam, ca să doarmă. Cartul meu începea abia la miezul nopții, dar n-aș fi intrat înăuntru chiar de-aș fi avut pe ce să dorm; nu de alta, da' n-ai în toate zilele prilejul să vezi o furtună ca asta. Tii, cum mai urla vântul! În fiecare clipă țâșnea câte un fulger, care lumina crestele valurilor, vreo jumate milă jur-împrejur, și-ți dezvăluia ostroavele fumurii prin sita ploii și copacii care se frângeau sub smuciturile vântului. Deodată auzai: Bum! Și tunetul se rostogolea bolborosind prin văzduh, p-urmă scapără iar un fulger și iar tevatură. Uneori venea câte un val, mai-mai să mă măture de pe plută, dar nu-mi păsa, tot n-aveam nicio țoală pe mine.

Cu stâncile nu prea aveam bătaie de cap, fiindcă la lumina fulgerelor care nu mai conteneau le puteam zări la timp ca să le ocolim, strecurându-ne pe lângă ele.

Pe la miezul nopții, când îmi veni rândul să stau de veghe, eram așa de adormit, încât Jim îmi spuse că stă el în locul meu, prima jumătate. Bunul meu Jim! Totdeauna se purta așa.

M-am furișat așadar în wighwam, dar văzând că n-am loc de picioarele regelui și-ale ducelui, m-am culcat afară. Nu-mi păsa de ploaie, fiindcă era cald și valurile se mai potoliseră. Pe la vreo două, însă, începură iarăși să crească. Jim dădu să mă cheme, dar se răzgândi, văzând că nu-s chiar așa de mari ca să facă vrea stricăciune. Numai că se cam înșelase în privința asta, fiindcă nu trecu mult și un val uriaș mă aruncă peste bord. Jim, să se prăpădească de răs, nu alta. N-am mai pomenit negru să rida așa ușor ca el.

L-am schimbat în cart, iar Jim se culcă și începui; numaidecât să tragă la aghioase.

Curând, furtuna se potoli de-a binelea. Cum am zărit cea dintâi lumină pe mal, l-am trezit și ne-am apucat amândoi să vâram pluta într-o ascunzătoare.

După gustarea de dimineață, regele scoase din buzunar niște cărți de joc soioase și începu să joace tabinet cu ducele, pe cinci parale partida. Când se plictisiră, se hotărâră să întocmească „un plan de bătaie”. Ducele scotoci prin tăgârța lui și scoase din ea un teanc de afișe mici, tipărite, pe care începu să le citească cu glas tare.

Unul din afișe spunea că „Vestitul doctor Armand de Montalban, de la Paris”, va ține „o conferință despre știința frenologiei”, în locul cutare, în ziua și luna cutare, intrarea zece cenți, și că „va întocmi fișe de caracter, la prețul de douăzeci și cinci de cenți bucata”.

Ducele ne lămuri că el era doctorul de Montalban. Pe-un alt afiș, el era „Celebrul tragedian shakespearean Garrick²⁹ junior, de la teatrul Drury Lane³⁰ din Londra”. În altele apărea sub nume diferite și săvârșea fel de fel de minuni: găsea apă și aur cu o „baghetă magică”, alunga „duhurile rele” și așa mai departe.

— Dar — zise el — amorul meu cel dintâi și de pe urmă e muza teatrului. Ascultă, măria ta, te-ai suit vreodată pe-o scenă?

— Nu — răspunse regele.

— Atunci, află de la mine, rege detronat, că pân-ai «a fi mai bătrân cu trei zile, ai să te sui. În cel dintâi târg mai de doamne-ajută care ne-o ieși în cale,

²⁹ David Garrick fusese în realitate un mare actor englez, cunoscut mai ales pentru creațiile lui în dramele shakespeareană (1717—1779).

³⁰ Celebru teatru londonez, întemeiat în secolul al XVII-lea.

închiriem o sală și jucăm scena duelului din „Richard al III-lea”, și scena balconului din „Romeo și Julieta”. Ce zici de asta?

— Ce să zic? Fac orice, numai parale să iasă, Bridgewater. Dar îți spun drept, nu mă pricep deloc la actorlâc și n-am prea umblat pe la teatru. Eram prea mic când taică-meu aducea actori la palat. Crezi c-ai putea să mă-nveți?

— E simplu ca bună ziua!

— Atunci, s-a făcut. Tot aveam eu poftă de ceva nou. Hai să-ncepem chiar acum.

Ducele îl lămuri cine era Romeo și cine Julieta și-i spuse că de obicei el îl juca pe Romeo, așa că regele putea fi Julieta.

— Dar, duce, dacă zici că Julieta-i o fetișcană, nu crezi că favoriții mei cărunți și chelia asta au să pară cam nelalocul lor?

— Da' de unde! Să n-ai nicio grijă. Mocârțanii ăia nici n-au să bage de seamă.

— Unde mai pui c-ai să fii, costumat, ceea ce schimbă totul. Julieta stă la balcon și se uită la lună, înainte de-a merge la culcare. E în cămașă de noapte și poartă pe cap o bonețică plisată. Uite costumele pentru roluri.

Scoase două-trei costume din pânză de perdele – aistea cică erau armurile *midivale* pentru Richard al III-lea și celălalt tip – apoi o cămașă lungă de noapte din pânză albă, și o bonetă plisată. Văzând că regele-i mulțumit, ducele își scoase cartea și citi rolurile cu un glas măreț, umflându-se în pene și schimonosindu-se ca s-arate cum trebuie jucat. Apoi îi dădu regelui cartea, punându-l să-și învețe rolul pe dinafară.

Cu vreo trei mile mai la vale era un târgușor prizărit. După prânz, ducele ne înștiința că născocise ceva ca să putem pluti și ziua, fără nicio primejdie pentru Jim. Urma să se ducă în târgușor ca să pregătească totul.

Regele se hotărî să-l însoțească, nu de alta, dar voia să vadă dacă-i rost de vreo pricopseală pe acolo. Și fiindcă ni se isprăvise cafeaua, Jim îmi zise c-ar fi bine să merg și eu cu ei, ca să fac rost de niște cafea.

Când am ajuns în târgușor, nu se zărea nici țipenie de om. Ulițele erau pustii și tăcute, ca-n zi de duminică. Un negru bolnav, care se prăjea la soare într-o curte dosnică, ne spuse că toată lumea, afară de ăi prea tineri, prea bolnavi sau prea bătrâni, era dusă la o întrunire religioasă, undeva în pădure, la vreo două mile de-acolo.

Regele îl întrebă cam pe unde vine și se hotărî să se ducă la întrunire ca să vadă dacă-i rost de vreo învârteală. Puteam veni și eu dacă voiam.

Ducele căuta o tipografie, în cele din urmă am găsit una: era o chichineăță deasupra unui atelier de tâmplărie. Tâmplarii și tipografii plecaseră la

întrunire și lăsaseră ușile deschise, în încăperea murdară era un, talmeș-balmeș nemaipomenit. Pe pereți se vedeau pete de cerneală și afișe înfățișând cai și negri fugari. Ducele își scoase haina și ne spuse că acum are tot ce-i trebuie, așa că am pornit cu regele spre întrunirea religioasă.

Am ajuns într-o jumătate de ceas, learcă de sudoare, fiindcă era o zăpușeală grozavă. Am găsit în pădure vreo mie de oameni din târgușor și din împrejurimi. Unii dintre ei străbătuseră vreo douăzeci de mile ca s-ajungă acolo.

Pădurea gema de căruțe și de cai care mozoleau-fin din chilnele căruțelor bătând din copite ca s-alunge muștele. Oamenii înjghebaseră niște dughene din bulumaci acoperiți cu crengi, în dughenele astea vindeau limonada, turtă dulce, pepeni, porumb tânăr și alte bunătăți.

Pentru predici pregătiseră tot niște hardughii de-astea, numai că erau ceva mai mari și înăuntru o grămadă de oameni. Băncile erau făcute din niște lobde proptite pe câte patru țaruși înfipti în găuri anume tăiate. Spătare n-aveau. Ai care predicau stăteau pe niște podini înalte, în fundul dughenelor. Femeile purtau pălării de soare, rochii de pânză ieftină sau de bumbac; doar vreo câteva dintre alea mai tinere aveau rochii de stambă.

Unii flăcăi erau desculți, iar câțiva copii n-aveau pe ei decât o cămășuică de pânză. Mai toate bătrânele împleteau, iar flăcăii făceau ochi dulci fetelor.

În prima dugheană în care am intrat, predicatorul tocmai începea o cântare.

Cântă mai întâi două antifoane, pe care toată lumea le îngână cu evlavie. Ți-era mai mare dragul să-i auzi! Erau mulți și cântau cu atâta osârdie!

După ce isprăviră, predicatorul mai cântă două irmoase, iar ei le îngânară și pe astea – și uite-așa mereu. Oamenii erau din ce în ce mai însuflețiți și cântau tot mai tare, dar pân' la urmă unii începură să mormăie, iar alții să zbiere.

Atunci predicatorul își începu predica, da' cu foc, nu așa. Trecea de la un capăt la celălalt al podinii, apoi se apleca spre mulțime, bălăbănindu-si brațele și răcnind cât îl ținea gura. Când și când, își ridica deasupra capului biblia, o deschidea și zbiera învârtind-o în dreapta și-n stânga:

— Iată șarpele viclean din pustie! Priviți-l și temeți-vă pentru viața voastră! La care oamenii răspundeau:

— Slavă ție, Doamne! A-a-m-i-n!

Iar dânsul îi dădea înainte, în vreme ce oamenii se tânguiau, gemeau, și ziceau: „Amin”.

– Veniți, veniți, la strana pocăiților! Veniți, voi, păcătoșilor (Amin!), voi, cei bolnavi și suferinzi! (Amin!) Veniți, ologilor, schilozilor și orbilor! (Amin!). Veniți, sărmanilor și oropsiților care în hulă trăiți (A-amin!) Veniți toți cei ce sunteți osteniți, pângăriți și îndurerați! Veniți cu sufletul pocăit și inima smerită! Veniți cu zdrențele, cu păcatele și cu murdăria voastră! Apa curățitoare e fără bani, iar vămile văzduhului sunt deschise, intrați și hodiniți-vă! (A-amin! Slavă ție, Doamne, Aleluia!)

Și dă-i și dă-i, tot așa. Numai că din pricina gemetelor și strigătelor nu se mai putea înțelege nimic din predică.

Din toate părțile se ridicau oameni care-și făceau loc cu coatele și cu pumnii prin mulțime, ca s-ajungă la strana pocăiților. Și când toți pocăiții, cu obrazii și roind de lacrimi, se strânseseră buluc în fața podinii, începură să cânte, să urle și să se tăvălească pe jos ca niște apucați.

Într-acestea, regele se și pusese pe treabă; zbierând mai tare ca toți, își croi drum spre podină, iar predicatorul îl rugă să vorbească mulțimii. Nu se lăsă mult rugat și începu să le spună că-i de meserie pirat și că făcuse slujba asta vreme de treizeci de ani; în Oceanul Indian.

– Echipajul meu – urmă el – a fost căsăpît primăvara trecută, într-o bătălie grozavă. De-aia m-am întors acasă, ca să caut alți oameni, dar, mulțumită Domnului, aseară am fost jefuit și dat jos de pe corabie, fără-o lețcaie. Acu' sunt fericit. În viața mea n-am fost mai bucuros, fiindcă mă simt alt om și fiindcă abia acum știu ce-i fericirea. Așa sărac cum sunt, am să pornesc de îndată înapoi spre Oceanul Indian: am de gând să-mi petrec restul zilelor încercând să-i aduc pe pirați pe calea cea bună. Nimeni nu-i mai nimerit pentru o treabă ca asta, căci cunosc toate bandele de pirați din Oceanul Indian și, cu toate că, neavând un sfaț, o să-mi trebuiască multă vreme până s-ajung acolo, tot am s-ajung, și de câte ori am să convertesc vreun pirat, am să zic: „Să nu-mi mulțumești mie, căci n-am niciun merit; mulțumește-le iubiților tăi semeni din Pokeville, fraților și binefăcătorilor neamului, precum și scumpului predicator de-acolo, ăl mai bun prieten al piraților!”

Și zicând acestea, izbucni în plâns o dată cu toți ceilalți.

Deodată cineva strigă:

– Să facem o chetă! O chetă, fraților!

Vreo șase inși se repeziră, gata-gata să înceapă cheta, dar altcineva spuse:

– Mai bine să treacă el pe la toți cu pălăria!

– Să treacă, să treacă! ziseră toți ceilalți, în cap cu predicatorul.

Regele porni cu pantahuza prin mulțime, ștergându-și lacrimile, binecuvântând în dreapta și-n stânga și mulțumind tuturor pentru bunătața ce-o arătau sărmanilor pirați din Oceanul Indian. Câte o fetișcană nurlie venea la el cu lacrimi în ochi și-l ruga să-i dea voie să-l pupe, ca sa nu-l uite niciodată. Pușlamaua nu zicea nu, ba pe câte unele le săruta și le îmbrățișa de cinci-șase ori. Îl rugară să mai stea o săptămână în târgușor: toți voiau să-i găzduiască – ar fi fost, cică, o mare cinste pentru ei.

Dar el le zise că, din păcate, nu le poate îndeplini dorința, fiindcă întrunirea avea să ia sfârșit chiar în ziua aceea și, pe deasupra, ardea de nerăbdare s-ajungă în Oceanul Indian ca să-si împlinească datoria față de pirați.

De îndată ce ne-am întors la plută, regele începu să numere bănișorii. Strânsese la un loc optzeci și șapte de dolari și șaptezeci și cinci de cenți, bașca o vadră de rachiu, pe care o găsisse sub o căruță, când se întorcea prin pădure.

– Una peste alta – spuse el – de când sunt eu misionar, n-am avut o zi mai bună ca asta. Orice s-ar zice, pirații-s mai dihai decât păgânii, când e vorba să îmbrobodești cu ei o întrunire religioasă.

Cât despre duce, până la întoarcerea regelui, se ținuse tare fudul cu isprăvile lui, dar acum începu s-o lase mai moale. Nu-i vorbă, nu stătuse nici el cu mâinile-n sân. Se așezase în tipografia aia și primise o comandă de la doi țărani care-i dăduseră patru dolari ca să le tipărească niște afișe pentru caii lor furați. Primise și o comandă de zece dolari pentru anunțuri la ziar, dar fiindcă oamenii plăteau dinainte, le făcuse rabat și-ncasase patru dolari.

Un abonament pe un an la ziar costa doi dolari, dar ducele nu se sfiise să primească trei abonamente a jumătate dolar bucata, cu condiția să i se plătească pe loc. Oamenii ar fi vrut să-i plătească abonamentele în lemne și ceapă, după obiceiul pământului, dar el le închisese gura spunându-le că abia cumpărase firma și că ieftinise cât putuse prețul, cu gândul să lucreze numai contra bani peșin.

În sfârșit, scrisese cu mâna lui o poezioară de trei stihuri, duioasă și melancolică, intitulată: „*O, lume crudă, sfarmă-mi zdrobita inimioară.*” și o lăsase, gata culeasă, spre a fi tipărită în ziar, fără nicio taxă.

Una peste alta, agonisise nouă dolari și jumătate și spunea că pentru o singură zi de lucru nu era deloc rău. Ne arată apoi un alt afiș, pe care-l tipărise pe gratis, fiindcă era pentru noi. Avea pe el poza unui negru fugar, care purta pe umăr o boccea prinsă de un băț, iar dedesubt scria: „200 dolari recompensă”.

Era vorba de Jim si-i dădea chiar toate semnalmentele, arătând că fugise iarna trecută de pe plantația St. Jacques, aflată cu vreo patruzeci de mile mai jos de New Orleans, și că pornise, de bună seamă, spre miazănoapte. Mai zicea că oricine-l va prinde și-l va trimite înapoi va putea încasa recompensa și cheltuielile de drum.

— Începând de mâine – spuse ducele – putem pluti și ziua, dacă vrem. Cum vedem că se apropie careva, îl legăm pe Jim de mâini și de picioare, îl băgăm în wighwam și le arătăm afixul ăsta, zicând că l-am prins undeva pe râu și, neavând bani de vapor, am împrumutat pluta asta de la niște prieteni și acum ne ducem în Sud, ca să-ncasăm recompensa. Firește că lui Jim i-ar sta și mai bine în lanțuri și cătușe, da' nu s-ar potrivi cu povestea că suntem săraci. Prea ar semăna lanțurile cu niște giuvaericeale. Cel mai nimerit lucru e frânghia, trebuie să respectăm regula celor trei unități, cum zicem noi în teatru.

Am fost cu toții de părere că ducele-i tare deștept și ca de aci-nainte puteam pluti și ziua fără nicio teamă. Ne gândeam c-ar fi bine ca în noaptea aia să ne depărtăm cât mai mult de târgușor, ca să scăpăm de tărăboiul pe care aveau să-l stârnească isprăvile făcute de duce în tipografia de acolo. După aia, puteam pluti liniștiți la vale.

Până la zece seara am stat ascunși, fără să scoatem o vorbă. Apoi am dat drumul plutei, depărtându-ne de târgușor. Abia când acesta nu se mai zări, am aprins felinarul.

La patru dimineața, când veni să mă scoale ca să-l înlocuiesc în cart, Jim îmi spuse:

— Huck, tu crezi c-o să mai întâlnim și alți regi ps rum?

— Cred că nu – îi răspunsei.

— Atunci e bine. Unu-doi mai merge, da' nu mai mulți. Regele ăsta-i beat turtă, și ducele nu-i mai breaz.

— Am aflat că Jim îl rugase pe rege să vorbească franțuzește, ca s-audă și el cum sună, dar regele-i spusese că, fiind de atâta amar de vreme în țara asta și trecând prin atâtea neazuri, uitase limba.

CAPITOLUL XXI

— Soarele răsărise, dar noi ne-am urmat drumul fără să ne oprim. Regele și ducele se arătară în cele din urmă. Păreau frânți de oboseală, dar, după ce s-au scăldat în râu, s-au mai înviorat.

După prânzișor regele se așează într-un colț al plutei, își scoase ghetetele, își sumese nădragii și-și vârî picioarele în apă, ca să-i fie mai plăcut. Apoi își aprinse luleaua și se apucă să-ți învețe pe dinafară rolul din „Romeo și Julieta”.

Când socoti că-i intrase bine-n căpățână, începu să repete împreună cu ducele. Ducele trebui să-l învețe de zeci de ori cum să rostească fiecă tiradă cum să suspine și cum să-și ducă mâna la inimă. După un timp, se arătă mulțumit, dar ținu să adauge:

— Nu trebuie să răgi ca un bivol când spui „Romeo!” Trebuie să-l rostești cu blândețe, duios și cu sfârșeală în glas, uite-așa: „Romeo!” Pricepi? Nu uita că Julieta e o copilă dulce și scumpă... Nu poate să zbiere așa, ca un măgar.

Scoaseră apoi două săbii lungi, pe care ducele le meșterise dintr-o scândură de stejar, și începură să repete scena duelului. Ducele zicea că el e Richard al III-lea. Era o plăcere să-i vezi țopăind și învârtindu-se pe plută. Numai că nu trecu mult și regele se poticni și căzu în apă. După aia se așezară să se odihnească și-și povestiră o sumedenie de pățanii care li se întâmplaseră odinioară pe fluviu.

După prânz, ducele spuse:

— Ascultă, Capuținule, trebuie să facem din numărul nostru un spectacol clasa una. De-aia cred c-ar fi bine să mai pregătim ceva. În tot cazul, ne trebuie ceva pentru bisuri.

— Ce-s alea bisuri, Bridgewater?

Ducele îl lămuri.

— Am găsit – spuse el apoi. Am să le dansez învârtita scoțiană, sau rumba marinarilor. Iar mătăluță, hm... Stai nițel... a, am găsit, ai să reciți monologul lui Hamlet.

— Ce, cum?

— Monologul lui Hamlet, cum, – nu-l știi? Chestia a mai celebră din Shakespeare! E sublim, pe onoarea mea că-i sublim. Ridică sala în picioare. Nu-l am în carte, n-am la mine decât un volum, dar cred că pot să mi-l

reamintesc. Am să mă plimb nițel ca să văd dacă pot să-l rechem din beciurile amintirii.

Și începu să umble de colo până colo, cu o mutră îngândurată, încrețindu-si din când în când fruntea, ceva de speriat. Apoi înălță din sprâncene, își duse mâna la frunte și se clătină gemând. Nu trecu mult și începu să suspine, ba chiar vărsă o lacrimă. Făcea să-l vezi, zău așa!

În cele din urmă își aduse aminte și ne rugă să fim atenți.

Luându-și aerul cel mai nobil cu putință, întinse un picior, își desfăcu larg brațele și privi spre cer, cu capul dat pe spate.

Începu apoi să scrâșnească din dinți, să se scâlâmbăie și să aiureze, în tot timpul monologului nu încetă o clipă să zbiere, umflându-si pieptul și fâțându-se mai abitir ca toți actorii pe care i-am văzut vreodată.

Iată monologul, pe care l-am învățat destul de lesne în timp ce-l repeta cu regele:

A fi sau a nu fi, ăsta-i pumnalul

Ce schimbă lunga viață-ntr-o năpastă;

Căci cine-ar duce greul, până ce de

Dunsinane s-o apropia pădurea,

Când teama de ceva-ul ce vine după moarte

Ucide somnul fără de prihană,

A doua cale-a firii minunate,

Făcându-ne mai bine să azvârlim

Săgeata prea cruntei noastre soarte,

Decât să căutăm alta pe care n-o cunoaștem.

Să ne oprim o clipă la astă meditație:

O, de-ai putea pe Duncan să-l trezești, lovindu-l!

Căci cine-ar vrea să-ndure al timpului dispreț si-a sale vice,

Fărădelegea tiranului, ocările trufașului,

A legilor zăbavă și liniștea ce poate durerea să aline,

Într-un pustiu de moarte si-n miezul nopții, când în straietele-i funebre, tot cască cimitirul?

Dar nedescoperitul ținut de unde călătorul

În veci nu se întoarce, în lume-si răspândește miasma

Și de-aceea, culoarea hotărârii, ca mîța din zicală

Vegheată e cu grijă. Iar norii ce scoboară.

Pe-a noastre coperișuri Se zăpăcesc și pleacă de-a-ndoaselea, pierzând.

Chiar numele de faptă.

Deznodământul ăsta e de dorit fierbinte.

Dar stai nițel. Ofelia, frumoaso,
Nu, nu deschide-a tale masive fălci de marmură.
Te du la mănăstire, fetițo, hai, te cară!³¹

Bătrânului îi plăcu mult tirada asta și-o învăță repede pe de rost. Ai fi zis că se născuse anume pentru ea. Era o plăcere să-l vezi cum se zbuțuie și se foiește, înfierbântat la culme; când ajungea la ultimele cuvinte, se tăvălea pe jos, nu alta. La prima ocazie, ducele tipări niște afișe. Două-4rei zile după aia, pluta a fost pentru noi un adevărat teatru. Tot timpul aveam dueluri și repetiții – cum spunea ducele, într-o dimineață, cu mult după ce intrasem în statul Arkansas, am ajuns în apropierea unui târgușor într-un cot mare al râului. Ne-am oprit cu vreo trei sferturi de milă mai sus de târgușor, la vărsarea unui râuleț acoperit de chiparoși. Ne-am suit în barcă, toți afară de Jim, și ne-am dus să vedem dacă-i rost să dăm spectacolul în târgul acela.

Nimerisem tocmai bine. În după-amiaza aia, urma să sosească acolo o trupă de circ și începuseră să vină de prin împrejurimi oameni călări sau în tot felul de căruțe hodorogite.

Cercul urma să plece mai departe, în aceeași seară, așa că spectacolul nostru pica la țanc. După ce ducele închirie sala judecătoriei, ne-am dus cu toții prin târg să lipim afișele, pe care se putea citi:

FESTIVAL SHAKESPEARE!!!

Atracție unică! O singură seară!

Tragedienii cu renume mondial David Garrick - junior de la Teatrul Drury Lane din Londra, și Edmund Kean - senior de la teatrul regal din Haymarket³² și de la teatrele din Whitechapel, Pudding Lane, Piccadilly (Londra) și de la Teatrele Regale de pe Continent.

În sublimul lor spectacol Shakespearian.

Scena balconului din ROMEO ȘI JULIETA!!! Romeo.... Dl. Garrick Julieta.... Dl. Kean asistați de toată trupa! Costume noi, decoruri noi, aranjamente noi!
Ca supliment:

Pasionantul, senzaționalul, zguduitorul DUEL din RICHARD al III-lea!!! Richard al III-lea... Dl. Garrick Richmond.... Dl. Kean

Al doilea supliment (la cererea generală) *Nemuritorul monolog al lui Hamlet*... Interpretat de ilustrul Kean 300 de reprezentații consecutive la Paris! O singură reprezentație astă-seară, din cauza unor urgente angajamente în Europa!

³¹ Amestecătură de versuri din diferite piese ale lui Shakespeare, citate fără nicio noimă.

³² Celebru teatru londonez, întemeiat în secolul al XVII-lea

Intrarea 25 cenți – Copiii și servitorii 10 cenți

După aia am dat o raită prin târgușor. Mai toate dughenele și casele erau niște dărăpănături, cu pereții putrezi, de lemn, care nu cunoscuseră niciodată zugrăveala. Se-nălțau la trei-patru picioare deasupra pământului, pe un fel de catalige, ca să nu intre la apă când se revarsă fluviul. Pe lângă fiecare casă era câte o grădiniță, în care nu vedeai însă decât bălării, floarea-soarelui, mormane de cenușă, ghete scâlciate, sticle sparte, zdrențe și fel de fel da tinichele. Ulucile erau înjghebate din răzlogi de toate mărimile, bătuți alandala și aplecați în toate părțile. Porțile atârnav într-o singură balama – de piele. Unele din uluci fuseseră văruite cândva, dar ducele zicea că asta trebuie să fi fost pe vremea lui Columb. Prin grădini vedeai porci și oameni care-i fugăreau.

Toate dughenele erau înșirate pe o singură uliță, în fața fiecăreia era câte o apărătoare de pânză albă, de stâlpul căreia țaranii își priponeau caii. Sub aceste apărători se vedeau lăzi goale pe care-și făceau veacul o mulțime de derbedei. Scrijeleau lăzile cu briceagul, mestecau tutun, căscău și se întindeau întruna – ce mai, o gașcă de pușlamale! Mai toți purtau pălării galbene, de pai, mari cât o umbrelă, da' n-aveau pe ei nici haine, nici pieptare, își ziceau unul altuia Bill, Buck, Hank, Joe sau Andy și vorbeau cu glas tărăgănat și leneș, înjurând de mama focului. De fiecă stâlp al apărătoarelor era rezemat câte un golan din ăștia, care nu-și scoteau mâinile din buzunare decât ca să-și vâre-n gură un dumaticat de tutun sau ca să se scarpine.

Trecând pe lângă ei, n-auzeai decât vorbe de-acestea:

– Arde-mi un chiștoc, Hank.

– Canci. N-am decât unu'. Cere-i lu' Bill.

Bill ori îi dădea, ori îl mințea, zicându-i că nu mai are. Multe din haimanalele astea n-au o para chioară și nici măcar o foaie de tutun. Duhănesc pe veresie, îl auzeai pe câte unul zicând:

– Jack, fă-te încoace c-o foaie; adineauri i-am dat lui Ben Thomson a din urmă care-o aveam.

Minciuni d-astea nu se prind decât la un străin, dar cum Jack nu era străin, îi zicea:

– Îi dăduși o foaie, ai? Asta să i-o spui lui mutu'! Fă bine și dă-mi înapoi tutunul care ți l-am dat, Lafe Buckner, și-o să-ți împrumut p-urmă o tonă-două, fără dobândă.

– Ba mai deunăzi ți-am dat ceva înapoi.

— Da, mi-ai dat vreo șase foi. Te știi eu! Lei împrumut tutun de prăvălie și dai înapoi mahorcă!

Tutunul de prăvălie se vinde în pătrate negre, presate, dar haimanalele astea mestecă mai mult foi crețe, d-alea care cresc pe câmp. Când împrumută' o foaie, nu stau s-o taie c-un cuțit, ci si-o vâără între dinți și trag de ea cu amândouă mâinile, până se rupe-n două. Al care a dat tutunul se uită cu jale la ce i-a mai rămas și spune tăios:

— Ascultă, dă-mi mie mestecușul și oprește-ți tu restul.

Toate ulițele târgului erau pline de glod, un glod negru ca smoala, în care piciorul se scufunda uneori până la țurloaie. Peste tot umblau razna porcii, grohăind. Câte-o scroafă gloduroasă se ivera în capul uliței, însoțită de o droaie de godaci, și trecea drept prin mijloc, iar oamenii trebuiau să-i facă loc; se lungea acolo și dădea să sugă godacilor, închizând ochii de plăcere și mișcând din urechi, cu o mutră fericită de parcă ar fi primit leafă pentru treaba asta.

Unul din derbedei striga atunci:

— Șo pe ea, n-o lăsa, Leule! Și-atunci, scroafa o lua la goană, guițând amaric, încolțită de un dulău sau doi, cu o haită întregă de jigodii pe urmele lor. Toți derbedei se ridicau în picioare ca să privească și făceau mare haz, încântați de hărmălaie. Se întorceau apoi la locurile lor și așteptau să se încaiere câinii. Nimic nu-i înviora și nu-i fericea mai mult. Poate doar când ungeau cu gaz un câine de pripas și-i dădeau foc, sau când îi atârnavă de coadă o tinichea și-l fugăreau până-i ieșea sufletul, să se mai fi bucurat așa,

Pe malul fluviului erau niște maghernițe lăsate într-o rână, gata-gata să se prăvale. Oamenii se mutaseră din ele. Malul fusese mâncat de ape și pe sub temeliile: altor case, care acum atârnavă în gol. Mai locuia totuși câte cineva în ele, dar era primejdie. Uneori se întâmpla să se surpe o bucată de pământ cât o casă. Alteori, vara se năruia în apă câte o limbă de pământ, lungă de un sfert de milă. Un târgușor ca ăsta trebuie să se tragă mereu, îndărăt, fiindcă apa-l macină fără încetare.

Mai rămăsese puțin până la amiază și ulițele, gemeau de căruțe și cai, care nu mai conteneau să sosească. Familii întregi se ospătau în căruțe, cu merindea adusă de acasă, de la țară. Mulți trăgeau la măsea. Am fost de față la vreo trei încăierări. Deodată am auzit pe cineva strigând:

— Uite-l și pe moș Boggs! Vine de la țară să-si ia porția de băutură, ca-n fiecare lună. Ia priviți-l, băieți!

Derbedei păreau încântați, pesemne ca erau obișnuiți să facă haz pe socoteala lui Boggs.

— Tare-aș vrea să știu pe cine-o să omoare de data asta – spuse unul din ei. De i-ar fi omorât pe toți ăia de-i amenință de douăzeci de ani încoace, acu' i-ar merge vestea în toată țara.

Altul spuse:

— Tare-aș vrea ca moș Boggs să m-amenințe și pe mine; as ști atunci că n-am să mor nici peste-o mie de ani.!

Boggs se ivi în treapădul calului, răcnind și chiuind ca o piele roșie.

— Faceți loc, bă, că-s cu capsă pusă și-am auzit că sicriile or să se scumpească!

Era beat și se bălăbănea în șa. Părea trecut de cincizeci de ani și-avea o față roșie ca focul. Toți îl luau în răspăr și se strâmbau la el, iar Boggs le răspunde că le-arată el lor, că nimeni nu să scape, dar că acum n-are vreme, fiindcă a venit în târg anume ca să-i zboare creierii colonelului Sherburn. „Întâi carnea p-urmă ciorba, asta mi-e deviza!” spunea el.

Văzându-mă, se apropie de mine și-mi zise:

— De unde vii, băiete? Te saturași de viață, ai? Și porni mai departe. Mi se făcuse inima cât un purice, dar unu mă liniști:

— Nu te teme! Așa-i el când se-mbată. E-un prostănac bătrân, da' nu găsești în tot Arkansasul suflet mai bun ca al lui. Beat sau treaz, n-ar omorî nicio muscă.

Boggs se opri înaintea celei, mai mari prăvălii din târg și, după ce se aplecă să privească pe sub poalele apărătoarei, începu să strige:

— Fă-te-ncoa, Sherburn! Te-așteaptă omul pe care l-ai jecmănit. Pe tine te caut, câine, și-am să-ți vin eu de hac!

În vreme ce-i dădea înainte ou gura ocărându-l pe Sherburn în fel și chip, ulița se umpluse de oameni, îl ascultau și se prăpădeau de râs.

În curând ieși din dugheană un bărbat de vreo cincizeci și cinci de ani, țanțoș și sclivisit ca nimeni altul din târg. Mulțimea se dădu înapoi ca să-i facă loc, iar el merse. Liniștit. Câțiva pași și spuse:

— Sunt sătul de toate astea, dar am să rabd până la ora unu. Bagă de seamă, până la unu, nicio clipă mai mult.

Dacă după aia mai cârtești ceva împotriva-mi, să știi că pun mâna pe tine chiar de te-ai duce la capătul pământului.

Și zicând acestea se întoarse în dugheană. Mulțimea încremenise. Nu mai râdea nimeni acum. Boggs dădu pinteni calului și porni, înjurându-l pe Sherburn cât îl ținea gura. Ajuns în capătul uliței, se întoarse și se opri iar în fața dughenei, înjurând întruna. Câțiva se îmbulziră în jurul lui și încercară să-l potolească, dar degeaba, îi arătară că până la ora unu mai erau doar vreo

cincisprezece minute și-i spuseră că trebuie să plece acasă de îndată. Dar își răceau gura de pomană. Boggs îi dădu înainte cu înjurăturile. Apoi trânti pălăria în glod și trecu peste ea călare; după câteva clipe se năpusti iar în lungul uliței, cu pletele-i cărunte fluturând în vânt. Câțiva încercară să se apropie de el și să-l dea jos de pe cal, ca să-l poată închide undeva, până si-veni în fire. Dar nu izbutiră.

Ajuns, la capătul uliței, Boggs se întoarse în goana calului și începu iar să-l facă albie de porci pe Sherburn.

— Căutați-o pe fiică-sa! strigă cineva. Repede, aduce-ți-o! Pe ea o mai ascultă din când în când. Numai ea e-n stare să-l înduplece.

Un om dădu fuga s-o caute. Cât despre mine, am mai mers câțiva pași în josul uliței și m-am oprit. După vreo cinci-zece minute Boggs se ivi iar, dar fără cal. Venea taman spre mine, clătînându-se pe picioare și cu capul gol, adus de doi prieteni care-l țineau fiecare de câte un braț. Nu scotea o vorbă, dar părea tulburat. Acum nu se mai lăsa târât, parcă se grăbea și el.

— Boggs! se auzi un glas.

M-am întors să văd cine-l strigase: era colonelul Sherburn. Stătea liniștit în mijlocul uliței, ținând în mâna dreaptă un pistol cu țeava îndreptată spre cer. În aceeași clipă am zărit o fată care se apropia în fugă, însoțită de doi inși. Boggs și cei doi prieteni ai săi se întoarseră să vadă cine strigase; când văzură pistolul, cei doi se feriră în lături, în timp ce țeava pistolului cobora încet și sigur spre țintă.

— Dumnezeule! Nu trage! Se milogi Boggs, ridicându-și mâinile deasupra capului.

Dar în aceeași clipă se auzi o detunătură. Era primul glonte; Boggs se clătînă, bătând aerul cu brațele. Poc! — pornise al doilea glonte. Boggs se prăbuși pe spate, greoi și țeapăn, cu brațele întinse. Fata scoase un țipăt. Se repezi spre tatăl ei și i se aruncă la picioare, plângând:

— Valeu, l-a omorât, l-a omorât!

Oamenii se îmbulzeau în jurul lor, îmbrâncindu-se și întinzându-și gâturile ca să vadă ce se întâmplă, în vreme ce ai din mijloc încercau să-i dea îndărăt, strigându-le:

— Înapoi, înapoi! Are nevoie de aer!

Colonelul Sherburn azvârli cât colo pistolul și, răsucindu-se pe călcâie, plecă.

Oamenii îl duseră pe Boggs într-o dugheană mică – spițeria. Mulțimea se înghesuia la fel ca-nainte – părea că tot târgușorul ieșise pe uliță. Cu chiu cu vai mi-am găsit și eu un locșor în fața galantarului, de unde puteam vedea

bine. Îl întinseră pe podea și-i puseră sub cap o biblie cât toate zilele, apoi îi așternură pe piept o altă biblie, larg deschisă. Prin cămașa ruptă se vedea gaura unui glonte. Boggs horeai de vreo douăsprezece ori; de câte ori trăgea aer în piept, biblia sălta, și cobora la loc când răsuflea. Pe urmă rămase nemișcat: murise. Oamenii o traseră de lângă mort pe fată, care plângea și se căina. Să tot fi avut șaisprezece ani, sărmana; era tare drăgălașă, dar groaznic de palidă și speriată.

În curând se strânse acolo tot orașelul. Oamenii se împingeau, se-nghionteau și se-mbrânceau, dornici să ajungă la vitrină ca să privească, dar cei care ocupaseră locuri în față nu voiau să renunțe la ele. Cei din spatele lor le tot strigau:

— Ajunge cât ați privit, fraților! Nu-i frumos și nu-i drept să stați numai voi acolo! Mai lăsați și pe alții, toată lumea are dreptul să privească, nu numai voi!

Era o hărmălaie nemaipomenită, așa că am șters-o, de teamă să nu se lase cu bătaie. Ulițele erau pline de oameni, care mai de care mai înfierbântați. Cei ce fuseseră de față la omor povesteau cum se întâmplase; în jurul fiecăruia dintre ei se strânsese roată sumedenie de oameni care ascultau, lungindu-și gâturile. Un lungan costeliv, cu chică și cu-o căciula albă țuguiață dată pe ceafă, însemna pe pământ, c-un toiag cu mânerul îndoit, locurile unde stătuseră Boggs și Sherburn. Oamenii se țineau după el, urmărindu-i mișcările și dând din cap în semn că pricep. Apoi se aplecau, cu mâinile în șold, ca să vadă semnele făcut de ăla cu toiagul.

Când ajunse în locul unde stătuse Sherburn, lunganul își îndreptă spinarea, îmbățoșându-se, se încruntă și-și trase căciula pe ochi. „Boggs!” strigă el, coborând încet toiagul. Apoi, cu un „poc!” se clătină și după încă un „poc!” se prăbuși pe spate. Cei care văzuseră tărașenia ziceau că taman așa se-ntâmplase. Drept răsplată, câțiva scoaseră niște clondire din buzunar și-l cinstiră.

După câteva timp, cineva spuse că Sherburn ar trebui să fie linșat. În câteva clipe toată lumea fu de aceeași părere. Atâta le-a fost. Urlând ca niște smintiți, o zbughiră înșfăcând în drum toate frânghiile de rufe pe care ie găsiră, ca să aibă cu ce să-l spânzure pe Sherburn.

CAPITOLUL XXII

Se năpustiră spre casa lui Sherburn, zbierând și chiuind ca pieile roșii, gata-gata să calce-n picioare pe oricine li s-ar fi ivit în cale. Era ceva de speriat, în fruntea gloatei alergau o droaie de copii, țipând cât îi ținea gura și-ncercând să se dea la o parte. La ferestre se strânseseră ciorchine capete de femei; în copaci se cățaraseră o sumedenie de băieți negri, iar pe după garduri, în lungul uliței, stăteau și priveau alți flăcăi și fete, care-o luau la goană și se tupilau când gloata se apropia de ei. Multe femei și fete plângeau și țipau, îngrozite.

Glota se strânse buluc în fața gardului casei lui Sherburn, făcând un tărăboi de nu-ți mai puteai auzi nici gândurile. „Spargeți gardul, fraților!” strigară câțiva. Apoi se auziră trosnete și pârâituri și gardul se prăbuși. Cei din față se rostogoliră peste el, ca un val, dând buzna în ograda nu prea încăpătoare.

În clipa aceea, Sherburn se ivi în cerdac, ținând în mână o flintă cu țeava dublă. Rămase acolo, liniștit și semeț, fără să scoată o vorbă. Gălăgia se potoli, iar valul se trase nițel înapoi. Sherburn stătea neclintit și se uita la ei în tăcere. Tăcerea asta te scotea din minți. Sherburn își plimba tacticos privirile peste mulțime și-n locul unde și le oprea, oamenii încercau să-l înfrunte, dar se lăsau păgubași numaidecât, coborându-și pleoapele și privind chiondorăș.

Sherburn începu deodată să râdă, dar într-un fel ciudat, neplăcut, care te făcea să scrâșnești, de parc-ai fi mușcat dintr-o pâine plină cu nisip. Apoi rosti rar și cu dispreț:

— Va să zică, așa? V-a venit chef să linșați pe careva? Să mori de râs, nu alta! Vă închipuiți că aveți destul curaj ca să linșați un bărbat? Fiindcă sunteți îndeajuns de viteji ca să vă legați de niște biete muieri părăsite și să le tăvăliți în catran și-n fulgi, credeți c-o să vă meargă să vă atingeți și de un bărbat?! Haide-de! Un bărbat sadea n-are de ce să se teamă nici de zece mii de-alde voi, câtă vreme nu loviți pe la spate și mai e și lumină pe-afară. Știu eu ce vă poate pielea! M-am născut și am crescut aici, în Sud, și am umblat și prin Nord, așa că mă cam pricep la oameni. Mai toți sunt niște fricoși. Ai din Nord se lasă călcați în picioare de primul venit și p-urmă se duc acasă și se roagă Domnului să le dea harul răbdării, în Sud, un bărbat, unul singur, a

oprit ziua-n amiaza mare o diligentă plină de oameni și i-a jefuit pe toți. Gazetele vă tot spun că sunteți viteji nevoie-mare și v-a intrat în cap că sunteți mai breji ca alții, când, de fapt, sunteți toți o apă și-un pământ. De ce nu-i spânzură pe ucigași jurații voștri? Fiindcă li-e teamă ca nu cumva să primească noaptea un glonț în ceafă de la prietenii ucigașilor. Și au dreptate să se teamă; de-aia jurații îi achită întotdeauna pe ucigași. Ei, și-ntr-o noapte se găsește un bărbat care se duce însoțit de vreo sută de fricoși și-l linșează pe netrebnic. Rău ați făcut că n-ați adus cu voi măcar un bărbat; și-n al doilea rând, rău ați făcut că nu v-ați pus măștile și n-ați venit pe întuneric. Ați adus cu voi o jumătate de bărbat, pe Buck Harkness, și dacă nu l-ați fi avut nici pe-ăsta, v-ați fi pierdut vremea sporovăind de-a surda. Nu prea aveți chef să veniți încoace, așa-i? Omul de rând nu trage la hartă și la primejdie. Și voi așijderea. Dar când o jumătate de om ca Buck Harkness ăsta se apucă să strige: „Linșați-l! Linșați-l!” vi-e frică să dați înapoi, ca nu cumva să se vadă că sunteți niște lași, și-atunci urlați ca bezmeticii, vă atârnați de pulpana neisprăvitului și veniți valvârtej, jurând c-o să faceți si-o să dregeți. O gloată e tot ce poate fi mai vrednic de plâns. Iar, armata ce-i? Tot o gloată, care se luptă nu fiindcă oamenii ei ar fi curajoși din fire, ci fiindcă-s mulți, și fiindcă li-e frică de ofițeri. Dar o gloată care n-are niciun bărbat în fruntea ei e și mai vrednică de plâns. Și-acum, hai, luați-vă călcăiele la spinare și cărați-vă acasă, târâturilor! Aici, în Sud, dacă vrei să linșezi pe cineva, nu se poate decât pe întuneric, cu măști pe obraji și sub comanda unui bărbat. Cărați-vă și luați cu voi și jumătatea de om care v-a adus! Încheie el ridicând amenințător flinta, cu degetul pe trăgaci.

Oamenii se dădură numaidecât înapoi, risipindu-se care încotro. Buck Harkness se târa în urma tuturor, cu o mutră plouată. Cât despre mine, aș fi putut să mai stau, da' n-aveam niciun chef.

M-am dus la circ și m-am tot învârtit pe-acolo, pân-a trecut paznicul – și-atunci, țuști! M-am strecurat pe sub cort. Aveam la mine piesa de un pol și ceva mărunțiș, dar mă gândeam că nu strică să păstrez banii, fiindcă niciodată nu știi ce ți se poate întâmpla când te afli departe de casă, printre străini. Oricât de prevăzător ai fi, tot nu-i destul. Nu zic, face să cheltuiești banii pe circ, când n-ai încotro, da' n-are niciun rost să fii mână spartă.

Era un circ în toată legea. Să-i fi văzut pe artiști! Când au intrat în arenă, n-am pomenit ceva mai frumos: veneau călări, perechi-perechi, câte un domn și-o doamnă, cot la cot; bărbații, vreo douăzeci la număr, purtând doar izmene și tricouri, călăreau desculți și fără scări, cu mâinile lipite de coapse. Femeile, frumoase foc, semănau cu niște regine și purtau rochii scumpe,

bucșite cu diamante. Cine știe câte milioane de dolari costau rochiile astea! În viața mea n-am văzut ceva mai grozav. Rând pe rând s-au ridicat în picioare pe cai și-au început să se învârtă în jurul arenei, înmlădiindu-se cu grație. Bărbații, înalți și zvelți, își aplecau ușor capetele sub pânza cortului, iar femeile, cu rochii de mătase ce li se înfoiau în jurul coapselor ca petalele trandafirilor, păreau niște umbrele minunate. Alergau din ce în ce mai repede, dansând și ridicând în aer când un picior, când celălalt, în timp ce caii se aplecau tot mai mult, iar starostele trupei se învârtea mereu în jurul stâlpului din mijlocul arenei, plesnind din biciușca și strigând: Hi! Hi! În spatele lui, clovnul făcea fel de fel de ghidușii, care mai de care mai năstrușnice.

Curând, toți călăreții sloboziră hățurile. Femeile își lipiră mâinile de coapse, iar bărbații își încrucișară brațele pe piept. Să fi văzut ce se mai aplecau caii! Și-așa, unul după altul, intrau în arenă și ieșeau, după ce făceau o plecăciune grozavă în fața spectatorilor, care aplaudau înnebuniți de plăcere.

Pe arena circului se săvârșeau adevărate minuni. Publicul se tăvălea de răs privind năzdrăvăniile clovnului, care n-avea astâmpăr. N-apuca bine starostele să-i spună o vorbă, că el îi și trântea în obraz una din glumele lui fără pereche. Nu puteam pricepe cum naiba-i treceau prin cap atâtea deodată și cum de le brodea așa de repede și așa de bine. Mie nu mi-ar fi trecut prin cap atâtea glume nici într-un an întreg.

După câtva timp, un bețiv încercă să intre în arenă, zicând că vrea și el să călărească, cică se pricepea de minune. Degeaba încercară să-l oprească, nici nu voia să audă. Reprezentația încetase din pricina lui. Spectatorii începură să-l huiduiască și să-și râdă de el. Scos din fire, bețivanul făcu gălăgie, întărâtându-i și mai mult pe spectatori. Câțiva dintre ei se ridicară de pe bănci și se repeziră spre arenă, strigând: „Dați-i una! Afară cu el!” Vreo două muieri începură să țipe. Atunci starostele trupei se simți dator să rostască un mic discurs, zicând că speră că spectacolul nu va mai fi tulburat și că dacă bețivanul făgăduiește să nu mai facă scandal, o să-i dea voie să-ncalece, numai să se poată ține pe cal. Publicul încuviință râzând, iar zurbagiul se sui pe un cal, care numaidecât începu să sară și să dea din copite, târând după el doi grăjdari ai circului care i se agățaseră de hățuri, ca să-l oprească. Bețivanul se atârname de greabănușul animalului și, la fiece săritură, picioarele i se bălăbăneau în aer. Spectatorii, care se ridicaseră de la locurile lor, aclamau, și râdeau cu lacrimi.

În cele din urmă, în ciuda grăjdarilor care tot trăgeau de hățuri, calul scăpă din strânsoare și porni valvârtej jur-împrejurul arenei, cu nătărăul ăla agățat de greabănul lui, bălăbănindu-si până la pământ când un picior, când celălalt.. Publicul să înnebunească, nu alta. Pe mine însă treaba asta nu mă îndemna deloc să râd. Tremuram pentru viața lui. Deodată însă bețivanul se opinti, apucă hățurile și sări în picioare pe spinarea calului, apoi dădu drumul hățurilor și rămase așa, în vreme ce calul gonea ca turbat. Se ținea drept și cu atâta ușurință, de parcă în viața lui nu pusese rachiul în gură. Fără veste, începu să-și smulgă țoalele de pe el, azvârlindu-le în aer, de se făcu întuneric. Una peste alta, lepădă vreo șaptesprezece rânduri de haine. Acum părea zvelt și chipeș, îmbrăcat într-un costum fain și pestriț de-ți lua ochii. După ce-și domoli armăsarul cu pleasna biciului, sări jos, făcu o plecăciune de toată frumusețea și porni țopăind spre vestiar, în vreme ce spectatorii urlau de plăcere și uimire.

Să fi văzut ce mutră a făcut starostele trupei când și-a dat seama că fusese dus de nas – și încă de unul din oamenii lui! Șmecherul ăla scornise totul din capul lui, fără să spună nimănui o vorbă! Drept să spun, nu-mi venea nici mie la socoteală că mă prinsesem, dar știu că n-aș fi vrut să fiu în pielea starostelui nici pentru o mie de dolari.

Pe legea mea, or fi fiind pe lume circuri mai de soi ca ăsta, dar eu unul nu le-am văzut pân-acum. Oricum pentru mine era un circ grozav și ori de câte ori mi-o mai ieși în cale, s-a asigurat de un client.

În aceeași seară am dat și noi o reprezentație. N-a venit multă lume, doar vreo duzină de persoane – cât să-ți scoți cheltuielile. Au râs tot timpul, scoțându-l din sărite pe duce. Nu-i vorbă, spectatorii n-au avut răbdare să stea până la sfârșit si-au plecat cu toții, afară de un băiețuș care adormise. Ducele zicea că bătăranii ăștia din Arkansas nu-s în stare să-l guste pe Shakespeare și că le trebuie cu totul altceva – niște comedioare ieftine, ba poate chiar ceva și mai rău. „Știu eu care-i genul lor!” spuse el.

A doua zi de dimineață ducele făcu rost de niște coli mari de hârtie de împachetat și de nițică vopsea neagră și mazăgăli câteva afișe pe care le lipi pe zidurile caselor din târg. Pe afișe scria:

ÎN SALA JUDECĂTORIEI!

Numai trei seri!!! Tragedienii de renume mondial

DAVID GARRICK - JUNIOR și

EDMUND KEAN - SENIOR De la teatrele din Londra și de pe Continent
zguduitoarea lor tragedie

GIRAFĂ REGELUI

sau

MINUNEA REGEASCA!!! Cincizeci de cenți intrarea

În josul afișului stătea scris cu litere uriașe:

INTRAREA FEMEILOR ȘI COPIILOR INTERZISĂ – Dacă nici chestia asta nu i-o aduce în sală, se cheamă că eu nu cunosc Arkansasul! spuse ducele.

CAPITOLUL XXIII

Ducele și regele se canoniră toată ziua să înjghebeze o scenă, o cortină și o rampă – adică un șir de lumânări, în schimb, în seara aceea sala se umplu vârf, cât ai bate din palme. Când văzu că nu mai încap nimeni, ducele plecă de la ușa de intrare și trecu prin culise în scenă. Proțâpindu-se în fața cortinei, rosti o scurtă cuvântare în care-si laudă marfa, zicând că tragedie senzațională ca asta nu s-a văzut încă pe lume. După ce trâncăni despre piesă și despre Kean - senior, care juca rolul ăl mai principal, ducele ridică cortina, taman în clipa când socoti că publicul e ațâțat la culme și nu mai poate de nerăbdare. N clipa următoare apăru și regele, târându-se în patru labe, gol-puşcă și vopsit din cap până-n picioare în toate culorile curcubeului. Și... Dar mai bine să lăsăm restul înfățișării sale. Arăta ceva de speriat, dar și grozav de caraghios. Oamenii se prăpădeau de râs. Când isprăvi cu scâlâmbăielile și se rostogoli afară din scenă, spectatorii aplaudară și zbierară așa de tare, că regele trebui să se întoarcă și s-o ia de la-nceput, nu o dată, ci de două ori. Și o vacă s-ar fi tăvălit de râs văzând giumbușlucurile tontului ăluia bătrân.

În cele din urmă, ducele trase cortina și, după ce se înclină în fața publicului, spuse că din pricina angajamentelor urgente pentru teatrul Drury Lane din Londra, unde s-au și vândut toate biletele, marea tragedie avea să mai fie jucată doar de două ori în localitate.

După ce mai făcu o plecăciune, le spuse că în caz că a izbutit să-i distreze și să-i învețe câte ceva, le-ar rămâne îndatorat dacă ar binevoi să-și îndemne prietenii să vină și ei la spectacol.

Vreo douăzeci de voci zbierară:

— Ce, s-a și terminat? Asta-i tot?

— Da – răspunse ducele.

A urmat o tevatură nemaipomenită.

— Ne-au tras pe sfoară! urlau spectatorii, scoși din minți. Apoi se ridicară în picioare și se repeziră spre scenă și spre vestiții tragedieni.

Dar un găligan chipeș sări de pe o bancă și răcni mai tare ca toți:

— Fraților, stați nițel! Vreau să vă spun doar o vorbă, (Oamenii se opriră s-asculte.) Așa-i, am fost trași pe sfoară, si-ncă cum! Dar n-are rost s-ajungem de râsul târgului și să nu ne putem spăla de rușinea asta cât om

trăi. Eu zic să plecăm în liniște de-aici și să le vorbim și celorlalți despre spectacol, ca să vină și ei. Așa, o să fim cu toții în aceeași oală. Nu-i mai cuminte așa?

— Așa-i, așa-i! Are dreptate judele! strigară ceilalți într-un glas.

— Atunci, așa rămâne. Nu spuneți nimănui c-am fost trași pe sfoară. Duceți-vă acasă și sfătuiți pe fiecare să vină să vadă tragedia.

A doua zi, tot târgul nu vorbi decât despre frumusețea spectacolului, iar seara, sala se umplu din nou până la refuz și publicul înghiți gălușca, la fel ca la prima reprezentație.

După spectacol, m-am întors cu regele și cu ducele și-am cinat pe plută; cam pe la miezul nopții, ăi doi ne porunciră, mie și lui Jim, să pornim cu pluta la vale și f s-o ascundem cu vreo două mile mai jos de târg.

A treia seară, sala se umplu și mai vârtos, de data asta cu oamenii care văzuseră spectacolul în primele două seri. Aflându-mă la intrare, lângă duce, am băgat de seamă că toți cei-care intrau aveau buzunarele burdușite sau ascundeau sub haină ceva ce nu mirosea de loc a odicolon, ci mai degrabă a ouă clocite, varză stricată și alte alea. Puteam să jur că-n sală intraseră și niște pisici moarte – le știu eu bine mirosul. Să tot fi fost vreo șaiszeci și patru de bucăți.

M-am strecurat în sală, dar n-am putut rămâne mai mult de un minut; amestecul de duhori era prea tare pentru nasul meu.

Când văzu că sala era arhiplină, ducele dădu câțiva gologani unui flăcău, rugându-i să-i țină puțin locul la ușă, apoi porni spre ieșire.

Eu după el. Când am ajuns afară, îmi zise, pe întuneric:

— Ia-o la picior până ieși din târg și p-urmă tulește-o la plută, închipuie-ți că te fugărește diavolul, auzi?

Am luat-o la fugă, iar el m-a urmat. Am ajuns împreună la plută, în mai puțin de două secunde, pluta porni la vale, spre mijlocul râului. Era o noapte întunecoasă și liniștită. Nimeni nu scotea o vorbă. Mă gândeam că nenorocitul ăla de rege are acum de furcă cu publicul. Când colo, peste câteva clipe îl văzui târându-se afară din wighwam.

— Ei, cum a mers treaba de data asta, duce? întrebă el.

Nici nu dăduse prin târg, pezevenghiul.

Am aprins felinarul abia când am ajuns cu vreo zece mile mai jos de târg. Ne-am așezat să cinăm, iar ducele și regele s-au tăvălit de răs, amintindu-și de festa pe care le-o jucaseră târgoveților.

— Ce mocofani! Ce tembeli! spunea ducele. Puteam să jur că prima serie o să-și țină gura ca să-i bage și pe ălalți la apă. Și știam că a treia seară au de

gând să ne umfle, socotind că le-a venit și lor rândul. Ce n-aș da să le văd mutrele, acu' că le-a venit rândul! Aș da oricât ca să văd și eu ce-au să facă. Te pomenești c-au să tragă un chef, că provizii si-au adus destule!

În cele trei seri, potlogarii agoniseră patru sute șazeci și cinci de dolari! În viața mea n-am văzut atâta bănet strâns cu japca în felul ăsta.

După ce adormiră și-ncepură să tragă la aghioase, Jim rupse tăcerea:

– Ascultă, Huck, pe tine nu te miră cum se poartă regii ăștia?

– Nu mă miră deloc.

– De pe, Huck?

– Păi, așa li-e firea. Cred că toți sunt la fel.

– Bine, Huck, dar regii ăștia ai noștri sunt niște pramatii, zău!

– Asta zic și eu. Pe câte știi, toți regii sunt niște pramatii.

– Zău?

– N-ai decât să citești despre ei în orice carte de istorie, si-o să-ți dai seama. Uită-te la Henric al optulea³³; al nostru-i un înger pe lângă ăla. Uită-te și la Carol al doilea, la Ludovic al paispelea, la Ludovic al cînșpelea, la Iacob al doilea, la Eduard al doilea, la Richard al treilea și la alți, patruzeci de regi, și la toate heptarhiile saxone, care-au făcut atâta război pe vremuri. Tii, să-l fi văzut pe Henric al optulea când era flăcău! Era o grădină de băiat, nu alta! Nu trecea zi fără să-și ia o nevastă si-a doua zi porunca să i se taie capul, cu nepăsarea cu care ar fi cerut niște jumări. Zicea: „Aduceți-o pe Nell Gwynn”. I-o aduceau iar a doua zi dimineața spunea: „Tăiați-i capul!” Și i-l tăiau. „Aduceți-o pe Jane Shore” zicea el. Și ea-veneă. „Tăiați-i capul!” spunea el, a doua zi. Și-i-l tăiau. „Chemați-o pe frumoasa Rozamunda” – și frumoasa Rozamunda se înfățișa numaidecât. A doua zi dimineața regele striga: „Tăiați-i capul!” Le silea pe fiecare din ele să-i spună câte o poveste și nu s-a lăsat până n-a strâns o mie și una de povești din astea, pe care le-a pus p-urmă într-o carte de-i zicea *Judecata de apoi*³⁴. Drept să-ți spun, mai potrivit nume nici că se putea. Mă Jim, tu nu-i cunoști pe regi, da' eu îi știu bine: Boșorogu' ăsta al nostru e unul dintre ăi mai de treabă regi din toată istoria. Uită-te la Henric ăla. Într-o bună zi i se năzărește dumnealui să se-ncontreze cu țara noastră. Și ca crezi că face? Îi dă cumva de știre ca să-i lase timp să se pregătească? Da' de unde! Hodoronc-tronc, azvârle-n

³³ În tot pasajul care urmează, Huck amestecă în chip fantezist ficțiunea cu realitatea istorică, punând pe seama regilor citați fel de fel de năzdrăvănii.

³⁴ De fapt, Cartea Judecății de apoi e titlul cărții în care sânt consemnate rezultatele recensământului populației din Anglia, efectuat în 1086.

mare tot ceaiul de pe corăbiile din portul Boston³⁵, îi trage o declarație de independență și-și pofteste dușmanul să vină, dacă-i dă mâna. Așa lucra dumnealui, nu dădea niciodată răgaz adversarului. Pe tat-su, ducele de Wellington, începuse să-l cam bănuiască de ceva. Da' crezi că i-a spus-o sau că i-a cerut socoteală? Da' de unde! L-a înecat ca pe-un pisoi, într-un poloboc cu poșircă. Ce crezi că făcea când careva își uita banii lângă el? Îi șterpelea numaidecât. Să zicem că-l plăteai pentru o treabă oarecare și se întâmpla să nu te ții de capul lui: făcea totul pe dos. Când deschidea gura, era jale: dacă n-o închidea repede la loc, minciunile ieșeau buluc, una după alta. Vezi ce fel de păduche era Henric ăla? Să fi fost el în locul ăstor doi, le-ar fi tras târgoveților o păcăleală și mai și. Nu zic c-ai noștri-s niște mielusei, fiindcă, dacă stai să le judeci isprăvile, nu-s deloc niște mielusei, dar pe lângă ăla sunt aur. Ce mai încolo-încoace, regii sunt regi și trebuie să le-nghiți câte unele. Toți sunt niște pramatii. De așa au fost crescuți, ce să le faci!

— Dar bine, Huck, ăsta pute al dracului!

— Toți put la fel, Jim. N-ai ce-i face. Istoria nu ne arată cum poate fi schimbat. Mirosul regilor.

— Ducele mai merge, oarecum...

— Da, un duce e altceva. Da' nu-i cine știe ce deosebire. Asta al nostru nu-i prea de soi. Când se-mbată, nici cu lupa nu l-ai putea deosebi de-un rege.

— Să știi, Huck, că-s sătul de ei, mi s-a urât să-i tot văd.

— Și mie la fel, Jim. Dar cu ăștia n-avem încotro. Trebuie să ne amintim că sunt ce sunt și să-i răbdăm. Câteodată, aș vrea s-aud de-o țară care-a scăpat de regi!

La ce bun să-i spun lui Jim că ăștia nu erau rege și duce sadea? Ar fi fost zadarnic. Și apoi, între noi fie vorba, ăștia nu se deosebeau cu nimic de ăi adevărați.

M-am dus la culcare și Jim nu m-a sculat când mi-a venit rândul să stau de veghe. De la o vreme făcea destul de des treaba asta. Când m-am trezit în zori, ședea acolo cu capul între genunchi și se căina amarnic. M-am făcut că nu bag de seamă. Știam eu ce-l doare: se gândea la nevastă și la copii, care rămăseseră hăt-departe. I se rupea inima de dorul lor. Nu mai fusese

³⁵ E vorba de unul din incidentele care au precipitat războiul de independență dus de cele 13 colonii engleze din America de Nord împotriva Metropolei; pentru a protesta împotriva unei decizii luate de aceasta în 1773 cu scopul de a menține o taxă asupra ceaiului importat, un grup de patrioți americani, deghizați în indieni, a năvălit pe un vas al companiei engleze a Indiilor, ancorat în rada portului Boston, și a aruncat în mare toată încărcătura.

niciodată atât de departe de-ai lui, și sunt sigur că ținea la ei la fel ca oamenii albi. Poate să vi se pară curios, dar eu unul așa socot. I se întâmpla deseori să se văicărească și să ofteze, mai ales noaptea, când credea că dorm. Îl auzeam spunând: „Sărmana mea Lizabeth! Bietu' meu Johnny! Sărăcuții de voi! E tare greu! N-o să vă mai văd poate niciodată, niciodată!”

Jim ăsta era un negru tare de treabă.

Fără să vreau, am adus vorba de nevastă-sa și de copii, iar el mi-a răspuns:

— Mi-e inima așa grea fiindcă mai adineauri am auzit ceva pe malul ălălalt, un zgomot, o izbitură, care mi-a amintit de ziua când m-am purta așa urât cu Lizabeth. Ea avea doar patru anișori, când a căzut bolnavă de scarlatină. A fost greu bolnavă, dar s-a făcut bine; și într-o zi, când se-nvârtea prin odaie, i-am zis: „Închide ușa!” Ea a stat pe loc și s-a uitat la mine, zâmbind. Atunci am strigat la ea, scos din sărite: „Ce, n-auzi? Închide ușa!” Dar ea nu s-a mișcat, si-a urmat să zâmbească, iar eu fierbeam. „Ti-arăt eu ție!” i-am strigat și i-am dat una în cap. Fetița a căzut lată, iar eu m-am dus în odaia de-alături, și-am stat acolo vreo zece minute. Când m-am întors, ușa tot deschisă și fetița-n mijloc, cu ochii în jos și cu fața scăldată-n lacrimi. Plin de ciudă, am pornit spre ea, dar atunci (ușa se deschidea din afară), chiar în clipa aia vântul a trântit ușa în spatele ei – trosc! Și, doamne, fetița nu s-a mișcat din loc. Am simțit că-mi iese sufletul și... și... Nu mai știu ce-am simțit. M-am târât afară, tremurând tot, am ocolit casa și-am deschis ușa încet, apoi am vârât capul în ușă, înapoia fetiței, si-am strigat deodată la ea, tare de tot, dar ea nu s-a clintit din loc! O, Huck, am plâns atunci în hohote și-am luat-o în brațe și am zis: „Sărăcuța de ea, Dumnezeu să-l ierte pe bietul Jim. Căci el nu-și iartă cât o trăi!”

Da, Huck, fetița era surdă și mută ca o stană de piatră, iar eu m-am purtat așa urât cu ea!

CAPITOLUL XXIV

A doua zi, spre seară, ne-am oprit în mijlocul râului, sub un mic ostrov acoperit de sălcii, de unde se vedea câte un târgușor pe fiecare mal. Regele și ducele se apucară să ticluiască un plan pentru cele două târgușoare. Jim îi spuse ducelui că nădăjduiește că treaba asta n-o să le ia decât câteva ore, fiindcă tare se plictisea și se chinuia când era nevoit să zacă în wighwam, legat cu o funie. Într-adevăr, când îl lăsam singur, trebuia să-l legăm, altminteri, dac-ar fi dat cineva peste el, slobod și neînsoțit de nimeni, l-ar fi luat la ochi. Ducele recunoscă și-i făgădui c-o să născocască el ceva ca să-l scutească de chinul ăsta.

Ducele era tare isteț la minte, așa că născoci degrabă ceva. Îl îmbrăcă pe Jim în costumul regelui Lear (un halat lung de stambă, o perucă albă și favorite din păr de cal). P-urmă luă fardul de teatru și-i vopsi lui Jim obrații, mâinile, urechile și gâtul, făcându-i-le albastre-vineții, întocmai ca ale unui om înecat de vreo nouă zile. De când sunt n-am văzut ceva mai îngrozitor. Ducele luă apoi tăblița și scrise pe ea:

„Arap bolnav, dar neprimejdios dacă-i lăsat în pace”.

Bătu în cuie tăblița de o șipcă, pe care o înfipse în fața wighwam-ului. Jim era mulțumit. Zicea că-i mult mai bine iasă, decât să stea legat în fiecare zi și să tremure ca varga de câte ori auzea vreun zgomot: i se părea că trec ani până ne-ntorceam să-l dezlegăm. Ducele-i spuse să stea liniștit și-l sfătui ca la caz de-și bagă cineva nasul pe-acolo, să iasă din wighwam și să se scâlâmbăie puțin, scoțând un urlet-două, ca o sălbăticiune; musafirii nepoftiți au să se cărăbănească mai mult ca sigur, lăsându-l în plata Domnului.:

Socoteala era foarte bună. Eu însă cred că un om cu scaun la cap nici n-ar mai fi așteptat să-l audă urlând: Jim arăta ca un mort, ba chiar mai urât, pe legea mea!

Potlogarii ăia aveau de gând să încerce din nou „Minunea regească” ce le adusese atâtea parale, dar până la urmă se răzgândiră, zicând c-ar fi primejdios deoarece între timp vestea se putea lăți pân-aici. Nu găsiră însă ceva mai bun, iar ducele spuse că se retrage pentru o oră-două, ca să-si frământa creierii, doar-doar o găsi ceva potrivit pentru târgușorul de pe malul dinspre Arkansas. Cât despre rege, spuse că se duce în celălalt,

târgușor, fără niciun plan de bătaie, dar încredințat că pronia – mai bine zis diavolul – o să-i arate calea cea mai nimerită.

În târgul unde ne opriseam ultima oară, ne cumpărasem cu toții haine noi. Regele și le îmbracă pe-ale sale și-mi spuse să mă-nțolesc și eu. Se-nțelege că l-am ascultat. Regele își luase un costum negru și arăta acum fercheș și spălățel. Nu-mi închipuiam că haina poate schimba așa de mult un om. Înainte arăta ca un boșorog răpciugos, dar acum, când își scotea pălăria nouă și albă de pâslă și făcea o plecăciune, zâmbind, părea atât de nobil, bun și cucernic, c-ai fi jurat că scăpase de-a dreptul, din Arca lui Noe, sau că-i moș Leviticus³⁶ în carne și oase. Jim curăță barca, iar eu mă așezai la vâsle. Cu vreo trei mile mai sus de târg se zărea un vapor mare, care trăsesese la mal de vreo două ore, ca să încarce niște marfă.

– Cu țoalele astea pe mine – îmi spuse regele – ar fi mai bine să se creadă că vin de la Saint Louis sau de la Cincinnati, sau dintr-alt oraș mare. Du-mă la vapor, Huckleberry. O să sosim cu el în târg.

Nu trebuia să mă roage de două ori ca să merg cu vaporul. Am adus barca la mal, cu vreo jumătate de milă mai sus de târg, apoi am luat-o în lungul malului râpos, prin apa lină. Curând, am trecut pe lângă un flăcău cu o înfățișare copilăroasă, care ședea pe-un butuc și-și ștergea nădușeala de pe obraji, că era o arșiță de te topeai. Alături de-el se vedeau doi desagi cât toate zilele.

– Oprește-aici! Îmi porunci regele, încotro mergi, băiete? Îl întrebă el pe flăcău.

– La vapor. Mă duc la Orleans.

– Suie-te aici! zise regele. Stai nițel, valetul meu o să te-ajute să-ți cari sacii. Adolf, du-te și ajută-l pe domnul – adăugă el, întorcându-se spre mine.

Și-așa am pornit tustrei. Flăcăul nu mai știa cum să ne mulțumească. Zicea că-i al naibii de greu să umbli cu calabălăcul în spate pe-o vreme ca asta. Îl întrebă pe rege încotro se duce, iar el îi răspunse că venea de la deal și că se oprise de dimineață în celălalt târg, iar acum se ducea la ferma unui vechi prieten, cu câteva mile mai sus.

– Când v-am văzut – îi spuse flăcăul – m-am gândit: „Na, iacătă-l și pe domnul Wilks, era cât pe ce să pice la țanc”. Da’ p-urmă mi-am zis: „Nu cred să fie el, că dac-ar fi, n-ar merge-n susul apei”. Așa-i că nu sunteți dumnealui?

³⁶ Leviticul e una din cărțile Vechiului Testament, dar Huck o confundă cu un personaj biblic

— Numele meu e Blodgett. Alexander Blodgett, mai bine zis, cuvioșia, sa Alexander Blodgett, căci sunt unul din slujitorii prea plecați ai Domnului. Asta nu mă împiedică să-mi pară rău că domnul Wilks n-a sosit la timp, dar nădăjduiesc că nu pierde nimic prin această întârziere.

— De pierdut, nu pierde nicio avere, pentru că oricum tot o să-i pice lui, n-am eu grijă de-asta, dar a pierdut prilejul să-l mai vadă pe frate-său Peter în viață. S-ar putea să nu-i pese, cine știe! Da' frate-său ar fi dat orice ca să-l vadă înainte de a-și da duhul. În ultimele trei săptămâni n-a vorbit decât despre asta, nu-l văzuse din copilărie! Cât despre celălalt frate, William, pe ăla nu l-a văzut niciodată. Ala-i surdo-mut și n-are mai mult de treizeci-treizeci și cinci de ani. Singurii din familiei care-au hălăduit prin locurile astea au fost George și Peter. George era căsătorit, da' și el și nevastă-sa și-au dat sufletul anul trecut. Harvey și William sunt singurii care-au mai rămas. Și cum vă spusei, n-au sosit la vreme.

— Le-a trimis vorbă careva?

— Păi, sigur! Acu' o lună-două, când Peter a căzut întâiași dată la pat. Zicea atunci că n-are să se mai scoale. Știți, era cam bătrâior, iar fetele lui George erau prea tinere ca să-i țină tovărășie, afară de Mary Jane, roșcovana. De-aia, după moartea lui George și-a neveste-si, a rămas cam singur și nu prea mai avea chef de viață. Dar tânjea să-i vadă pe Harvey și pe William, nu de alta, da' era dintre ăi care-nu le vine ușor să-și facă testamentul. A lăsat o scrisoare pentru Harvey, în care-i spune unde-a ascuns banii și cum vrea să-și împartă restul averii, ca să nu ducă lipsă de nimic fetele lui George, nu de alta, da' George nu le-a lăsat nicio lețcaie. Altceva în afară de răvașul ăla n-a vrut să scrie.

— Și ce crezi, de ce n-o fi venit Harvey? Unde stă cu casa?

— Ehei, taman în Anglia, la Sheffield. E pastor acolo. N-a pus niciodată piciorul în țara asta. Înainte, n-a prea avut vreme, și poate că n-o fi primit nici scrisoarea.

— Ce păcat că n-a mai apucat să-și vadă frații, bietul de el! Și zici că mergi la Orleans?

— Ba chiar și mai departe. Miercurea viitoare' plec cu vaporul la Rio de Janeiro. Am un unchi acolo.

— E o călătorie cam lungă, dar o să-ți placă. Și mie mi-ar plăcea. Ia spune, Mary Jane e cea mai mare? Dar alelalte ce vârstă au?

— Mary Jane are nouășpe ani, Suzana, are cînșpe, iar Joanna vreo paispe. Asta împarte pomeni la săraci și are o buză de iepure.

— Sărăcuțele! Singure pe lumea asta haină!

— Putea sa le fie și mai rău. Bătrânul Peter avea mulți prieteni și-au să aibă ei grijă să nu li se-ntâmples nimic rău fetelor. E acolo Hobson, preotu' baptist, diaconul Lot Hovey, p-urmă Ben Rucker și Abner Shackelford, și Levi Bell, avocatul, p-urmă doctorul Robinson, și nevestele lor, văduva Bartley și... da, o mulțime de prieteni. Da' cu ăștia Peter era prieten la toartă și pomenea uneori de ei în scrisorile sale, așa că Harvey o să știe de unde să-și aleagă prietenii, când o să sosească aici.

Bătrânul îl tot descusu pe flăcău, până când acesta își deșertă întreg sacul. Pezevenghiul voia să știe tot ce se întâmplă în târgul ăla afurisit: și ce-i cu familia Wilks, și ce meserie avusese Peter (fusesse tăbăcar), și cu ce se îndeletnicise George (ăla fusesse dulgher), și ce-nvârtește Harvey (ăsta era pastor reformat), și câte și mai câte, de nu mai isprăvea, în cele din urmă-l întrebă:

— Da' de ce voiai să te duci pe jos până la vapor?

— Fiindcă-i un vapor mare, care merge la Orleans, și mi-era teamă că n-o să oprească aici. Vapoarele mari nu opresc când le fluieri. Alea din Cincinnati opresc, dar ăsta-i din Saint Louis.

— Ia spune, Peter Wilks era bogat?

— Da, da, avea ceva avere. Avea case și pământ și umblă vorba c-ar fi ascuns pe undeva vreo trei-patru mii de dolari bani gheață.

— Când zici c-a murit?

— N-am zis, da' a murit aseară.

— Îl îngroapă mâine, de bună seamă.

— Da, pe la amiază.

— Mare nenorocire, da' ce să-i faci? Mai devreme sau mai târziu toți sfârșim așa. Totul e să fii pregătit. Arunci mori cu cugetul împăcat.

— Așa-i, dom'le. E ăl mai bine. Tot așa-mi zicea și maică-mea.

Când am ajuns' la vapor, era aproape gata cu încărcarea, așa că în curând porni, însă fără noi. Plimbarea mea a căzut baltă, fiindcă regele își schimbase gândul. După ce plecă vaporul, regele îmi porunci să vâslesc cale de încă o milă, până la un loc pustiu; când am ajuns acolo, sări pe, mal și-mi zise:

— Dă fuga înapoi și adu-mi-l pe duce! Adu-mi și geamantanele alea noi. Dacă s-a dus cumva pe malul celălalt, du-te acolo și adu-l înapoi. Spune-i să lase totul, fi orice-ar fi. Hai, mișcă-te!

Am priceput eu ce punea la cale, da' n-am scos vorbă, firește. După ce m-am întors cu ducele, am ascuns barca, iar ei s-au așezat pe. Un buștean și regele i-a povestit de-a fir-a-păr tot ce-i spusese flăcăul ăla, fără să uite niciun cuvânt. Se silea tot timpul să vorbească la, fel ca un englez sadea și

zău că pentru un mocofan ca el nu era rău deloc. N-aș fi în stare să-l imit și nici nu-încerc. Da' zău, era destul de bine.

— Ce-ai zice ca tu să fii ăla surdo-mut, Bridgewater? îi întrebă el deodată.

— Las' pe mine! zise ducele și-i mărturisii. — că jucase cândva pe scenă rolul unui surdo-mut.

Așteptară apoi să se ivească un vapor. Pe la vreo cinci după-amiază, trecură prin fața noastră două vapoare, dar nu păreau să vină de departe. În cele din urmă se ivi un vapor mare și-i făcură semn. O barcă veni să ne ia și ne suirăm pe bord. Vaporul venea tocmai de la Cincinnati și când căpitanul află că mergeam doar vreo patru-cinci mile, începu să facă spume la gură și să ne înjure, amenințându-ne că n-o să ne debarce. Dar regele nu-și pierdu cumpătul:

— Dacă unor gentlemeni le dă mâna să plătească câte un dolar de fiecare milă, ca să fie primiți pe vapor, și duși cu barca la mal, socot că și vaporul își poate îngădui să-i ducă...

Ai de pe vapor se muiară auzind cuvintele astea. Când am ajuns în dreptul târgului, ne-au trimis cu barca la mal. Vreo douăzeci de oameni se adunaseră acolo văzând că se apropie barca.

— Domnilor - îi întrebă regele - poate cineva dintre domniile voastre să-mi spună unde locuiește Peter Wilks?

Oamenii se uitară unul la altul și dădură din cap, părând să spună: „Ce ți-am zis eu?” Apoi unul din ei rosti cu blândețe și măhnire în glas:

— Îmi pare rău, domnule, dar nu vă putem spune decât unde a locuit până aseară.

Într-o clipită, pezevenghiul se prăbuși peste omul ăla, proptindu-si bărbia de umărul lui, și bolborosi printre lacrimi:

— Vai! Bietul nostru frate! S-a dus și n-am mai apucat să-l vedem! O, ce soartă vitregă!

Apoi se întoarse sclifosindu-se și făcându-i tot felul de semne protestești ducelui, care vă jur c-a scăpat un geamantan din mână și-a izbucnit și el în plâns.

N-am mai văzut în viața mea asemenea pramatii.

Oamenii se strânseseră în jurul lor și încercară să-i ogoiască, spunându-le o mulțime de drăgălășenii. Apoi le cărară în spinare geamantanele, la deal. Cei doi hoțomani se sprijineau de ei și plângeau de mama focului, iar oamenii îi povesteau regelui despre ultimele clipe ale lui frate-său. Regele maimuțări în fața ducelui această poveste, dând din mâini ca un bezmetic, iar după

aceea amândoi se jeliră și-l plânseră pe răposatul tăbăcar de parcă i-ar fi pierdut pe cei doișpe apostoli.

Negru să mă fac dac-am mai pomenit așa ceva! Îți venea să roșești pentru tot neamul omenesc.

CAPITOLUL XXV

În două minute vestea dădu ocol târgului. Din toate părțile vedeai alergând oameni, unii trăgându-si din mers cămașa pe ei. În curând, ne-am pomenit în mijlocul unei mulțimi care tropăia ca un regiment în marș.

Vedeai la ferestre și în pragul caselor puzderie de oameni și nu trecea un minut far' să auzi pe câte unul spunând peste gard:

— Ei să fie?

— Sigur că-s ei – răspundea cineva din mulțime.

Când am ajuns în fața casei, ulița gema de lume. Cele trei fete stăteau în prag. Mary Jane era într-adevăr roșcovană, dar cu toate astea era frumoasă foc. De bucurie că-i sosiseră unchii, ochii și obrajii îi străluceau ca soarele. Regele își desfăcu larg brațele, iar Mary Jane i se agăță de gât, în vreme ce fata cu buza de iepure sărea în brațele ducelui.

A fost ceva ca-n basme! Mai toți cei de față – în orice caz toate muierile – plângeau de bucurie văzându-i în sfârșit laolaltă și cuprinși de-o asemenea fericire.

Deodată, am băgat de seamă că regele-l împunge cu cotul pe duce și-si rotește privirile prin încăpere. Zărind coșciugul așezat într-un colț, pe două scaune, porniră amândoi într-acolo, ținându-se pe după umeri cu-o mână și ducându-și-o pe cealaltă streășină la ochi. Mergeau încet, cu pași apăsați, iar oamenii se dădeau înapoi, ca să le facă loc, și încremeneau fără să scoată o vorbă. Ici-colo se auzea câte un „sst!”. Bărbații își scoaseră pălăriile și rămaseră cu capetele plecate, într-o tăcere deplină. Când ajunseră lângă sicriu, cei doi se aplecară și priviră puțin, apoi izbucniră într-un hohot de plâns pe care puteai să-l auzi tocmai de la Orleans. Dup-aceea, se luară de gât și, proptindu-și fiecare bărbia în umărul celuilalt, bociră așa vreo trei-patru minute, în viața mea n-am văzut oameni să verse atâta apă pe ochi. Plângeau și ceilalți, făcând în odaie o igrasie nemaipomenită. Iar când cei doi trecură de o parte și de cealaltă a cosciugului și îngenuncheară acolo, rezemându-si frunțile de capacul lui și bolborosind fiecare câte o rugăciune, toată lumea începu să plângă cu sughițuri, topindu-se de atâta jale.

Plângeau și bieteles fete, iar mai toate muierile veneau la ele și, fără să scoată o vorbă, le sărutau solemn pe frunte. Apoi, punându-le mâna pe creștet, își înălțau spre cer ochii și roind de lacrimi și se depărtau suspinând

și smiorcăind, ca să le facă praf pe celelalte. Ți se-ntorceau mațele pe dos când le vedeai.

În cele din urmă, regele se ridică, înainta câțiva pași și, scremându-se nițel, îi trase vin discurs, plin de lacrimi și aiureli, zicând că ce încercare grea e pentru el și pentru sărmanul lui frate pierderea răposatului, pe care n-au mai apucat să-l vadă în viață, după o călătorie așa de lungă, de patru mii de mile.

— Dar binecuvântatele voastre lacrimi de compătimire – urmă el – ne alină și ne sfințesc durerea.

Le mai spuse că el și frate-său le mulțumesc din inimă, fiindcă din gură n-ar fi în stare, vorbele fiind prea palide și prea reci ca să dea glas acestei recunoștințe, și tot felul de nerozii de-astea, de ți se făcea și silă să le-ascuți. La urmă bolborosi un prea cucernic: Amin! Și iar se porni pe plâns, de-ți venea să crezi c-o să se prăpădească de-atâta durere.

Abia apucase să-și închidă pliscul, că unul din mulțime trase o cântare, pe care-o îngânără cu toții în cor. Te-ncălzea să-i auzi și te simțeai ca la biserică, în toiul slujbei. Mare lucru-i și muzica asta! După toate dulcegăriile și lăturile alea grețose, zău că înprospăta aerul și suna frumos și cinstit.

Dar regele începu din nou să dea din fălci, zicând că el și nepoatele sale s-ar bucura nespun dacă cei mai apropiați prieteni ai familiei ar binevoi să rămână la cină cu ei, ca să privegheze împreună rămășițele pământești ale răposatului.

— Ah, dacă bietul meu frate din cosciug ar putea vorbi, ar ști pe cine să numească, fiindcă numele astea îi erau dragi și le pomenea ades în scrisorile sale!

Și zicând acestea, pomeni pe pastorul Hobson, pe diaconul Lot Hovey, pe Ben Bucker, pe Abner Shackelford, pe Levi Bell, pe doctoral Riobinson și pe nevestele lor, precum și pe văduva Bartley. Sfinția sa pastorul Hobson și doctorul Robinson se aflau împreună tocmai în celălalt capăt al târgușorului, „la vânătoare”, adicătelea doctorul trimitea un bolnav pe lumea ailaltă, iar popa îi dădea o mână de ajutor. Avocatul Bell era plecat la Louisville, după nu știu ce daraveri. Dar toți ceilalți erau de față, așa că veniră si-i strânseră regelui mâna, mulțumindu-i și stând oleacă de vorbă cu el. Apoi îi strânseră și ducelui mâna, însă în tăcere, zâmbindu-i și dând din cap ca niște smintiți, în vreme ce el le făcea tot felul de semne cu mâinile, gângurind întruna ca un prunc care încă nu poate vorbi.

Cât despre rege, îi dădea înainte cu gura; întreba de fiecare om și de fiecare câine din târg, spunându-le pe nume și amintind de tot felul de istorii

petrecute cândva în localitate, în familia lui George sau în cea a lui Peter, fără să uite, bineînțeles, să spună că toate astea i le scrisese chiar răposatul. Mințea cu nerușinare, fiindcă aflase toate istoriile astea de la zezzecul ăla pe care-l dusesem cu barca până la vapor.

Apoi Mary Jane aduse testamentul lăsat de unchiu-său, iar regele îl citi cu glas tare, aghesmuindu-l cu lacrimi.

Răposatul lăsa fetelor casa și trei mii de dolari aur; tăbăcăria (care aducea un venit bunice) o dădea lui Harvey și William, împreună cu alte case și pământuri (în valoare de aproape șapte mii de dolari), bașca trei mii de dolari aur. Scrisoarea mai arăta că cei șase mii de dolari erau ascunși în pivniță. Cei doi potlogari spuseră că se duc să aducă banii ca să facă împărțeala în văzul tuturor, iar mie îmi porunciră să vin după ei c-o lumânare. Când am ajuns în pivniță, am închis bine ușa după noi. Dibuind sacul, ai doi îl deșertară pe podea. Ți-era mai mare dragul să vezi atâția galbeni. Tii, ce-i mai străluceau ochii regelui! Bătându-l pe umăr pe duce, îi spuse:

– Zi că nu-i grozav! Pe legea mea, Bilge, e mai abitir ca „Minunea regească”!

Ducele încuviință, își vârâră amândoi mâinile în grămada de galbeni, care-ncepură să le curgă printre degete și să cadă zornăind pe podea.

– Ce să mai vorbim – zise regele – e taman ce ne trebuia, mie și ție, Bilge, să fim frații unui mare bogătaș mort și moștenitorii lui din străinătățuri. Vezi ce-nseamnă să te-ncrezi în pronie? E ăl mai bun mijloc, zău. Le-am încercat pe toate, așa că știu.

Alții s-ar fi mulțumit să pună mâna pe-o comoară ca asta și s-o ia pe încredere. Da ei nu, zor nevoie să numere banii! Se apucară așadar să-i numere, dar ce să vezi, lipseau patru sute cincisprezece dolari.

– Să-l ia dracu’! zise regele. Mă-ntreb ce-o fi făcut cu ai patru sute cinșpe dolari?

Se zbuciumară nițel din pricina asta și scotociră peste tot, dar degeaba. Până la urmă ducele spuse:

– Ei, săracu’, era cam bolnav, se vede c-o fi greșit socoteala. Asta trebuie să fie. Mai bine să lăsăm lucrurile așa cum sunt și să nu suflăm o vorbă despre asta. Avem destul, ne dă mâna să ne lipsim de câteva sutare.

– Sigur că ne dă mâna. Nu la bani mă gândesc, e vorba de socoteală. Aici trebuie să lucrăm pe față, cinstit, pricepi? O să cărăm bănetul sus si-o să numărăm în fața’ tuturor, ca să nu bată la ochi. Da’ dacă mortul zice că-s șase mii de dolari, n-ar trebui să...

– Ascultă! Îi tăie vorba ducele. Ce-ar fi să acoperim deficitul?

Și încep să scoată galbeni din buzunar.

– Ai avut o idee grozavă, duce! Halal de tine, ce deștept ești! Al dracului să fiu dacă nu ne scapă tot „Minunea”! zise regele și încep să scoată și el bani și să-i strângă în fișicuri.

Își cam goliră buzunarele, dar împliniră suma de șase mii de dolari.

– Ascultă – zise ducele – mai am o idee. Mergem sus și numărăm banii, pe urmă-i luăm și-i dăm pe toți fetelor..

– Bravos! Vin' să te pup, duce! E ceva colosal! Ai o devlă deșteaptă cum nu se mai află. E-o lovitură de maestru, pe onoarea mea, n-are niciun cusur. Dacă cumva mai au vreo bănuială în privința noastră, chestia asta o să-i cucerească.

Când ne-am întors, sus, toată lumea se strânse în jurul mesei, iar regele numără banii și-i așeză pe masă în fișicuri de câte trei sute de dolari – la un loc douăzeci de fișicuri de toată frumusețea. Oamenii se uitau cu jind la ele, lingându-și buzele. Pe urmă regele puse banii la loc în sac și încep să se umfle-n pene – pasămite ca să mai țină o cuvântare.

– . Dragii mei prieteni – încep el – bietul meu frate, care zace acolo, s-a gândit cu filotimie la cei pe care-i lasă după sine în această vale a plângerii; El nu le-a uitat pe aceste sărmăne mioare pe care le-a iubit și le-a crescut sub acoperământul lui și care acum au rămas orfane de tată și de mamă. Da, da. Iar noi, care l-am cunoscut, știm că ar fi fost și mai mărinimos cu ele, dacă nu iar fi fost teamă să nu-ne jignească pe mine și pe scumpul său William. Oare nu-i așa? Eu unul nu mă îndoiesc deloc c-așa a gândit el. Dar ce fel de frați ar fi cei care s-ar pune împotriva gândurilor sale, în asemenea clipe? Și ce fel de unchi ar fi ai care într-o astfel de împrejurare ar jefui, da, asta-i cuvântul, aceste mioare la care el ținea așa de mult? Pe cât îl cunosc pe William, și cred că-l cunosc foarte bine, el... El... Stați nițel să-l întreb...

Și zicând acestea, se-ntoarse spre duce și-ncepu să-i facă tot felul de semne cu mâna; ducele se uită o clipă la el, c-o mutră neghioabă și năucă, apoi, deodată, păru că înțelege despre ce era vorba și-l strânse la piept de vreo cincisprezece ori, gângurind de bucurie.

– Eram sigur! zise regele, smulgându-se din îmbrățișarea lui. Cred că ați înțeles cu toții ce-i în sufletul lui. Hai, Mary Jane, Suzana și Joana, luați-vă banii, luați-i pe toți! Vi-i dăruiește cel care zace acolo, rece dar fericit.

Mary Jane îi sări de gât, iar Suzana și fata cu buza de iepure îl îmbrățișară pe duce. De când sunt n-am văzut asemenea pupături și îmbrățișări.

Toți cei de față se înghesuiră, cu lacrimi în ochi, în jurul pungașilor și începură să le strângă mâinile, mai-mai să le smulgă din umeri.

— Ah! Ce suflete nobile! ziceau toți. Ce frumos! Ce minunat!

În curând se apucară iar să vorbească despre răposatul, că ce bun era, că ce pierdere grea e pentru ei, și-așa mai departe. Nu trecu mult și un vlăjgan cu niște fălci de fier își croi drum în încăpere și rămase locului, ascultându-i și privindu-i fără să scoată o vorbă. Nimeni nu-i dădu nicio atenție, pentru că toată lumea îl asculta pe rege, care se afla tocmai în mijlocul unei tirade:

— . . . Erau prietenii ai mai buni ai răposatului. De-aia sunt poftiți aici astă-seară. Da' mâine vrem să vină toată lumea, că el ținea la toți și avea respect pentru fiecare și de-aia se cuvine ca orgia funebră să fie obștească.

Și dă-i, și dă-i pe chestia asta, că tare-i mai plăcea să se-audă vorbind. Din când în când pomenea de „orgia funebră”, până ce ducele își pierdu răbdarea și-i scrise pe o bucățică de hârtie: „ceremonia, dobitocule!” împături hârtiuța și i-o întinse peste capetele oamenilor, fără să se oprească din gângurit.

Regele citi bilețelul, îl vârî în buzunar și spuse:

— Bietul Wiliam! Chiar zdrobit de durere, inima lui tot bună rămâne! Mă roagă să invit toată lumea la ceremonia funebră, vrea ca nimeni să nu lipsească. Dar n-avea de ce să se teamă, tocmai asta voiam și eu să spun.

Și-i dădu înainte cu gura, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic, strecurând pe ici, pe colo câte o „orgie funebră”, la fel ca până atunci. Și după ce'o pomeni de vreo trei ori, spuse:

— Zic „orgie”, nu fiindcă e cuvântul obișnuit, tocmai că nu e (ceremonie e cuvântul obișnuit), ci pentru că orgie e cuvântul cel mai potrivit, în Anglia nu se mai spune ceremonie funebră, cuvântul s-a demodat. Noi, englezii, zicem acum orgie. E un cuvânt mai bun, fiindcă arată mai limpede despre ce e vorba. Cuvântul ăsta vine de la grecescul *orgo*, care-nseamnă: afară, deschis, peste hotare, și din ebraicul *gis*, a ascunde, a acoperi, va să zică a înmormânta. Așa că, vedeți, orgie funebră înseamnă o înmormântare deschisă tuturor, sau obștească.

N-avea pereche potlogarul ăsta. Dar deodată vlăjganul cu fălci de fier îi râse în nas, spre uimirea întregii adunări.

— Ce-i asta, doctore? strigară câțiva, iar Abner Shackelford spuse:

— Ce-i cu tine, Robinson, n-ai auzit vestea? Dumnealui e Harvey Wilks.

Regele rânji și-i întinse laba:

— Dumneata ești doctorul și prietenul drag al bietului meu frate? Eu...

– Nu pune mâna pe mine! Se burzului doctorul. Și zi, vorbești ca un englez, ai? În viața mea n-am pomenit maimuțăreală mai grosolană. Dumneata, fratele lui Peter Wilks? Ești un potlogar, asta ești!

Să fi văzut ce mutre au făcut tot; Se strânseseră buluc în jurul doctorului si-ncercară să-l potolească, zicându-i că Harvey le dovedise în fel și chip că era Harvey, că știa numele fiecăruia dintre ei, ba chiar și pe-al câinilor, și-l rugară din tot sufletul să nu jignească simțămintele lui Harvey și ale bietelor fete.

Dar degeaba. Doctorul îi dădea înainte cu ale lui, zicând că cineva care se dă drept englez și nu-i în stare să vorbească englezește ca lumea e un șarlatan și un mincinos. Sărmanele fete plâneau, agățate de gâtul regelui.

Deodată, doctorul se întoarse spre ele:

– Am fost prietenul tatălui vostru și sunt prietenul vostru. Ca prieten sincer, care vrea să vă ocrotească și să vă ferească de rele și nenorociri, vă sfătuiesc să-i întoarceți spatele ticălosului ăstuia și să nu mai aveți nimic de-a face cu el, cu haimanaua asta analfabetă, cu nătărăul ăsta care cică știe greaca și ebraica! E limpede ca lumina zilei că nu-i decât un șarlatan, care ne-a venit aici cu o grămadă de nume și povesti adunate de nu știu unde și pe care voi le luați drept dovezi, lăsându-vă amăgite „cu ajutorul acestor prieteni neghiobi, oare s-ar cuveni să aibă mai multă minte. Mary Jane Wilks, mă știi că-ți sunt prieten și că n-am niciun interes să te mint. Ascultă-mă! Dă-l afară pe ticălosul ăsta, te rog din suflet!

Mary Jane își îndreptă trupul (frumoasă mai era!).

– Iată răspunsul meu! zise ea ridicând sacul cu bani și punându-l în mâinile regelui: Ia, te rog, acești șase mii de dolari și fă cu ei ce vei crede de cuviință pentru mine și surorile mele. Și nu ne da nicio adevăriniță!

Apoi își petrecu brațul pe după mijlocul regelui, iar Suzana și fata cu buza de iepure îl apucară de mijloc de partea ailaltă.

Toată lumea aplaudă și bătu din picioare, de-ai fi zis că-i furtună, iar regele își înalță capul, cu un zâmbet plin de trufie.

– Treaba voastră! spuse doctorul. Nu-mi pasă! Dar vă atrag atenția că o să vină o vreme când până și amintirea acestei zile o să vă întoarcă pe dos!

Și plecă.

– Prea bine, doctore – spuse regele, batjocoritor, în ziua aceea o să trimitem după dumneata!

Râseră cu toții, spunându-i că „i-a zis-o bine”.

CAPITOLUL XXVI

După ce plecă toată lumea, regele o întrebă pe Mary Jane cum stă cu odăile de dormit. Ea îi răspunse că în camera de oaspeți o să-l culce pe nenea William, iar în camera ei, care era cea mai încăpătoare, o să doarmă nenea Harvey. Cât despre ea, o să se ducă în odaia surorilor ei și-o să doarmă pe-o canapeluță.

Aflând de la ea că sus în pod mai era o chichineață, cu o saltea înăuntru, regele îi spuse că chichineață aia e tocmai bună pentru valetul lui, adică pentru mine.

Mary Jane ne însoți până sus și ne arătă odăile, care erau mobilate simplu, dar plăcut.

Dădu să-si ia rochiile și celelalte bulendre din odaie, dar nenea Harvey o opri, spunându-i că nu-l stânjenesc defel. Rochiile erau atârinate pe pereți, după o perdea lungă de pânză. Într-un ungher era un cufăr vechi de piele, iar în alt ungher se zărea o cutie de chitară. Jur-împrejur erau împrăștiate tot felul de bagateli și nimicuri din alea cu care-și împodobesc fetele odăile. Regele își dădu cu părerea că toate marafeturile astea fac mai plăcută și mai prietenoasă odaia, așa că mai bine să le lase acolo.

Odaia ducelui era foarte mică, dar tocmai bună pentru el. La fel și chichineață mea.

În seara aceea dădură o masă pe cinste, la care fură poftiți o sumedenie de bărbați și femei; eu stăteam în spatele regelui și ducelui și-i serveam, iar ceilalți oaspeți erau serviți de negri.

Mary Jane ședea în capul mesei, alături de Suzana. Se văita mereu că pâinișoarele nu-s bune, că nu-s cine știe ce nici murăturile, că puii fripți nu-s destul de fragezi – și alte bazaconii d-astea, pe care muierile au obiceiul să le spună ca să te silească să le lauzi bucatele.

Oaspeții îi răspundeau că totul e fain: „Cum de vă ies așa de bine rumenite pâinișoarele?”, „De unde-ați făcut rost de castraveciorii ăștia minunați?” și fel de fel de mofturi d-astea, care se aud de obicei pe la mese.

Când isprăviră de înfulecat, eu și cu fata cu buza de iepure ne-am hrănit în bucătărie cu rămășițele ospățului, în vreme ce celelalte fete dădeau o mână de-ajutor negrilor să strângă masa.

Fata cu buza de iepure începu să-mi pună o mulțime de întrebări despre Anglia. O cam băgasem pe mâneacă și simțeam că-mi fuge pământul de sub picioare.

— L-ai văzut vreodată pe rege? mă întrebă ea.

— Pe care? Pe William al patrulea? Sigur că vine mereu la biserica noastră.

Știam că murise cu ani în urmă, da' nu i-am spus-o.

— Cum așa? Merge mereu la biserica voastră? Mă-ntrebă fata.

— Da, în fiecare duminică. Stă în strana din fața noastră, de cealaltă parte a amvonului.

— Credeam că trăiește la Londra...

— Firește. Da' unde vrei să trăiască?

— Bine, dar tu locuiai parcă la Sheffield?

Văzând că o scrântisem, m-am prefăcut că mă-nec cu un oscior de pui, ca să câștig timp și să mă gândesc cum să ies din încurcătură.

— Voiam să spun că vine mereu la biserica noastră ori de câte ori e în Sheffield. Asta se-ntâmplă numai vara, când vine acolo pentru băile de mare.

— Ce tot vorbești? Păi Sheffield nu e pe țărmul mării...

— Da' cine-a spus că e?

— Chiar tu.

— Eu?! Da' de unde!

— Ba da!

— Ba nu!

— Ba da!

— N-am zis așa ceva.

— Atunci ce-ai zis?

— Am zis că venea să facă băi de mare, atâta tot.

— Păi bine, unde să facă băi de mare, dacă nu la mare?

— Ascultă, ai văzut vreodată apă de Colonia?

— Da.

— Ei, și te-ai dus la Colonia ca s-o iei?

— Firește că nu.

— Păi, nici William al patrulea n-are nevoie să se ducă la mare ca să facă băi de mare.

— Și-atunci ce face?

— I se aduce apa în butoaie, întocmai ca apa de Colonia, în palatul din Sheffield sunt multe cazane, fiindcă regele ține morțiș ca apa să fie fierbinte.

Pe malul mării n-ar putea fierbe toată apăraia care-i trebuie lui. N-au cazane acolo, pricepi?

— Aha, acum pricep. Da' de ce n-ai spus de la început? N-ai fi pierdut atâta vreme.

Când am auzit-o vorbind așa, m-am simțit iar la largul meu. Am răsuflat ușurat.

— Ascultă – spuse ea – și tu te duci la biserică?

— Da, regulat.

— Și unde stai când te duci?

— Păi, în strana noastră.

— A cui strană?

— A noastră, hm! A lui nen-tu Harvey.

— A lui? Da' ce-are el nevoie de strană?

— Păi, ca să șadă, ca tot omul. Da' ce credeai?

— Eu credeam că, stă în amvon.

Să-l ia dracu', uitasem că-i popă! Văzând că iar o făcusem fiartă, m-am mai înecat cu un oscior și după ce-am chibzuit temeinic, i-am spus:

— Știi că ești bine? Ce, crezi că într-o biserică nu-i decât un popă?

— Da' de ce-ar fi nevoie de mai mulți?

— Auzi! Când e vorba să predici în fața unui rege?! Zău, n-am mai pomenit o fată ca tine! Află că-s pe puțin șaptesprezece popi.

— Șaptesprezece?! Dumnezeule! N-aș îndura una ca asta, să știi de bine că nu mai ajung în rai. Pesemne că predica ține o săptămână întreagă!

— Aș, de unde! Nu predică toți deodată. Câte unul pe zi.

— Și ceilalți ce fac?

— Hm! Nu prea fac mare lucru. Se foiesc prin biserică, umblă cu talgerul, lucruri d-astea. Da' mai tot timpul nu fac nimic.

— Și-atunci, de ce stau acolo?

— Păi, de podoabă. Văd că nu știi nimic.

— Nici nu vreau să știi asemenea prostii. Ia spune, cum se poartă englezii cu slugile? Mai bine decât ne purtăm noi cu negrii?

— Nu! Acolo o slugă nu-i deloc luată-n seamă. Se poartă cu ei mai rău decât cu câinii.

— Și nu li se dă liber de Crăciun, de Anul Nou și de 4 iulie³⁷, ca la noi?.

³⁷ Sărbătoarea națională a Statelor Unite, în care se aniversează proclamarea, în 1776, a Declarației de independență.

— Fii serioasă! Se vede că n-ai fost în Anglia niciodată. Ascultă, Buză de... adică Joanna, află că n-au, nici măcar o zi de odihnă pe an. Nu se duc niciodată la circ, nici la teatru, nici la spectacole cu negri, ce mai, nicăieri.

— Nici la biserică?

— Nici.

— Păi, ziceai că te duci regulat la biserică... Hait! Iar o făcusem de oaie! Uitasem că-s valetul bătrânului. Dar într-o clipă am găsit o explicație: i-am spus că un valet nu-i totuna cu o slugă și că, vrând-nevrând, trebuia să mă duc la biserică și să stau cu familia, potrivit obiceiului. Dar se vede treaba că n-am lămurit-o prea bine, fiindcă nu păru mulțumită de ce-i spuseseam.

— Pe cuvânt de onoare că nu mi-ai turnat la minciuni?

— Pe cuvânt de onoare.

— Nicio minciună?

— Niciuna, zău!

— Pune mâna pe cartea asta și jură. Văzând că nu-i decât un slovar, am jurat cu mâna pe el. Fata păru ceva mai mulțumită și-mi zise:

— Așa, încep să mai cred câte ceva din ce mi-ai spus, dar unele n-am să le cred nici în ruptul capului.

— Ce n-ai să crezi, Jo? o întrebă Mary Jane, care tocmai intrase pe ușă, urmată de Suzana. Nu se cade și nu-i frumos din partea ta să vorbești așa unui străin, care-i atât de departe de ai săi. Ție ți-ar plăcea ca cineva să se poarte așa cu tine?

— Uf, Mary! Totdeauna sări în apărarea cuiva, fără să fie nevoie! Nu i-am făcut nimic. Mi-a turnat niște gogoși și i-am zis că n-am să le-nghit pe toate. Altceva nu i-am spus și cred că din atâta lucru n-o să i se facă rău.

— Nu-mi pasă ce și cât i-ai spus. E un străin în casa noastră și nu se cuvenea să-i spui nimic. Să fi fost tu în locul lui, ai fi murit de rușine. Unui străin nu se cade să-i spui nimic jignitor.

— Dar bine, Mary, spune că.

— N-are a face ce spunea, nu despre asta-i vorba. E vorba că trebuie să te porți bine cu el și să nu-i spui lucruri care să-i aducă aminte că nu se află în țara lui și printre ai săi.

În gândul meu îmi ziceam: „Și pe-o fată ca asta o las eu să fie jefuită de scorpia aia bătrână?!”

Suzana se amestecă și ea în vorbă, ținându-i isonul; Tii, ce perdaf i-a tras Buzei de iepure! Mi-am zis atunci: „Încă una pe care-o las jefuită de tâlharul ăla!”

Mary Jane îi mai trase și ea o prafură, în felul ei drăgălaș și blajin, de-o făcu praf pe sărmana Buză de iepure, care izbucni în plâns.

— Hai, liniștește-te! îi spuseră celelalte două. Cere-i iertare!

Ea se supuse și-mi ceru iertare, spunându-mi vorbe așa de frumoase. Că-mi venea să-i torn un car cu minciuni, numai s-o aud înc-odată. Și-mi ziceam în gând: „Și pe-asta o las eu s-o jefuiască de bani hoțomanul ăla!”

După ce isprăvi, se străduiră tustrele să mă îmbuneze, ca să mă simt ca la mine-acasă și între prieteni, îmi venea să intru în pământ de rușine și mă simțeam așa de prost, încât m-am hotărât să le-aduc banii îndărăt, fie ce-o fi.

Le-am spus că mă duc la culcare. Nu era o minciună, fiindcă tot aveam de gând să mă culc odată și-odată. Rămas singur, am căzut pe gânduri.

„Ce să fac? Îmi spuneam. Să mă duc în taină la doctorul ăla și să-i dau în vileag pe tâlhari? Nu, nu e bine. S-ar putea să spuie de unde-a aflat si-atunci regele și ducele au să mă scarmene zdravăn. Să mă duc să-i spun lui Mary Jane, între patru ochi? Nu, nici așa nu-i bine. Au să ghicească după fața ei și au să-si ia tălpășița, cu bani cu tot. Și, dacă fata o să ceară ajutor, până să se termine povestea o să fie vai de pielea mea. Nu, nu-i decât o cale: să fur banii fără ca ei să mă bănuiască. Au găsit aici o comoară și n-au să se care până n-au să stoarcă tot ce-or putea din familia și din târgul ăsta, așa că timp am berechet. O să fur banii si-o să-i ascund. Și când o să fiu departe, o să-i scriu lui Mary Jane un răvaș, în care o să-l arăt unde i-am ascuns. Cel mai bine-ar fi să-i iau la noapte. Nu de alta, dar s-ar putea ca doctorul să nu fie așa de nepăsător cum se lăuda că e, și te pomenești că-i bagă-n sperieți, silindu-i s-o șteargă la iuțea de-aici.

„Vasăzică, mă duc să cotrobăiesc prin odăile lor”, mi-am spus. Coridorul de sus era cufundat în întuneric, dar am dibuit odaia ducelui si-am început să-mi caut drumul cu mâinile. M-am răzgândit însă și am intrat în odaia regelui, socotind că pe ăsta nu l-ar răbda inima să lase banii pe mâna altuia. Am început să cotrobăi pe-acolo, dar mi-am dat seama că n-am să fac nicio brânză pe întuneric. Se-nțelegea însă că n-avea rost să aprind o luminare, așa că m-am hotărât să fac altceva: să-i pândesc și să trag cu urechea. Peste câteva clipe, le-am auzit pașii și m-am repezit să m-ascund sub pat. Dar patul nu se afla unde credeam eu, așa că, dând de perdeaua care acoperea rochiile lui Mary Jane, m-am furișat îndărătul ei; ghemuindu-mă printre rochii, am stat smirnă acolo.

Ăia intrară în odaie și închiseră ușa. Prima grijă a ducelui a fost să se uite sub pat, așa că mi-a părut tare bine că nu-l găsisem când îl căutasem. (Și

cu toate astea, când nu ții să fii văzut, nimic nu-i mai firesc decât să te vâri sub pat.)

Apoi se-așezară amândoi, iar regele spuse:

— Ei, ce e? Zi, da' pe scurt, fiindcă-i mai bine să ne ducem jos ca să ne vedem de boceală, decât să stăm aici, la cucurigu. Cine știe ce-or fi zicând ăia despre noi.

— Uite despre ce-i vorba, Capuținule. Nu-i plăcut și nici ușor de spus: doctorul ăla nu-mi iese din minte. Vrea să știu ce-ai de gând. Eu am o idee și socot că-i bună.

— Zi-o, duce!

— Cred c-ar fi mai sănătos să ne luăm tălpășița până la trei dimineată și s-o pornim pe râu cu ce-avem. Nu uita ce ușor am pus mâna pe banii ăștia, ni i-au dat înapoi, sau mai bine zis ni i-au aruncat în brațe, când noi socoteam c-o să trebuiască să-i furăm. Sunt de părere să lichidăm și s-o tulim.

Chestia asta nu mi-a plăcut deloc. Cu o oră-două înainte, ar fi fost cu totul altceva, dar acum eram tulburat și dezamăgit.

— Ce faaace? izbucni regele. Fără să punem mâna pe restul moștenirii? Să ne cărăbănim ca niște fraieri, lăsând în urma noastră marfă de opt-nouă mii de dolari pentru cin' s-o nimeri să o strângă? Și-ncă marfă ca asta, așa de faină și ușor de vândut!

Ducele îi răspunse, bodogănind, că se mulțumește cu sacul cu galbeni și că nu-i trebuie mai mult, nu vrea să fure toată averea unor orfeline.

— Ce tot vorbești? Se burzului regele. N-o să le furăm decât banii ăștia. Au să sufere doar ăi care-au să cumpere casele și pământurile, fiindcă de îndată ce-au să afle că nu noi suntem apropriații, si-au să afle asta foarte curând după plecarea noastră, vânzarea n-o să mai stea-n picioare și totul o să revină moștenitorilor. Orfelinele tale au să-și recapete casa și asta le-ajunge. Sunt tinere și viaie și pot să-și câștige ușor existența. N-au să sufere. Păi, gândește-te, pe lumea asta sunt mii și mii de oameni care n-o duc așa de bine ca ele. Fii pe pace, n-au să aibă de ce să se plângă.

Regele îl duse astfel cu vorba, până ce ducele încuviință, dar adăugă că, după părerea lui, ar fi o prostie să mai rămână cu doctorul ăla pe urmele lor.

— Dă-l dracului de doctor! se rățoi regele. Ce ne pasă nouă de el? N-avem oare de partea noastră pe toți neghiobii din târg?! Și nu-s ăștia grosul în orice oraș din Lume?

Dădură să coboare, dar ducele mai avea ceva pe limbă.

— Cred că n-am ascuns banii unde trebuie. Asta mă mai înveseli, începusem să cred că n-am să aflu nimic de la ei.

— De ce? întrebă regele.

— Fiindcă Mary Jane o să poarte doliu începând de mâine și, până să ne trezim, negrul care deretică prin odăi o să primească poruncă să împacheteze toate țealele astea. Ai mai văzut negru care să găsească bani și să nu ia și el niscaiva cu împrumut?

— Bravo, duce, văd că ți-a venit mintea la cap – spuse regele și începu să scotocească pe sub perdea, la câțiva pași de locul unde mă ascusesem. M-am lipit de perete și mi-am ținut răsuflarea; ce-i drept, tremuram ca varga. Mă-ntrebam ce mi-ar spune dacă m-ar prinde și mă gândeam pe unde să scot cămașa, la o adică. Dar în doi timp și trei mișcări regele trase sacul, fără să simtă că eram pe-aproape. Apucară sacul, îl vârhâră într-o gaură a mindirului de paie de sub salteaua de fulgi și, îndesându-l bine, spuseră că totul e în regulă, fiindcă un negru nu se-atinge decât de salteaua de fulgi, iar pe aia de paie n-o întoarce decât de vreo două ori pe an, așa încât nu mai era nicio primejdie ca sacul să facă picioare.

Eu însă știam mai bine ca ei. L-am scos de-acolo înainte să fi ajuns ei jos. M-am urcat pe băjbâite în chichineața mea și l-am ascuns acolo, pân-oi putea să-i găsesc un loc mai bun... Îmi ziceam c-ar fi mai bine să-l pitesc undeva pe-afară, fiindcă ăia-aveau să scotocească toată casa, văzând că le lipsește sacul. Puteam să jur că așa o să se-ntâmples. M-am culcat cu țealele pe mine, dar să fi vrut și tot n-as fi putut adormi, atât de nerăbdător eram să isprăvesc treaba.

Nu trecu mult și cei doi se întoarseră. M-am dat jos din culcuș și m-am lungit pe scăriță, cu bărbia proptită de marginea ei, așteptând să văd ce se-ntâmplă. Spre norocul meu, nu s-a întâmplat nimic.

Când s-au stins ultimele, zgomote ale nopții și până să-nceapă acelea ale dimineții, am coborât tiptil pe scăriță.

CAPITOLUL XXVII

M-am strecurat până la ușile odăilor lor și am tras cu urechea. Sforăiau. Am mers mai departe în vârful picioarelor, și am ajuns cu bine jos. Nu se auzea niciun zgomot nicăieri. Uitându-mă printr-o crăpătură a ușii de la sufragerie, am văzut că oamenii care privegheau mortul dormeau duși în jilțurile lor. Ușa care dădea în salonul unde se afla mortul era deschisă și în amândouă încăperile ardea câte o candelă. Am intrat cu băgare de seamă în sufragerie și de-acolo în salon; nu era nimeni acolo, afară de rămășițele lui Peter. Am încercat să merg mai departe, dar am văzut că ușa-i încuiată și că nu-i nicio cheie în broască, în clipa aceea am auzit zgomot de găsi care coborau scara, drept în spatele meu. Am fugit în salon și, aruncând o privire în jur, am văzut că singura ascunzătoare potrivită pentru sac era sicriul. Capacul era nițeluș tras și prin deschizătură se putea vedea fața mortului, acoperită cu un ștergar ud, iar deasupra giulgiul. Am vârât sacul cu bani pe sub capac și l-am lăsat ceva mai jos, cam pe unde se încrucișau pe piept brațele răposatului. Brr! Ce reci erau! Apoi am luat-o la fugă înapoi și m-am tupilat după ușă.

Pașii care se apropiau erau ai lui Mary Jane. Veni încet până aproape de sicriu, îngenunche și se uită la mort, apoi își duse batista la ochi și-ncepu să plângă. N-o auzeam, fiindcă stătea cu spatele la mine. Mă furișai afară și, trecând pe lângă sufragerie, îmi veni în gând să mă încredințez că cei care privegheau mortul nu mă văzuseră. M-am uitat prin crăpătura ușii și-am văzut că totul rămăsese neschimbat. Aia nu se clintiseră. Ajuns sus, m-am culcat, ce-i drept cam necăjit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, după ce mă canonisem atâta și mă vârâsem în atâtea primejdii. Ar fi bine dacă sacul ar rămâne acolo – îmi ziceam – fiindcă mai târziu, când o să fiu iar pe râu cu vreo sută-două de mile mai jos, o să-i scriu lui Mary Jane să dezgroape mortul și să-și ia banii. Dar, din păcate, n-o să se întâmple așa, ci dimpotrivă: banii au să fie găsiți când or să vină să înșurubeze capacul – și atunci regele o să pună gheara pe ei și-o să cam treacă multă vreme până ce-o să mai dea el cuiva prilejul să îi ia din mână.

Tare-aș fi vrut să cobor și să-i scot de-acolo, dar nu îndrăzneau. Noaptea era pe sfârșite și mă gândeam că în curând cei care privegheau mortul au să înceapă să se miște, și-atunci puteam să fiu prins ținând în mână șase mii de

dolari pe care nu mi-i dăduse nimeni în. Grijă sau cu împrumut. N-are rost să fiu amestecat într-o treabă ca asta, îmi ziceam.

Dimineața, când m-am dus jos, salonul era închis și oamenii nu mai erau acolo. Plecase toată lumea, afară de mine, de cei din familie, de văduva Bartely și de cei doi potlogari. M-am uitat la mutrele lor ca să văd dacă prinseseră de veste, dar n-am băgat de seamă nimic deosebit.

Pe la prânz vani dricarul cu un om de-al lui și, după ce așezară coșciugul în mijlocul încăperii, pe două scaune, puseră în jurul lui toate celelalte scaune, bașca alte câteva împrumutate de prin vecini, încât acum veranda, salonul și sufrageria erau pline.

Capacul coșciugului era întocmai cum îl văzusem mai înainte, dar nu-mi venea să mă uit înăuntru de față cu alții.

În curând începu să sosească lumea. Cei doi coțcari și fetele se așezară în rândul din față, lângă coșciug. Vreme de o jumătate de ceas oamenii se perindară unul câte unul prin fața sicriului, oprindu-se o clipă să privească chipul mortului. Câte unii vărsau și-o lacrimă.

Totul era tăcut și solemn. Numai fetele și ăia doi stăteau cu batistele la ochi și gemeau înăbușit, cu capetele plecate. Nu se-auzea decât târșâitul picioarelor pe podea și, din când în când, smiorcăiala nasurilor suflate în batiste. Am băgat de seamă că nicăieri oamenii nu-și suflă nasul mai des ca la o înmormântare; poate doar la biserică să și-l mai sufle atâta.

Când nu mai încăpu' nimeni în casă, dricarul își trase mănușile negre și începu să se foiască fără zgomot, cu mișcări mlădioase și ușoare, ca de pisică, punând rânduială în lucruri și așezându-i pe oameni așa fel ca să se simtă bine fiecare. Fără să scoată o vorbă, îi muta pe unii dintr-un loc într-altul, le găsea loc celor întârziați, își croia drum prin mulțime – și pentru toate astea îi ajungea doar să clatine capul sau să facă un semn cu mâna. În cele din urmă, se statornici și el, rezemându-se cu spatele de perete. N-am văzut în viața mea om mai tăcut și mai lunecos ca ăsta. Pe deasupra, nu se lipea surâsul de el, cum nu se lipește de-o halcă de slănină.

Împrumutaseră un armoniu, cam hodorogit, și, când totul fu gata, o domnișoară se așeză și începu să zdrăngăne și să scârțâie din el, de te-apuca la lingurică. Toată lumea se porni să cânte, încât singurul care cred că se distra era mortul.

— Apoi cuvioșia sa, pastorul Hobson, începu să vorbească, domol și ceremonios. Deodată, dinspre pivniță se auzi un tărăboi grozav. Era un biet câine, dar făcea gălăgie, nu glumă, și nici gând să se potolească. Pastorul fu nevoit să-și întrerupă cuvântarea și rămase aplecat deasupra coșciugului,

așteptând să contenească larma. Nu-ți mai auzai nici gândurile! Toată lumea se simțea stânjenită și nimeni nu știa ce să facă. Dar curând lunganul ăla de dricar îi făcu preotului un semn ce părea a spune: „Nu te teme, las' pe mine!” Și încovoiindu-se nițel, o porni pâș-pâș de-a lungul peretelui; nu i se vedeau decât umerii, lunecând pe deasupra capetelor oamenilor, între timp, gălăgia se întetise. Dricarul își urmă drumul și, după ce străbătu două laturi ale încăperii, dispăru pe scara ce ducea spre pivniță. Nici două secunde nu trecură și se auzi un pocnet, după care câinele își isprăvi concertul cu un schelălăit strașnic. Se așternu din nou o tăcere de moarte și pastorul își urmă cuvântarea solemnă.

Peste câteva clipe, spinarea și umerii dricarului se arătară din nou, lunecând pe lângă perete. Se strecură așa prin încăpere și deodată se opri, se îndreptă din spate, își duse mâinile pâlnie la gură și, lungindu-și gâtul înspre pastor, îi șuieră pe deasupra capetelor celorlalți: „Umbla să prindă un șobolan!”. Zicând acestea își îndoi iar spinarea și se strecură înapoi, de-a lungul peretelui, spre locul lui.

Oamenii se arătară încântați să afle ce se-ntâmplase, fiindcă erau curioși de felul lor.

Lunganul nu făcuse mare lucru, dar tocmai cu asemenea lucruri mărunte cucerești stima și simpatia celorlalți. Nu degeaba dricarul ăsta era omul cel mai iubit din tot târgușorul.

Pastorul a ținut o predică pe cinste, dar cam plicticoasă și lungă cât o zi de post. După aceea, regele a tras și el un discurs, cu obișnuitele-i aiureli, și cu asta basta. Dricarul se apropie, lunecând, de coșciug, cu șurubelnița lui. Mă uitam la el și mă treceau nădușelile de atâta încordare. Nu se-atinse însă de nimic, mulțumindu-se să închidă cu mare băgare de seamă capacul și să-l înșurubeze zdravăn.

Alta acum! Nu știam dacă banii mai sunt sau nu în coșciug. Ce mă fac dac-a șterpelit careva sacul? De unde să știu. Eu dacă e căzu' să-i mai scriu sau nu lui Mary Jane? Dacă o să dezgroape sicriul și n-o să găsească nimic înăuntru, ce-o să zică de mine? La naiba, s-ar putea să fiu urmărit și băgat la răcoare! Mai bine tac mâlc și nu-i scriu nimic. Grozav s-au mai încurcat ițele! Căutând să le descurc, am stricat totul. Mai bine nu m-amestecam deloc în povestea asta afurisită!

După înmormântare ne-am întors cu toții acasă și m-am apucat din nou să cercetez fețele oamenilor. N-aveam astâmpăr și nu mă puteam liniști. Dar degeaba mă uitam la fețele oamenilor, fiindcă tot nu-mi spuneau nimic.

Seara, regele merse în vizită la vecini și cuceri inimile tuturor prin purtarea lui curtenitoare. Cu acest prilej le dădu a înțelege că enoriașii lui din Anglia abia-l așteaptă să se-ntoarcă în mijlocul lor așa încât trebuie să se grăbească să-și lichideze moștenirea, ca să poată pleca numaidecât acasă. Îi părea rău, cică, tare rău că trebuie să se grăbească; oamenii ar fi vrut, firește, să-i mai aibă printre ei, dar își dădeau seama că nu se poate. Regele le mai spusese că, bine-nțeles, el și William le vor lua și pe fete cu ei, ceea ce îi bucură nespuse pe oameni, fiindcă în felul ăsta fetele aveau să scape de griji și să se simtă bine, în sânul familiei. Fetele se arătară la rându-le foarte bucuroase și, uitând de toate necazurile, îl rugară pe rege să vândă cât mai repede lucrurile, ca să poată pleca. Bietele fete erau așa de fericite, că mă durea inima să le văd duse de nas și batjocorite în felul ăsta, dar nu vedeam cum aș putea să mă amestec și să schimb ceva, fără s-o pățesc.

Pramatia de rege lipi numaidecât un afiș în care spunea că va scoate la mezat casa, negrii și celelalte lucruri, la două zile după înmormântare, adăugind că doritorii puteau cumpăra și înainte de această dată, prin bună învoială.

A doua zi după înmormântare, cam pe la amiază, bucuria fetelor primi cea dintâi lovitură. Doi negustori de sclavi se înfățișară și regele le vându negrii la un preț bunicel, contra unei polițe plătibile în trei zile. Și duși au fost negrii – cei doi fii în susul râului, la Memphis, iar mama lor în josul râului, la Orleans. Credeam că bietele fete și nenorociții de negri au să se prăpădească de inimă rea. Mă rupea la ficați văzându-i cum plâng și se căinează. Fetele ziceau că nu și-ar fi închipuit niciodată că negrii ar putea fi despărțiți sau vânduți undeva afară din oraș. N-am să uit în viața mea despărțirea dintre nenorocitele alea și negri: se îmbrățișau și plâneau de-ți era mai mare jalea și cred că mi-aș fi pierdut răbdarea și i-aș fi dat pe față pe ticăloși, ca să curm această ticăloșie, dacă n-aș fi știut că vânzarea nu face doi bani și că într-o săptămână sau două negrii au să se întoarcă acasă.

Afacerea asta stârni mare vâlvă în târgușor și mulți veniră și le spuseră verde-n obraz că-i rușinos să desparți în felul ăsta o mamă de copiii ei. Potlogarii o cam băgaseră pe mâneacă, dar zgripturoiul al bătrân făcu mai departe pe nebunul, fără să-i pese de amenințările ducelui, care era tare speriat, zău!

A doua zi urma să aibă loc scoaterea lucrurilor la mezat. Dimineața, nu prea devreme, regele și ducele veniră în chichineața mea și mă treziră. După mutrele lor, am ghicit că-i de rău.

— Ia ascultă – mă luă la rost regele – nu cumva ai fost în odaia mea alaltăieri seară?

— Nu, – măria ta! (Așa-i spuneam totdeauna când eram între noi.)

— Dar ieri seară?

— Nu, măria ta!

— Pe onoarea ta că nu minți?

— Pe onoarea mea, măria ta, spun adevărul. N-am fost în odaia matală din ziua când duduia Mary Jane v-a arătat-o matală și ducelui.

— Da' n-ai văzut pe altcineva intrând? Mă descusu ducele.

— Nu, alteță. Nu-mi amintesc să fi văzut pe cineva.

— Ia gândește-te nițel!

Am stat puțin pe gânduri și mi-a venit o idee:

— Da, mi se pare că i-am văzut pe negri intrând acolo de câteva ori.

Tresăriri amândoi ca și cum nu s-ar fi așteptat la una ca asta, dar, privindu-i bine, mi se păru că totuși se așteptaseră.

— Ce, toți trei? Întrebă ducele.

— Nu toți, adică nu toți la un loc; cred că i-am văzut ieșind împreună numai o dată. I

— Ia te uită! Când a fost asta?

— Păi, în ziua înmormântării, dimineața. Da' nu prea devreme, fiindcă am dormit mai mult ca de obicei. Tocmai coboram scara când i-am văzut ieșind din odaie.

— Ei, zi mai departe! Ce făceau? Ce mutre aveau?

— Nimic neobișnuit, pe cât mi-aduc aminte. Mergeau tiptil, așa că mi-am zis că intraseră acolo ca să vă deretice odaia, crezând că v-ați trezit, dar când au văzut că mai dormiți, au șters-o în vârful picioarelor, ca să nu vă tul bure, somnul, dacă nu cumva v-au și trezit.

— Mii de draci, ne-au tras clapa! izbucni regele.

Amândoi păreau cam buimăciți și aveau niște mutre plouate ca vai de lume. Rămaseră câteva clipe pe gânduri, scărpinându-se în cap, apoi ducele începu să chicotească, cam hârâit:

— Grozav ne-au mai dus de nas negrii ăia! S-au prefăcut că le pare rău că pleacă din locurile astea și i-am crezut și noi, și toți ceilalți. Să nu-mi mai spui al-dată că negrii nu se pricep să joace teatru. Păi ar fi putut duce de nas pe oricine cu purtarea lor! Ascultă-mă pe mine, oamenii ăștia sunt o comoară! De-aș avea capital și-o sală de teatru, nu mi-aș dori un plasament mai bun.

— Și când te gândești că i-am vândut pentr-o bagatelă, da, și nici măcar n-avem dreptul s-o cântăm deocamdată! Ia zi, unde-i bagatela... Vreau să zic polița?

— La bancă, ne-așteaptă s-o încasăm, unde vrei să fie?

— Atunci e-n regulă, slavă Domnului.

— Da' ce s-a întâmplat? Am întrebat eu cam cu sfială.

Regele se rezezi la mine furios1:

— Nu te privește! Vezi-ți de treaba ta și ține-ți gura!. Cât timp te afli în târgul ăsta, să nu uiți ce-ți spusei, ai priceput?

Apoi către duce:

— Trebuie să-nghițim gălușca și să nu suflăm o vorbă. Mormânt, asta să ne fie deviza acum.

În vreme ce coborau scara, ducele spuse chicotind:

— Vânzare rapidă și profit mititel! Bună afacere, n-am ce zice!

Regele mârâi la el:

— Am căutat să iasă cât mai bine, vânzându-i așa de repede. Dacă nu ne-am ales cu niciun profit și-am rămas în pagubă, crezi că numai eu sunt de vină?

— Oricum, dacă sfaturile mele ar fi fost ascultate, negrii ar fi acum în casa asta, iar noi n-am mai fi aici...

Regele se răsti nițel la el, atât cât să nu-l calce pe coadă, apoi se întoarse sus și-și vărsă iar năduful pe mine. Mă făcu cu ou și cu oțet, că de ce nu m-am dus să-i spun că-i văzusem pe negri ieșind așa din odaia lui. Și un tâmpit – spunea el – ar fi știut că-i ceva necurat la mijloc.

Apoi se luă singur în târbacă, zicând că totul se-ntâmplase din pricină că în dimineața aceea se sculase prea devreme și nu se odihniise ca de obicei.

— Al dracului să fiu dacă mai fac așa altă dată!

Și plecară bodogănind, iar eu nu mai puteam de bucurie că ieșisem basma curată, dând vina pe negri fără să le cășunez totuși vreun rău.

CAPITOLUL XXVIII

Veni și vremea să mă scol. Am coborât pe scăriță, ca să mă duc jos dar, trecând pe lângă odaia fetelor, am văzut-o prin ușa deschisă pe Mary Jane, care ședea lângă cufărul ei vechi de piele și-ndesa în el tot felul de boarfe. Sa pregătea, pasămite, să plece în Anglia.

Tocmai atunci se oprise, ținând pe genunchi o rochie împăturită, și plângea cu fața în palme. Mă durea inima s-o văd în starea asta – și cred că oricine ar fi simțit fel.

– Dudaie Mary Jane – i-am zis intrând în odaie – că nu poți răbda să vezi oameni care suferă. Ei bine nici eu. Spune-mi, ce-i cu dumneata?

Îmi mărturisi că suferă din pricina negrilor. Bănuisem eu. Zicea că pentru ea călătoria în Anglia nu mai poate fi frumoasă, cum ar fi putut să fie. Știind că negresa aia a fost despărțită pentru totdeauna de copiii ei. Se-ntreba cum ar mai putea fi fericită acolo. Și izbucnind într-un plâns și mai amarnic, ridică brațele spre cer:

– Doamne! Doamne! Când te gândești că n-au să se-mai vadă niciodată!

– Ba da, au să se vadă... Și încă până-n două săptămâni. Sunt sigur de-asta!

Hait! Mă luase gura pe dinainte, dar până să-mi vin în fire, ea mă și cuprinsese cu brațele pe după gât și mă ruga să-i mai spun o dată.

Era limpede că vorbisem prea mult, dar nu mai puteam da înapoi. Am rugat-o să mă lase câteva clipe să mă gândesc. Mă uitam la ea: era nespuse de frumoasă în tulburarea ei și ardea de nerăbdare, dar arăta fericită și ușurată ca un om căruia tocmai i s-a scos o măsea stricată. Tot privind-o așa, mă zbuciumam să găsesc o ieșire. Mă gândeam că unul care spune tot adevărul când e strâns cu ușa este pândit de multe primejdii. Mie așa mi se părea, dar n-aș fi băgat mâna-n foc că-i așa, fiindcă nu încercasem niciodată. Și totuși – îmi ziceam – iată un caz în care să mă ia naiba dacă adevărul nu-i de zece ori mai bun și mai sigur decât o minciună! Am să țin minte treaba asta și-am să cuget neapărat la ea mai târziu, că prea-i curioasă și neobișnuită. E ceva nemaipomenit. Da, am să-ncerc, de data asta am să spun adevărul, cu toate că e ca și cum m-aș așeza pe-un butoi cu pulbere și i-aș da foc ca să văd cât de sus am să zbor.

— Dudaie Mary Jane – i-am zis – știi cumva vreun loc afară din orașel, unde să poți sta vreo trei-patru zile?

— Da. La domnul Lothrop. Dar de ce mă întrebi?

— Ai să vezi mai p-urmă. Ia spune, dacă am să-ți dovedesc că știu că negrii au să fie iar împreună până-n două săptămâni aici, în casa asta, ai să te duci să stai vreo patru zile la domnul Lothrop?

— Patru zile? strigă ea. Aș sta și-un an!

— Bine, nu-ți cer decât cuvântul de onoare; pun mai mult preț pe el decât pe vorbele unuia care jură cu mâna pe scriptură.

Fata zâmbi și obrazii i se îmbujorară ușor.

— Dă-mi voie să-nchid ușa cu zăvorul – i-am zis și, întorcându-mă, m-am așezat la loc. Să nu țipi. Stai liniștită și ascultă bărbătește ce-am să-ți spun. Am să-ți destăinui adevărul și trebuie să ai curaj, duidia Mary, fiindcă-i ceva urât și cam greu de înghițit, dar asta e, n-ai ce-i face. Unchii ăștia ai dumitale nu sunt deloc unchi, ci niște potlogari, niște borfași de rând. Ei, asta-i, ce-a fost mai greu a trecut, ce-o să urmeze e mai ușor de îndurat.

Bineînțeles, a sărit ca arsă, dar trecusem hopul ăl mare, așa că nu m-am mai oprit. Să fi văzut cum îi străluceau ochii în timp ce-i istoriseam în amănunt toată povestea, de la întâlnirea cu flăcăul ăla nătâng care se ducea la vapor, și până în clipa când ea se aruncase la pieptul regelui, iar el o sărutase de șaisprezece-șaptesprezece ori. Deodată, fata sări în picioare și spuse, cu obrazii roșii ca focul:

— Ticălosul! Hai, vino, n-avem nicio clipă de pierdut, o să-i tăvălim în catran și-n fulgi și-o să-i azvârlim în fluviu!

— Sigur – i-am zis. Da' parcă era vorba că te duci mai întâi la domnul Lothrop, sau...

— Vai! Ce-mi trecu prin cap? izbucni ea și se așeză repede la loc. Uită ce-am spus, uită, te rog! Ai să uiți, nu-i așa?

Și-și puse palma catifelată pe mâna mea, încât am jurat că mai bine mor decât să nu-i fac pe plac.

— Eram atât de tulburată, încât am uitat făgăduiala. Spune mai departe și-ți jur că n-am să mai uit. Spune-mi ce să fac, și-o să mă supun, orice mi-ai cere.

— Bine. Uite ce e: potlogarii ăștia sunt dați dracului și vrând-nevrând trebuie să mai merg o bucată de vreme cu ei, mai bine să nu afli de ce. Și dacă te-ai apuca să-i dai în vileag, știu că oamenii m-ar scăpa din ghearele lor, dar mi-e de altcineva, de unul pe care nu-l cunoști și care-ar fi în mare

primejdie. Trebuie să-l salvăm și pe-ăsta, nu-i așa? Așa că deocamdată nu-i putem da în vileag.

Vorbindu-i astfel, mi-a venit o idee grozavă: Jim și cu mine am putea scăpa de tâlharii ăia doi, dac-ar fi băgați la pușcărie chiar în târgul ăsta, însă n-avea rost să pornim cu pluta pe lumină, fără să mai fie cineva în afară de mine, care la o adică să poată răspunde la întrebări. Așa. Încât nu-mi convenea să-mi pun planul în aplicare decât noaptea târziu.

– Uite ce e, duduie Mary Jane – i-am zis. N-o să mai fie nevoie să rămâi așa de mult la domnul Lothrop. Stă departe?

– Cale de vreo patru mile de-aici, în plin câmp.

– Nu-i rău. Te duci și stai acolo până la nouă, nouă și jumătate seara, pe-urmă îl rogi să te-aducă înapoi acasă, fiindcă ai ceva treabă; dac-ajungi înaintea de unsprezece, aprinde o lumânare la fereastra asta. Așteaptă până la unsprezece și, dacă vezi că eu nu m-arăt, înseamnă, c-am plecat și că-s departe de orice primejdie. Te duci apoi și dai sfoară-n țară si-i pui pe ticăloși la popreală.

– Bine – zise ea. Așa am să fac.

– Și dacă se-ntâmplă să nu pot fugi și să fiu prins odată cu ei, spune-le oamenilor că eu ți-am dezvăluit totul dinainte și ia-mi apărarea.

– Mai e vorbă? Sigur c-o să te apăr. N-au să se-atingă nici de-un fir de păr din capul tău – spuse ea, cu nările fremătând și cu ochii strălucitori.

– Dacă izbutesc să plec, n-am să fiu de față ca să dovedesc că ticăloșii ăștia nu-s unchii voștri, și chiar de-aș fi aici, tot n-aș fi în stare. Aș putea doar să jur că-s niște pungași și niște trântori. Atâta-tot, măcar că nu-i de lepădat nici asta. Dar sunt alții care pot face mai mult și pe care lumea o să-i creadă mai degrabă decât pe mine. Am să-ți spun unde-i găsești. Dă-mi un plaivaz și o bucătică de hârtie. Uite: „Minunea regească, Bricksville”. Pune-o bine, vezi să n-o pierzi. Dacă judecătorii vor voi să știe ceva despre ăi doi, să trimită pe careva la Bricksville ca să spună că tâlharii care-au jucat „Minunea regească” au fost prinși și să aducă vreo câțiva martori. Până să zici pis, tot târgul ăla are să fie aici, domnișoară Mary. Cu o falcă-n cer și cu una-n pământ au să vie. Zău așa!

Socotind că acum totul e-n regulă, i-am zis:

– Să nu-ți pese de licitație, lasă-i s-o țină. Până mâine, n-au să poată cere nimănui bani pentru lucrurile vândute, c-așa-i obiceiul, și n-au să se care ei de-aici fără bani, fii pe pace! Și după cum am brodit noi lucrurile, vânzarea nu face două parale, iar ăia n-au să pună mâna pe niciun gologan. La fel și vânzarea negrilor, nu-i o vânzare după lege, iar negrii au să se-ntoarcă în

curând, iar până una alta, pungașii n-au să poată încasa banii. Zău, domnișoară Mary, au intrat rău de tot la apă, tâlharii!

— Bine – zise ea – acum mă duc la masă și numai-decât după aia plec la domnul Lothrop.

— Nu, așa nu-i bine, domnișoară Mary Jane. Trebuie să pleci înainte de masa de dimineață.

— De ce?

— Da' de ce crezi că vreau să te duci acolo, domnișoară Mary?

— Păi nu știu, nu m-am gândit la asta. Ia spune, de ce?

— Pentru că n-ai obrazul de toval, ca alții. Pe chipul matale se poate citi ca-ntr-o carte și slovele-s așa de groase, că le poate citi oricine de la o poștă. Crezi cumva că ai putea da ochi cu unchii matale când vor veni să-ți spună bună dimineața și să te sărute, fără ca...

— Taci, taci! Bine, am să plec înainte de masa de dimineață, cu dragă inimă! Dar să-mi las surorile cu aștia?!

— Lasă, nu te gândi la ele! Trebuie să mai rabde puțin. Dacă ați pleca tustrele, ăia ar intra la bănuială. Nu vreau să-ți vezi nici surorile, nici pe ăia, pe nimeni din târgușor. Dacă vreun vecin te-ar întreba ce mai fac unchii, ar vedea după fața matale că s-a-ntâmplat ceva. Du-te repede, domnișoară Mary Jane, și am să am eu grijă de tot. Domnișoarei Suzana am să-i cer să-ți sărute unchii și să le spună că te-ai dus să te odihnești câteva ceasuri și să mai schimbi aerul, sau să vezi o prietenă, și c-ai să te întorci acasă seara, sau mâine dimineață.

— N-am nimic împotriva să le spună că m-am dus la o prietenă, da' nu vreau să-i sărute din partea mea.

— Bine, fie și-așa – am liniștit-o eu, gândindu-mă că hatârul ăsta nu mă costă nimic. Era o nimica toată, dar tocmai nimicurile astea au darul de a-i liniști pe oameni și de. A-i face să se simtă mai bine. Mai e ceva – adaugai – sacul ăla cu bani.

— Păi, e la ei. Ah, mor de necaz când mă gândesc cum au ajuns să pună mâna pe el!

— Aici te-nșeli. Nu-l mai au.

— Cum așa? Atunci la cine e?

— Tare-aș vrea să știu și eu! Într-o vreme, îl aveam chiar eu, după ce-l șterpelisem de la ei ca să ți-l dau matale. Știu unde l-am ascuns, dar mă tem că nu mai e acolo, îmi pare nespus de rău, domnișoară Mary Jane, crede-mă, dar am făcut tot ce-am putut, îți jur. Erau cât pe ce să mă prindă și de-aia

l-am ascuns unde s-a nimerit și-apoi am șters-o. Dar nu era o ascunzătoare bună.

— Ah, încetează, nu te mai învinovăți atâta, nu-ți dau voie! Nu ești tu de vină, n-aveai încotro. Dar spune-mi, unde l-ai ascuns?

Nu voiam să-i aduc aminte de durerea ei și nu mă răbda inima să rostesc o vorbă care i-ar fi amintit iarăși de mortul ăla așezat în coșciug, cu sacul de bani pe pântec.

— Domnișoară Mary Jane – i-am zis, după câteva clipe – mai bine nu-ți spun unde l-am ascuns. Dar am să-ți scriu pe o bucățică de hârtie și, dacă vrei, o poți citi în drum spre domnul Lothrop. Ce zici, e bine așa?

— Da, da.

M-am apucat și am scris cele ce urmează: „L-am ascuns în coșciug. Se afla acolo ieri noapte, când ai venit să-i bocești pe mort. Eu eram după ușa și mi se rupea inima văzându-te, domnișoară Mary Jane”.

Mi s-au umezit ochii amintindu-mi cum plânsese acolo, singură în noapte, sub același acoperiș cu împielitații ăia care-si băteau, joc de ea și o jefuiau. Când i-am dat hârtiuța împăturită, am văzut că și ochii ei erau plini de lacrimi, îmi strânse mâna cu putere și-mi zise:

— La revedere! Am să fac întocmai cum mi-ai spus și, dacă nu ne vom mai vedea niciodată, să știi că n-am să te uit. Mă voi gândi adesea la tine și mă voi ruga pentru sufletul tău!

Și plecă. Auzi, să se roage pentru sufletul meu! Dacă m-ar fi cunoscut cât de cât, nu si-ar mai fi luat pe cap o asemenea corvoadă. Dar cred c-ar fi făcut-o și-n cazul ăsta, fiindcă așa-i era felul. Ar fi fost în stare să se roage și pentru Iuda; când își punea în gând ceva, s-a isprăvit n-o mai puteai opri nici în ruptul capului. Orice-ați spune, eu unul zic c-avea mai mult coraj decât toate fetele, pe care le-am văzut vreodată. Era plină de coraj! Ce spun eu miroase a tămâie, dar să știți că n-o tămâiez deloc. Cât despre frumusețe și bunătate, să nu mai vorbim... Era cu un cap mai sus ca toate fetele. N-am mai văzut-o de-atunci, din clipa când a ieșit pe ușa aceea, dar cred că m-am gândit de milioane și milioane de ori la ea și la făgăduiala ei c-o să se roage pentru sufletul meu. Și, zău așa, dacă mi-ar fi dat vreodată prin gând că ar folosi la ceva să mă rog pentru ea, să mor că m-aș fi rugat!

Mary Jane a ieșit, pesemne pe ușa din dos, nu sunt sigur, fiindcă nimerii n-a văzut-o când a plecat. Cum am dat ochii cu Suzana și Buză de iepure, le-am zis:

— Cum îi cheamă pe ăia de peste râu, la care vă duceți uneori în vizită?

— Care din ei, că-s mai mulți? Dar "mai des mergem la Proctori – răspunseră ele.

— Da, ăsta-i numele. Mai-mai să-l uit. Domnișoara Mary Jane m-a rugat să vă spun că s-a dus degrabă acolo, fiindcă unul din ei sa îmbolnăvit.

— Care din ei?

— Nu știu, adică am uitat. Da' cred că-i...

— Doamne păzește, nu cumva-i Hanna?

— Îmi pare rău, dar chiar despre ea e vorba.

— Dumnezeu! Și era sănătoasă tun săptămâna trecută! E rău bolnavă?

— Nici nu vă închipuiți. Domnișoara Mary Jane zicea c-au stat la căpătâiul ei toată noaptea și se crede că n-o mai duce decât vreo câteva ceasuri.

— Vai, ce groaznic! Da' ce-are?

Nu mi-a dat prin gând nimic serios, așa că le-am spus:

— Gâlci.

— Să i-o spui lu' mutul! Nu se stă la căpătâiul unuia bolnav de gâlci.

— Nu zău! Ce tot vorbiți? Aflați că se stă când e vorba de gâlci de-astea.

Sunt gâlci de-un soi nou, așa zicea domnișoara Mary Jane.

— De ce-i un soi nou?

— Păi, fiindcă-s amestecate cu alte socoteli.

— Ce socoteli?

— Păi, cu pojar, tuse măgărească, brâncă, oftică, gălbinare, meningită și câte și mai câte.

— Dumnezeu! Și asta se numește gâlci?

— Așa spunea domnișoara Mary Jane.

— Bine, da' de ce-i zice gâlci, pentru numele lui Dumnezeu?

— Păi, fiindcă tocmai de gâlci e vorba. Cu asta și începe.

— Prostii! E ca și cum cineva și-ar scrânti degetul ăl mare de la picior, ar lua otravă ar cădea într-un puț, și-ar frânge gâtul și-apoi și-ar zbură creierii, iar altcineva, întrebând cine l-a omorât, ar afla de la un neghiob că omul a murit fiindcă si-a scrântit degetul. Ar fi o nerozie. Tot așa și cu gâlcile astea. Ia zi, se ia?

— Dacă se ia? auzi întrebare! Dar o grapă se ia de tine când dai peste ea noaptea? Dacă nu te-agăți de unul din dinții ei, te-agăți de altul, așa-i? Și nu poți scăpa de dintele ăla fără să răstorni grapa peste tine. Așa-i și cu gâlcile, și zău că-s o grapă parșivă de tot: când te-agăți de ea, nu mai scapi.

— E groaznic! oftă Buză de iepure. Mă duc la nenea Harvey și...

— Da, da, du-te repede! i-am spus. Să fiu în locul matală, n-aș mai zăbovi o clipă.

— De ce spui asta?

— Gândește-te puțin și-ai să pricepi. Nu-i așa că unchiul matale trebuie să se înapoieze. Că mureai să pleci degrabă în Anglia? Și crezi că sunt așa de hapsâni încât să plece, lăsându-vă să veniți singure după-aceia? Doar știi c-au să v-aștepte. Pân-aici e bine. Unchiul Harvey e preot, nu-i așa? Foarte bine. Credeți oare că un preot ar fi în stare să-l mintă pe căpitanul unui vapor, pe căpitanul unui mare vapor? Și pentru ce, mă rog? Ca să-l înduplece să primească pe bord pe domnișoara Mary Jane? Știți bine că n-ar fi în stare de așa ceva. Și atunci, ce-o să facă? O să spună: „Îmi pare rău, dar biserica mea va trebui să se descurce cum știe, căci nepoată-mea s-a molipsit poate de gâlcile astea extra și sunt dator să rămân aci și să aștept trei luni, până ce-o să se poată vedea dacă s-a molipsit sau nu cu adevărat”. Dar nu face nimic, dacă crezi că-i mai bine să te duci să-i spui lui nenea Harvey...

— Ce tot vorbești? Când am putea petrece de minune în Anglia, să ne pierdem vremea aici așteptând să vedem dacă Mary Jane s-a molipsit sau nu?! Da' nerod mai ești! ...

— N-ar fi mai bine să dați de veste prin vecini?

— Alta acum! N-ai pereche de tont ce ești. Nu-ți dai seama că ar umple tot târgul? Ăl mai bine e să nu spunem nimănui nimic.

— S-ar putea să-aveți dreptate. Da, așa e.

— Cred, totuși, c-ar trebui să-i spunem unchiului Harvey că Mary a ieșit să se plimbe puțin, nu de alta, dar s-ar putea să fie îngrijorat.

— Da, da, domnișoara Mary Jane mi-a zis: „Roagă-le pe fete să-i sărute pe nenea Harvey și pe nenea William și să le spună că m-am dus pe malul ălălalt la domnu...” cum naiba le zice bogătașilor ăloră de care tot pomenea unchiul vostru Peter? E vorba de ăia care...

— Aha, poate familia Apthorp, așa-i?

— Da, da. Ce pacoste-i și cu numele astea, una-două îți ies din cap! Da, zicea să le spunei că s-a dus să-i roage pe Apthorpi să vină la licitație și să cumpere ei casa, nu alții, fiindcă așa ar fi vrut și unchiul Peter. Și mai zicea că o să stăruie, până ce ăia au să primească să vină și p-urmă, dacă n-o să fie prea obosită, o să se-ntoarcă acasă. Iar dacă o să fie prea obosită, o să se-ntoarcă abia mâine dimineață. Și vă mai roagă să nu pomeniți nimic despre Proctori, ci numai despre Apthorpi; și n-o să fie nicio minciună, fiindcă tot o să se ducă acolo ca să le vorbească în legătură cu casa. Chiar ea mi-a spus-o, zău!

— Bine - ziseră ele și se duseră după unchiul lor, ca să-i sărute și să le spună povestea.

Acum totul era în regulă. Știam că fetele n-au să sufle o vorbă pentru că mureau să plece în Anglia, iar regelui și ducelui le convenea ca Mary Jane să fie cât mai departe și să se ocupe de vânzarea casei, decât să stea pe-aici, aproape de doctorul Robinson. Eram foarte mulțumit, gândindu-mă că potrivisem lucrurile cum nu se putea mai bine. Nici Tom Sawyer nu le-ar fi brodit mai strașnic. Firește că el ar fi pus ceva mai mult „stil”, dar eu unul nu prea mă pricep la asta fiindcă-mi lipsește deprinderea.

Vânzarea a avut loc în piața târgului și-a ținut mult de tot, lungindu-se până către seară. Bătrânul stătea lângă prețaluitor, – mai smerit ca oricând, și din când în când trântea câte-un cuvânt din evanghelie sau câte o cugetare pioasă, în vreme ce ducele se foia pe lângă el și gângurea neconținut, ca să înduioșeze lumea. Se vedea că-si dă toată osteneala.

În curând nu mai rămase nimic de vânzare, afară de un petic de pământ din cimitir. Nu s-au lăsat până nu i-au vândut și pe-acela. N-am pomenit căpcăun mai hulpav ca regele ăsta; voia să înghită totul, încă nu isprăviseră vânzarea, când un vaporeș trase la mal și peste două-trei minute se apropie un cârd de oameni care urlau, chiuiau și râdeau.

— Iată și concurența! Strigau ei. Bietul Peter Wilks are-acum două rânduri de moștenitori! Alegeți, înainte de a plăti banii!

CAPITOLUL XXIX

Duceau în mijlocul lor un om mai în vârstă, foarte simpatic, și unul mai tânăr, cu brațul drept prins într-o eșarfă. Tii, cum mai urlau și râdeau oamenii! Eu însă nu vedeam ce-i de râs, și cred că ducele și regele tot așa simțeau. Mă așteptam să-i văd pälind la față, dar nici gând. Făcându-se că nu știe ce se-ntâmplă, ducele își văzu de-ale lui și dondăni mai departe, fericit și încântat, ca o putinică din care se scurge zerul. Cât despre rege, se uita lung și cu jale la noii veniți, ca și cum gândul că pământul rabdă asemenea potlogari l-ar fi secat la ficați. Se pricepea de minune s-o facă pe prostul, în jurul regelui se strânseseră o mulțime de frunțași ai târgului, ca să-i arate: că sunt de partea lui. Domnul ăla bătrân, care abia sosise, părea uimit din cale-afară. De îndată ce deschise gura, mi-am dat seama că vorbea ca un englez sadea, nu ca regele, cu toate că nici englezeasca ăstuia nu era de lepădat, așa de bine se fandosea.

N-aș" fi în stare să repet cuvintele bătrânului și nici să-i maimuțăresc, întorcându-se cu fața spre mulțime, vorbi cam așa:

— Aceasta este pentru mine o surpriză la care nu m-am așteptat și-am să vă mărturisesc cinstit și deschis că nu prea sunt pregătit să-i fac față. Fratele meu și cu mine am avut mari neplăceri. El și-a rupt brațul, iar ieri noapte bagajele noastre au fost debarcate, din greșeală, în târgul dinaintea acestuia. Eu sunt Harvey, fratele lui Peter Wilks, iar acesta e fratele nostru William, care-i surdomut, și-acum, că are o mână betegită, nu mai poate să facă nici semne ca lumea. Suntem ceea ce spunem că suntem, și într-o zi-două, când au să ne sosească bagajele, voi putea dovedi acest lucru. Dar pân-atunci n-am să mai spun nimic. Am să mă duc la han și-am să aștept.

Și spunând acestea, plecă împreună cu mutul numărul doi. Regele izbucni în râs.

— Și-a rupt brațul, nu zău? E foarte lesnicios, nu zic ba, mai ales pentru un șarlatan care trebuie să facă semne și nu se pricepe. Ha-ha! Și-au pierdut bagajele! Nu e rău! Ba e chiar grozav într-o ocazie ca asta!

Și-ncepu iar să râdă. Râseră și ceilalți, afară de vreo trei-patru, cel mult șase oameni, printre care și doctorul. Mai era unul care nu râdea: un tip cu o mutră isteată, care purta o tașcă de pâslă cam veche. Coborâse și el de pe vapor și vorbea acum pe șoptite cu doctorul, uitându-se din când în când

spre rege și dând din cap. Era Levi Bell, avocatul, care fusese plecat la Louisville. Mai era acolo și un zdrahon de bărbat, care se ținuse scai de bătrân și ascultase tot ce spusese acesta, iar acum trăgea cu urechea la ce spunea regele. După ce regele isprăvi, zdrahonul îl luă din scurt:

– Ia ascultă, dacă zici că ești Harvey Wilks, când ai sosit în târgul ăsta?

– În ajunul înmormântării, prietene – răspunse regele.

– Dar la ce oră?

– Spre seară, cu o oră-două înainte de apusul soarelui.

– Și cum-ai venit?

– Am venit cu vaporul „Susan Powell”, de la Cincinnati.

– Dar cum se face că-n dimineața aia te aflai într-o barcă, la cotul râului?

– N-am fost acolo dimineața.

– Minți!

Câțiva dintre cei de față săriră la el și-l rugară să nu vorbească așa unui om bătrân, care pe deasupra mai era și preot.

– Pe dracu’, preot! E un pungaș și-un mincinos, în dimineața aia era la cotul râului. Mă știți că locuiesc în partea aia. Ce mai, am fost acolo și eu, și dumnealui. L-am văzut. Sosise cu o barcă împreună cu Tim Collins și-un băiețaș.

Doctorul se amestecă și el în vorbă:

– Dacă l-ai vedea pe băiețaș l-ai recunoaște, Hines?

– Cred că da, dar nu garantez. Ba uite-l colo, el e! L-am recunoscut dintr-o privire. Și arată cu degetul spre mine.

– Oameni buni – rosti doctorul – nu știu dacă noii veniți sunt niște șarlatani sau nu. Dar dacă ăștialalți doi nu-s șarlatani, se cheamă că eu sunt un dobitoc. Socot că e de datoria noastră să nu-i lăsăm să fugă de-aici până nu se lămuresc bine lucrurile. Vino, Hines, veniți și voi ceilalți. O să-i ducem pe dumnealor la han ca să-i confruntăm cu cealaltă pereche. Cred c-o să aflăm noi ceva până la urmă.

Mulțimea sări în sus de bucurie, dar se-nțelege că amicii regelui nu erau deloc bucuroși. Am pornit cu toții. Era pe la asfințit. Doctorul mă ținea de mână și se purta destul de bine cu mine, dar nu-mi dădea drumul nicio clipă. Ajunși la han, am intrat cu toții într-o odaie mare. După ce aprinseră câteva lumânări, îi aduseră înăuntru și pe cei doi nou-veniți. Cel dintâi vorbi doctorul:

– N-aș vrea să fiu prea aspru cu acești doi domni. Dar cred că-s niște șarlatani și s-ar putea să aibă părtași pe care nici nu-i știm. În cazul ăsta, se prea poate ca părtașii să dispară cu sacul cu galbeni lăsat de Peter Wilks.

Dacă nu-s niște șarlatani, acești domni n-au să aibă nimic împotriva să trimită după banii ăia și să ni-i încredințeze nouă până se va dovedi că n-au nicio vină, nu-i așa?

Toată lumea fu de aceeași părere. Ce mai, coțcării erau strânși zdravăn cu ușa, de la bun început. Regele spuse însă cu o mutră plouată:

— Domnii mei, as trimite bucuros după bani, fiindcă nici prin gând nu-mi trece să pun bețe-n roate unei cercetări cinstite, deschise și temeinice asupra acestei nenorocite afaceri. Dar, din păcate, banii nu mai sânt acolo, puteți să vă încredințați și singuri, dacă doriți.

— Dar atunci, unde sunt?

— Când nepoată-mea mi i-a dat în păstrare, i-am luat și i-am ascuns sub salteaua de paie din patul meu; socoteam că n-are rost să-i depun la bancă pentru cele câteva zile cât aveam de stat aici și credeam că patul e un loc sigur, nu de alta, dar, nefiind obișnuiți cu negrii, ne-nchipuiam că sunt oameni cinstiți, ca servitorii de la noi, din Anglia. Ei bine, negrii au furat banii chiar a doua zi dimineața, de îndată ce-am coborât în salon. Nu mi-am dat seama că-mi lipsesc banii decât după ce i-am vândut pe negri și între timp ei au fugit cu banii. Valetul meu vă poate spune totul, domnilor, dacă doriți.

— Baliverne! strigară câțiva, în frunte cu doctorul.

Era limpede că nimeni nu-l credea pe rege. Unul din ei mă întrebă dacă-i văzusem pe negri furând banii. I-am răspuns că nu, dar că-i văzusem ieșind tiptil din odaie și depărtându-se în grabă, ceea ce mă făcuse să cred că li-era teamă că l-au trezit pe stăpânul meu și-ncercau. S-o șteargă de acolo, ca să nu-i muștruluiască.

Altceva nu mă mai întrebară. Dar deodată doctorul se întoarse spre mine, spunându-mi:

— Și tu ești englez?

— Da.

— Se și vede! zise el, în râsetele celorlalți.

După aceea trecură la anchetă. O făcură pe-ndelete, temeinic, fără să se uite la ceas. Orele treceau și nimeni nu pomenea o vorbă despre cină, parcă nici nu le dădea prin gând să mănânce. Ai fi zis că n-o să se sfârșească niciodată. În viața mea n-am văzut brambureală mai mare. Îl puseră pe rege să-si spună povestea, apoi ascultară povestea domnului ăla bătrân. Trebuia să fii bătut în cap și de rea-credință ca să nu-ți dai seama că bătrânul spunea adevărul, pe când celălalt turna la minciuni. La un moment dat mă puseră și pe mine să spun tot ce știu. Regele mă privi cu coada ochiului, dându-mi

a-nțelege să spun doar ce trebuie. Am început să vorbesc despre viața noastră la Sheffield, despre familia Wilks din Anglia, și-așa mai departe, dar n-apucai să spun prea multe, că doctorul izbucni în râs, iar Levi Bell, avocatul, îmi zise:

— Stai jos, băiete! În locul tău nu m-aș osteni atât. Se vede treaba că nu prea ești obișnuit să minți. De! Nu-i așa de ușor, ai nevoie de practică. Minți cu destulă stângăcie.

Complimentul ăsta mă lăsă rece, dar în sinea mea mă bucuram c-am scăpat cu-atâta.

Doctorul începu să vorbească, întorcându-se cu fața la avocat:

— De-ai fi fost aici de la-nceput, Levi Bell... Regele îi tăie vorba, întinzând mâna spre avocat:

— Cum, acesta-i oare vechiul prieten al sărmanului meu frate, despre care-mi scria atât de des?

Regele îi strânse mâna, iar avocatul zâmbi încântat. Sporovăiră un timp, apoi trecură într-un colț și vorbiră j în șoaptă.

— Perfect – rosti avocatul în cele din urmă. Am să trimit mandatul dumitale odată cu cel al fratelui, si-atunci o să se vadă că totul e-n ordine.

Făcură rost de niște hârtie și de-un condei, iar regele se așeză, își răsuci capul într-o parte și, învârtindu-și limba în gură, începu să mâzgălească ceva. Apoi îi dădură condeiul ducelui, care păli pentru prima oară în cariera lui, dar mâzgăli și el ceva. Avocatul se întoarse atunci spre domnul ăl bătrân și-i spuse:

— Scrieți, vă rog, și dumneata, și fratele dumitale, un rând-două și iscăliți-vă!

Domnul ăl bătrân scrise câteva cuvinte, dar nimeni nu le putu citi. Avocatul izbucni, mirat din cale-afară:

— Nemaipomenit! Și scoțând din buzunar un pachet de scrisori vechi, începu să le cerceteze; apoi se uită la hârtia mâzgălită de bătrân și iarăși la scrisori. Aceste scrisori sunt de la Harvey Wilks – spuse el. Oricine poate vedea după scrisul acestor doi domni că nu ei sunt autorii' scrisorilor. (Să fi văzut ce mutre au făcut regele și ducele când și-au dat seama ce capcană le întinsese avocatul!) De asemenea, oricine poate vedea cu ușurință, după scrisul acestui domn venerabil, că nici el nu le-a scris. De fapt, nici nu se poate vorbi de scris, văzând mâzgăliturile astea. Iată aici și alte scrisori, de la...

– Dați-mi voie să vă explic – îi tăie vorba domnul ăl bătrân. Nimeni nu-mi poate desluși scrisul în afară de fratele meu, care-mi copiază, de altfel, scrisorile pe curat. Asta e scrisul lui, nu al meu.

– Aha, va să zică așa stau lucrurile! Uite, am aici și câteva scrisori de-ale lui William. N-ar fi rău să aștearnă și el un rând-două, ca să putem com... *

– Nu poate să scrie cu mâna stângă! îl întrerupse bătrânul. Dacă ar putea să se folosească de mâna lui dreaptă, ați vedea că el a scris scrisorile astea, și pe-ale mele, și pe-ale lui. Uitați-vă la ele, vă rog, sunt scrise de aceeași mână.

Avocatul se uită la scrisori și spuse:

– Da, cam așa se pare. Oricum, seamănă ceva mai mult decât băgasem de seamă la început. Măi, să fie! Credeam că suntem pe cale să găsim o soluție, și iată că n-a rămas mai nimic în picioare. Totuși, un lucru e limpede – urmă el, întorcându-se spre rege și spre duce. Niciunul din ăștia doi nu e din familia Wilks.

Ce credeți că s-a întâmplat? Pezevenghiul cu cap de catâr n-a vrut să recunoască nimic. Nici nu voi s-audă de ușa ceva. Le spuse că asta nu-i nicio dovadă, că frate-său William, care era, cică, un mucalit și jumătate, nici măcar nu-ncercase să scrie și că își dăduse seama că William are de gând să facă o șotie, chiar în clipa când îl văzuse punând condeiul pe hârtie. Tot vorbind așa, se înfierbântă până ce ajunse să creadă în minciunile lui. Dar domnul cel bătrân îi taie vorba:

– Am o idee; se află oare pe-aici cineva care a ajutat la îngroparea fra... la îngroparea răposatului Peter Wilks?

– Da – rosti cineva. Eu și Ab Turner. Suntem amândoi aici., Bătrânul se întoarse atunci spre rege:

– Ați putea să-mi spuneți ce tatuaj avea pe piept răposatul?

Luat așa pe neașteptate, regele trebui să-și țină bine balamalele, altminteri s-ar fi năruit ca un mal mâncat de ape; o întrebare ca asta ar fi doborât pe oricine, fiindcă, zău, de unde naiba să știe ce tatuaj avea mortul? Regele păli, fâstâcindu-se nițel. Toată lumea aștepta în tăcere, zgâindu-se la el.

„Hait! Acum se dă bătut, nu mai are nicio scăpare!” îmi ziceam. Dar el, nici gând. N-o să credeți, da’ pehlivanul nu s-a lăsat. Voia, pesemne, să lungească povestea, nădăjduind că până la urmă ăia au să obosească și-au să plece, iar el și ducele au să-si poată lua tălpășița. Deodată spuse, rânjind:

– Ha! Grozavă întrebare! Da, domnule, îți pot spune ce tatuaj avea pe piept. O mică săgeată subțire și albastră, asta e. Și dacă nu te uiți cu băgare de seamă, nici n-o poți vedea. Acum ce mai ai de zis?

— N-am pomenit om să mintă cu atâta neobrăzare. Domnul ăl bătrân se întoarse spre Ab Turner și tovarășul său și le spuse, cu ochii strălucind de bucurie, ca și cum de data asta era sigur că l-a-nfundat pe rege:

— Ați auzit ce-a zis. Ia spuneți, pe pieptul lui Peter Wilks se afla vreun astfel de semn?

— N-am văzut asemenea semn – răspunseră amândoi într-un glas.

— Bine! zise bătrânul. Acu' ia spuneți, nu cumva ați văzut pe pieptul lui un mic P, aproape șters, un B (asta-i o inițială pe care n-a mai folosit-o din tinerețe) și un W, cu liniuțe între ele, așa: P-B-W? Nu-i așa că asta ați văzut? Întrebă el, scriind literele alea pe o bucătică de hârtie.

— Da' de unde! N-am văzut niciun fel de semne! răspunseră cei doi.

Toți cei de față rămaseră cu gura căscată, începură să strige:

— Toți sunt niște pungași! Să-i înecăm în râu, să-i spânzurăm!

Urlau și zbierau ceva de speriat, dar avocatul sări pe masă și răcni, mai tare ca toți:

— Domnilor! Domnilor! Numai o vorbă, ascultați, vă rog! Mai e o cale: să mergem să dezgropăm mortul, si-atunci o să vedem.

Asta le plăcu.

— Ura! strigară oamenii, gata-gata s-o pornească. Dar avocatul și doctorul îi opriră:

— Stați nițel! Legați-i de mâini pe ăștia patru și pe băiat. Să-i luăm și pe ei!

— Da! Da! urlară oamenii. Și dacă n-o să vedem semnele, o să linșăm toată banda.

Acum intrase frica-n mine de-a binelea, da' nu era chip să scap. Ne înhățară pe toți cinci și porniră cu noi de-a dreptul spre cimitir, care se afla cu vreo milă și jumătate mai jos, pe malul apei. Întreg orășelul venea pe urmele noastre, fiindcă făceam destulă gălăgie, și-apoi nu era decât nouă seara.

Când am trecut prin fața casei noastre, mi-a părut rău că o alungasem pe Mary Jane din târgușor, fiindcă acum dacă i-aș fi trimis vorbă, ar fi venit să mă scape, dându-i în vileag pe cei doi potlogari.

Oamenii coborâră poteca ce ducea spre fluviu, zbierând ca niște mâțe turbate. Și parcă înadins ca să mă bage și mai mult în sperieți, Începu să fulgere, cerul se acoperi de nori și frunzișurile fremătară, zgâlțâite de vânt. În viața mea nu trecusem printr-o primejdie mai mare. Eram năucit de-a binelea. Totul îmi ieșise pe dos. În loc să mă bucur și eu, la o adică, de toată comedia asta, având-o în spate pe Mary Jane care să mă scape și să-mi dea

drumul când s-o îngroșa gluma, iată că acum, între subsemnatul și moarte nu se mai afla decât tatuajul ăla. Iar de n-au să vadă nici urmă de tatuaj...

N-aveam putere să mă gândesc la chestia asta, dar nu știu cum se face că la altceva nu mă puteam gândi.

Era din ce în ce mai întuneric. Ar fi fost prilejul cel mai nimerit ca să-mi iau valea, dar vlăjganul ăla de Hines mă ținea strâns; pas de-ncearcă să scapi din strânsoarea mâinii lui Goliat! Mă târa înainte și trebuia s-alerg ca să țin pasul cu el.

Intrând în cimitir, mulțimea se revărsă ca un puhoi. Când ajunseră la mormântul cu pricina, își dădură seama că aveau de o sută de ori mai multe cazmale decât era nevoie, dar că nimănui nu-i trecuse prin gând s-aducă un felinar. Totuși se apucară să sape la lumina fulgerelor și trimiseră totodată pe cineva să împrumute un felinar la casa cea mai apropiată, cu o jumătate de milă mai încolo.

Oamenii săpau de zor, într-o beznă înfricoșătoare. Nu trecu mult și se porni ploaia. Vântul bătea cu putere, fulgerele cădeau tot mai amenințătoare, iar tunetul bubuia ceva grozav. Dar ălora nici nu le păsa, atât de prinși erau. Din când în când puteai vedea deslușit fiece chip din mulțimea aceea uriașă, ca și bulgării de pământ azvârliți afară din groapă, dar numaidecât după aia întunericul înghițea din nou totul și nu mai vedeai nimic.

În cele din urmă scoaseră afară sicriul și începură să-i deșurubeze capacul.

A urmat o îmbulzeală și o înghesuială nemaipomenite. Oamenii se îmbrânceau ca să-si facă loc până-n față și să vadă sicriul. Era ceva de speriat, mai ales pe o noapte ca asta. Hines mă trăgea după el cu atâta putere, că-mi suci mâna – cred că uitase că mai sunt și eu pe lume, atât de ațâțat era.

Deodată, fulgerul slobozi deasupra noastră o lumină orbitoare și cineva strigă:

– Dumnezeule, sacul cu galbeni e colo, pe pieptul lui.

Hines îmi dădu drumul și se repezi chiuind, odată cu toți ceilalți, ca să vadă și el.

Ei, și-atunci am zbughit-o ca vântul din cimitir, alergând prin întuneric spre potecă. Nefiind altcineva pe potecă, zburam, nu alta, atât cât îmi îngăduiau bezna, fulgerele, răpăiala ploii, palele de vânt și tunetele asurzitoare. Fugeam de-mi sfârâiau călcâiele.

În târg nu era nici țipenie de om, din pricina furtunii. Am luat-o așadar pe strada mare, în loc să mă strecor prin ulițele lăturalnice.

Când m-am apropiat de casa noastră, am privit cu luare-aminte. Nu se zărea nicio lumină, toată casa era cufundată în întuneric. Mi se rupea inima de jale, fără să știu de ce. Dar deodată, tocmai când treceam prin fața casei, la fereastra lui Mary Jane se aprinse, o lumină și inima mi se umplu de bucurie, în aceeași clipă, casa și toate celelalte pieriră în beznă, înapoia mea, pentru totdeauna. Ce păcat! Îmi spuneam, în viața mea n-am întâlnit fată mai bună și mai inimoasă ca Mary Jane! Când am ajuns destul de departe de orașel ca să pot porni spre insuliță, m-am oprit să caut o barcă de împrumut și, punând mâna pe prima barcă slobodă pe care mi-o dezvălui fulgerul, am sărit în ea și dus am fost. Era o luntre ușoară, legată doar c-o frânghie. Insulița era departe-al naibii, taman în mijlocul fluviului, dar nu m-am mocoșit deloc. Când am ajuns în sfârșit la plută, eram așa de sleit, că, de-ar fi fost după mine, m-aș fi lungit să-mi trag sufletul. Dar nu era vreme de pierdut. Am sărit-pe plută și-am strigat:

— Hei, Jim, dă drumul plutei! Domnul fie lăudat, am scăpat de ăia!

Jim ieși din wighwam și, când mă văzu, veni spre mine cu brațele deschise. Nu mai putea de bucurie. Dar când scăpară odată un fulger și-i lumină fața, mi se făcu inima cât un purice și căzui bândâbâc în apă. Uitasem că era îmbrăcat ca regele Lear și că arăta ca un arap înecat și, văzându-l, era să mor de frică. Jim mă pescui din apă și începu să mă îmbrățișeze și să mă blagoslovească, bucuros că mă-ntorsesem și că scăpasem de rege și de duce.

— Nu acum – i-am zis – lasă asta pentru desert. Dă drumul plutei!

Peste câteva clipe pluteam la vale. Tii! Ce bine era să fim iarăși liberi, numai noi doi, pe râul acela mare, fără nimeni pe capul nostru! Săream în sus de bucurie, țopăiam și băteam din călcâie, dar tocmai când mă pregăteam să sar pentru a treia oară, am auzit un zgomot pe care, din păcate, îl cunoșteam prea bine. Mi-am ținut răsuflarea și-am așteptat, cu urechea la pândă. Nu mă-nșelasem: când fulgerul despică bezna de deasupra apei, i-am văzut cum se apropie vâslind de zor, în barca lor sprintenă. Ei erau – regele și ducele!

M-am trântit pe plută și m-am dat bătut. Abia-abia mi-am putut stăvili lacrimile.

CAPITOLUL XXX

Cum puseră piciorul pe plută, regele se repezi la mine și mă luă de guler.

— Voiai să scapi de noi, ai, mucosule? Ți se urăse cu noi, ai?

— Nu, măria ta, nu! Aoleu! Mă doare, măria ta!

— Atunci zi-ne repede ce-aveai de gând. Dacă nu, să știi că scot untul din tine.

— Da, măria ta. Zău c-am să vă spun tot, întocmai cum s-a întâmplat. Omul care mă ducea de mână se purta foarte drăguț cu mine. Îmi tot zicea că avusese un băiat de vârsta mea, care a murit anul trecut, și că-l doare inima să vadă un băiat ca mine într-o asemenea dandana. Și când toată lumea s-a repezit spre coșciug ca să vadă sacul cu galbeni, el mi-a dat drumul, șoptindu-mi: „Șterge-o acum, altminteri să știi c-au să te spânzure!” Se-nțelege c-am șters-o. N-avea niciun rost să rămân, tot nu puteam fi de folos nimănui, și p-urmă, n-aveam chef să fiu spânzurat: de ce să mă spânzure dacă puteam să fug? Am alergat într-un suflet până am dat de o barcă. Când am ajuns aici, i-am spus lui Jim să se grăbească, altminteri au să pună mâna pe mine și-au să mă spânzure; și i-am mai spus că mă tem că matale și ducele nu mai sunteți în viață la ora asta. Mi se rupea inima de durere, și lui Jim tot așa, și de-aia când v-am văzut venind, n-am mai putut de bucurie. Zău, întrebați-l pe Jim, să vă spuie și el!

Jim adeveri spusele mele, dar regele îi porunci să-si țină gura și-mi zise:

— Da, desigur, mă grăbesc să te cred! Și-ncepu iar să mă zgâlțâie, amenințându-mă că mă îneacă. Dar ducele îl opri:

— Ia lasă-l în pace pe băiat, dobitoc bătrân ce ești! Ce, tu ai fi făcut altfel în locul lui? Tu te-ai întrebat ce-i cu el când ai șters-o? Nu-mi amintesc de așa ceva.

Regele îmi dădu drumul și-ncepu să-njure târgul și pe toți locuitorii lui.

— Mai bine te-ai înjura chiar pe tine – îi spuse ducele. Ție ți se cuvin cele mai multe înjurături. De la bun început n-ai făcut nimic cu cap, afară de chestia aia cu săgeata albastră, pe care le-ai spus-o cu atâta neobrăzare și sânge rece. Asta a fost o idee bună, prima-ntâi, și ne-a salvat. Fiindcă de n-ar fi fost chestia asta, ne-ar fi băgat la răcoare până să sosească bagajele englezilor ăloră, și p-urmă ocna ne mânca! Dar trucul ăla i-a îndemnat să meargă la cimitir si-acolo galbenii ne-au fost de și mai mare folos, fiindcă

dacă nătărăii ăia turbați nu ne-ar fi dat drumul ca să se repeadă să privească, azi-noapte am fi dormit cu cravatele la gât, cu niște cravate mai trainice decât ne trebuie nouă.

Tăcură câteva clipe, apoi regele spuse, dus pe gânduri:

– Hm! Și când te gândești că noi credeam că negrii au furat sacul! Îmi venea să intru-n pământ.

– Da, cam așa credeam – zise ducele, trăgându-și vorba, a zeflema.

Regele tăcu câteva clipe, apoi spuse:

– Eu unul așa credeam.

– Ba din contră, nu tu, ci eu credeam – răspunse ducele, cu același glas trăgănat.

– Ascultă, Bilgewater – se burzului regele – ce vrei să spui?

– Dacă-i vorba pe-așa, te-ntreb eu ce-ai vrut să spui – zise ducele înțepat.

– Scârț! Îl repezi regele, batjocoritor. Te pomenești că adormiseși și habar n-aveai ce făceai. Ducele își ieși din fire de-a binelea:

– Ascultă, lasă-te de goange! Ce, crezi că-s bătut în cap? Crezi că nu știu cine-a ascuns banii în coșciugul ăla?

– Ba da, nenicule, știu că știi, doar tu i-ai ascuns!

– Minți! Răcni ducele repezindu-se la el. Regele începu să zbiere:

– Jos labelle! Ia mâna de pe gât! Retrag tot ce-am spus.

– Mai întâi, mărturisește că tu ai ascuns banii acolo ca gândul să te cărăbănești și să te-ntorci într-o bună zi ca să-i dezgropi și să-i păstrezi numai pentru suflețelul tău.

– Stai nițel, duce, răspunde-mi drept și cinstit la o întrebare. Spune-mi că n-ai pus banii acolo și-am să te cred, și-am să-mi iau înapoi toate vorbele.

– Potlogar bătrân, știi bine că nu eu i-am ascuns!

– Bine, atunci te cred. Da' răspunde-mi la încă o întrebare, numai una... Hai, nu te pierde cu firea! N-aveai cumva de gând să pui mâna pe bani și să-i dosești?

Ducele tăcu câteva clipe, apoi spuse:

– Ei, și ce dac-aveam de gând? Chestia e că nu i-am dosit, când mătăluță nu numai c-aveai de gând, dar i-ai și dosit!

– Duce, să-mi sară ochii dacă i-am dosit! Nu zic că n-aveam de gând, ar fi să mint. Dar tu, adică cineva, mi-a luat-o înainte.

– Minți! Tu i-ai ascuns și dacă nu mărturisești, te... Regele începu să horcăie și bâigui cu mare greutate:

– Bine, mărturisesc!

Îmi părea tare bine să-l aud vorbind așa, parcă-mi lua o piatră de pe inimă. Ducele îi dădu drumul:

— Dacă mai tăgăduiești, să știi că te-nec! Grozav de bine îți sade să miorlăi ca un sugaci, ți se potrivește de minune, după tot ce-ai făcut. N-am mai pomenit un asemenea struț bătrân care să vrea să înghită totul. Și eu care mă-ncredeam în tine ca într-un tată! Cum de n-ai intrat în pământ de rușine când ai auzit că dădeau vina pe niște negri nenorociți și tu n-ai scos o vorbă ca să-i aperi? Mă apucă pandaliile când mă gândesc c-am fost așa de neghiob să cred în balivernele tale. Lua-te-ar naiba, acu' văd eu de ce mă tot zoreai să acopăr deficitul: voiai să pui mâna și pe gologanii pe care-i câștigasem cu „Minunea regească” și cu alte socoteli, ca să-i înhați pe toți.

— Păi bine, duce – îl întrerupsese regele cu sfială, sclifosindu-se – tu ai spus să acoperim deficitul, nu eu.

— Gura! Ajunge cât ai vorbit! îl repezi ducele. Și acum vezi bine cu ce te-ai ales. Aia și-au luat înapoi toți banii, bașca bănișorii noștri; abia ne-a mai rămas un gologan-doi. Hai, cară-te la culcare și nu-mi mai cânta despre deficitudini, că-i vai de pielea ta!

Regele se furișă în wighwam și-si căută alinarea în clondirul cu rachiu, în curând, ducele își găsi și el clondirul așa că, după vreo jumătate de ceas, se băteau iar pe burtă. De ce se-mbătau, de-aceea se iubeau mai mult până ce adormiră, sforăind, unul în brațele celuilalt.

Amândoi erau turtă, dar am băgat de seamă că, oricât de beat era, regele nu uita nicio clipă că n-are voie să mai spună că nu el a ascuns sacul. Aveam de ce să mă simt ușurat și mulțumit! Firește că de îndată ce i-am auzit trăgând la aghioase, m-am așezat cu Jim la taifas și i-am povestit totul de-a fir-a-păr.

CAPITOLUL XXXI

Zile-ntregi nu ne-am mai oprit în niciun târgușor. Tot plutind la vale pe râu, intrasem adânc în sudul cel călduros, hăt-departe de locul nostru de baștină. Pe maluri se zăreau acum copaci năpădiți de mușchi spaniolesc, care atârna de crengi ca niște bărbi lungi și sure. În viața mea nu mai văzusem așa ceva. Pădurile aveau acum ceva măreț și înfricoșător totodată.

Cei doi potlogari începură din nou să bată târgurile, socotind că primejdia trecuse. Mai întâi ținură o conferință despre temperanță dar nu le ieși nici măcar de-o beție. Într-alt târg deschiseră o școală de dans, dar cum nu se pricepeau să danseze nici cât un cangur, publicul îi petrecu pân-afară din târg, la primii pași pe care-i făcură, încercară apoi să dea lecții de oratorie; dar n-apucară bine să deschidă gura, că oamenii îi și puseră pe fugă, huiduindu-i de mama focului. Se apucară să facă pe misionarii, pe hipnotizatorii, pe doftorii, pe ghicitorii și câte și mai câte, dar degeaba, nu se lipa norocul de ei. În cele din urmă, rămaseră lefteri de-a binelea. Toata ziulica zăceau lungiți pe plută, cufundați în gânduri, abătuți și dărâmați, fără să scoată o vorbă.

În curând însă se petrecu o schimbare: începură să-si vorbească în taină, pe șoptite. Uneori rămâneau câte două-trei ore în wighwam. Eu și cu Jim începusem să ne cam temem. Nu mirosea a bine: eram siguri că pun la cale o blestemăție mai diavolească decât toate cele de până atunci. Ne-am tot întrebat noi ce să fie și până la urmă ne-am gândit că pramatiile se pregătesc să spargă o casă ori o prăvălie, sau să fabrice bani falși. Gândul ăsta ne-a cam îngrozit și-am jurat amândoi să nu ne băgăm pentru nimic în lume în afaceri de-astea și să ne luăm adio de la ei, lăsându-i în plata domnului, la ăl dintâi semn necurat.

Într-o dimineață, în zori, ne-am oprit cu vreo două mile mai jos de-un târgușor prăpădit, pe nume Pikesville. Regele ne spuse să stăm ascunși cât se duce să dea o raită prin târgușor, ca să vadă dacă oamenii de pe-acolo aflaseră ceva de „Minunea regească”. În gândul meu îmi ziceam: „Vrei să spui că te duci să cauți o casă bună de jefuit. Și când ai să te-ntorci, după jaf, ai să te-ntrebi ce s-a întâmplat cu mine, cu Jim și cu pluta, dar poți să te-ntrebi până poimarti!” Regele ne mai zise că dacă nu se-ntoarce până la amiază, înseamnă că totul e-n ordine și ducele și cu mine putem veni după el.

Am stat si-am așteptat. Ducele se învârtea de colo până colo, cu o mutră tare acră. Ne lua la rost pentru orice fleac și ne-njura că facem totul anapoda. Nimic nu-i plăcea. De bună seamă că punea ceva la cale.

M-am bucurat nespus la amiază văzând că regele nu se arăta.

Oricum, se vestea o schimbare și, cine știe, poate chiar schimbarea cea mare.

M-am dus așadar cu ducele în târgușorul acela; tot căutându-l pe rege, am dat de el în odaia din dos a unei crâșme murdare. Era beat criță si-n jurul lui o ceată de trântori se distrau ațâțându-l, iar el îi suduia și-i amenința cum îi venea la gură. Dar nu le putea face nimic, fiindcă, de beat ce era, abia se mai ținea pe picioare.

Ducele, începu să-l înjure, că-i un „bou bătrân”, dar nici regele nu se lăsă mai prejos. Când am văzut că iese cu ceartă am șters-o repede si-am gonit ca un cerb pe poteca ce cobora spre râu. Alergam de-mi sfârâiau călcâiele, fiindcă n-aș fi vrut să scap prilejul, și-mi spuneam că de data asta s-a isprăvit, n-au să ne mai vadă așa curând, nici pe mine, nici pe Jim. Când am ajuns la plută, abia mai răsufлям, dar nu mai puteam de bucurie.

— Dă-i drumul, Jim! strigai. Acu' am scăpat!

N-auzii însă niciun răspuns și nu ieși nimeni din wighwam. Jim plecase! Am tras un chiot, și-ncă unul și iar așa. M-am dus apoi în pădure, chiuind și cercetând în toate părțile, dar degeaba – Jim nu se zărea nicăieri.

M-am așezat și, fără să vreau, am început să plâng. Dar n-aveam răbdare să stau locului. Am ieșit pe potecă, chibzuind ce-ar fi mai bine să fac. Deodată mi-a ieșit în cale un băiat; l-am întrebat dacă nu cumva văzuse un negru îmbrăcat așa și pe dincolo..

— Da – îmi răspunse el.

— Unde l-ai văzut?

— Cu vreo două mile mai jos, pe moșia lui Silas Phelps. Au pus mâna pe el, e un negru fugar, îl căutai?

— Da' de unde! Am dat de el în pădure, acu' o oră-două, și zicea că dacă strig, mă-njunghie. Mi-a poruncit să stau locului, fără să mă mișc. Ce era să fac? Mi-era teamă, așa c-am rămas aici.

— Acu' nu mai ai de ce să te temi, fiindcă l-au prins. Fugise de undeva, din Sud.

— Bine că l-au prins!

— Cred și eu! Au pus un preț de două sute de dolari pe capul lui. Bani picați din cer, nu alta!

– Da, așa-i. Să fi fost eu ceva mai zdravăn, mie mi-ar fi picat, fiindcă eu l-am văzut ăl dintâi. Da' cine l-a turnat?

– Un babalâc, care nu-i de pe-aici; a vândut pe patruzeci de dolari dreptul la recompensă, că se grăbea s-o pornească pe râu în sus și n-avea timp s-aștepte. Ei, ce spui de asta? Să fi fost în locul lui, aș fi așteptat și șapte ani.

– Și eu la fel – i-am zis. Da' te pomenești că l-a vândut așa ieftin, fiindcă nu era sigur de afacere. Cine știe, poate c-o fi ceva necurat la mijloc.

– Da' de unde! Am văzut cu ochii mei afixul despre negru, îl zugrăvea întocmai, ca o poză. Pomenea și plantația de unde fugise, undeva, mai jos de New Orleans. Nu, frățioare, afacerea e-n regulă, fii pe pace. Ascultă, n-ai nițel tabac?

Aflând că n-aveam niciun pic, băiatul plecă. M-am dus la plută și m-am așezat în wighwam ca să chibzuiesc. Dar degeaba mi-am frământat eu creierii, că tot n-am văzut nicio ieșire. După atâta amar de drum și după tot binele ce li-l făcusem ălor doi potlogari, totul se dusesse de râpă. Și de ce, mă rog? Fiindcă-i răbdase inima să-l vândă pe Jim pentru patruzeci de dolari murdari, osândindu-l să fie din nou rob pe viață, și încă printre străini!

„Dacă-i e dat să cadă din nou în robie – îmi ziceam – ar fi de o mie. De ori mai bine pentru Jim să fie rob acasă la el, împreună cu ai lui.” Mă gândeam să-i trimit lui Tom Sawyer o scrisoare, în care să-l rog să-i spună domnișoarei Watson unde se află Jim. Dar m-am lăsat repede păgubaș din două pricini: întâi, fiindcă domnișoara Watson, scârbită și furioasă pe Jim din "pricina ticăloșiei și-a nerecunoștinței sale, ar fi în stare să-l vândă iarăși undeva, în josul fluviului. Și chiar dacă nu l-ar vinde, un negru nerecunoscător e disprețuit de toată lumea, și lui Jim i-ar crăpa obrazul de rușine văzând că oamenii i-o scot mereu pe nas.

Și-apoi, gândiți-vă și la mine! Numai de cât s-ar da sfoară în țară că Huck Finn l-a ajutat pe-un negru să-si dobândească libertatea, și dacă m-aș mai vedea vreodată cu cineva din târgul meu, mi-ar fi așa de rușine, c-aș fi în stare să-i cad în genunchi și să-i ling tălpile. Așa se întâmplă totdeauna: când cineva săvârșește o faptă rea și nu se sinchisește de urmările ei, crede că nu-i nicio rușine câtă vreme o poate ascunde. Taman într-o asemenea încurcătură mă vârașem și eu. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât mai tare mă muștra cugetul și mă simțeam mai ticălos și mai netrebnic. Și deodată am înghețat de frică la gândul că providența îmi trage o palmă și-mi arată că sus, în cer, se știe că-s un ticălos și c-am răpit pe negrul unei biete bătrâne, care nu-mi cășunase niciodată vreun rău. „Da, da – îmi ziceam – e cineva care stă mereu de veghe și nu rabdă multă vreme asemenea ticăloșii!” M-am

căznit din răspuțeri să mă mângâi cu gândul că nu eu, ci felul în care fusesem crescut era de vină pentru toate astea.

Dar un glas lăuntric îmi tot șoptea neîndurător: „Te puteai duce la școala de duminică, pentru ce nu te-ai dus? De te-ai fi dus, ai fi învățat acolo că oamenii care fac ce-ai făcut tu cu negrul ăla ajung de-a dreptul în iad. Tremuram de spaimă. M-am hotărât să mă rog doar-doar oi înceta să mai fiu băiatul rău de pân-acu’ și m-oi face mai bun. Am ingenuncheat, dar vorbele nu-mi veneau. De ce oare? N-avea rost să-ncerc să-l păcălesc pe Al de Sus – și nici pe mine, de altfel. Știam prea bine de ce nu-mi veneau vorbele: fiindcă nu mă trăgea deloc inima, fiindcă nu eram cinstit, fiindcă umblam după doi iepuri. Mă prefăceam că mă lepăd de păcat, dar în sinea mea săvârșeam cel mai mare dintre păcate, încercam să spun din gură că am să mă îndrept, c-am să-i scriu stăpânei negrului și-am să-i arăt unde se află Jim, dar în adâncul sufletului știam că-i minciună, iar Al de Sus de asemenea știa. Mi-am dat seama că nu merge să minți într-o rugăciune. Stăteam ca pe ace și nu știam ce să fac. În cele din urmă îmi veni o idee: da, am să scriu răvașul, iar după aia o să văd dacă mă pot ruga. Ei bine! În clipa aceea m-am simțit ușor ca un fulg și cu cugetul împăcat. Nu-mi venea să cred!

Am luat o bucațică de hârtie și-un căpătâi de creion și, beat de fericire, am scris cele ce urmează:

„Domnișoară Watson, negrul dumitale fugar Jim se află aici, cu două mile mai jos de Pikesville. Domnul Phelps a pus mâna pe el și o să vi-l dea înapoi dacă trimiteți recompensa.

Huck Finn”

Pentru prima oară-n viața mea m-am simțit bine și izbăvit de păcate. Acu’ știam că pot să mă rog, dar nu m-am apucat de îndată, ci am pus hârtiuța deoparte și m-am așezat, gândindu-mă ce bine că lucrurile se întâmplaseră așa, fiindcă nu lipsise mult ca să nimeresc de-a dreptul în iad.

Mi-am amintit apoi de călătoria noastră pe apă, la vale. Jim era nelipsit din toate amintirile astea, îl vedeam și ziua și noaptea, uneori în bătaia lunii, alteori pe furtună. Mă vedeam plutind împreună cu el, sporovăind, cântând și râzând. Nu știu cum se face, da’ nu găseam nici atâtica să mă supăr pe el, ba din contră, îl vedeam stând de veghe și pentru mine, după ce-și făcuse partea lui, în loc să mă trezească din somn; îmi aminteam cum se bucurase în ziua aia cu ceață, când m-am întors pe plută, și cum ne-am întâlnit din nou în smârcul ăla, în ziua „dihonieii”, și alte întâmplări asemănătoare. Și cum îmi spunea mereu „puișorule” și mă răsfața, și nu știa cum să mă mai cocoloșească, în marea lui bunătate. La urmă mi-am amintit cum îl scăpasem

de oamenii ăia, zicându-le că pe pluta noastră erau bolnavi de vărsat; cât de recunoscător mi-a fost Jim atunci! Zicea că-s cel mai bun prieten pe care l-a avut vreodată și singurul lui prieten de astăzi. Tot gândindu-mă așa, privirile îmi căzură asupra răvașului pe care-l scrisesem. Mare belea pe capul meu! Am luat hârtia. Tremuram ca o frunză-n vânt, fiindcă trebuia să mă hotărăsc odată pentru totdeauna. Am chibzuit nițel, ținându-mi răsuflarea, apoi mi-am zis: „Fie! Mă duc în iad!” și-am rupt hârtia. Erau gânduri și vorbe îngrozitoare, dar nu le mai puteam lua înapoi. Ce-am spus a rămas bun spus și nu m-am mai gândit să mă-ndrept. Mi-am scos din cap ideea asta, zicându-mi c-am să fiu iarăși ticălos, fiindcă așa mi-era felul și așa fusesem crescut, pe când cealaltă cale nu era de mine. Și, pentru început, mi-am pus în gând să-l scap din nou pe Jim din robie; să fi putut scorni ceva și mai rău, aș fi făcut-o, nu de alta, dar de vreme ce tot apucasem pentru totdeauna pe calea asta, puteam să merg și până la capăt.

Am început așadar să-mi bat capul și m-am gândit la fel de fel de lucruri, până s-ajung în sfârșit la un plan care-mi convenea. Am dibuit ceva mai la vale un ostrov împădurit și, de îndată ce s-a întunecat, am pornit cu pluta spre el, am ascuns-o și-am rămas să dorm acolo. M-am trezit înainte de revărsatul zorilor, am mâncat, mi-am pus straietele de oraș și, după ce mi-am vârat alte câteva lucruri într-o legăturică, am pornit cu barca la mal. M-am oprit ceva mai jos de locul unde socoteam că se afla moșia lui Phelps, mi-am ascuns legăturica undeva în pădure și, umplând apoi barca cu apă și bolovani, am scufundat-o într-un loc unde s-o pot găsi la nevoie, cam la un sfert de milă mai jos de un mic joagăr.

Pe urmă am pornit-o la drum. Trecând prin fața joagărului, am zărit o tăbliță pe care scria „Ferăstrăul lui Phelps”. Cu vreo câteva sute de pași mai încolo se zăreau clădirile fermei. Mi-am dus mâna streășină la ochi, dar n-am văzut pe nimeni, deși se luminase bine de ziuă. Da' nu-mi păsa, că tot n-aveam eu chef să mă-ntâlnesc cu careva. Voiam doar să pipăi terenul. Planul meu era să mă arăt acolo dinspre târg, nu dinspre fluviu. După ce-am cercetat bine locul, am pornit-o întins spre târg. Și, ce să vezi, primul om peste care-am dat acolo a fost ducele. Tocmai lipea un afiș pentru „Minunea regească” – urmau s-o joace trei seri la rând, ca și data trecută. Nu-i întrecea nimeni în neobrăzare! Până să mă mișc, ducele mă văzu. Păru cam mirat:

– Iote-! De unde răsăriși? Și adăugă, chipurile bucuroși și grijuliu: Unde-i pluta? Ai ascuns-o într-un locșor bun?

– Păi tocmai despre asta voiam să vă-ntreb și eu, alteță.

Vorbele astea nu prea-i plăcură.

— Da' de ce voiai să mă-ntrebi?

— Păi, când l-am văzut ieri pe rege în cârciuma aia, mi-am zis că până s-o trezi din beție, ca să-l putem aduce acasă, o să mai treacă câteva ceasuri, așa că m-am gândit să dau o raită prin târg. Un cetățean mi-a zis că-mi dă zece cenți dacă-l ajut să treacă cu luntrea până dincolo și-napoi, ca s-aducă o oaie rătăcită. M-am învoit și m-am dus cu el, dar când să băgăm oaia în luntre, omul mă lăasă singur la funie și se apucă să-mpingă oaia de la spate. Dar oaia asta era prea voinică pentru unu' ca mine, așa că s-a smuls din strânsoare și-a luat-o la fugă. Noi, după ea. N-aveam niciun câine cu noi, așa că a trebuit s-o fugărim cale lungă, până i-am scos sufletul. Am prins-o abia spre seară; am adus-o înapoi, iar după aceea eu m-am întors la plută. Dar ia-o de unde nu-i. Ce mi-am zis eu: „Să știi c-au dat de bucluc și-au fost nevoiți să plece, luându-l cu ei și pe Jim, singurul negru pe care-l am pe lume. Și-acu', iată-mă printre străini, fără nicio avere și fără puțința de a-mi câștiga pâinea”. Mi-au dat lacrimile, zău. Și-am dormit în pădure toată noaptea. Dar spuneți-mi, ce-i cu pluta? Și cu Jim, sărmanul meu Jim?

— Să mă ia dracu' dacă știi, adică dacă știi ce s-a-ntâmplat cu pluta. Boșorogul ăla tembel a câștigat patruzeci de dolari din nu știu ce afacere și când am dat de el în crâșma aia, derbedei îi și luaseră toți banii la rămășaguri, afară de ăi pe care apucase să-i dea pe băutură. Ieri noapte, când l-am dus acasă si-am văzut că pluta e lipsă, ne-am zis: „Să știi că mucosul ăla ne-a furat pluta și s-a dus cu ea la vale, lăsându-ne de căruță”.

— Cum să-mi las negrul, singura' negru pe care-l am pe lume, singura mea avere?.

— La asta nu ne-am gândit. La urma urmelor, când stai să te gândești, negru' ăla era al nostru. Așa-l socoteam, că de! Dumnezeu știe că am avut destulă bătaie de cap cu el. Ei, și când am văzut noi că pluta nu mai e, iar noi am rămas tinichea, ne-am gândit că altă scăpare' n-avem, decât să mai încercăm o dată „Minunea”. De atunci mă tot perpelesc, uscat ca un butoi cu pulbere, la zi, unde-s ăi zece cenți? Dă-i înapoi!

Aveam bani berechet, așa că i-am dat zece cenți. Rugându-l însă să cumpere cu ei ceva de mâncare și să-mi dea și mie, fiindcă alți bani nu mai aveam și nu pusesem nimic în gură de ieri. Nu-mi răspunse nimic.

După câteva clipe, se întoarse deodată spre mine si-mi zise:.

— Ascultă, crezi ca negrul ăla o să ne toarne? L-am jupui de viu, dac-ar îndrăzni!

— Cum să vă toarne? Da' ce, n-a fugit?

— Aș, de unde! L-a vândut boșorogul ăla! Mie nu mi-a dat nimic, și banii s-au topit!

— Ce? L-a vândut? spusei eu, plângând. Era negrul meu, averea mea! Unde-i? Îl vreau înapoi!

— Află că nu-i chip să-l capeți înapoi, așa că degeaba miorlăi. Ascultă, nu cumva ai de gând să ne torni? Al naibii să fiu dacă pot avea încredere în tine! Să știi că dacă ne dai de gol...

Se opri și se uită așa de urât la mine, că i-am zis sclifosindu-mă:

— Nu vreau să dau de gol pe nimeni și nici n-aș avea timp de-așa ceva. Mă duc să-mi caut negrul...

Ducele făcu o mutră plictisită și rămase pe gânduri, încruntat, cu afișele pe braț.

— Uite ce e – zise el. Trebuie să rămânem aici trei zile. Dacă făgăduiești că nu ne torni și c-ai să-l îndupleci și pe negru să-și țină gura, am să-ți spun unde-l poți găsi.

I-am făgăduit.

— Un fermier, cu numele de Silas Ph... — începu el, dar se opri. Voise să-mi spună adevărul, dar când l-am văzut că se oprește și cugetă, mi-am dat seama că și-a schimbat gândul. Și chiar așa era. N-avea încredere în mine. Voia să fie sigur că n-o să le stau în cale zilele astea. Omul care l-a cumpărat – spuse el – e unul Abram Foster, Abram C. Foster, și trăiește la țară, la vreo patruzeci de mile de aici, pe drumul spre Lafayette³⁸.

— Bine – zic eu. În trei zile am s-ajung eu acolo; și-am să pornesc chiar azi după prânz.

— Nu, nu! Ai să pleci chiar acum. Vezi, nu zăbovi o clipă și nu flecari cu nimeni pe drum! Ține-ți gura și mergi drept înainte, altfel să știi că ai de-a face cu noi!

Altă poruncă nici nu voiam de la el. Voiam să mă lase-n pace, ca să-mi pot pune planul în aplicare.

— Hai, cară-te! Se burzului el. Domnului Foster poți să-i îndrugi ce poștești. Cine știe, te pomenești că până la urmă îl faci să creadă că Jim e negrul tău; sunt unii prostănaci care n-au nevoie de patalamale, mi s-a spus c-ar fi de-alde ăștia pe aici, prin Sud. Când ai să-i spui că afișul și recompensa sunt plăsmuite, poate c-o să te creadă, dac-ai să-l lămurești de ce-a fost scornită toată povestea. Hai, du-te și spune-i orice vrei, numai nu uita să-ți ții gura pân-ajungi acolo.

³⁸ Oraș în statul Louisiana. În apropiere de țărmul Golfului Mexic

Am luat-o la picior pe drumul arătat de duce. Mergeam fără să mă uit înapoi, dar simțeam că-i cu ochii pe mine. Nu-mi păsa, știam c-o să se plictisească privindu-mă. Am mers așa pe câmp vreo milă, fără să mă opresc. Apoi am luat-o înapoi prin pădure, spre ferma lui Phelps. Îmi ziceam că-i mai bine să-mi pun numai-decât planul în aplicare, fără să pierd vremea, fiindcă doream ca Jim să-si țină gura până la plecarea celor doi potlogari. Nu voiam să-i mai văd. Mi-era lehamite și voiam să scap de ei pentru totdeauna.

CAPITOLUL XXXII

Când am ajuns la fermă, soarele dogorea. Totul era liniștit ca-ntr-o zi de duminică. Argații erau duși la câmp. În văzduh plutea bâzâitul surd al muștelor și-al altor gângăanii, care, când îi auzi, ți se pare c-ai rămas singur pe lume, părăsit de toți. Te cuprindea jalea când începea să adie vreun vânticel prin frunzare fiindcă freamătul stârnit aducea cu șoapta duhurilor unor morți de demult, care-ar fi vorbit despre tine. Când auzi așa ceva, îți vine să-ți iei lumea-n cap, ca să se isprăvească odată cu toate.

Phelps avea o mică plantație de bumbac, cum erau multe prin părțile astea. O ogradă de vreo două pogoane, împrejmuită cu un gard; un pârleaz înjghebat din butuci ferăstruiți în chip de trepte, ca niște țevi de lungimi felurite, pe unde puteai sări gardul și pe care se cățarau femeile ca să-ncalce pe cai. Ograda, smălțată cu smocuri de iarbă sfarogită, părea golașă și netedă ca o pălărie veche, cu pâsla roasă. Într-o clădire mare, de lemn, cu pereții dubli, locuiau albi; golurile dintre grinzi erau astupate cu lut sau mortar, alcătuiind un fel de fâșii care fuseseră cândva văruite. O bucătărie din bârne rotunde era legată de casă printr-o tindă largă, deschisă în părți, dar acoperită. În spatele bucătăriei era un șopron de scânduri, unde se afumau bucatele, iar alături, se înșirau trei maghernițe, pentru, negri. Lângă gardul din fund se zărea o colibă singuratică, iar ceva mai încolo, în cealaltă parte, se aflau câteva șuri. Lângă colibă, un cazan mare în care se fierbea săpun, și un jgheab pentru cenușă. Lângă ușa bucătăriei, o laviță, un hârdău și un urcior. Ici-colo, câte un dulău moțâia la soare, într-un colț, departe, se vedeau vreo trei copaci umbroși. Lângă gard, într-un loc, creșteau niște tufe de agrișe și de coacăze iar dincolo de gard, se vedea o grădiniță și un strat de pepeni. Apoi lanurile de bumbac și dincolo de ele pădurea.

După ce-am ocolit ograda, am sărit pârleazul lângă jgheab și am luat-o spre bucătărie.

După câțiva pași, am auzit o vârtelniță care ba scârțâia, ba amuțea, de-ți venea să mori ascultându-i bocetul jalnic.

Am mers mai departe, fără un gând anume, ci bizuindu-mă doar pe pronia cerească să-mi pună în gură vorbele nimerite, când o să fiu întrebat ce caut acolo; băgasem de seamă că pronia asta, dacă mă lăsam în voia ei, mă scotea totdeauna din încurcătură.

La jumătatea drumului, se repezi la mine un dulău, apoi încă unul. Se-nțelege că m-am oprit și-am rămas nemișcat. Făceau un tărăboi nemaipomenit! În câteva clipe, se strânseseră în jurul meu vreo cincisprezece potâi cu gâturile și boturile întinse spre mine. Și lătrau! Aoleo, cum mai lătrau! Eram, cum s-ar zice, ca osia unei roți, iar dulăii erau spițele. Și tot veneau din toate părțile, sărind peste gard și repezindu-se la mine.

Din bucătărie ieși atunci o negresă cu un făcăleț în mână. „Piei, Tigrule! Fugi de-aici, Grivei!” strigă ea și după ce le dădu câte una zdravănă la fiecare, dulăii o luară la goană, schelălăind. În clipa următoare, vreo zece din ei se întoarseră dând din coadă și gudurându-se pe lângă mine. Căinii nu-s deloc răi la suflet, zău.

În spatele negresei se iviseră o fetiță și doi băiețași negri, cu câte o cămașă de pânză pe ei. Se agățaseră de fusta mămucăi lor și mă priveau sfioși, așa cum privesc întotdeauna copilașii negri.

Nu trecu mult și se ivi și stăpâna casei, o femeie de vreo patruzeci și cinci-cincizeci de ani, cu capul gol și ținând în mână un fus. În spatele ei veneau copiii ei albi, care se purtau întocmai ca negrișorii.

— Iată-te, în sfârșit, tu ești, nu-i așa? Îmi strigă ea, râzând cu gura până la urechi.

— Da, doamnă! i-am răspuns pe negândite.

Atunci ea mă luă în brațe și mă strânse zdravăn, pe urmă îmi apucă mâinile și mi le zgâlțâi. Obrajii îi șiroiau de lacrimi și nu se mai sătura să mă îmbrățișeze și să mă strângă, în vreme ce gura îi turuia fără-ncetare:

— Credeam că semeni mai mult cu maică-ta, dar zău, nu-mi pasă, sunt fericită că te văd. Mânca-l-ar mama, dragul de el! Copilași, ăsta-i vărul vostru, Tom. Spuneți-i bun venit!

Copiii își lăsară însă capetele în jos și, băgându-și degetele în gură, se ascunseră în spatele ei.

— Liza – spuse ea – dă fuga și pregătește numaidecât ceva de mâncare. Sau te pomenești c-ai mâncat pe vapor?

I-am răspuns că da. Mă luă de mână și porni cu mine

— Spre casă, cu droaia de copii după noi. Când am ajuns înăuntru, mă puse să șed pe un jilț de nuiete împletite, iar ea se așeză pe un scăunel în fața mea, ținându-mi mâinile într-ale ei.

— Acum pot să te privesc pe-ndelete. De ani de zile aștept clipa asta și iată c-a sosit! Te așteptam de vreo două zile. De ce-ai întârziat? S-a împotmolit cumva vaporul?

— Da, doamnă, s-a...

— Zi-mi tușă Sally, nu mă mai domni atâta! În ce loc s-a împotmolit?

Habar n-aveam ce să-i spun, fiindcă nu știam dacă vaporul venea de sus sau de jos. Dar mi-am ascultat ca de obicei inima și inima mi-a zis că vaporul trebuia să vină în susul apei, dinspre New Orleans. Numai că asta nu era de ajuns, fiindcă nu cunoșteam numele vadurilor de pe acolo. Trebuia să le născocesc sau să zic c-am uitat numele aceluia în care ne împotmolisem, sau... Deodată îmi veni o idee:

— N-am întârziat din pricina împotmolirii, ci din pricina unui cazan care-a sărit în aer.

— Dumnezeu! A fost rănit careva?

— Nu! Doar un negru a fost omorât.

— Mare noroc ați avut, fiindcă uneori se-ntâmplă să fie răniți și oameni. Acu' doi ani, de Crăciun, unchiu-tău Silas venea de la New Orleans cu vaporul „Lally Rook” și tot așa a explodat un cazan. Un om a fost schilodit și cred c-a murit curând după aceea. Era baptist. Unchiu-tău Silas cunoaște o familie din Baton Rouge³⁹, care-i știa foarte bine neamurile. Da, acu mi-amintesc, a murit, săracul! Cangrena s-a întins și au trebuit să-i taie piciorul. Da' tot n-a scăpat. Da, da, cangrenă era. Se învinețise tot, săracu'! A murit nădăjduind într-o înviere măreață. Oamenii ziceau că arăta ceva de speriat. De câteva zile, unchiu-tău se duce mereu la oraș, ca să te-aducă încoace. Și azi s-a dus, acu' vreo oră; trebuie

— Să se-ntoarcă din clipă-n clipă. Nu te-ai întâlnit cu el pe, drum? Un bătrânel cu un...

— Nu, n-am văzut pe nimeni, tușă Sally. Vaporul a sosit în zori, așa că mi-am lăsat cufărul pe ponton și m-am plimbat prin târg și prin împrejurimi, ca să nu ajung prea devreme aici. Așa c-am venit pe alt drum...

— Cui i-ai lăsat în grijă cufărul?

— Nimănu.

— Vai, copile, o să ți-l fure!

— Nu, că l-am ascuns bine.

— Dar cum se face c-ai luat masa pe vapor așa:, devreme?

O cam sfeclisem, dar i-am răspuns:

— Căpitanul m-a văzut că mă-nvârt pe-acolo și mi-a zis că n-ar strica să îmbuc ceva înainte de-a coborî pe mal. Așa că m-am dus cu el în cabina unde iau masa ofițerii și mi-a dat tot ce mi-a poftit inima.

³⁹ Capitala statului Louisiana, din sudul Statelor Unite.

Mă simțeam așa de stânjenit, că nici n-auzeam bine. Tot timpul eram cu gândul la copii: voiam să-i iau deoparte și să-i trag de limbă, ca să aflu drept cine mă ia. Nu se ivi însă niciun prilej, fiindcă Phelpoaia îi dădea; înainte cu ale ei.

Am simțit că mă ia cu frig când am auzit-o că-mi spune:

— Dar uite că mă luai cu vorba și nu mi-ai spus încă nimic despre soră-mea și despre ceilalți. Ei, acu să-mi hodinesc puțin limba, ca să te-ascult. Povestește-mi tot ce știi despre fiecare din ei. Cum o duc, ce mai fac' și ce ți-au zis să-mi spui. Tot, tot, tot.

De data asta mi se-nfundase. Pronia mă ajutase pân-aici, dar acum intrasem rău de tot la apă. Mi-am dat seama că n-are rost să merg mai departe și că-i musai să mă predau. Iată încă un loc unde trebuie să-ncerc cu orice preț să spun adevărul. Dar când să deschid gura ea mă trase de pe scaun și mă împinse îndărătul patului, zicându-mi:

— Uite-l că vine! Bagă capul sub pat, așa... Acu' nu te mai poate vedea. Să nu știe că ești aici. Îi trag o păcăleală, cum nu s-a mai pomenit Copii, să nu suflați o vorbă!

Alta acum! Dar n-avea rost să-mi fac sânge rău. Nu-m? Rămânea decât să stau liniștit și s-aștept acolo unde eram izbitura trăsnetului.

L-am zărit pe bătrân când a intrat în odaie, apoi tăblia patului mi l-a ascuns.

— A venit? Îl întrebă Phelpoaia, sărind în întâmpinarea soțului ei.

— Nu – răspunse el.

— Doamne Dumnezeule, da' ce-o fi pățit?

— Nu-mi pot da seama – zise bătrânul. Drept să-ți spun, sunt tare îngrijorat.

— Îngrijorat? Eu simt că înnebunesc. Trebuie să fi venit, și se vede că nu l-ai întâlnit pe drum. Asta trebuie să fie, inima îmi spune că așa e.

— Dar, Sally dragă, știi prea bine că nu puteam trece pe lângă el fără să-l văd.

— Vai, ce încurcătură! Ce-o să zică soră-mea? Trebuie să fi venit! Ai trecut pe lângă el, asta e...

— Nu mă mai chinui, că-s destul de chinuit și-așa. Nu pricep ce-a putut să se-ntâmple. Mi se-nvârte capul și nu mi-e rușine să spun că-s speriat de-a binelea. Dar nu-i nicio nădejde să fi venit. De-ar fi venit, cu siguranță că l-aș fi văzut. Sally, e îngrozitor, să știi că s-a întâmplat ceva cu vaporul!

— Hei, Silas ia uită-te colo, parcă vine cineva pe drum!

Bătrânul se repezi spre fereastra de deasupra patului. Phelpoia atâta aștepta: se aplecă și mă trase repede de sub pat, iar când bătrânul se întoarse cu spatele la fereastră, o văzu stând lângă mandea, cu fața țoală numai un zâmbet și strălucind ca o casă în flăcări. Mă treceau nădușelile și aveam o mutră tare plouată. Bătrânul strigă, cu ochii cât cepele:

- Cine-i ăsta?
- Cine crezi că e?
- N-am idee. Cine-i?
- Tom Sawyer.

Pe legea mea, îmi venea să intru-n pământ! Dar nu era vreme de fleacuri. Bătrânul îmi strânse mâna și începu să mi-o scuture, în vreme ce dumneaei țopăia în jurul nostru, plângând de bucurie. Apoi mă copleșiră amândoi cu întrebări despre Sid, Mary și celelalte rubedenii.

Dar bucuria lor era nimica toată pe lângă a mea – parcă mă născusem a doua oară, așa de fericit eram că știu cine sunt. M-au pisat așa vreo două ceasuri, până când mi-au înțepenit fălcile de atâta pălăvrăgeală, Îndrugându-le despre familia mea, adică a lui Tom Sawyer, mai multe lucruri decât se puteau întâmpla în șase familii Sawyer. Le-am povestit, de asemenea, cum la gura Râului Alb a sărit în aer un cazan și cum am stat trei zile până l-au dres. I-am legat frumușel la gard cu povestea asta, fiindcă habar n-aveau cum devine cazul.

Să fi vorbit despre explozia unui piron, ăia tot m-ar fi crezut.

Acum mă simțeam grozav de bine pe de o parte, dar pe de alta mă simțeam cam prost. Era plăcut și ușor să fii Tom Sawyer, dar când am auzit pufăitul unui vapor ceva mai la vale, nu prea mi-a plăcut. Te pomenești că Tom Sawyer vine cu vaporul ăsta! mi-am zis. Dacă intră fără veste în casă și, până să-i fac eu semn să-și țină gura, îmi și spune pe nume?

Treaba asta nu-mi plăcea deloc. Trebuia să-i ies în întâmpinare și să-l pun în gardă. Le-am spus Phelpșilor că mă duc în târg să-mi aduc calabalâcul. Bătrânul ar fi vrut să mă-nsoțească, dar i-am spus că nu-i nevoie, fiindcă știu să mân calul și singur, așa că n-are rost să se ostenească.

CAPITOLUL XXXIII

Am pornit spre târg cu căruța; cam la jumătatea drumului, zărind o altă căruță, m-am oprit și-am așteptat să se apropie.

— Oprește! strigai și căruța se opri. Era Tom Sawyer, firește! Văzându-mă, căscă gura ca un cufăr și, după ce înghiți de două-trei ori în sec, izbuti în cele din urmă să îngaiame:

— Știi bine că nu ți-am făcut niciun rău, niciodată. De ce te-ai întors de pe lumea ailaltă și nu-mi dai pace?

— Nu m-am întors deloc, fiindcă nici nu m-am dus.

Când îmi auzi glasul, se liniști puțin, dar nu de tot.

— Nu-ți bate joc de mine, că nici eu nu mi-aș bate joc de tine să fiu în locul tău! Pe onoarea ta că nu ești strigoi?

— Pe onoarea mea că nu-s.

— Ei, atunci se schimbă chestia. Da' tot nu pricep. Ascultă, n-ai fost deloc omorât?

— Nu, deloc, m-am prefăcut doar, ca să-i duc de nas. Vino-încoace și pune mâna pe mine, dacă nu mă crezi.

Mă pipăi și se încredința numaidecât. Și se arătă atât de bucuros de revedere, că nu mai știa ce să facă. Voia să afle de îndată tot ce se-ntâmplase, cică era o aventură grozavă, misterioasă, care-l răscolea până-n adâncul sufletului.

— Ai răbdare – i-am zis – avem tot timpul. Și spunându-i căruțașului, său să aștepte, m-am dus cu Tom ceva mai încolo și i-am povestit în ce dandana mă băgasem.

— Ce crezi c-ar fi bine să facem? l-am întrebat. Mă rugă să-l las să se gândească nițel în liniște. Se gândi ce se gândi, apoi spuse:

— E-n regulă. Am găsit cheia. Ia-mi cufărul în căruța ta și zi că-i al tău. Te-ntorci iavaș-iavaș, așa ca s-ajungi acasă la ora potrivită, iar eu o să dau o raită prin târg și o să mă-ntorc, ca s-ajung cu vreun sfert sau jumătate de ceas după tine. La-nceput, te prefaci că nu mă cunoști!

— Bine – zic eu – dar stai nițel. Mai e ceva, un lucru pe. Care nu-l știe nimeni în afară de mine. E vorba de un negru, pe care vreau să-l scot din robie, unul Jim, știi care, negrul domnișoarei Watson.

— Ce? Păi Jim e...

Se opri și căzu pe gânduri.

— Știu ce-o să spui. O să spui că-i o ticăloșie. Ei, și ce? Sunt un ticălos și-am să-l răpesc. Te rog să-ți ții gura și să nu mă pârâști. Ce zici, vrei?

— O să te-ajut să-l răpești! răspunse el, cu ochii strălucitori.

Parcă mă izbise în moalele-capului! Nu-mi venea să-mi cred urechilor și zău că în clipa aia Tom Sawyer a scăzut mult în ochii mei. Era ceva de necrezut: Tom Sawyer să răpească un negru!

— Vezi-ți de treabă! Glumești!

— Nu glumesc deloc – spuse el.

— Bine. Glumă sau ne glumă, dacă auzi de-un negru fugar, nu uita că nu știi nimic despre el și că nici eu nu știu nimic.

Apoi i-am luat cufărul, i l-am pus în căruța mea și am pornit înapoi, iar el spre târg, așa cum ne înțelesesem. Dar eram așa de bucuros și cu capul atât de plin de gânduri, încât am uitat că trebuie să merg încet. Am ajuns acasă mult mai repede decât s-ar fi convenit după un drum așa de lung. Bătrânul mă întâmpină în prag:

— Ia te uită! Cine-ar fi crezut că gloaba asta e-n stare să alerge așa de repede! Bine-ar fi fost să cronometrez. Și nici n-a nădușit, dar deloc! Mare minunăție! Acu' n-aș mai vinde-o nici pentru o sută de dolari, zău! Și eu care credeam că nu merită mai mult de cincisprezece!

Altceva n-a mai zis. Ce om de treabă era bătrânul. Si-așa de nevinovat! Nu găseai altul ca el în toată lumea. Și nu-i de mirare, fiindcă nu era numai fermier, ci și predicator. Ridicase cu mâna lui și pe cheltuiala lui o bisericuță de lemn, în spatele plantației. Era și școală, și biserică. Și nu lua niciun ban pentru predică, măcar că predica făcea toate paralele. Prin Sud erau mulți fermieri-predicatori dintr-aceștia, care tot așa se purtau.

Peste vreo jumătate de ceas, căruța lui Tom se opri în fața porții. Când văzu, tușa Sally, care stătea la fereastră, strigă:

— Vine cineva! Cine-o fi? S-ar zice că-i un străin. Jimmy (ăsta era unul din copii), du-te și spune-i Lizei să mai pună un tacâm!

Se repezică cu toții spre ușa din față, fiindcă de nu pică în fiecare an un străin prin locurile astea și când pică stârnește mai multă vâlvă decât frigurile de baltă. Tom sărise pârleazul și venea acum spre casă, iar căruța pornise înapoi spre târg. Noi toți ne strânsesem buluc la ușă și așteptam. Tom era îmbrăcat în straie de oraș și avea lucrul pe care-l prețuia cel mai mult: un public care să caște gura la el. În asemenea împrejurări, nu-i venea deloc greu să. Se poarte „cu stil”. Nu era el omul care să străbată curtea sfios ca un mielușel. Dimpotrivă, venea tacticos și țațoș ca un țaț. Când ajunse în

fața noastră, își scoase pălăria cu atâta grație, de parc-ar fi fost vorba de capacul unei cutii cu niște fluturași adormiți, pe care n-ar fi vrut să-i trezească.

– Dumneavoastră sunteți domnul Archibald Nichols? întrebă el.

– Nu, băiete – răspuse bătrânul – îmi pare rău, dar căruțașul te-a amăgit. Nichols locuiește cu vreo trei mile mai la vale. Dar poftim înăuntru.

Tom aruncă o privire peste umăr și spuse:

– Prea târziu, nici nu se mai vede!

– Da, da, s-a dus, fiule. Vino în casă și ia masa cu noi. După aia o să te ducem cu căruța până la ferma lui Nichols.

– Nu, nu vreau să vă fac atâta deranj. Am să merg pe jos, nu-mi pasă că-i departe.

– Nu te putem lăsa să pleci așa; pe la noi, în Sud, oamenii sunt primitivi și nu vreau să călcăm obiceiul. Poftim înăuntru!

– Hai, vino – se amestecă în vorbă tușa Sally. Nu-i niciun fel de deranj pentru noi. Trebuie să rămâi. Trei mile e un drum tare lung, și-i plin de praf. Nu te putem lăsa să mergi pe jos pân-acolo. Și-apoi, cum te-am văzut venind, am și poruncit să mai pună un tacâm. Nu ne refuza. Vino și simte-te ca la dumneata acasă!

Tom le mulțumi frumos și cu căldură și catadicsi să intre. Făcu apoi o plecăciune și spunându-le că-i din Hicksville (statul Ohio) și că-l cheamă William Thompson, urmă să toarne la povești despre Hicksville și despre locuitorii săi.

Auzindu-l, stăteam ca pe ace și mă întrebam cum naiba o să mă scoată din încurcătură cu aiurelile astea. Deodată însă, în timp ce vorbea, se aplecă spre mătușa Sally și o sărută drept pe gură. Apoi se așeză la loc și urmă să povestească, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Tușa Sally însă a sărit ca arsă și, ștergându-și gura cu dosul palmei, s-a burzuluiit la el:

– Marțafoi obraznic ce ești!

– Mă mir de dumneavoastră, doamnă! spuse el, făcând pe jignitul.

– Te miri, ai, dar drept cine mă iei? Îmi vine să te... Ascultă, ce-ți veni să mă săruți?

– N-a fost cu gând rău, doamnă – răspuse Tom cam spăsit. Vă rog să mă iertați. Credeam c-o să vă facă plăcere.

– Zurliu! izbucni ea, înșfăcând fusul și abia stăpânindu-se să nu i-l azvârle în cap. Ce-ți veni să crezi una ca asta?

– Păi, știi și eu... De!... Așa mi s-a spus...

– E nebun cin' ți-a spus. N-am mai pomenit așa ceva. Cine ți-a spus?

– Păi, toată lumea. Toți mi-au zis așa, doamnă. Tușa Sally clocotea de mânie. Ochii îi scăpărau și-și suceea degetele de parcă voia să-l sfâșie.

– Care „toată lumea”? Zi repede cum îi cheamă, că de nu, are să fie un nătărău mai puțin pe lume!

Tom se ridică de pe scaun cu o mutră plouată și-i spuse, mototolindu-si în mâini pălăria:

– Îmi pare rău, și nu m-am așteptat la una ca asta. Așa mi s-a spus să fac. Toți mi-au spus: „Sărut-o, c-o să-i faci plăcere”. Așa mi-au spus. Dar îmi pare rău, doamnă, și pe-onoarea mea că altă dată n-o să vă mai sărut.

– Zău, știi că ești bine! Cred și eu că n-ai să mai îndrăznești!

– Da, doamnă, zău că n-am să vă mai sărut decât dac-o să mă rugați!

– Să te rog?! N-am mai pomenit obrăznicie ca asta. De când mama m-a făcut! Ai să ajungi la vârsta lui Matusalem⁴⁰ până să te rog eu așa ceva pe tine sau pe alții de-o seamă cu tine!

– Doamnă, sunt de-a dreptul uluit! Nu mai pricep nimic. Ziceau c-o să vă faci plăcere și așa credeam și eu... dar...

Nu-și sfârși vorba și se uită în jur, ca și cum ar fi vrut să întâlnească o privire prietenoasă. Ochii i se opriră asupra bătrânului.

– Domnule, nu-i așa că și dumneavoastră credeți c-o să-i faci plăcere s-o sărut?

– Nu, nu, da' de unde, eu... eu...nu credeam deloc...

Apoi se întoarse spre mine și-mi spuse:

– Tom, nici tu nu credeai că tușa Sally o, să mă primească cu brațele deschise și-o să-mi zică: „Sid Sawyer..?”

– Dumnezeule! izbucni ea repezindu-se la el. Mă, derbedeu obraznic ce ești, nu ție-a rușine să-ți bați joc de oameni în felul ăsta?

Și dădu să-l îmbrățișeze, dar el o îndepărtă:

– Nu, mai întâi roagă-mă să-ți dau voie.

Ea îl rugă fără să stea pe gânduri, apoi îl strânse în brațe și-l sărută de o mie de ori. În cele din urmă, îl trecu bătrânului, care adună, cum s-ar zice, firimiturile.

– Doamne, ce surpriză! spuse ea după ce se mai răcori. Nu ne-așteptam deloc să vii și tu. Soră-mea nu-mi scrisese decât de Tom,

– Așa-i, trebuia să vină numai Tom – răspunse el

– Dar am rupt pielea de pe ea să mă lase și pe mine să plec și până la urmă mi-a dat voie. Pe vapor, eu și Tom ne-am gândit c-ar fi o surpriză

⁴⁰ Personaj din mitologia biblică despre care legenda spune că a trăit 969 ani.

strașnică să sosească doar el aici, iar eu să zăbovesc pe drum și să mă dau apoi drept un străin. Dar am săvârșit o mare greșeală, tușă Sally. Asta nu-i un loc potrivit pentru un străin.

— Firește că nu-i potrivit pentru niște obrăznicături ca tine, Sid. Meritai să-ți mut fălcile. N-am mai fost de nu știu când păcălită în halul ăsta. Dar nu-mi pasă. Ca să vă am aici, as înghiți și o mie de păcăleli de-astea! Hm! Ce îndrăzneală! Când m-ai pupat, era să-nlemnesc de uimire, zău așa!

Am luat prânzul în tinda aia largă dintre casă și bucătărie. Șapte familii s-ar fi putut hrăni cu mâncărurile aduse la masă; toate erau fierbinți și nici pomeneală de carne de-aia fleșcăită și ațoasă, care zace toată noaptea în dulăpior într-o cămară umedă și-a doua zi dimineața are gustul unei fleici reci de canibal mort în ajun.

Unchiul Silas binecuvântă îndelung bucatele, dar era o plăcere să-l asculți, mai cu seamă că-n tot acest timp mâncarea nu se răcea deloc, cum se-ntâmplă de obicei în astfel de ocazii.

— După ce ne-am pus burta la cale, ne-am așezat cu toții la taifas – și firește că Tom și cu mine am fost numai urechi. Dar degeaba, fiindcă ăia n-au pomenit nimic de vreun negru fugar. Iar nouă ne-a fost frică să aducem vorba despre chestia asta. Dar seara, la cină, unul din băiețași spuse:

— Tăticule, ce-ar fi să mă duc la teatru cu Tom și cu Sid?

— Nu. Se poate – răspuse bătrânul. Cred că astă-seară nu joacă, și chiar dac-ar juca, nu-ți dau voie să te duci. Negrul fugar ne-a povestit, mie și lui Burton, ce-i cu trupa aia de pungăși. Burton zicea c-o să dea de veste tuturor, așa că la ora asta cred că trântorii ăia au și fost alungați din târg.

Vasăzică așa stăteau lucrurile! Dar nu mai puteam face nimic. Tom și cu mine urma să dormim în aceeași odaie și-n același pat. Fiind obosiți, le-am spus noapte bună și ne-am dus la culcare îndată după cină. Cum am ajuns sus, am ieșit pe fereastră, am coborât pe paratrăsnet și-am pornit spre târg; eram sigur că regele și ducele n-aveau habar de ce-i așteaptă și, dacă nu mă grăbeam, să-i previn, avea să fie vai de pielea lor.

Pe drum. Tom îmi povesti cum toată lumea crezuse c-am fost omorât și cum nu mult după aceea babacu' a dispărut și nu s-a mai întors de-atunci. Mi-a spus apoi ce vâlvă stârnise fuga lui Jim iar eu i-am povestit despre cei doi potlogari, despre „Minunea regească”, și despre călătoria noastră pe plută. Până să-mi deșert eu tot sacul, am ajuns în inima târgului – cam pe la vreo opt și jumătate – și deodată am zărit în fața noastră o ceată de oameni cu făclii. Urlau și zbierau, băteau darabana în niște tingiri și suflau în goarne.

Ne-am dat la o parte ca să le facem loc să treacă și când s-au apropiat am văzut că târau în mijlocul lor pe rege și pe duce călări pe o prăjină. Mai bine zis, am ghicit că ei erau, fiindcă de atâta smoală și fulgi, nu mai aveau nimic omenesc în ei. Păreau o pereche de panașe uriașe.

Mi se întorceau mațele când mă uitam la ei, și mi-era milă să-i văd în ce hal au ajuns, ticăloșii! Nu mai puteam să le port nicio pică. Era o priveliște îngrozitoare! Ce cruzi știu să fie oamenii cu semenii lor!

Era prea târziu ca să mai putem face ceva pentru ăia. Am întrebat pe câțiva ce se-ntâmplase, si-am aflat că oamenii se duseseră la teatru cu mutrele cele mai nevinovate, așteptând nemișcați până ce bietul rege a început cu schimonoselile. Atunci, la un semnal, spectatorii au tăbărât pe ei.

Am pornit înapoi spre casă. Nu mă mai simțeam așa bine ca-nainte. Mi-era nițeluș rușine și silă, deși nu săvârșisem nimic rău. Așa se-ntâmplă totdeauna: fie că faci bine, fie că faci rău, totuna e – conștiința omului n-are nicio noimă și, oricum s-ar purta, tot în contra lui se-ntoarce. De-aș avea un câine la fel de ageamiu ca o conștiință, i-aș da șoricioaică, zău așa. Conștiința asta ocupă mai mult loc decât toate celelalte măruntaie ale omului, măcar că nu e de niciun folos. Tom Sawyer e de-aceeași părere.

CAPITOLUL XXXIV

Am lăsat vorba și-am căzut pe gânduri. După câtăva vreme, Tom rupse tăcerea:

— Mă Huck, ce tâmpiți am fost că nu ne-am gândit la asta mai înainte! Pun prinsoare că știi unde-i Jim.

— Nu cred! Unde-i?

— În coliba aia de lângă jgheab. Ia ascultă, când eram la masă, n-ai băgat de seamă că un negru ducea acolo mâncare?

— Ba da.

— Pentru cine crezi că era mâncarea?

— O fi fost pentru vreun câine.

— Așa credeam și eu, dar nu era pentru un câine.

— De unde știi?

— Fiindcă era și o felie de pepene.

— Da, da, am băgat și eu de seamă. Cum de nu m-am gândit că un câine nu mănâncă pepeni? Asta dovedește că poți să te uiți și să nu vezi nimic.

— Când a intrat acolo, negrul a deschis lacătul și, după ce a ieșit, l-a închis la loc. Cam pe la sfârșitul mesei, i-a adus unchiului o cheie, pun rămășag că era aceeași cheie. Pepene, va să zică om, lacăt, va să zică prizonier. Nu-mi vine să cred c-ar putea fi doi prizonieri pe-o plantație așa de mică, unde oamenii sunt atât de cumsecade și de buni la suflet. Sunt sigur că Jim e prizonierul, și-mi pare bine c-am descoperit treaba asta ca niște detectivi. Nu dau doi bani pe alte metode. Și-acum, fă bine și gândește-te la un plan pentru răpirea lui Jim. Am să mă gândesc și eu și-apoi o să-l alegem pe ăl mai bun.

Ce cap avea băiatul ăsta! Păi, de-as avea eu capul lui Tom Sawyer, nu l-aș da nici pentru rangul de duce, de secund de vapor, de clovn într-un circ sau mai știu eu ce. M-am apucat să ticluiesc un plan, mai mult ca *set* mă aflu în treabă. Știam prea bine al cui o să fie mai bun.

— Gata? mă întrebă Tom peste câteva minute.

— Da.

— Ia să vedem!

— Uite ce m-am gândit eu. O să ne fie ușor să aflăm dacă Jim e acolo. După-aceea, mâine seară, mă duc cu barca și aduc pluta de la insuliță

încoace. În cea dintâi noapte întunecoasă șterpelesc cheia din buzunarul bătrânului, după ce s-o culca, și-l duc pe Jim cu pluta la vale. Ziua o să stăm ascunși, iar noaptea o să plutim cum făceam și-nainte. Ce zici, merge?

— Nici vorbă că merge, dar e simplu ca bună ziua. E prea ușor. La ce-ți folosește planul dacă n-ai nici o-primejdie în cale? Apă de ploaie! N-ar stârni valvă nici cât o spargere la o fabrică de săpun.

Am tăcut chitic, fiindcă m-așteptam la vorbele astea. Știam prea bine că odată ce-și pune el în gând ceva, nu-i chip să-l contrazici.

Mi-a vorbit apoi despre planul lui și mi-am dat numaidecât seama că era de cincisprezece ori mai bun ca al meu. În ce privește stilul, și nu numai să-i asigura lui Jim libertatea, în aceeași măsură ca și planul meu, dar putea să ne coste și viața pe toți trei. Am fost încântat și i-am zis c-ar fi bine să-ncepem. N-are rost să vă arăt despre ce era vorba, fiindcă tot n-avea să rămână așa pări' la urmă. Știam eu că Tom o să-l schimbe pe ici pe colo, adăugind la tot pasul câte-un clenci nou. Și chiar așa a fost.

Un lucru era sigur: Tom Sawyer nu glumea deloc și avea într-adevăr de gând să mă ajute să-l răpesc pe negru din robie. Nu pricepeam în ruptul capului treaba asta. Îmi ziceam: „Uite un băiat bine-crescut, de familie bună, care are-un caracter de pierdut, nu ca mine! E deștept, nu bătut în cap, învățat, nu ageamiu, bun la suflet, nu josnic. Și cu toate astea, lasă la o parte orice mândrie și cinste și se apucă de o treabă ca asta, care-o să-l facă de râsul lumii și pe el, și pe-ai lui”. Nu puteam pricepe nici să mă tai. Era prea din cale-afară și, ca prieten adevărat, s-ar fi convenit să i-o spun și să-l îndemn să se lase păgubaș cât mai e timp. Mă pregăteam chiar să-i spun, dar el îmi tăie vorba:

— Ce, îți închipui că nu știu ce fac? M-ai auzit tu vorbind vreodată aiurea?

— Nu.

— N-am spus c-am să te-ajut să-l răpești pe negru?

— Ba da.

— Și-atunci?

Altceva n-a mai spus, și nici eu. N-avea niciun rost să-i mai spun ceva. Când zicea el c-o să facă o treabă, se ținea totdeauna de cuvânt. Dar tot nu pricepeam ce-i venise să se vâre într-o treabă ca asta – așa că l-am lăsat în pace, fără să-mi mai bat capul. Dacă ținea neapărat la chestia asta, n-aveam cum să-l opresc. La urma urmelor, treaba lui.

Când ne-am întors, toată casa amuțise, învăluită în beznă. Ne-am furișat până la coliba de lângă jgheab, ca s-o cercetăm. Am luat-o prin ogradă, ca să vedem cum au să se poarte dulăii. Ne cunoșteau, așa că n-au lătrat mai mult

decât latră de obicei cîinii de la țară, când se-apropie cineva de ei, noaptea. Ajungând lângă colibă, am cercetat-o și din față și pe de lături, în partea pe care n-o cunoșteam – cea dinspre miazănoapte – am văzut o fereștrică pătrată, foarte înaltă, cu o stinghie groasă bătută de-a curmeziș.

– Asta-i ce ne trebuie – am zis eu. Gaura asta-i destul de mare ca să treacă Jim prin ea, dacă scoatem stinghia.

– E simplu ca bună ziua și ușor ca trasul la fit. Sper să găsim un mijloc ceva mai complicat, Huck Finn.

– Ce-ar fi atunci să tăiem stinghia cu fereștrăul, așa cum am făcut eu înainte de-a fi omorât?

– Așa mai vii de-acasă – zise el. E plin de farmec, de mister și de primejdii. Dar pun rămășag că putem găsi un mijloc de două ori mai complicat. Nu-i nicio, grabă. Ia să mai vedem.

– Între colibă și gard era un șopron de scânduri în prelungirea acoperișului; șopronul ăsta era la fel de lung ca și coliba, dar ceva mai îngust – să tot fi avut vreo doi metri. Spre miazăzi avea o ușă încuiată c-un lacăt. Tom merse până la cazanul de săpun și, după ce se uită cu băgare de seamă în jur, se întoarse cu drugul de fier cu care oamenii ridicau capacul cazanului. Cu ajutorul drugului el smulse unul din belciuge și lanțul căzu. Am deschis ușa și-am intrat înăuntru, închizând-o la loc.

Am scăpărat apoi un chibrit și-am văzut că șopronul era doar lipit de colibă, fără să comunice cu ea. Nu era podit și înăuntru nu se vedea nimic afară de niște gioarse-ruginite: cazmale, sape, târnăcoape și-un plug șchiop. Când chibritul s-a stins, am ieșit afară și-am pus la loc belciugul, închizând ușa la fel de bine cum fusese și-nainte. Tom era încântat:

– Acu' suntem pe drumul ăl bun. Săpăm un tunel și-l scoatem pe Jim afară. Săpatul o să ne ia, vreo săptămână.

Am pornit înapoi spre casă: eu am intrat pe ușa din dos, care se deschidea ușor, trăgând de-o clampă de piele (în locurile astea ușile nu sunt zăvorâte), dar Tom, găsind, că asta nu-i destul de romantic, ținu morțiș să se cațere pe paratrăsnet. După ce se urcă de trei ori până la jumătate și căzu jos istovit, a patra oară fu cât pe ce să-și spargă capul; atunci se hotărî să se lase păgubaș. Dar după ce se odihni nițel, se apucă să-și mai încerce norocul o dată și izbuti să se cațere până sus.

A doua zi, în zori, ne-am trezit și ne-am dus la colibebe negrilor ca să ne împrietenim cu cîinii și să ne-punem bine cu negrul care-i aducea de mâncare lui Jim (dacă despre Jim era vorba).

Negrul tocmai sfârșiseră masa de dimineață și se pregăteau să plece la câmp. Negrul lui Jim umplea o strachină cu pâine, carne și alte merinde. În clipa când ceilalți ieșeau, cineva aduse din casă cheia.

Negrul ăla avea o față blajină și surâzătoare, și-și legase cu ață, în ciucurași, părul lănos, pasămite ca s-alunge vrăjitoarele. Zicea că de la o vreme vrăjitoarele nu-i dădeau pace deloc, înfățișându-i vedenii ciudate și aducându-i în urechi tot felul de vorbe și zvonuri năstrușnice. Cică în viața lui nu fusese vrăjit vreme atât de îndelungată.

Tot povestindu-si necazurile, se înfierbântă și uită ce avea de făcut.

— Pentru cine-i mâncarea asta? îl întrebă Tom. Pentru câini?

Negrul surâse și fața i se încreți toată, ca o băltoacă: în care arunci o piatră.

— Da, dom' Sid – spuse el – pentru un câine, un câine grozav. Vreți să-l vedeți?

— **Da.**

L-am înghiontit cu cotul pe Tom, șoptindu-i:

— Ce, te duci acolo, ziua-n amiaza mare? Nu era în planul nostru!

— Nu era, da-i acum.

Ce mai tura-vura, ne-am dus, dar mie nu-mi prea plăcea treaba asta. În colibă era întuneric beznă, nu vedeai nici la doi pași. Jim era de bună seamă acolo și ne văzuse, căci strigă:

— Huck! Tu ești? Doamne! Uite-l și pe dom' Tom!

Eram sigur că așa o să se întâmple. Nu știam ce să fac și chiar de-aș fi știut, totuna era, căci negrul ăla strigă:

— Doamne sfinte! Cunoaște pe dumneavoastră? Acuma se vedea ceva mai bine. Tom se uită la negru fără să clipească și spuse, cu mirare în glas:

— Cine să ne cunoască?

— Negru' ăsta fugar.

— Nu cred că ne cunoaște! Cin' ți-a băgat în cap așa ceva?

— Cum cine? Păi n-a strigat el adineauri, ca și cum vă cunoaște?

Tom zise atunci, și mai nedumerit:

— Ce tot vorbești? Cine-a strigat? Când a strigat? Ce-a strigat?

Și, întorcându-se spre mine, îmi spuse cât se poate de liniștit:

— Ai auzit pe careva strigând? Ce era să-i răspund?

— Nu, n-am auzit pe nimeni.

— Tom se întoarse apoi spre Jim și-l întrebă, uitându-se la el de parcă nu l-ar mai fi văzut pân-atunci:

— Ai spus ceva?

- Nu, dom'le, n-am spus nimic.
- Nicio vorbă?
- Nu, dom'le, nicio vorbă.
- Ne-ai mai văzut vreodată?
- Nu, dom'le, nu țin minte.

Atunci Tom se întoarse spre negru, care părea buimac și speriat din cale-afară, și-i spuse cu asprime în glas:

— Ce-ți veni? Ce te-a făcut să crezi c-a strigat cineva.

— O, e vrăjitoarele alea afurisite! mai bine mor decât să trăiesc așa! O clipă nu mă lasă, dom'le, mă omoară cu zile, așa de tare mă sperie. Vă rog să nu spuneți la nimeni, că dacă află dom' Silas, mă ceartă. Dumnezeu zice că nu se află pe lume vrăjitoare. Aș vrea să fie dânsul aici, ce-ar mai zice dacă le-ar vedea cu ochii lui? N-ar mai putea să zică nimic de data asta! Dar așa se-ntâmplă mereu, omu-încăpățânat rămâne încăpățânat toată viața, nu vrea să vadă și să afle singur nimic, iar când tu afli și-i spui și lui, nu te crede.

Tom îi făgădui că n-o să spună nimănui și-i dădu un ban, sfătuindu-l să-și mai cumpere niște ață ca să-și lege părul. Apoi îmi spuse, uitându-se la Jim:

— Mă-ntreb dacă nenea Silas o să-l spânzure pe negrul ăsta. De-aș pune mâna pe un negru pe care l-ar răbda inima să fugă de la stăpân nu l-aș da stăpânului, ci l-aș spânzura.

Negrul se duse la ușă, ca să vadă banul la lumină, și începu să-l muște, ca să se încredințeze că-i bun. Tom îi șopti atunci lui Jim:

— Fă-te că nu ne cunoști. Dacă ai să auzi noaptea zăngănit de cazmale, să știi că noi suntem. Vrem să te slobozim.

Jim abia avu timp să ne strângă mâna, căci negrul se întoarse lângă noi. I-am spus c-o să venim și altă dată, dacă mai vrea. Negrul ne răspunse că i-ar face mare plăcere, mai cu seamă seara, fiindcă vrăjitoarele îl canoneau îndeosebi pe întuneric, și atunci nu strica să aibă pe cineva în preajmă.

CAPITOLUL XXXV

Până la prânzișor mai rămăsese vreun ceas, așa că ne-am dus în pădure. Tom era de părere că nu putem săpa fără puțină lumină. Și cum un felinar ne-ar fi putut da de gol, ăl mai bun lucru era— zicea el – să adunăm niște vreascuri putrede, care se cheamă „Focul Vulpii” și care dau o pâlpâire slabă dacă le pui într-un loc întunecos. Am strâns un braț de vreascuri dintr-astea și le-am ascuns într-un tufiș, apoi ne-am așezat să ne odihnim.

Tom nu prea era în apele lui:

— La naiba! După mine, treaba asta e prea ușoară. E al dracului de greu să ticluiești un plan complicat! Nici tu paznic ca să-l otrăvești, nici tu câine ca să-i vâri pe gât vreun hap adormitor; și p-urmă, Jim e legat de-un picior cu un lanț de trei metri: ridici patul, scoți lanțul și gata povestea. Și mai e și nenea Silas ăsta, care după ce se-ncrede în toată lumea, îl trimite cu cheia pe negrul ăla cu cap de bostan și nu pune pe nimeni să-l supravegheze! De mult putea Jim să iasă din vizuină, de nu era legat cu lăngoțiul ăla de picior! Mă Huck, n-am văzut combinație mai tâmpită ca asta! Ești silit să născopești singur toate piedicile. Dar n-avem încotro, asta-i marfa și trebuie să scoatem cât mai mult din ea. Numai că, să știi de la mine, e mai mare gloria dacă-l răpești trecând printr-o sumedenie de greutate și primejdii, când ăi care aveau datoria să ți le ridice în cale s-au lăsat pe tânjală și-a trebuit să le născopești singur, din capul tău. Uite, de pildă, chestia cu felinarul. Când stai să te gândești, de fapt ne mințim când zicem că un felinar ar fi primejdios. Cred că am putea lucra și c-un alai de torțe, dac-am vrea. Uite ce zic eu: e musai să meșterim un ferăstrău, la prima ocazie.

— Ce. Să facem cu el?

— Ce să facem?! Păi nu știi că trebuie să tăiem piciorul patului lui Jim, ca să putem scoate lanțul?

— Dar adineauri spuneai c-ar fi de ajuns să ridicăm patul.

— Numai tu ești în stare să judeci așa, Huck Finn. Vorbești ca un copil de grădiniță. Ce naiba, n-ai citit niciodată o carte despre baronul Trenck⁴¹,

⁴¹ Friedrich Trenck (1726—1794), aventurier austriac, celebru prin îndelungata sa captivitate. Decapitat în timpul Revoluției Franceze.

despre Casanova⁴², despre Benvenuto Cellini⁴³, despre Henric al patrulea⁴⁴ sau despre ăilalți eroi? Unde s-a mai pomenit să slobozești un prizonier cu trucurile astea de față bătrână? Nu, băiatule. Autorii ăi mai celebri ne învață că piciorul patului trebuie despicat în două și lăsat așa, după ce-ai înghițit, firește, talașul ca să nu mai poată fi găsit, și după ce-ai pus nițel pământ și nițică unsoare în jurul locului ferestruit, pentru ca nici cel mai ager majordom să nu poată vedea măcar o urmă și astfel să creadă că piciorul patului e neatins, în noaptea evadării, te duci și dai un bobârnac patului, și-ai terminat cu el; desprinzi lanțul și gata povestea. Nu-ți mai rămâne decât s-agăți de metereze scara de frânghie și să cobori pe ea până jos, rupându-ți firește piciorul în șanț, fiindcă scara e cu vreo nouăsprezece picioare mai scurtă decât trebuie. Dar nu face nimic, fiindcă te-așteaptă caii și vasalii credincioși, care te adună de pe jos și te-aruncă în șa. Și iată că pornești spre Languedoc-ul⁴⁵ tău de baștină, spre Navarra⁴⁶ sau încotro poțtești. E strașnic, Huck.

Tare-aș vrea să fie un șanț și-n jurul colibeii noastre. Să știi că dacă ne mai rămâne timp, o să săpăm unul chiar în noaptea evadării.

— Ce nevoie avem de un șanț, când ne-am hotărât să-l scoatem pe sub colibă? l-am întrebat eu.

Dar el n-auzea nimic. Uitase și de mine și de tot. Stătea cu bărbia-n palmă și se gândea. În curând începu să ofteze și să dea din cap:

— Nu, din păcate nu e neapărată nevoie de treaba asta.

— Care treabă? Zic eu.

— Adică, nu mai e nevoie să tăiem cu ferăstrăul piciorul lui Jim.

— Dumnezeu! Cum să fie nevoie de așa ceva? Da' ce-ți veni să te gândești să-i tai piciorul?

— Unii din cei mai celebri autori așa făceau. Neputând să se descotorosească de lanțuri, își tăiau mâna ca să poată evada. C-un picior ar fi și mai bine. Dar trebuie să renunțăm. În căzu' de față, nu-i musai, și p-urmă

⁴² Aventurierul italian Casanova de Seingalt (1725—1798), a devenit celebru mai ales prin spectaculoasa lui evadare din închisoarea „Piombi” din Veneția.

⁴³ Ilustru gravor, sculptor și bijutier italian (1500—1571), întemnițat multă vreme la Florența

⁴⁴ Henric al IV-lea, regele Franței între 1589 și 1610; pe când era rege al Navarrei, a fost întemnițat la Bastilia, de unde a evadat

⁴⁵ Provincie din vechea Franță, aflată în sudul țării.

⁴⁶ Regat feudal, așezat în partea de apus a Pirineilor; pe ambele versante ale acestor munți. În 1589, când Henric, fostul rege al Navarrei, a dobândit tronul Franței, a unit regiunea nordică a regatului cu Franța.

Jim e negru și n-ar pricepe de ce e nevoie de-așa ceva și c-așa-i obiceiul în Europa. Așa că treacă de la noi. Dar o scară de frânghie i-am putea da. Știi ce? Ne rupem cearșafurile și-i însăilăm o scară. Nu-i mare lucru. I-o putem trimite într-o plăcintă. Așa se obișnuiește. Am mâncat eu și plăcinte mai rele.

— Vorbești aiurea, Tom Sawyer! Jim n-are nevoie de-o scară de frânghie.

— Ba da, are nevoie. Tu vorbești aiurea, Huck! Habar n-ai. Musai să aibă o scară de frânghie! Toți prizonierii au.

— Ce naiba să facă cu ea?

— Cum ce să facă? O ascunde-n pat, ce, nu poate? Toți fac la fel. Trebuie să facă și el ca toată lumea. Huck, văd că nu vrei deloc să ții seama de reguli. Una-două, ai vrea să începi ceva nou. Să zicem că nu face nimic cu scara. Ei și? O să rămână în pat, ca o urmă, după ce-o să fugă. Ce, crezi că ăia n-or să aibă nevoie de urme? Oho, si-ncă cum! După tine, ar fi să nu le. Lăsăm nicio urmă. Frumos îți sade, n-am ce zice! Unde s-a mai pomenit una ca asta?

— Bine – zic eu – dacă așa-s regulile și nu se poate altfel, să-i dăm o scară. Nu vreau să calc regulamentul. Dar uiți un lucru, Tom Sawyer: dacă rupem cearșafurile ca să-i croim lui Jim o scară de frânghie, pun mâna-n foc că ne găsim beleaua. Cu tușa Sally. Uite ce cred eu: o scară din scoarță de nuc nu costă nimic, nu aduce nicio pagubă și poți s-o îndesi într-o plăcintă sau s-o vâri într-un mindir de paie, la fel de bine ca pe-o scară de cârpă. Cât despre Jim, nu se pricepe deloc la socoteli d-astea, așa că nu-i pasă ce fel de...

— Uf! Măi, Huck, de-aș fi la fel de ageamiu ca tine, mi-aș ține gura, măcar atât. Cine-a mai auzit ca un prizonier de rang să evadeze pe-o scară făcută din scoarță de nuc? Te râd și curcile!

— Bine, fă cum vrei, Tom. Dar te-aș sfătui să mă lași să împrumut un cearșaf de pe frânghia de rufe.

— Asta mai merge – spuse el, fulgerat de o nouă idee. Împrumută și-o cămașă.

— Ce ne trebuie-o cămașă, Tom?

— Pentru Jim, ca să-si țină jurnalul.

— Pe dracu' jurnal! Păi Jim nici nu știe să scrie.

— Ei și? Da' ce, nu poate să facă semne pe cămașă dacă-i dăm o pană cioplită dintr-o lingură veche de cositor sau dintr-un capăt de doagă?

— Dar Tom, n-ar fi mai bine să prindem o găscă și să-i smulgem o pană? I-ar fi mai lesne să scrie cu ea.

— Mă, da' nătăfleț mai ești! În temnițele fortărețelor n-aleargă găștele, ca prizonierii să le poată jumuli. Ei își fac totdeauna penele din sfeșnice vechi de alamă sau din alte asemenea lucruri grele și butucănoase care le cad sub

mână. Și trec săptămâni și luni întregi până să le meșterească, fiindcă trebuie să le ascută de zid. Chiar de-ar avea o pană de găscă, tot nu s-ar folosi de ea, n-ar fi după tipic.

– Bine, dar cerneala din ce-o să i-o facem?

– Mulți o fac din rugină de fier și din lacrimi, dar ăsta-i obiceiul oamenilor de rând și al muierilor. Așii se folosesc de propriul lor sânge. Și Jim o să poată. De câte ori o să vrea să trimită vreun răvaș misterios, fie el cât de mic și obișnuit, ca lumea să afle unde-i captiv, Jim o să poată să-l scrie cu furculița pe fundul unui talger de tinichea și să-l arunce apoi pe fereastră. Așa obișnuia și Masca de Fier⁴⁷, e ăl mai bun clenci.

– Dar Jim n-are niciun talger de tinichea, i se aduce mâncarea într-o oală.

– Nu-i nimic, îi facem noi rost!

– Nimeni n-o să-i poată citi talgerele!

– Nu despre asta-i vorba, Huck Finn. Treaba lui e să scrie pe talgere și să le-arunce afară. Nu-i musai să le poți citi. De cele mai multe ori nu poți citi nimic din ce-a scris prizonierul pe-un talger de tinichea sau pe alte lucruri.

– Atunci ce rost are să mai strici bunătate de talger?

– La naiba, doar nu-s talgerele prizonierului!

– Bine, bine, da' sunt ale cuiva, nu?

– Să zicem că da. Ei și? Ce-i pasă prizonierului ale cui sunt?

Se opri, auzind clopoțelul care vestea masa de dimineață. Am pornit spre casă.

În aceeași dimineață am împrumutat de pe frânghia de rufe un cearșaf și o cămașă albă și le-am băgat într-un sac vechi, pe care-l găsisem. Apoi ne-am dus în pădure, am scos din ascunzătoare vreascurile de „focul vulpii” și le-am vârât și pe ele în sac. Zic c-am împrumutat, fiindcă așa obișnuia să spună babacu'. Tom însă zicea că ăsta nu-i împrumut, ci curată hoție – numai că furam, cică, în numele unui prizonier, iar prizonierii, când au nevoie de ceva, nu se dau în lături de la nimic și lumea nu-i osândește pentru asta.

Nu-i nicio crimă dacă prizonierul fură lucrul de care are nevoie ca să poată evada. E dreptul lui – zicea Tom – așa că atâta vreme cât noi lucrăm pentru un prizonier, aveam tot dreptul să furăm tot ce ne trebuia ca să-l

⁴⁷ Personaj misterios, mort la Bastilia în 1703, după 24 ani de detențiune, în care timp a fost obligat să poarte în permanență o mască de fier. S-a susținut că el ar fi fost frate gemă al lui Ludovic al XIV-lea; dar s-a demonstrat ulterior că el era un oarecare Mattioli, arestat pentru trădare. Povestea sa a inspirat lui Alexandre Dumas-tatăl romanul „Omul cu masca de fier” (1836).

scoatem din pușcărie. Cu totul altceva ar fi dacă n-ar fi vorba de-un prizonier; în cazul ăsta, numai un ticălos ar fi în stare să fure. Ne-am hotărât așadar să furăm tot ce ne-o cădea sub mână. Și cu toate astea, într-o zi, după aceea, mi-a tras un perdaf numărul unu, când am șterpelit un pepene din grădina negrilor și l-am mâncat. Nu s-a lăsat până nu m-a silit să mă duc la negri și să le dau un gologan, fără să le spun pentru ce. Tom zicea că n-avem dreptul să furăm decât ceea ce ne trebuie. Și când i-am spus că mie-mi trebuia pepenele, mi-a răspuns că n-aveam nevoie de el pentru evadarea din temniță.

— Asta-i deosebirea – adăugă el. Dacă ai fi vrut să-l iei ca să ascunzi în el un pumnal și să i-l strecuri în taină lui Jim, ca să aibă cu ce să-l omoare pe majordom, totul ar fi fost în regulă.

N-am mai zis nimic, cu toate că mă-ntrebam la ce-mi folosește că lucrez pentr-un prizonier, dacă-s nevoit să-mi frământ creierii cu o sumedenie de finețuri de-astea ori de câte ori mi se ivește ocazia să șterpelesc un pepene!

Ei, și cum spuneam, în dimineața aceea am așteptat până ce s-a dus fiecare la treaba lui și ograda s-a golit de oameni. Atunci Tom a dus sacul în șopron, iar eu am stat de caraulă ceva mai încolo. N-a zăbovit mult și, când s-a întors, ne-am așezat amândoi pe stiva de lemne, să mai vorbim de una, de alta.

— Acum avem tot ce ne trebuie, afară de unelte – zise el. Da' n-o să fie greu nici cu ele.

— Unelte?! Zic eu.

— Da.

— La ce ne trebuie?

— Ca să săpăm. Doar n-o să scoatem pământul cu dinții!

— Da' ce, gioarsele alea de târnăcoape și sape din șopron nu-s de ajuns de bune, când e vorba de scos afară un negru?

Se întoarse spre mine și-mi aruncă o privire plină de compătimire, să-ți dea lacrimile, nu alta.

— Huck Finn, ai auzit tu vreodată ca un prizonier să aibă în garderoba lui târnăcoape, sape și toate aparatele moderne, ca să-si poată săpa singur un tunel pân-afară? Ia zi, dacă ai în devia măcar un dram de minte, ce fel de erou ar fi prizonierul ăla? Spune și tu! Atunci mai bine dă-i cheia, și gata! Auzi!... Târnăcoape, sape... Păi, lucruri d-astea nu se dau nici măcar unui rege!

— Da' dacă n-avem nevoie de târnăcoape și de sape. Ce naiba ne trebuie?

— O pereche de bricege.

— Ca să săpăm la temelia colibei?
— Da.
— Asta-i curată prostie, Tom!
— Prostie, neprostie, așa se cuvine să facem, așa scrie la carte! Altă cale nu știu să fie și am cam citit toate cărțile în care e vorba de lucrurile astea. Prizonierii se folosesc totdeauna de bricege și, bagă de seamă, de multe ori nu ca să sape pământul, ci ca să taie în stâncă tare. Și asta le ia săptămâni întregi, de nu se mai termină. Gândește-te, de pildă, la unul din prizonierii închiși în carcera a mai din fund a castelului Dif⁴⁸. Cât crezi că i-a trebuit până să iasă afară?

— Habar n-am.
— Ghici!
— Nu știu... o lună jumate?
— Treizeci fi șapte de ani! Și a ieșit taman în China. Așa se lucrează! Ce bine era să fi fost de granit și temelia fortăreței noastre!
— Bine, dar Jim nu cunoaște pe nimeni în China!
— Ce legătură are una cu alta? Nici tipul ăla nu cunoștea pe nimeni. Ei, dar văd că nu ți-e capul decât la fleacuri! De ce nu te gândești la lucrul ăl mai important?

— Bine, fie. Nu-mi pasă unde o să iasă, totul e să iasă, și cred că nici Jim nu se sinchisește. Dar, ia zi, nu crezi că Jim e prea bătrân ca să-l scoatem afară săpând c-un briceag? N-o să mai apuce ziua a mare, săracu'!

— Ba da. Ce, crezi că o să ne ia treizeci și șapte de ani ca să săpăm la niște temelii de lut?

— Da' cât o să ne ia, Tom?
— Din păcate, nu ne dă mâna să zăbovim cât s-ar cuveni la treaba asta, fiindcă s-ar putea ca-n curând nenea Silas să afle de la ăi din New Orleans că Jim nu-i de prin părțile alea și-atunci o să se grăbească să dea sfoară-n țară, prin afișe sau mai știu eu cum. Așa că trebuie să ne cam grăbim cu săpatul. Normal, ar trebui să ne ia vreo doi ani, dar ar fi periculos. Având în vedere că situația e atât de nesigură, uite ce propun: să săpăm în linie dreaptă, cât mai repede cu putință. După aia, n-avem decât să zicem c-am muncit treizeci și șapte de ani. Pe Jim îl scoatem de-acolo la prima alarmă. Cred că așa-i cel mai bine.

— Da, așa mai merge. Dacă-i vorba numai să zicem așa, nu ne costă nimic. Din partea mea, dacă n-ai nimic împotriva, n-avem decât să zicem c-am

⁴⁸ E vorba de castelul d'If, închisoare clădită de Francisc I pe insula If, în apropiere de Marsilia

muncit la treaba asta și-o sută cincizeci de ani, că vorba aia, tot n-o să ne doară palmele. Mă duc să fac rost de două bricege.

— Fă rost de trei – spuse Tom. Dintr-unul o să meșterim un ferăstrău.

— Tom, dacă-mi dai voie și nu-i cumva contra regulamentului și-a religiei, eu zic să ne folosim de custura aia veche și ruginită, care zace colo, sub streșină, în spatele afumătoarei. Tom se uită la mine, cu jale și deznădejde:

— Ei, Huck, Huck, degeaba se ostenește omul cu tine să te-nvețe ceva! Hai, du-te după bricege, fă rost de trei!

L-am ascultat fără să crâcnesc.

CAPITOLUL XXXVI

Cum am simțit că toată lumea doarme, ne-am dat jos pe paratrăsnet, ne-am închis în șopron și ne-am pus pe lucru, la licărul vreascurilor putrede. Am curățat podeaua pe o lungime de vreo doi metri de o parte și de alta a bărnei din mijloc. Tom îmi spuse că acum ne aflăm taman în spatele patului lui Jim și c-o să săpăm dedesubtul lui și nimeni n-o să poată ști că pe acolo-i un tunel, fiindcă pătura lui Jim atârna până la pământ. Ca să vezi groapa, trebuia să ridici pătura și să te vâri sub pat. Am săpat noi așa cu bricegele până pe la miezul nopții; eram morți de oboseală și mâinile mi-erău pline de bășici, dar gaura săpată abia se vedea.

— Tom Sawyer – i-am zis – asta nu-i treabă de treizeci și șapte, ci de treizeci și opt de ani.

Nu-mi răspunse nimic, dar oftă și în curând se opri din săpat. Se vedea că-i muncit de gânduri.

— Nu mai merge așa – spuse el peste câteva clipe – n-are niciun rost, Huck. Altceva ar fi dac-am fi prizonieri. Am avea atunci în fața noastră ani cu duiumul, nu ar fi nicio grabă. Și fiindcă, n-am putea săpa decât câteva minute pe zi, la schimbarea gărzii, mâinile nu ni s-ar bășica și am putea munci temeinic, cum scrie la carte, ani și ani de-a rândul. Dar așa, n-avem vreme de pierdut, trebuie să-i dăm zor înc-o noapte ca asta de muncă pe brânci, și ieșim din circulație pe-o săptămână, ca să ne tămăduim mâinile, altfel n-o să ne mai putem atinge de-un briceag.

— Atunci ce-i de făcut Tom?

— Îți spun numaidecât. Nu-i drept și nu-i cinstit, și nici n-aș vrea să se afle, dar n-avem altă cale: trebuie să săpăm cu târnăcoapele, dar o să zicem că-s bricege.

— Așa mai vii de-acasă! Ei, Tom Sawyer, văd că a început să-ți vină mitea la cap! Cinstit, necinstit, târnăcoape ne trebuie! La drept vorbind, mie nici nu-mi prea pasă de cinste. Când m-apuc să fur un negru, un pepene sau o carte de religie, nu mă privește cum, ci ce-aname iese, adică negrul, pepenele sau cartea. Și dacă târnăcopul e lucrul cel mai la-ndemână, atunci cu el mă pun pe treabă. Nu dau doi bani pe ce spun învățații.

— În cazuri de-astea, e voie să te folosești de târnăcoape, și să zici că-s bricege. Altminteri, n-aș încuviința, una ca asta, și nici n-aș sta cu mâinile-n

sân, văzând cum regulamentul e călcat în picioare, fiindcă ce-i rău e rău și ce-i bun e bun și n-are rost să faci totul anapoda, dacă nu ești ageamiu. Tu, de pildă, ai putea să-l scoți pe Jim săpând cu un târnăcop, fără să zici că-i briceag, fiindcă tu nu te pricepi. Dar eu, care știu despre ce-i vorba, n-as fi în stare. Dă-mi un briceag!

Avea și el unul, dar i l-am dat totuși pe al meu. Îl azvârli cât colo:

— Dă-mi un briceag, zic!

N-am înțeles ce vrea, dar m-am gândit nițel și, cotrobăind printre gioarsele alea, am găsit un târnăcop și i l-am dat. L-a luat și s-a pus pe treabă, fără să scoată o vorbă.

Așa-i era felul, de! Era plin de prințipuri...

Am pus și eu mâna pe o cazma și dă-i bătaie, când eu cu cazmaua, când el cu târnăcopul. Treaba mergea strună. După o jumătate de ceas, nu mai puteam de oboseală, dar groapa săpată era destul de măricică. Când am ajuns în odaia noastră, m-am uitat pe fereastră la Tom, care se căznea să se cațere pe paratrăsnet, dar nu putea, așa de tare îl dureau mâinile.

— Nu-i chip! Îmi strigă el în cele din urmă. Ce mă sfătuiești să fac? Ai vreo idee?

— Da, dar cred că nu-i cum scrie la carte. Suie-te pe scări și zi că te-ai cățărat pe paratrăsnet. El îmi urmă povața.

A doua zi, Tom șterpeli de prin casă o lingură de cositor și un sfeșnic de alamă, ca. Să-i meșterească lui Jim niscaiva pene de scris, precum și șase lumânări de seu. Cât despre mine, am dat târcoale pe lângă colibele negrilor și, la primul prilej, am furgăsit trei blide de tinichea. Tom a fost de părere că n-o să fie de ajuns, dar l-am liniștit spunându-i că de vreme ce nimeni n-o să vadă blidele aruncate de Tom, fiindcă au să cadă în tufele de ciunăfaie și de dudău de sub ferestruie, o să le putem lua înapoi și Jim o să le folosească din nou. Lui Tom îi plăcu treaba asta.

— Acum – îmi spuse el – trebuie să ne gândim cum să-i strecurăm lui Jim toate lucrurile astea.

— O să i le trimitem prin tunel, când va fi gata.

Îmi aruncă o privire disprețuitoare și după ce-mi spuse că n-a mai auzit în viața lu; o gugumănie ca asta, căzu iar pe gânduri. Nu trecu mult și mă înștiința că i-au venit două-trei idei, dar că deocamdată nu-i nevoie să hotărâm. Mai întâi – zicea el – trebuie să-i dăm de știre lui Jim.

În noaptea aceea, pe la orele zece, ne-am dat jos pe paratrăsnet, luând cu noi una din lumânări. Ne-am așezat sub ferestruică și-am tras cu urechea.

Jim sforăia Am zvârlit lumânarea înăuntru, dar nu l-a trezit. Atunci ne-am apucat iarăși să săpăm cu târnăcopul și cazmaua și după vreo două ceasuri și jumătate, treaba a fost gata. Ne-am târât de-a bușilea până sub patul lui Jim, și de-acolo în încăpere. Am dibuit lumânarea, am aprins-o și-am stat nițel să-l privim pe Jim: arăta sănătos și voios. L-am trezit încetișor, cu blândețe, ca să nu se sperie. Când ne-a văzut, i-a venit să plângă de bucurie, începu să ne alinte, cu toate vorbele de răsfăț care-i treceau prin cap. Ne rugă să facem numaidecât rost de-o daltă ca să-i tăiem lanțul de la picior, căci voia s-o șteargă cât mai repede. Tom îl lămuri însă că așa ceva n-ar fi deloc după tipic și după ce-i povesti de-a fir-a-păr planurile noastre, îi spuse că, de altminteri, în caz de alarmă le putem schimba numaidecât.

— Să nu-ți fie frică, fiindcă tot o să te scoatem de-aici – adăugă el.

Jim se arătă mulțumit. După ce am sporovăit toți trei despre vremurile bune de altădată. Tom începu iar să-l descoasă pe Jim. Când auzi că unchiul Silas vine zilnic sau o dată la două zile ca să se roage împreună cu Jim, iar tușa Sally vine și ea să vadă dacă se simte bine și are destulă mâncare, și că amândoi se purtau cum nu se poate mai frumos, Tom se lumină la față.

— Acum știi ce ne trebuie – îi zise el. O să-ți trimitem prin ei unele lucruri.

— Nu cumva să faci o prostie ca asta! I-am spus.

Dar el își urmă vorba, fără să mă bage-n seamă, așa cum obișnuia ori de câte ori își punea ceva în gând. Îi spuse așadar lui Jim că o să-i trimitem într-o plăcintă scara de frânghie și alte lucruri, prin Nat, negrul care-i aducea de mâncare.

— Vezi să fii cu ochii-n patru și să nu te arăți mirat, pentru ca Nat să nu bage de seamă nimic.. Lucrurile mai mici o să le punem în buzunarele hainei lui nenea Silas și, când o veni el, le iei de acolo. Dacă s-o putea, o să-ți trimitem și prin tușa Sally ceva lucruri; i le vârm în buzunarul sorțului sau le legăm de cordon.

Tam îl învăță ce să facă cu toate lucrurile astea și cum să-și scrie cu sânge jurnalul pe cămașă. Nu-l cruță de niciun amănunt. Deși nu pricepea ce rost au toate astea, Jim zicea că noi, fiind albi, știm mai bine ca el, așa că se arătă mulțumit si-i făgădui lui Tom să-i urmeze întocmai poruncile.

Am petrecut de minune, mai ales că Jim avea o grămadă de tutun și pipe de pănuși. După aceea ne-am strecurat afară prin tunel și ne-am întors în odaia noastră, cu mâinile rău julite. Tom părea însă încântat. Zicea că în viața lui n-a avut parte de-o distracție mai plăcută și mai „intelectuală”.

– Ce bine ar fi dacă ne-am putea distra așa toată viața, lăsând pe seama copiilor noștri să-l elibereze pe Jim! Cred că lui Jim o să-i placă din ce în ce mai mult treaba asta, pe măsură ce-o să se deprindă cu ea. În felul ăsta, povestea ar putea să țină vreo optzeci de ani și-ar fi cea mai grozavă din istorie, iar noi toți, care am luat parte la ea, am ajunge celebri.

A doua zi dimineața ne-am dus la stiva de lemne și-am tăiat sfeșnicul de alamă în bucățele, pe care Tom le vârî în buzunar, împreună cu lingura de cositor. Ne-am dus înapoi la colibele negrilor, în vreme ce eu îl țineam de vorbă pe Nat, Tom vârî o bucată de sfeșnic într-o turtă de mălai din strachina cu merinde pentru Jim. L-am însoțit pe Nat, ca să vedem cum merge treaba. A mers minune! Când Jim a mușcat din turtă, era cât pe ce să rămână știrb: „Ce mai – îmi zise Tom – a mers cum nu se poate mai bine”. Jim lăsă să se creadă că nu fusese decât o pietricică sau vreun grunz, din ăi care se găesc mai totdeauna într-o pâine, dar de-atunci încoace n-a mai pus nimic în gură fără să-ncerce mai întâi cu furculița de vreo câteva ori.

În vreme ce stăteam acolo pe întuneric, de sub patul lui Jim țâșniră doi dulăi, apoi alții și alții, până ce se-adunară vreo cincisprezece, c-abia mai puteai să răsuflă. Drace! Uitasem să închidem ușa șoproșului. Când îi văzu, Nat strigă: „Vrăjitoarele!” și se prăbuși la pământ în mijlocul dulăilor și începu să geamă de-ai fi zis că se dă de ceasul morții. Tom deschise repede ușa și zvârli afară o bucată de carne din porția lui Jim. Câinii o zbughiră după ea, iar în câteva clipe Tom se repezi și el afară și se întoarse numaidecât, închizând ușa. Am priceput că se dusesse s-o închidă și pe cealaltă. Trecu apoi la bietul Nat și începu să-l alinte și să-l îmbuneze, întrebându-l dacă i se năzărise iar vreo nălucă. Negrul se ridică și spuse clipind din ochi:

– Dom’ Sid, ai să spui că-s nebun, dar să mă lovească damblaua dacă nu mi s-a părut că văd un milion de câini, diavoli sau nu știu ce. Nu mint, dom’ Sid. I-am simțit și i-am văzut lângă mine. O, Doamne, tare-aș vrea să pun mâna pe o vrăjitoare din astea, o dată, numai o dată! Dar mai bine să-mi deie pace, nu mai vreau s-aud de ele!

– Uite ce zic eu – îi spuse Tom. Ce le aduce încoace taman când negru’ ăsta fugar își ia masa de dimineață? Foamea, asta-i pricina. Trebuie neapărat să le faci o plăcintă vrăjitoarească.

– Dar, domn’ Sid, cum să fac eu așa plăcintă? Nu știu și nici n-am auzit pân-acu’ de-așa ceva!

– Atunci o s-o fac chiar eu.

– O, ce bine! Nat o să sărute tălpile lui dom’ Sid!

— Așa rămâne, am s-o fac de hatârul tău, fiindc-ai fost cumsecade și ni l-ai arătat pe negrul fugar. Dar trebuie să bagi bine de seamă: când o să venim cu plăcinta, tu să te-ntorci cu spatele și să nu cumva să tragi cu ochiul orice am pune noi în strachină. Să nu te uiți când Jim o să golească strachina, că e de rău, nu garantez ce poate să se-ntâmple. Și mai ales, nu te-atinge de lucrurile vrăjitoarești.

— Eu să m-ating de ele, dom' Sid? Ce tot vorbești? Nu le-aș atinge nici c-un deget, chiar de mi-ai da zece sute de mii de milioane de dolari!

CAPITOLUL XXXVII

Totul era pus la punct. Ne-am dus de-am scotocit prin mormanul de vechituri din fundul curții, unde se aruncau ghetetele scâlciate, zdrențele, sticlele sparte, tinichelele și alte asemenea nimicuri. Am găsit acolo un lighean vechi de cositor și i-am astupat găurile cum ne-am priceput, ca să putem coace în el plăcinta. L-am cărat apoi în pivniță și după ce l-am umplut bine cu făină, am pornit spre casă, unde ne așteptau cu gustarea de dimineață. Pe drum am găsit două piroane. Tom zicea că au să-i prindă bine prizonierului ca să-și scrie cu ele numele și păsurile pe pereții închisorii. Strecură unul din piroane în buzunarul sorțului mătușii Sally, care atârna pe un scaun, iar pe celălalt îl înfipse în panglica pălăriei unchiului Silas, care se afla pe birou. (Copiii ne spusese că în dimineața aceea tatăl și mămică lor au să se ducă să-l vadă pe negrul fugar.)

Apoi ne-am așezat la masă. Tom vârî lingura în buzunarul hainei unchiului Silas. Tușa Sally încă nu venise, așa că a trebuit să mai așteptăm puțin. Când își făcu în sfârșit apariția, obrajii îi ardeau de mânie. Abia se putu stăpâni în timpul rugăciunii. Apoi, în vreme ce cu o mână turna cafeaua și cu cealaltă ciocănea capul copilului care stătea mai aproape, îi spuse lui nenea Silas:

— Am cotrobăit peste tot și n-am dat de ailaltă cămașă a ta. Parc-a intrat în pământ!

Inima îmi căzu printre măruntaie și o coajă tare de mălai porni după ea pe gâtlej, întâlnindu-se pe drum cu o tuse care o repezi afară tocmai în celălalt capăt al mesei, de nimeri în ochiul unuia dintre copii, care se zvârcoli ca o rămă în undiță și slobozi un urlet mai grozav decât chiotul războinic al unei piei-roșii. Cât despre Tom, se făcuse verde. Vreme de un sfert de minut sau cam așa ceva a fost un teatru nemaipomenit, dar zău că mi-as fi vândut biletul pe jumătate preț, de s-ar fi ivit vreun cumpărător. Dar dup-aceea, ne-am venit în fire – numai surpriza ne luase piuitul.

— E foarte ciudat – zise unchiul Silas. Nu pot să pricep. Știu bine c-am dezbrăcat cămașa aia, fiindcă..!

— Fiindcă n-ai decât una pe tine. Ce tot vorbești? Știu că ai dezbrăcat-o, știu asta mai bine decât știi tu cu mintea ta de călți; ieri mai era pe frânghie, am văzut-o acolo cu ochii mei. Dar acum nu mai e, asta-i socoteala, și până

să-ți fac una nouă, ai s-o cam porți pe-aia roșie de flanelă. Asta-i a treia cămașă pe care ți-am lucrat-o în doi ani de zile. Ce dracu faci cu ele? Nu mai poate omul să răsuflă de grija cămășilor tale! La vârsta ta ar fi cazul să ți le păzești și singur!

— Ai dreptate, Sally, dar zău dă îmi dau toată silința! Cred însă că nu-s numai eu de vină, fiindcă de obicei nu-mi văd cămășile și n-am de-a face cu ele decât când sunt pe mine. Nu știu să fi pierdut vreuna de pe mine până acum.

— Nu-i meritul tău, Silas. Să fi fost după tine, le-ai fi pierdut chiar și-așa. Dar stai să vezi, nu-i numai cămașa. Mai lipsește și o lingură. Erau zece și-acum sunt doar nouă. Să zicem că vițelul a furat cămașa, dar pot să jur că nu el a luat lingura. Și nu numai atât.

— Dar ce, a mai dispărut ceva, Sally?

— Au dispărut șase lumânări. Să zicem că le-au mâncat șobolanii. Mă mir cum de n-au furat pân-acuma toată casa, de când te tot lauzi că ai să le astupi găurile. Într-o bună zi, au să-si facă culcuș în părul tău, Silas. Și tu nici n-ai să bagi de seamă. Dar sunt sigură că nu șobolanii au furat lingura.

— Da, Sally, recunosc că eu sunt de vină... Am uitat, dar să știi că până mâine am să astup găurile.

— A, nu te grăbi! mai bine la anul! Matilda Angelina Araminta Phelps! strigă ea pocnind cu degetul în scăfârlia copilului care răspundea la numele acesta și care se grăbi să-și tragă gheruțele din zaharniță. În clipa aceea, o negresă se ivi în pragul ușii strigând:

— Coniță, lipsește un cearșaf!

— Un cearșaf?! Dumnezeuule!

— Am să astup găurile chiar azi, bolborosi unchiul Silas,. Cu o mutră plouată.

— Tacă-ți gura! Ce, crezi că șobolanii au luat cearșaful? Unde-i cearșaful, Liza?

— Liza nu știe, coniță Sally. Ieri mai era pe frânghie, dar acu' nu mai este, s-a dus.

— Să știți că vine sfârșitul lumii! În viața mea n-am mai pomenit una ca asta! O cămașă, un cearșaf, o lingură, șase lu...

— Coniță, lipsește un sfeșnic de alamă! spuse o mulătră tânără care tocmai intra pe ușă.

— Cară-te de-aici, că-ți dau cu ceva în cap!

Fierbea, nu alta. Mă gândeam s-o șterg în pădure, și s-aștept până s-o mai potoli furtuna. Tuna și fulgera, făcând răzmeriță de una singură, în timp ce

toți ceilalți tăceau chitic, cu capetele plecate, în cele din urmă, unchiul Silas băgă mâna în buzunar și, buimăcit, scoase de-acolo lingura. Tușa Sally rămase cu gura căscată și-și ridică brațele spre cer. Cât despre mine, aș fi vrut să fiu la Ierusalim sau altundeva, dar, auzind-o, m-am liniștit.

— Eram sigura! A fost tot timpul la tine în buzunar; și celelalte lucruri tot acolo sunt, de bună seamă. Cum de-a ajuns acolo?

— Zău că nu știu, Sally! Se dezvinovăți el. Dacă-ăș ști, ți-aș spune! Înainte de masă îmi pregăteam predica despre faptele apostolilor, capitoul șaptesprezece, și cred că eu am pus-o în buzunar, fără să-mi dau seama, în loc să pun sfânta evanghelie. Acu' bag de seamă ca sfânta evanghelie nu-i în buzunar. Mă duc să văd și, dacă e la locul ei, înseamnă că nu am pus-o în buzunar și că în schimb am pus lingura și...

— Pentru numele lui Dumnezeu! Isprăvește odată! Hai, cărați-vă toți, blestemaților! Și să nu-mi mai ieșiți în cale până nu-mi liniștesc sufletul!

I-aș fi ghicit gândul și fără să-l spună cu voce tare și aș fi ascultat-o chiar din mormânt.

Tocmai când treceam prin salonaș, bătrânul își luă pălăria și pironul căzu pe podea. El îl ridică și-l puse pe policioara căminului, ieșind apoi fără să scoată o vorbă. Văzându-l ce face, Tom își aminti de lingură și-mi spuse:

— Vezi, n-are rost să mai trimitem lucruri prin el. Nu te poți bizui. Cu toate astea, fără să vrea, moșul ne-a făcut un bine în chestia cu lingura. Hai să-i facem și noi un bine, fără ca el să știe: să astupăm găurile de șobolani.

În pivniță erau o sumedenie de găuri și-am pierdut o oră întregă cu astupatul lor, dar a ieșit o treabă pe cinste. La urmă, auzind zgomot de pași pe scară, am stins lumânarea și ne-am ascuns. Bătrânul se ivi, ținând într-o mână o lumânare și într-alta o legăturică. Bietul de el, părea cu gândurile aiurea, ca de obicei.

Dădu ocol pivniței, oprindu-se câte puțin la fiecă gaură, până ce le cercetă pe toate. Vreme de vreo cinci minute rămase pe gânduri, cojind lumânarea de grunții de ceară topită.

Apoi o porni încet și visător spre scară, bolborosind:

— Ei, drăcie, nu pot să-mi aduc aminte când am făcut treaba asta! I-aș putea dovedi acum că nu eram eu de vină în privința șobolanilor. Dar trecă de la mine, Tot n-ar folosi la nimic.

Și după ce urcă scările bodogănind, plecarăm și noi. Tare drăguț mai era bătrânul ăsta! Și mai e și acum.

Tom era cam necăjit din pricina lingurii ăleia, fiindcă zicea că-i musai s-avem una.

După ce se gândi nițel, mă lămuri cum o să ne descurcăm.

Ne-am dus amândoi la coșul unde se țineau lingurile și ne-am învățit pe-acolo până ce s-a ivit tușa Sally. Tom începu atunci să numere lingurile și să le așeze deoparte.

– Tușă Sally – spuse el în timp ce eu vâram una în mânecă – văd că nu-s decât nouă linguri.

– Vezi-ți de joaca ta și nu-mi mai bate capul – se burzului ea. Știu eu mai bine ca tine, adineauri le-am numărat.

– Dar le-am numărat de două ori, tușă, și nu mi-au ieșit decât nouă.

Tușa Sally veni firește să le numere, deși se vedea că-i la capătul răbdării.

– Dumnezeule, așa-i, sunt doar nouă! Lua-le-ar dracu' de linguri! Ia să mai număr o dată.

Am pus repede la loc lingura pe care o șterpelisem.

– Fir-ar al dracului, acuma-s zece! izbucni ea, când isprăvi de numărat.

Părea năucită și plictisită totodată,

– Nu cred că-s zece, tușă – zise Tom.

– Mă zevzecule, n-ai văzut că le-am numărat?

– Știu, dar...

– Bine, uite le mai număr o dată.

Am dosit la repezeală una, așa că iar au fost nouă ca și data trecută. S-o fi văzut în ce hal era; tremura toată de ciudă dar nu se lăsă și numără întruna, până ce, de atâta zăpăceală, ajunse să numere și coșul luându-l drept lingură. De trei ori îi ieși socoteala și de trei ori ba. Până la urmă puse mâna pe coș și-l azvârli cât colo, pocnindu-l zdravăn pe motan. Apoi ne pofti afară, spunându-ne s-o lăsăm în pace și amenințându-ne că ne jupoaie de vii dacă mai venim să-i batem capul până la prânz. Înainte de a pleca, în vreme ce ea ne dădea pașaportul, i-am strecurat în buzunarul șorțului lingura pe care o șterpelisem, așa că Jim o primi înainte de prânz, odată cu pironul. Eram foarte mulțumiți de isprava noastră. Tom zicea că face să te ostenești și de două ori pe-atât pentru o treabă ca asta, fiindcă de-aici înainte tușa Sally putea să numere lingurile mult și bine, că tot n-ar fi numărat de două ori la fel. Chiar de i-ar ieși la socoteală, tot nu i-ar veni să creadă, iar după vreo trei zile, avea să-i treacă pofta să mai numere. Ba chiar l-ar gătui pe ăl de i-ar cere să le mai numere vreodată.

În seara aceea am pus la loc cearșaful pe frânghie și am șterpelit altul din garderoba ei. Vreo două zile la rând l-am tot luat și l-am pus la loc, până ce n-a mai știut câte cearșafuri are și-a început să spună că nici nu-i pasă, că

n-o să-și prăpădească ea sufletul pentru atâta lucru și n-o să le mai numere nici moartă.

Cu cămașa, cearșaful, lingura și lumânările stăteam bine acum, mulțumită vițelului, șobolanilor și numărătoarei bramburite. Cât despre sfeșnic, n-a mai pomenit nimeni de el și ne ziceam că fără doar și poate au să-l uite încetul cu încetul...

În schimb, cu plăcinta a mers mai greu și ne-a dat mult de furcă. Ne-am dus departe, în pădure, ca s-o coacem acolo. Firește că până la urmă ne-a ieșit destul de bine, însă nu într-o singură zi. A trebuit să umplem de trei ori ligheanul cu făină, în afară de asta, ne-am ales cu arsuri pe tot trupul, ba era să și chiorâm de atâta fum. Țineam morțiș s-o facem cu coajă și nu ieșea deloc, se cofleșea mereu, fir-ar al dracului! Până la urmă am găsit clenciul: trebuia să coacem plăcinta cu scară cu tot. În seara următoare, ajutați de Jim, am rupt cearșaful în fâșii pe care le-am, înnădit, așa încât a doua zi, în zori, aveam o frânghie pe cinste, bună să spânzuri cu ea un om. Bineînțeles, ne-am zis c-am muncit noua luni la ea.

Dimineața am dus scara în pădure, dar ce să vezi, nu intra în plăcintă. Fiind făcută din ditamai cearșaful, frânghia asta ar fi putut să umple și patruzeci de plăcinte și tot ar mai fi rămas destul și pentru o supă, un salam sau mai știi eu ce. Cred c-ar fi ajuns și pentr-un prânz întreg.

Nouă însă nu ne trebuia decât pentru o plăcintă, așa că am aruncat restul. N-am copt plăcinta în lighean, de teamă să nu se topească lipitura. Nenea Silas avea însă o tigaie strașnică, de aramă, de care era tare mândru, fiindcă fusese a unuia dintre strămoșii lui, care venise din Anglia odată cu William Cuceritorul⁴⁹, pe „Mayflower”⁵⁰ sau pe una din primele corăbii ce străbătuseră Atlanticul⁵¹. Avea un mâner lung, de lemn, și moșul o ținea ascunsă în pod, laolaltă cu o grămadă de oale și alte marafeturi scumpe – nu fiindcă ar fi fost de preț, că nu făceau doi bani, ci pentru vechimea lor. Am scos-o în taină din pod și am dus-o în pădure, dar am stricat câteva aluaturi în ea, neștiind cum să coacem plăcinta. Pân’ la urmă, însă, ne-am descurcat noi. Am așternut pe fundul tigăii un strat de cocă și-am pus-o pe jeratic. Am

⁴⁹ Duce al Normandiei care, în urma luptei victorioase de la Hastings (1066), a cucerit Anglia, unde a domnit între 1066 și 1087.

⁵⁰ Numele corăbiei pe care, în 1607, au sosit, pe coasta răsăriteană a Americii de Nord, primii coloniști englezi.

⁵¹ Încă o dată, Huck amestecă aiurea o serie de evenimente-istorice, în cazul de față: cucerirea Angliei de către normanzi, sub William Cuceritorul și cea dintâi imigrație a coloniștilor englezi în America întreprinsă pe corabia „Mayflower”

vârât în ea scara de cârpe și deasupra am pus alt strat de cocă. Dup-aceea, am pus capacul și-am presărat deasupra tăciuni aprinși. Ne-am tras apoi cu câțiva pași mai încolo, la răcoare, ținând de mânerul ăla lung. În cincisprezece minute a ieșit o mândrețe de plăcintă, numai că de-ar fi vrut cineva s-o mănânce, ar fi trebuit să-si facă rost de-o cutie întregă de scobitori, fiindcă scara de cârpe i-ar fi dat niște crampe nemaipomenite îmbolnăvindu-l de stomac pe vecie.

Nat nu s-a uitat când am pus plăcinta vrăjitoarească în strachina lui Jim. Am mai vârât acolo, la fund, sub mâncare, cele trei blide de tinichea. Toate lucrurile ajunseră, astfel, cu bine la Jim; când rămase singur, el despică plăcinta și ascunde scara de cârpe în mindirul lui de paie, apoi scrijeli niște semne pe un blid și-l aruncă pe ferestruică.

CAPITOLUL XXXVIII

Ne-a fost greu din cale-afară să meșterim penele alea și ferăstrăul. Jim spunea însă că ăl mai greu lucru o să fie inscripția, adică pisania pe care trebuie s-o mângălească pe zid orice prizonier. Tom zicea că fără asta nu se poate. Căci nu s-a mai văzut în toată istoria ca un prizonier de rang să nu lase în urmă o inscripție și-un blazon.

– Uită-te la lady Jane Grey⁵², sau la Gilford Dudley⁵³, sau la bătrânul Northumberland⁵⁴. Să zicem c-o să fie prea greu, Huck. Dar tu ce-ai vrea? Ce propui? Jim trebuie să-si lase inscripția și blazonul, ca toată lumea.

– Domnu' Tom – spuse Jim – da' eu n-am niciun blazon, am doar bluza asta veche, pe care știi că trebuie să țin un jurnal.

– Mă Jim, n-ai priceput! Un blazon e cu totul altceva.

– Oricum – spusei eu – Jim are dreptate când zice că n-are niciun blazon, fiindcă n-are.

– Hop și tu! Mă repezi Tom. Parcă eu nu știu? Dar pe ce te prinzi c-o să aibă un blazon înainte de-a ieși de-aici? O să facă totul cum scrie la carte, fără nicio abatere.

În vreme ce eu și Jim ascuțeam penele pe o bucată de cărămidă (Jim meșterise o pană din sfeșnicul de alamă, iar eu făcusem alta din lingură), Tom se gândea la blazon. Nu trecu mult și ne spuse că se gândise la atâtea blazoane bune, că nu mai știa pe care să-l aleagă. E drept că era unul care-i făcea cel mai mult cu ochiul.

– Pe pajură – spuse el – o să avem un câmp de aur cu baza dextră, cu o cruce maro la fascie și un câine culcat drept însemn; sub piciorul lui, un lanț încrenelat ca emblemă a sclaviei, cu o tresă verde cu capătul zimțat și trei linii inversate pe un câmp de azur, cu punctele buricului așezate pe o dansetă crestată; în creștet, un negru fugar, cu desaga pe umăr, cu bară Senestră și având drept suport două guri, adică tu și cu mine. Deviza:

⁵² Nepoată a lui Henric al VIII-lea, regele Angliei (1537— 1554), executată de Maria Tudor al cărei tron încercase să-l cucerească.

⁵³ Soțul lui Jane Grey, executat și el de Maria Tudor.

⁵⁴ John Dudley, duce de Northumberland (1502—1554), socrul lui Jane Grey, decapitat pentru vina de a-și fi sfătuit nora să lupte pentru cucerirea tronului Mariei Tudor.

Maggiore fretta, minore atto. Am citit-o într-o carte și înseamnă: cu cât te grăbești, cu atât mai încet mergi.

– Ei, comedie! Da' ce dracu înseamnă toate celelalte?

– N-avem timp de pierdut cu chestia asta, trebuie să ne zorim cu inscripția.

– Stai nițel, spune-mi măcar o parte! Ce-i aia o *fascie*?

– O *fascie*, hm! O *fascie* este... Nu-i nevoie să știi ce e. Am să-i arăt eu cum devine cazul, când om ajunge acolo.

– Dă-o-ncolo, Tom, zi și mie, dacă te rog! Ce-i aia o bară *senestră*?

– Nu știu, dar trebuie s-o aibă. Toți nobilii au așa ceva.

Uite-așa era Tom: dacă nu-i convenea lui să-ți lămurească un lucru, nu ți-l lămurea nici mort. Puteai să-l pisezi o săptămână și tot degeaba era.

Acum, că isprăvisese cu blazonul, se apucă de cealaltă treabă, întocmirea unei inscripții funerare. Zicea că Jim trebuie neapărat să aibă o inscripție, ca toată lumea. Scrise câteva pe o bucată de hârtie și ni le citi:

1. *Aici a fost zdrobită o inimă captivă.*

2. *Aici si-a trăit viața chinuită un biet prizonier, părăsit de lume și de prieteni.*

3. *Aici s-a sfărâmat o inimă singuratică și un suflet ostenit și-a găsit hodina, după treizeci și șapte de ani de captivitate.*

4. *Aici s-a stins, după treizeci și șapte de ani de amară captivitate, departe de casă și de prieteni, un nobil străin, fiul natural al lui Ludovic al XIV-lea.*

În timp ce citea, îi tremura glasul și era cât pe ce să izbucnească în plâns. Nu se putea hotărî cu niciun chip pe care din inscripțiile astea s-o zgârie Jim pe perete, toate i se păreau atât de frumoase! În cele din urmă hotărî ca Jim să le acrie pe toate, dar Jim îi spuse că i-ar trebui un an până să zgârie cu un piron atâtea semne pe niște bârne, mai ales că nici nu cunoștea buchile.

Tom îi răspunse însă că o să i le deseneze și că n-o să aibă nimic altceva de făcut decât să le copieze întocmai.

– De fapt – adăugă el peste câteva clipe – mă gândesc că bârnele nu prea se potrivesc, într-o temniță nu-s pereți de lemn. Trebuie să creștăm în stâncă inscripțiile. O să aducem o stâncă.

Jim își dădu cu părerea că o stâncă ar încurca și mai mult lucrurile fiindcă i-ar lua atâta vreme ca să creșteze inscripțiile în ea, încât n-ar mai ieși niciodată afară. După ce-l liniști, spunându-i c-o să-mi îngăduie mie să-i dau o mână de ajutor, Tom aruncă o privire să vadă cum merge treaba cu penele. Era al dracului de greu și de plicticos, iar mâinile mi-erau numai răni. Pe deasupra, n-aveam deloc spor.

– Uite ce-o să facem – spuse Tom. Ne trebuie o stâncă și pentru blazon, și pentru inscripțiile funerare, în felul ăsta împușcăm doi iepuri deodată. Colo, lângă moară, e un pietroi mare și pestriț. O să-l aducem aici, o să-l creștem și, în afară de asta, o să-l folosim la ascuțirea penelor și a ferăstrăului.

Era o idee, nu glumă! Și nici cu pietroiul nu era de glumit, dar ne-am hotărât să încercăm. Nu bătuse încă de miezul nopții, așa că ne-am dus spre moară, lăsându-l pe Jim să-și vadă de lucru.

Am urnit piatra de moară și am început s-o dăm de-a dura, dar mergea tare greu. Uneori ne scăpa din mâini și era gata-gata să ne zdrobească. Tom zise că până s-ajungem cu ea acasă, piatra o să-i vie de hac unuia din noi. Când am ajuns la jumătatea drumului, nu mai puteam de oboseală și eram learcă de sudoare. Văzând că singuri n-o s-o scoatem la capăt, ne-am gândit să-i aducem și pe Jim. Jim ridică patul, își desfăcu lanțul prins de piciorul patului și și-l trecu în jurul gâtului. Am ieșit unul câte unul pe brânci prin tunel și am pornit spre moară. Când am ajuns, eu și Jim ne-am apucat să-mpingem pietroiul; acum se rostogolea ca o minge. Tom ne supraveghea. N-am pomenit băgător de seamă mai grozav ca el. La toate se pricepea băiatul ăsta!

Tunelul săpat de noi era măricel, dar nu destul de mare pentru piatra de moară. Jim apucă târnăcopul și lărgi repede trecerea. Apoi Tom desenă cu pironul literele inscripției ăleia, și-l puse pe Jim să le scrijelească în piatră cu pironul în chip de daltă și c-un drug de fier, găsit printre vechiturile din șopron, în chip de ciocan, îi porunci să muncească până ce lumânarea o să se mistuie toată. După aceea, avea voie să se culce, dar mai întâi trebuia să ascundă piatra sub mindir, la căpătâi. L-am ajutat apoi să-și lege lanțul la loc de piciorul patului și eram gata să ne ducem și noi la culcare, când lui Tom îi mai trecu prin minte ceva:

- Ia zi, Jim, ai niscaiva păianjeni pe-aici?
- Nu, dom' Tom, mulțumesc lui Dumnezeu, n-am.
- Bine, o să-ți facem noi rost de câțiva.
- Dar, dom' Tom, nu vreau păianjeni! Lu' Jim i-e frică de ei. Mai bine-un șarpe cu clopoței decât un păianjen!

După ce se gândi vreo două minute, Tom spuse:

- Bună idee! S-a făcut, sigur că da! Ții! E-o idee grozavă! Unde-o să-l ții?
- Ce să țin, dom' Tom?
- Păi, șarpele cu clopoței!
- Sfinte Dumnezeule, dom' Tom, dacă văd un șarpe cu clopoței aici, sparg cu capul peretele și fug, zău așa!

— Lasă, Jim, cu timpul n-o să-ți mai fie teamă, ai. Să te obișnuiești cu el. Ai să-l îmblânzești!

— Să-l îmblânzesc?!

— Da, nu-i deloc greu. Orice animal e bucuros să-l mângâi și să-l alinți și nu i-ar trece prin cap să facă rău unuia care-l alintă. Așa scrie în toate cărțile, încearcă și-ai să-ți dai seama, încearcă măcar două-trei zile. N-o să treacă mult și-o să te placă, o să doarmă cu tine-n pat și n-o să te mai părăsească nicio clipă. Ba chiar o să te și lase să-l înfășori pe după gât și să-i pui capul în gura ta.

— Dom' Tom, nu mai vorbi așa! Simt că mor! Să mă lase pe mine să pun capul lui în gura mea, grozav hatâr! Poate s-aștepte mult până să-i cer așa ceva! Și-apoi, nu vreau să dorm cu el în pat.

— Jim, nu fi prost! Un prizonier trebuie să aibă neapărat un animal care să-i țină de urât, și dacă un șarpe cu clopoței n-a mai fost încercat până acum, cu atât mai mare o să-ți fie gloria dac-ai să-l încerci tu ă! dintâi. O să fie ceva colosal, zău așa!

— Dar, dom' Tom, lui Jim nu-i trebuie așa glorie. Dacă șarpele-l mușcă pe Jim de bărbie, ce fel de glorie-i asta? Nu dom'le, Jim nici nu vrea s-audă de-așa ceva.

— La dracu', ce, ți-e greu să-ncerci? Asta-i tot ce-ți cer. Nu te silesc să-l. Ții dacă vezi că nu merge.

— Dar dacă șarpele mă mușcă atunci când încerc, s-a zis cu mine! Dom' Tom, Jim este gata să facă tot ce trebuie, da' dacă dumneata și Huck aduci aici șarpe cu clopoței, ca să-l îmblânzesc pe el, Jim își ia tălpășița, așa să știi!

— Bine, fie, dacă ești așa de încăpățânat. O să-ți aducem câțiva șerpi de casă și-ai să le prinzi niscaiva nasturi pe cozi, ca să pară că-s șerpi cu clopoței. Asta-i povestea.

— Așa da, dom' Tom, da' zău că merge și fără ei! Nu știam că-i așa bătaie de cap să fii prizonier.

— Așa e, dacă faci totul cum scrie la carte. Spune, ai ceva șobolani pe-aici?

— Nu, n-am văzut nici unu'!

— Atunci o să-ți aducem noi câțiva.

— Dar, dom' Tom, lu' Jim nu-i trebuie șobolan. Șobolanul ăsta afurisit nu lasă omul în pace, trece peste tine și te mușcă de picior când vrei să dormi. Nu, dom'le, mai bine șerpi de casă, dacă-i musai, dar șobolani nu! Nu-mi trebuie!

— Bine, Jim, dar nu se poate fără șobolani! Toată lumea are. Ia nu mai face atâta gălăgie. Unde s-a mai văzut prizonier fără șobolani? Eu unul nu cunosc

niciun caz. Prizonierii îi dresează, îi răzgâie și-i învață fel de fel de trucuri, până ajung să se simtă bine printre oameni, întocmai ca muștele. Numai că trebuie să le faci nițică muzică. Ai ceva la care să cânti?

— N-am decât un piepten vechi, o bucată de hârtie și o drâmbă. Da' Jim crede că drâmba nu le place.

— Ba cum de nu. Nu le pasă din ce le cânti, numai muzică să fie. O drâmbă e destul de bună pentru-un șobolan. Toate jivinele astea se dau în vânt după muzică, mai ales într-o închisoare. Muzica tristă le place ăl mai mult, și dintr-o drâmbă nu scoți decât muzică tristă. Asta-i atrage totdeauna și vin să vadă ce-i cu tine. Da. Da, e foarte bine, te-ai procopsit. Uite cum o să fie. Seara, înainte de culcare, și dimineața, devreme de tot, te-ntinzi pe pat și cânti din drâmbă. Cânti, de pildă, „Totul s-a sfârșit”, și cât ai bate din palme te și pomenești cu un șobolan. După ce cânti așa vreo două minute, ai să vezi că toți șobolanii, șerpilor și păianjenii vin să ia parte la necazurile tale. O să mișune în jurul tău și-o să petreacă de minune.

— Cred și eu, dom' Tom, da' Jim n-o să petreacă bine deloc. Zău dacă pricep ce rost are! Da' dacă așa trebuie, fie! Mai bine să fie mulțumite jivinele, decât să am ceartă în casă.

Tom stătu nițel pe gânduri, să vadă dacă nu cumva uitase ceva, apoi spuse:

— A, da, era să uit! Ia zi, ai putea să crești o floare în hruba asta?

— Nu știu, poate că da, dom' Tom. Numai că aici e tare întuneric, și-apoi Jim n-are nevoie de floare, ar încurca și mai mult lucrurile.

— Nu-i nimic, nu strică să încerci. Au mai făcut-o și alți prizonieri.

— Dom' Tom, Jim crede că o floare de coada-mâței ar putea crește aici, da-i păcat de-atâta bătaie de cap.

— Să nu spui asta. O să-ți aducem una mică și-ai să-o sădești colo-n colț. Vezi să ai grijă de ea! Și știi, să nu-i mai zici coada-mâței, zi-i Pitchiola, așa-i spune când crește-ntr-o temniță. Trebuie să-o stropești cu lacrimile tale.

— Da' de ce, când e atâta apă-n fântână?

— Lasă apa de fântână, cu lacrimile tale trebuie să-o uzi, așa se obișnuiește.

— Păi, dom' Tom, lasă-mă pe mine să stropesc coada-mâței cu apă din puț, și-o să crească de zece ori mai iute decât una udată cu lacrimi.

— Nu despre asta-i vorba. Trebuie să-o uzi cu lacrimi!

— Atunci, floarea se prăpădește în mâinile lui Jim, dom' Tom, zău așa, fiindcă Jim nu prea e plângăreț.

Tom păru încurcat. Se gândi ce se gândi, apoi spuse că în cazul ăsta Jim trebuie să se-ajute cu o ceapă, îi făgădui c-o să fure o ceapă din colibebe negrilor și o să, i-o pună pe ascuns în cana cu cafea, a doua zi dimineața.

— Mai bine pui la mine tutun în cafea – îi spuse Jim și adăugă că i s-a urât până peste cap de toate astea, de floarea pe care trebuia s-o crească, de muzica pe care trebuia s-o cânte șobolanilor, de dresatul și răzgâiatul șerpilor și păianjenilor, de truda cu penele, cu inscripțiile, cu jurnalul și de toate celelalte cazne, care făceau ca meseria de prizonier să i se pară mai grea și mai afurisită decât toate meseriile ce le încercase vreodată.

Auzindu-l, Tom își cam ieși din fire și-i răspunse că, după ce că niciun alt prizonier n-a avut un asemenea prilej strălucit de a ajunge celebru, nici măcar nu știe să-l prețuiască.

— Stricăm orzul pe găște! izbucni el înciudat, iar lui-Jim îi păru rău și-i făgădui că n-o să se mai poarte așa.

După aceea, eu și Tom ne-am dus la culcare.

CAPITOLUL XXXIX

„A doua zi dimineța ne-am dus în târg și-am cumpărat o cursă de șoareci. După ce-am adus-o acasă, am destupat cea mai grozavă gaură de șobolani, într-o oră, am prins vreo cincisprezece bucăți clasa-ntâi. Apoi am dus cursa în odaia mătușii Sally, și-am pus-o la loc sigur, sub patul ei. Din păcate, în vreme ce noi umblam după niscaiva păianjeni, piciful ăla de Thomas-Franklin-Benjamin-Jefferson-Alexander Phelps a dibuit cursa și i-a deschis ușița, ca să vadă dacă șobolanii ies afară. Firește c-au ieșit, iar tușa Sally a picat taman atunci în odaie. Când ne-am întors, am găsit-o cocoțată în pat și urlând ca o apucată în vreme ce șobolanii se sileau din răspuțeri s-o distreze.

Ne-a luat la rost și ne-a scărmanat pe-amândoi cu nuiua, iar după aia ne-au trebuit vreo două ceasuri până să prindem alți cincisprezece-șaisprezece șobolani și nu de-aceeași calitate ca ăi dintâi, care erau crema. Fir-ar al dracului de mucos, ce i-o fi venit să-și bage nasul? N-am văzut în viața mea șobolani mai, frumoși ca ăi din prima serie.

În schimb, am pus mâna pe un sortiment bogat de păianjeni, cărăbuși, broaște, omizi și alte găngănii d-astea. Tare-am fi vrut să facem rost și de-un cuib de viespi, dar n-a fost chip, fiindcă toată familia era în viespar. Nu ne-am dat însă bătuți cu una cu două și am rămas acolo cât am putut, crezând că viespile au să ostenească înaintea noastră, numai că a ieșit taman pe dos. Ne-am frecat bine cu pătlagină locurile muscate, până nu ne-a mai durut aproape deloc, doar atât că nu prea mai puteam șede. Ne-am dus apoi după șerpi și-am dibuit vreo două duzini de gușteri și șerpi de casă, i-am vârat într-un sac și i-am adus așa în odaia noastră.

Se lăsase seara și vă-nchipuiți că după o zi întregă de muncă pe brânci ne era o foame de lup.

Când ne-am întors sus, după cină, am băgat de seamă că în sac nu mai era niciun șarpe. Se vede treaba că nu legasem bine sacul și ăia făcuseră ce făcuseră și ieșiseră afară. Da' nu ne-am necăjit prea mult, fiindcă știam că-s pe undeva, pe aproape, așa că puteam pune mâna măcar pe câțiva. Pot să vă spun că multă vreme n-am dus lipsă de șerpi în casă! Îi vedeai din când în când ieșind de pe sub grinzi și de prin alte locuri și te pomeneai cu ei în farfurie sau pe după gât – de obicei acolo unde n-ai fi dorit să-i vezi. De

altminteri, erau tare frumoși, dungați și cu totul nevătămători, dar tușa Sally nu putea să-i sufere, de orice soi ar fi fost. Se ferea de șerpi ca dracul de tămâie, Ori de câte ori se târa vreunul după ea, lăsa totul baltă și-o lua la fugă, scoțând niște zbierete ca la zidurile Ierihonului⁵⁵. N-am pomenit femeie ca asta. Nici cu vătraiul nu voia să se atingă de ei și dacă se ducea să se culce în odaia ei și găsea un șarpe în pat, o zbughea pe ușă, răcnind de parc-ar fi luat casa foc. Atâta îl amărî pe bărbat-său din pricina asta, că bietul de el ajunsese curând să blesteme tot neamul șerpilor, zicând că mai bine nu li s-ar fi ivit pe lume sămânța. La o săptămână după ce casa se goli de șerpi, tușa Sally tot nu se potolise. Când ședea dusă pe gânduri și-o gădilai la ceafă cu o pană, sărea din papuci, nu alta. Ciudat lucru, îmi spuneam, dar Tom zicea că toate muierile sunt la fel, cică așa le-a zămislit Al de Sus, nu se știe din ce pricină.

De câte ori îi ieșea în cale vreun șarpe de-al nostru, ne trăgea câteva scatoalce, zicându-ne că asta nu-i nimic față de ce ne-ar aștepta dac-am umple iarăși casa cu șerpi. Nu-mi păsa mie de scatoalce, fiindcă nu durea cine știe ce, dar mă gândeam ce greu o să ne fie să facem rost de-o altă colecție de șerpi. Până la urmă, am făcut noi rost și de șerpi, și de toate celelalte.

Să fi văzut ce trai era în chilioara lui Jim, când începea el să cânte și toate dihăniile ieșeau din găurile lor și tăbărau pe el!

Lui Jim nu-i plăceau păianjenii, și nici ei nu-l plăceau pe el. Când se năpusteau asupra-i, era vai de viața lui!.

Jim se plângea că șobolanii, șerpii și piatra de moară ocupă tot patul și nu mai are unde să-și pună capul. Și când se nimerea să găsească puțin loc, nu putea închide ochii de atâta fojgăială. N-avea liniște nicio clipă din pricină că dihăniile nu dormeau toate odată, ci pe rând, așa că atunci când picoteau șerpii erau pe covertă șobolanii, iar când șobolanii se duceau la culcare, ieșeau șerpii. În felul ăsta, Jim avea tot timpul un circ sub el, în vreme ce altă echipă juca tontoroii deasupra lui, iar dacă se scula să-și caute alt loc, tăbărau pe el păianjenii. Jim zicea că de-ar scăpa vreodată de-acolo, n-ar mai primi să fie prizonier nici măcar pentru o leafă.

Pe la sfârșitul celei de-a treia săptămâni totul era gata. Cămașa a fost trimisă la timp, în plăcintă. De câte ori îl mușca vreun șobolan, Jim se scula și mai scria un rând în jurnal, cât era proaspătă cerneala. Penele erau ascuțite,

⁵⁵ Vechi oraș fortificat din Palestina pe care, conform legendei biblice, evreii întorși din Egipt l-au cucerit scoțând strigăte puternice ce au făcut să se prăbușească zidurile.

așa că inscripțiile și toate celelalte au fost scrijelite pe piatra de moară. Piciorul patului fu despicat în două cu ferăstrăul, iar noi am înghițit talașul alegându-ne cu o durere de burtă grozavă. Credeam c-o să dăm ortu-popii, dar am scăpat. N-am pomenit talaș mai greu de înghițit. Tom era de aceeași părere. Ei, și cum spuneam, treaba era gata acum. Cât despre noi, eram cam dărâmați, mai cu seamă Jim.

Bătrânul le scrisese de vreo două ori ăloră de pe plantația de lângă Orleans, ca să vină să-și ia în primire negrul fugar, dar nu căpătase niciun răspuns, fiindcă plantația aia nici nu exista. În cele din urmă, moșul se hotărî să dea un anunț despre Jim în gazetele din Saint Louis și New Orleans. Când l-am auzit pomenind de Saint Louis, m-au trecut fiori și mi-am dat seama că nu era vreme de pierdut.

— E timpul să trimitem scrisorile anonime! spuse Tom atunci.

— Ce mai e și asta? îl întrebai.

— Ceva cu care dai de veste cuiva că se pune ceva la cale. Uneori se face ntr-un fel, alteori într-altul. Dar întotdeauna se găsește câte o iscoadă, care-l înștiințează pe guvernatorul castelului. Când Ludovic al XVI-lea a vrut s-o tulească din palatul Tuleriilor, l-a pârât jupâneasa. E un mijloc foarte bun. La fel și scrisorile anonime. Vom folosi și-un mijloc, și celălalt. Se mai obișnuiește ca mama prizonierului să schimbe hainele cu el: ea rămâne-n temniță, iar el o șterge îmbrăcat în straiile ei. O să-ncercăm și asta.

— Bine, Tom,. Dar ce rost are să dăm de veste că se pune ceva la cale? Lasă-i să afle singuri, e treaba lor.

— Da, știu, dar nu te poți bizui pe ăștia. De la bun început ne-au lăsat pe noi să facem totul. Sânt așa de încrezători și de nătângi, că nu bagă de seamă nimic așa că dacă nu le dăm noi de veste, n-o să ne stânjenească nimeni, iar după atâta caznă și bătaie de cap, evadarea asta o să meargă ca-n brânză, și n-o să mai facă doi bani.

— Drept să-ți spun, Tom, mie așa mi-ar plăcea.

— Ești om prost! spuse el, scârbit.

— Bine, nu mai zic nimic. Cum spui tu, așa să fie. Dar unde găsești o jupâneasă?

— Tu o să fii jupâneasă. La miezul nopții, te strecuri în odaia mulatrei și-i șterpelești o rochie.

— Nu se poate, Tom, fiindcă fata n-are decât o rochie, mai mult ca sigur, și-ar ieși tãmbãlãu a doua zi.

— Știu, dar n-o s-o ții decât un sfert de ceas, cât să duci anonima, și s-o vâri sub ușă.

— Așa mai merge. Dar aş putea s-o duc tot așa de bine și îmbrăcat în toalele astea.

— N-ai mai arăta a jupâneasă atunci!

— Păi, tot n-o să vadă nimeni cum arăt!

— Nu contează. Trebuie să ne facem datoria, fără să ne pese dacă ne vede sau nu careva. Ce naiba, tu n-ai deloc prin tipuri?

— Bine, fie, nu mai zic nimic. Am să fiu și jupâneasă. Dar cine-o să fie mama lui Jim?

— Eu. Am să iau o rochie de la tușa Sally.

— Asta-nsemnă c-o să rămâi în colibă după ce plec eu și Jim.

— Da' de unde! Am să umplu hainele lui Jim cu paie și-am să le-ntind pe pat, așa ca să semene cu mama lui Jim, iar el o să îmbrace rochia mătușii Sally si-o să evadăm împreună cu toții. Când fuge un prizonier de soi, asta se numește evadare. De pildă, când e vorba de-un rege ori de-un fiu de rege, fie el naturel sau nenaturel.

Tom scrise așadar anonima. În aceeași seară am furat rochia mulatrei, am pus-o pe mine și-am strecurat scrisoarea sub ușa din față, întocmai cum mă învățase Tom.

Scrisoarea zicea așa:

„Păzea. Se pune ceva la cale. Fiți cu ochii-n patru.

UN PRIETEN NECUNOSCUȚ”

În seara următoare, Tom desenă cu sânge pe ușa din față o tigvă și două oase încrucișate, iar o seară după aceea, zugrăvi pe ușa din dos un coșciug. Toată familia începu să tremure de frică. Dacă ar fi aflat că li-e casa plină de strigoi gata să se repeadă asupra-le din toate părțile, de sub paturi și din tavan, n-ar fi fost mai speriați. Când se trântea vreo ușă sau cădea ceva pe jos, tușa Sally sărea în sus, zbierând. Când ședea în jilț și-i puneai mâna pe umăr, tot așa. Nu mai avea liniște, săraca. Una-două, i se părea că-n spatele ei se mișcă ceva. Așa că întruna sărea și țipa, N-apuca să facă doi pași și se repezea înapoi, zbierând. Îi era teamă să se ducă la culcare, dar nici să stea trează nu-i venea. Tom zicea că treaba merge strună:

— În viața mea n-am văzut ceva mai strașnic, asta înseamnă că am lucrat cum scrie la carte. Și-acum – adăugă el – să dăm asaltul cel mare!

A doua zi, în zori, am pregătit o nouă scrisoare. Ne întrebam cum o să le-o ducem, fiindcă în ajun, la cină, Phelpsii spusese că vor să pună câte un negru la fiecă ușa să stea toată noaptea de veghe.

Tom coborî pe paratrăsnet ca să cerceteze locurile. Văzând că negrul de la ușa din dos adormise, îi lipi scrisoarea de ceafă și se întoarse. Scrisoarea glăsuia:

„Nu mă trădați, vreau să vă fiu prieten. Astă-seară o bandă de ucigași desperați din Teritoriul Indian⁵⁶ va sosi aici ca să vi-l răpească pe negrul fugar. Au încercat să vă bage-n sperieți ca să rămâneți în casă și să nu-i stânjeniți. Eu fac parte din bandă, dar mi-am păstrat credința-n Dumnezeu și vreau să părăsesc banda și să duc din nou o viață cinstită. De aceea vă dezvălui planul lor diavolesc. Taman la miezul nopții vor veni dinspre miazănoapte și, târându-se de-a lungul gardului, vor descuia c-un șperaclu coliba negrului, ca să pună mâna pe el. Mie-mi s-a dat poruncă să stau de veghe ceva mai încolo și să suflu într-o trompetă la caz de pericol. În loc de asta, însă, o să behăi ca o oaie de îndată ce bandiții vor intra în colibă; în vreme ce ei vor dezlega lanțurile negrului, dați fuga și închideți-i acolo. Puteți să-i și omorâți dacă vreți. Faceți întocmai cum vă spun, altminteri au să intre la bănuială și-au să dea iama-n voi. Nu cer nicio răsplată, îmi ajunge să știu că mi-am făcut datoria.

UN PRIETEN NECUNOSCUȚ

⁵⁶ Regiune aridă din centrul Statelor Unite unde, în primele decenii ale sec. al XIX-lea, au fost împinși indienii băștinași, interzicându-li-se să o părăsească. Aici, foamea și mizeria au făcut ravagii îngrozitoare, nimicind aproape în întregime triburile de indieni.

CAPITOLUL XL

După micul dejun, simțindu-ne în formă, ne-am dus cu barca la pescuit, luând cu noi și ceva de mâncare pentru la prânz. Am petrecut pe cinste și ne-am dus să vedem și pluta: era la locul ei, nevătămată. Ne-am întors-acasă târziu, la vremea cinei și i-am găsit pe toți într-un hal fără hal. Nu mai știau pe ce lume se află. Cum am isprăvit masa, ne-au trimis la culcare, fără să ne spună, ce se-ntâmplă și fără să pomenească de noua scrisoare. Noi însă știam mai bine ca ei despre ce e vorba, așa că nu ne păsa. Ajuns sus pe scări, de îndată ce tușa Sally s-a întors cu spatele, ne-am strecurat până la cămară, am luat din dulăpior niscaiva merinde și le-am dus în odaia noastră. Apoi ne-am culcat.

Ne-am trezit noaptea, pe la unsprezece și jumătate. Tom își trase pe el rochia mătușii Sally, pe care o furase și dădu să plece cu merindea.

— Unde-i untul? Mă-ntrebă el deodată.

— L-am pus pe-o bucată de mălai.

— Se vede c-ai uitat-o, că nu-i aici.

— Merge și fără ea – i-am zis.

— Ba merge mai bine cu ea. Du-te-n cămară și ad-o încoace. P-urmă coboară pe paratrăsnet. Pân-atunci eu mă duc să umplu cu paie hainele lui Jim, ca să semene cu mă-sa în travesti. Cum ajungi și tu acolo, încep, să behăi ca o oaie, și-apoi o întindem.

Și ieși, iar eu mă dusei în cămară. Felia de unt, groasă de-o palmă, era acolo unde-o lăsasem; am luat bucata de mălai pe care unsesem untul, am stins lumânarea și-am urcat tiptil scările. Când am ajuns sus, deodată mi-a ieșit în față tușa Sally, ținând în mână o lumânare. Am vârat repede mălaiul în pălărie și mi-am îndesat-o pe cap. Tușa Sally mă luă la rost:

— Ai fost în cămară?

— Mda.

— Ce-ai căutat acolo?

— Nimic.

— Nimic?

— Hh!

— Atunci ce-ți veni să te duci acolo în puterea nopții?

— Nu știu.

— Nu știi? Ascultă, Tom, mie să nu-mi răspunzi în doi peri. Vreau să știu ce-ai căutat acolo?

— N-am căutat nimic, tușă Sally, să mă bată Dumnezeu dacă mint!

Nădărduiam c-o să mă lase să plec, și poate că m-ar fi lăsat, dar după toate năzdrăvăniile petrecute în ultima vreme, ajunsese să nu mai aibă încredere în nimic. Tremura pentru orice fleac.

— Marș în salon – îmi porunci ea – și stai acolo până mă-ntorc. Iar ai făcut vreo boroboață; da' aflu eu îndată și ne răfuim noi dup-aceea!

Când mă văzu că deschid ușa salonului și intru, porni mai departe. Dumnezeule! Ce de lume era în salon! Vreo cincisprezece fermieri și fiecare cu o flintă! M-a apucat amețeala și m-am prăbușit într-un jilț. Oamenii ședeau în jurul mesei și unii din ei vorbeau în șoaptă. Toți stăteau ca pe ace, tulburați, deși se sileau să nu pară. Știam eu ce-i în sufletul lor, după felul cum își scoteau si-și puneau mereu pălăriile, scărpinându-se în creștet, schimbându-și locul și răsucindu-și câte un nasture. Nici eu nu prea eram liniștit, vă-nchipuiți, dar nu mi-aș fi scos pălăria pentru nimic în lume. Ardeam de nerăbdare să se-ntoarcă tușa Sally și să termine odată cu mine. N-avea decât să mă și scarmene, numai să mă lase să plec ca să-i pot spune lui Tom că de data asta am cam făcut-o fiartă și ne-am vârat într-un viespar afurisit de tot. Acum nu mai puteam pierde vremea cu fleacuri, trebuia s-o ștergem numaidecât cu Jim, înainte ca zurbagiii ăștia să-și piardă răbdarea și să ne sară-n spinare.

Tușa Sally se ivi în sfârșit și-ncepu să-mi pună tot felul de întrebări, la care răspundeam cam în bobote. Nu mai știam ce-i cu mine, fiindcă oamenii ăia erau acum atât de ațâțați, încât unii din ei voiau să-i gâbjească numaidecât pe tâlhari, zicând că-i aproape de miezul nopții. Alții încercau să-i oprească, zicând că-i mai bine s-aștepte până s-o auzi behăitul.

În vremea asta, tușa Sally mă descosea fără milă, iar eu tremuram ca varga și simțeam că mă sfârșesc de frică. Pe deasupra, îmi era din ce în ce mai cald și untul începuse să se topească și să mi se prelingă pe gât. Și pe după urechi.

În curând, unul din oameni spuse:

— Eu zic să ne ducem numaidecât la colibă și să punem mâna pe ei când vor veni.

Era să cad jos auzindu-l o dâră de unt începu să-mi curgă pe frunte, iar tușa Sally, văzând-o, se făcu albă ca un cearșaf.

— Pentru numele lui Dumnezeu – strigă ea – ce se-ntâmplă cu băiatul ăsta? Să știi că i s-au aprins creierii... Uite, i se topesc!

Toată lumea se repezi să privească, iar tușa Sally îmi smulse pălăria din cap. Bucata de mălai și rămășița de unt căzură, iar ea mă luă în brațe și mă sărută spunându-mi:

— Vai, ce spaimă am tras! Ce bine îmi pare că nu-i decât atât! De la o vreme suntem așa de năpăstuiți, că mă aștept la orice, și când am văzut că-ți curge ceva pe frunte, credeam că te-am pierdut, puteam să jur că ți se topesc creierii, după culoare și după tot... Drăguțele, de ce nu mi-ai spus că pentru asta te-ai dus în cămară, nu m-aș fi sinchisit! Acu' șterge-o la culcare și să nu te mai văd până mâine dimineață!

Într-o clipă am fost sus și într-alta am coborât pe paratrăsnet și-am alergat spre șopron pe întuneric. Eram așa de speriat, că-mi pierise graiul. Până la urmă, tot am izbutit să-i spun lui Tom că trebuie să dăm lovitura chiar acum, fără să mai pierdem o clipă, deoarece casa era plină de oameni înarmați cu flinte. Ochii lui Tom străluciră:

— Zău? Tii! E strașnic! Păi, Huck, dac-am lua-o de la început, pun rămășag c-ar veni și două sute de oameni! Ce-ar fi să amânăm nițel, până...

— Hai, iute, iute! I-am zis. Unde-i Jim?

— Lângă tine, colo, dacă-ntinzi brațul dai de el. E îmbrăcat și totul e gata. Acum o să ieșim si-o să dăm semnalul.

Tocmai atunci se auzi însă zgomot de pași, apropiindu-se de ușă. Cineva umbla la lacăt, iar altul spuse:

— V-am zis eu că-i prea devreme! Încă n-au sosit. Ușa-i încuiată. Câțiva dintre vei să rămână încuiați în colibă, ca să-i pândească pe întuneric și să-i omoare când or veni. Noi, ceilalți, ne risipim primprejur și stăm la pândă.

Dădură buzna în colibă, dar nu ne văzură, fiindcă era prea întuneric. Ne-am vârat repede sub pat și era cât pe ce să fim călcați în picioare, dar din fericire n-am pățit nimic. Odată ajunși sub pat, am zbughit-o prin tunel, fără niciun zgomot, întâi Jim, p-urmă eu și la urmă Tom, adică întocmai așa cum ne poruncise Tom. Când am ajuns în șopron, am auzit zgomot de pași foarte aproape, afară. Ne-am târât până la ușă, iar Tom ne făcu semn să ne oprim și-și lipi ochiul de-o crăpătură. Nu văzu nimic din pricina întunericului și ne șopti că de îndată ce o să audă pașii depărtându-se, o să ne facă semn să ieșim tot așa – Jim întâi, p-urmă eu și la urmă el. Își lipi urechea de crăpătură și ascultă. Pașii se tot învârteau pe-afară. În cele din urmă, ne făcu semn cu cotul. Am ieșit încet, unul câte unul, de-a bușilea, fără zgomot, ținându-ne răsuflarea. Am ajuns cu bine la gard; eu și Jim ne și aflam dincolo, când Tom își agăță brăcinarii de un țaruș al gardului. Auzind pași înapoia lui, se smuci

cu putere. Țărușul se frânse cu zgomot și de îndată ce Tom începu să alerge după noi, cineva strigă din urmă:

— Care ești? Răspunde sau trag!

Ce era să răspundem?! Ne-am luat picioarele la spinare și-am întins-o.

Se auzi năvală de pași și-apoi poc! Poc! Gloanțele începură să ne șuiere pe lângă urechi.

— Uite-i – zbierau oamenii – au luat-o spre râu! După ei, băieți, dați drumul câinilor!

Se repeziră buluc pe urmele noastre, îi auzeam bine, fiindcă purtau bocanci și zbierau, pe când noi eram desculți și tăceam chitic.

Ajunsesem pe drumul ce ducea spre moară. Când am văzut că oamenii erau cam prea aproape, ne-am ascuns într-un tufiș și i-am lăsat să treacă, apoi ne-am luat după ei. La început oamenii legaseră câinii, ca să nu-i alunge pe hoți, dar acum cineva le dăduse drumul. După hărmălaia pe care o făceau, ar fi zis că-s un milion de jigodii. Numai că erau câinii noștri! Ne-am oprit și i-am așteptat să vină. Câinii ne-au recunoscut și văzând că nu-i rost de nicio petrecere, ne-au spus bună seara și-au zbughit-o în direcția strigătelor. Am pornit-o și noi după ei, până aproape de moară, apoi am luat-o prin desiș spre locul unde-mi prionisem barca. Am sărit în ea și-am vâslit din răspuțeri, dar fără zgomot, spre mijlocul apei. De-acolo am pornit ușurel spre ostrovul unde ascunsesem pluta. Acum strigătele și lătrăturile de pe mal se auzeau tot mai slab, stingându-se în depărtare.

Când, în sfârșit, am pus piciorul pe plută, i-am spus lui Jim:

— Mă Jim, acum ești iar liber și pun prinsoare că n-ai să mai fi niciodată sclav.

— Strașnică ispravă a fost, Huck! Strașnic gândită și strașnic făcută! Nimeni n-ar putea ticlui un plan mai încurcat și mai grozav ca ăsta.

Eram cu toți bucuroși din cale-afară, mai cu seamă Tom, fiindcă avea un glonte în pulpă.

Când am auzit asta, eu și Jim n-am mai fost așa de bucuroși. Rana îi săngera și-l durea rău de tot. L-am întins în wighwam și am rupt o cămașă de-a ducelui ca să-l oblojim, dar Tom nu ne lăsă!

— Dă-mi mie cârpa, mă descurc și singur. Hai, nu mai pierdeți vremea, altfel se duce de râpă minunăția asta de evadare. Puneți mina pe lopeți și dați-i drumul! Băieți, am lucrat în stil mare, zău așa! Să fi primit noi misiunea de a-l slobozi pe Ludovic al XVI-lea, în cartea vieții lui n-ar mai fi scris nimeni: „Fiu al Sfântului Ludovic, urcă-te în cer!” Nu, nene, noi l-am fi trecut lesne și repede peste graniță! Hai, puneți mâna pe lopeți, dați-i zor!

Am stat și m-am gândit, sfătuindu-mă în șoaptă cu Jim:

— Ia spune, Jim, tu ce crezi?

— Uite cum vede Jim lucrurile, Huck – îmi răspunse el. Dacă domn' Tom ar fi fost slobozit, și alt băiat ar fi fost împușcat, crezi că dom' Tom ar fi zis: „N-avem vreme să căutăm doctor pentru rănit, grăbiți-vă să mă salvați pe mine”? Nu! Domnu' Tom Sawyer n-ar fi vorbit așa. Atunci, de ce să vorbească Jim așa? Nu, dom'le, Jim nu se mișcă de-aici fără doctor, nici dac-ar aștepta patruzeci de ani!

Știam eu că Jim e alb pe dinăuntru și nu m-au mirat deloc vorbele lui, ba chiar le așteptasem. I-am spus așadar lui Tom că mă duc să caut un doctor. A făcut gălăgie, dar eu și Jim nu ne-am lăsat. Apoi a încercat să se târască afară din wighwam, ca să dea singur drumul plutei, dar l-am oprit. Atunci începu să ne ocărească, dar tot degeaba.

Când văzu că-mi pregătesc barca, îmi spuse:

— Dacă ții cu tot dinadinsul să te duci, stai nițel să te-nvăț ce să faci. Când ajungi la doctor, încui ușa și-l legi la ochi, apoi îl pui să jure că n-o să sufle o vorbă, îi strecuri în mână o pungă cu galbeni și-l aduci pe întuneric la barcă, trecând prin ulițele cele mai lăturalnice, și p-urmă vii cu el încoace pe ocolite, strecurându-te printre ostroave. Nu uita să-l cauți prin buzunare și să-i iei tibișirul; nu i-l dai până nu te-ntorci cu el în sat. Altminteri, o să facă un semn pe plută ca s-o poată găsi mai târziu. Așa obișnuiesc toți.

I-am fâgăduit c-o să-l ascult întocmai și-am plecat. Jim urma să stea ascuns în pădure din clipa când îl va vedea pe doctor și până la plecarea lui.

CAPITOLUL XLI

Doctorul era un bătrânel foarte simpatic și blajin la înfățișare. I-am povestit cum în ajun mă dusesem cu frate-meu la vânătoare pe Ostrovul Spaniolului, cum înoptasem pe o plută părăsită și cum, pe la miezul nopții, în timp ce dormeam, fratele meu și-a descărcat pistolul, pesemne în vis, iar glonțul l-a nimerit în picior.

— Vă rog să veniți cu mine pân-acolo și să-i legați rana, dar să nu, spuneți nimănui nimic, fiindcă vrem să ne-ntoarcem acasă chiar deseară, ca să le facem o surpriză alor noștri.

— Dar cine-s ai voștri? întrebă el.

— Phelpsii. Casa noastră-i ceva mai jos, pe mal.

— Aha! zise el și după câteva clipe adăugă: Cum spuneai că s-a întâmplat?

— A visat ceva și pistolul s-a descărcat.

— Ciudat vis!

Își aprinse felinarul, își luă tașca și pornirăm. Când văzu însă barca, strâmbă din nas, spunându-mi că o fi ea bună pentru un singur om, dar pentru doi nu merge.

— Nu vă temeți – i-am zis – ne-a dus pe toți trei, si-ncă destul de ușor.

— Care trei?

— Păi, eu, Sid și... și... și pistolul, asta voiam să spun.

— Aha!

Puse piciorul pe marginea bărcii și clătină puțin. Apoi, dând din cap, îmi spuse că se duce să caute o barcă mai mare. Văzând însă că toate bărcile sunt ferecate cu lanțuri și lacăte, se sui într-a mea si-mi zise să aștept până se întoarce sau, dacă nu, să mai caut și eu o barcă.

— Cel mai bine ar fi să te-ntorci acasă și să-ți pregătești neamurile în vederea surprizei.

— Nu, n-are rost să mă-ntorc – i-am spus eu și i-am arătat cum s-ajungă la plută.

După ce porni, mă fulgeră un gând: „Dar dacă nu-i poate vindeca piciorul numaidecât? Te pomenești că are nevoie de trei sau patru zile pentru treaba asta! Atunci ce ne facem? Rămânem acolo până ce-o să ne dea în vileag? Nu merge așa, nene! Știu eu ce-am de făcut. Am să-l aștept să se-ntoarcă, și dacă mi-o spune că trebuie să se mai ducă o dată, merg și eu cu el, la nevoie chiar

înot... Odată ajunși la plută, îl legăm fedeleș și-l ducem cu noi la vale, pe fluviu, și când Tom n-o să mai aibă nevoie de el, îi plătim ce i se cuvine sau îi dăm toți banii pe care-i avem și-l trimitem la mal”.

Ceva mai liniștit, m-am dus la stivă de lemne ca să trag un pui de somn.

Când m-am deșteptat, soarele era de-o suliță pe cer. Am alergat într-un suflet la locuința doctorului, unde mi s-a spus că dumnealui plecase de cu noapte și nu se-ntorsese încă. „Asta nu-i a bună – mi-am zis. Trebuie să mă duc numaidecât la insulă, să văd ce-i cu Tom.”

Dar când să cotesc după colțul uliței, m-am ciocnit nas în nas cu unchiul Silas.

– Ce-i cu tine, Tom? se miră el. Pe unde mi-ai fost, afurisitule?

– N-am fost nicăieri; m-am dus și eu să-l caut pe negrul fugar, împreună cu Sid.

– Dar unde naiba ați fost? Mătușă-ti i-a ieșit sufletul.

– N-avea de ce, fiindcă n-am pățit nimic. Ne-am luat după oameni și câini, dar le-am pierdut urma, fiindcă alergau prea iute. Auzind gălăgie pe râu, am luat o barcă și-am pornit după ei crezând c-au trecut pe malul celălalt, dar nu i-am putut găsi. Am rămas pe-acolo, rupti de oboseală, și-am dormit până mai adineauri, să tot fie vreun ceas de-atunci. Am trecut încoace cu barca, să vedem ce s-a întâmplat. Sid e la poștă, după vești, iar eu m-am dus să fac rost de ceva mâncare. După aia ne-ntoarcem acasă.

Ne-am dus așadar la poștă, în căutarea lui „Sid”, dar se-nțelege că nu l-am găsit acolo. Bănuisem eu că n-o să-l găsim! Bătrânul a ridicat o scrisoare de la poștă; am mai așteptat câțva timp, dar Sid tot nu s-a arătat.

– Hai să mergem – îmi spuse bătrânul. Sid o să se-ntoarcă pe jos sau cu barca, după ce-o să se sature de plimbare. Noi o să mergem cu căruța.

N-a vrut în ruptul capului să mă lase să-l mai aștept pe Sid, zicea că n-are niciun rost și că trebuie să vin cu e, ca s-o liniștesc pe tușa Sally.

Când am ajuns acasă, de bucurie că mă vede, tușa Sally a izbucnit într-un râs cu lacrimi, m-a îmbrățișat și mi-a tras o chelfăneală, dar nu m-a durut cine știe ce, măcar că dumneaei credea că m-a dat gata. Zicea c-așa, o să pățească și Sid când s-o întoarce.

Casa era plină de fermieri. Fuseseră poftiți la masă, împreună cu nevestele lor, și trâncăneau ceva de speriat.

Cea mai nesuferită era cotoroața de Hotchkiss, căreia-i turuia gura ca o morișcă.

– Cumătră Phelps – zicea ea – am cotrobăit, peste tot prin colibă și socot că negrul ăla nu era în toate mințile. I-am zis cumetrei Damrell, nu-i așa,

cumătră Damrell? Să știi că-i smintit, soro, chiar așa i-am zis. Auzi-tu-m-ați? E smintit, zic. Se vede de la o poștă c-așa e. Uitați-vă la piatra asta de moară; un om cu scaun la cap, zic, n-ar mâzgăli asemenea năzbâții pe o piatră de moară: că nu știu cine și-a zdrobit inima, că a zăcu; acolo treizeci și șapte de ani, că-i fiul naturel al unuia Ludovic, și alte bazaconii de-astea. E nebun de legat, zic, că altfel nu pot zice. Negrul ăla-i smintit ca alde *Nabucodonosor*, zău așa.

— Dar ce spui de scara aia făcută din cârpe, cumătră Hotchkiss? sări și bătrâna Damrell. Dumnezeu știe la ce-i putea folosi...

— Tocmai asta-i spuneam chia-chiar acum o clipă cumetrei Utterback; n-ai decât s-o întrebi dacă vrei. „Ce... Ce zici de sca-scara aia de cârpe?” mă-ntreabă ea. „Da, da”, zic, „Ce... Ce-o fi vrut să facă cu scara aia?” Atunci, cumătră Hotchkiss, ea... Ea...

— Dar cum de-au adus piatra aia de moară pân-acolo? Cine dracu' a săpat tunelul ăla și cine...

— Păi, asta ziceam și eu, cumetre Penrod! ziceam, dă-mi, te rog, și mie farfuria aia cu melasă! Adineauri îi zisei cumetrei Dunlap, cum de-au adus piatra aia în colibă? Se poate s-o fi adus fără niciun ajutor? Vezi-ți de treabă, zic, ajutor a fost, și încă din gros. Doișpe oameni pe puțin l-au ajutat pe negrul ăla. De-ar fi după mine, să știu de bine că i-aș jupui de vii pe toți negrii de-aici și tot așa afla cine-a făcut-o, zic. Pe deasupra zic...

— Doișpe, zici? Nici patruzeci n-ar fi fost în stare să facă tot ce-au făcută ră ei. Uită-te la cuțitoaiele alea prefăcute în ferăstraie, ce migălos sunt lucrate; uită-te la piciorul patului, pe care l-au tăiat, asta-i treabă de-o săptămână, pentru șase oameni. Uită-te la mogâldeața aia de paie de pe pat și uită-te la...

— Ai dreptate, cumetre Hightower. Așa-i ziceam și eu cumătrului Phelps, chiar dumnealui. Zice el: „Ce crezi matale de treaba asta, cumătră Hotchkiss?” „Care treabă, cumetre Phelps?” zic. „Ce crezi de piciorul acela de pat, pe care l-au tăiat așa?” zice el. „Ce cred? Zic... Zic că nu s-a tăiat de unul singur, asta zic. A fost tăiat de careva, de bună seamă. Asta-i părerea mea, dacă-ți place; se prea poate să nu fie cum zic eu, și dacă are careva o părere mai de soi ca a mea, s-o spuie. Iar cumetrei Dunlap i-am zis...

— Cumătră Phelps, află de la mine: coliba aia a fost plină de negri pe puțin patru săptămâni, seară de seară, altminteri nu puteau face atâta treabă. Păi, uită-te la cămașa aia mâzgălită cu sânge de sus până jos, cu semne tainice, africane! O ceată-ntreagă trebuie c-a lucrat la ea noapte de noapte! Doi dolari i-aș da ăluia care-ar putea să mi-o citească. Cât despre negrii care au făcut isprava asta, i-aș biciui până ce...

— Oameni care să-l ajute, cumetre Marples? Ai fi văzut matale, dac-ai fi fost mai deunăzi în casa asta. Păi, au furat tot ce le-a căzut sub mână, măcar că noi stăteam zi și noapte la pândă. Au furat cămașa aia chiar de pe frânghia de rufe! Cât despre cearșaful din care-au făcut scara, nici nu-ți închipui de câte ori l-au furat! Și făina, și lumânările, și sfeșnicele, și lingurile, și tigaia cea veche, și mii de alte lucruri care nu-mi vin acum în minte, și rochia mea nouă de stambă! Și, bagă de seamă, cum îți spusei, eu și Silas, și Sid și Tom stăteam de veghe mereu, zi și noapte, și niciunul din noi n-a văzut nicio urmă, nici măcar un fir de păr, și n-a auzit niciun zgomot care să-i dea de gol. Și, poftim, în ultimul minut, ce să vezi, ne fug de sub nas si-si râd de noi, și nu numai de noi, dar și de tâlharii de pe Teritoriul Indian. Și pleacă teferi cu negrul ăla, fugăriți de șaisprezece bărbați și douăzeci și doi de câini! Vă spun că-i ceva să-ți stea mintea-n loc, nu alta. Strigoii să fi fost și nu ne-ar fi dus de nas mai abitir! Și cred c-au fost chiar strigoii, fiindcă îi știți pe câinii noștri ce grozavi sunt. Ei bine, câinii ăștia nu le-au găsit măcar o dată urma! Aș vrea să văd că-mi lămuriți și mie treaba asta, dacă puteți.

— E ceva...

— De când sunt n-am mai pomenit una ca asta...

— Doamne ferește, n-aș fi...

— Sunt și hoți, și...

— Doamne, Dumnezeule, mi-ar fi teamă să trăiesc într-o asemenea...

— Teamă, zici? Eram așa de îngrozită că nu-mi venea nici să mă culc, nici să m-așez, nici să stau în picioare, cumătră Ridgeway. Păi, ar fi furat până și... Doamne, Doamne, îți închipui în ce hal eram aseară, pe la miezul nopții! Zău dacă nu mi-era teamă c-o să ne fure și pe noi! Parcă-mi pierdusem mințile, zău așa. Acu' la lumina zilei, pare o prostie, dar aseară îmi ziceam: „Băiețășii ăștia doi ai mei dorm, sărăcuții de ei, colo sus, în odața aia singuratică”. Eram așa de îngrijorată, că zău, m-am strecurat pân-acolo ca să-i încui cu cheia. Chiar așa! Oricine s-ar fi purtat la fel, fiindcă, știți, când te apucă o spaimă ca asta și nu se mai isprăvește, începi s-o iei razna și te pomenești făcând fel de fel de trăsnați, de ajungi să-ți spui: „De-aș fi copil și-aș fi singur colo sus, iar ușa n-ar fi încuiată și...”

Se opri cu o mutră mirată și-si întoarse încet capul, iar când ochii îi căzură asupră-mi, mă ridicai și mă dusei să iau puțin aer.

Îmi spuneam că dacă m-aș retrage și m-aș gândi nițel, poate c-aș fi în stare s-o lămuresc de ce nu fusesem în dimineața aia în odaia noastră. Am ieșit afară, dar n-am mers prea departe, fiindcă-ar fi trimis după mine. Târziu după-amiază, când toată lumea plecase, m-am întors și i-am povestit

cum gălăgia și împușcăturile ne treziseră pe mine și pe „Sid” și, văzând noi că ușa era încuiată și arzând de nerăbdare să vedem ce se-ntâmplă, ne-am dat jos pe paratrăsnet, dar ne-am cam julit amândoi și ne-am jurat să nu mai coborâm așa niciodată. Apoi i-am povestit tot ce-i istorisise și unchiului Silas mai înainte.

— Bine – zise ea – de data asta vă iert. La ce te poți aștepta din partea unor ștregari de-alde voi? De, toți băieții sunt niște derbedei. La urma urmelor, n-a ieșit nimic rău, așa că să mulțumim cerului c-ați scăpat cu viață, decât să ne mai necăjim. Tot ce-a fost a trecut.

Zicând acestea, mă sărută, mă mângâie pe creștet și se cufundă în gânduri. Deodată se ridică și spuse:

— Doamne, Dumnezeule, uite că se întunecă și Sid încă n-a venit! Ce-o fi cu băiatul ăla?!

— Dau o fugă până-n târg si-l aduc – m-am sumețit eu, crezând că-i rost de ceva.

— Ba nu – spuse ea. Stai aici. Ajunge că lipsește unul. Dacă nu s-o întoarce până la cină, o să se ducă unchiul.

Bineînțeles că Tom nu se arătă până la cină, așa că numaidecât după masă unchiul se duse să-l caute. Se întoarse acasă pe la orele zece, cu o față cam lungă. Nu dăduse de Tom. Tușa Sally era grozav de tulburată, dar nenea Silas se strădui s-o încredințeze că n-are de ce să fie:

— Așa-s băieții; ai să vezi că se-ntoarce până dimineața viu și nevătămat!

Tușa Sally n-avu încotro și se potoli, dar spuse că ea tot o să-l mai aștepte nițel și-o să lase o lumânare aprinsă, pentru ca Sid s-o poată vedea.

Când m-am dus la culcare, m-a însoțit cu lumânarea, m-a vârat în pat și m-a mângâiat cu atâta blândețe, că-mi venea să intru în pământ de rușine și nu-ndrăzneau să mă uit în ochii ei. Se așeză pe marginea patului și stătu mult de vorbă cu mine despre Sid. Nu se mai sătura să mi-l laude, zicând că-i un băiat de zahăr, și mă tot întreba dacă nu cumva s-o fi rătăcit, rănit sau înecat, îmi zicea cu lacrimi în ochi că, cine știe, s-ar putea ca în clipa asta bietul de el să zacă pe undeva, bolnav sau chiar mort, departe de ea! Eu o linișteam, spunându-i că Sid e sănătos tun și c-o să se-ntoarcă la sigur până a doua zi dimineață, îmi strângea atunci mâna, ba mă și săruta și mă ruga să-i mai spun o dată și încă o dată, fiindc-o ungea la inimă și-i mai alina oful. Înainte de a pleca, mă privi drept în ochi cu duioșie și-mi spuse:

— Tom, ușa n-o să mai fie încuiată, și mai e și fereastra, și paratrăsnetul, dar tu ai să fii cuminte, nu-i așa? Dacă ții la mine, nu pleca!

Dumnezeu știe că muream să mă duc să văd ce-i cu Tom, dar după vorbele astea n-aș mai fi plecat nici pentru o împărăție.

Am dormit ca pe ace, tot gândindu-mă la ea și la Tom.

De două ori m-am dat jos pe paratrăsnet și m-am dus în curte ca să trag cu ochiul: ședea la fereastră, lângă luminare, cu ochii plini de lacrimi, privind spre potecă. Tare-aș fi vrut s-o ajut cu ceva, dar tot ce puteam face era să jur că n-am să-i mai cășunez niciodată vreun necaz.

În zori m-am trezit pentru a treia oară și m-am dat din nou jos: tușa Sally era tot acolo, lângă lumânare, din care nu mai rămăsese decât un muc, iar capul încărunțit i se odihnea pe braț. Adormise.

CAPITOLUL XLII

Bătrânul se mai duse o dată în târg, înainte de masa de dimineață, dar nici de data asta nu-i dădu de urma lui Tom. Se așezară la masă, abătuți și fără să scoată o vorbă, dar nici nu se atinseră de mâncare. Cafeaua li se răci în cești.

— Ți-am dat scrisoarea? o întrebă el într-un târziu,

— Ce scrisoare?

— Scrisoarea pe care am ridicat-o ieri de la postă.

— Nu, nu mi-ai dat nicio scrisoare.

— Atunci se vede c-am uitat.

După ce se scotoci prin buzunare, se duse s-o caute pe undeva și i-o aduse.

— Ia te uită – spuse ea – e din St. Petersburg, de la soră-mea!

M-am gândit atunci că nu mi-ar strica să mai fac o plimbare. Dar nu era chip să mă mișc. Din fericire, nu apucă să desfacă plicul și îl și aruncă, repezindu-se la fereastră; văzuse pe cineva pe drum. M-am repezit și eu după ea. Și cine credeți că era? Chiar Tom Sawyer, întins pe o targa și însoțit de doctorul ăla bătrân și de Jim, care era îmbrăcat în rochia de stambă a mătușii Sally și cu mâinile legate la spate. Mai era cu ei o mulțime de oameni. Am ascuns scrisoarea unde s-a nimerit și am luat-o la goană. Tușa Sally se aruncă asupra lui Tom, bocind:

— Valeu, e mort, e mort, sunt sigură că e mort! Tom își întoarse puțin capul și bolborosi ceva, care dovedea că nu-i în toate mințile.

— Domnul fie lăudat, trăiește! Bine că n-a murit! izbucni ea, ridicând brațele spre cer. Apoi îl sărută cu foc și se repezi spre casă ca să-i pregătească patul, împărțind porunci în dreapta și-n stânga, negrilor și tuturor care-i ieșeau în cale. Ții, ce-i mai turuia gurița! M-am luat după oameni, ca să văd ce-au de gând cu Jim. Doctorul ăl bătrân și unchiul Silas intrară după Tom în casă. Oamenii erau foarte întăritați și unii din ei voiau să-l spânzure pe Jim, ca să dea, cică, o lecție tuturor negrilor din împrejurimi, să le treacă pofta de a mai evada ca Jim, care băgase-n, sperieți o familie întregă și le dăduse atâta de furcă zile și nopti în șir. Alții însă erau de părere că n-ar avea niciun rost, fiindcă stăpânul negrului va veni negreșit și vor trebui să-i plătească. Oamenii se mai potoliră, fiindcă, de ai care se grăbesc cel mai mult să spânzure un negru vinovat de cine știe ce sunt

întotdeauna cei mai puțin dornici să plătească pentru el după ce si-au făcut cheful.

În schimb, îl înjurau pe Jim de mama focului și-l atingeau din când în când în mir, dar Jim nu scotea o vorbă și se prefăcea că nu mă cunoaște, îl duseră în coliba aia, îl îmbrăcară în straiile lui și-l legară din nou în lanțuri, dar nu de piciorul patului, ci de un piron mare, bătut în podea. Îi puseră cătușe la mâini și la picioare și-i spuseră că până la venirea stăpânului lui n-o să primească decât pâine și apă, iar dacă stăpânul n-o să vină până la o anumită zi, au să-l scoată la mezat. Apoi oamenii astupară tunelul nostru, zicând că în fiecare noapte doi fermieri înarmați cu puști vor sta de pază lângă colibă, iar ziua va fi legat de ușă un dulău. După ce isprăviră treaba, mai traseră o porție de înjurături ca de adio. Taman atunci sosi doctorul și, după ce aruncă o privire în jur spuse:

— Nu fiți prea aspri cu el, fiindcă nu-i un negru rău. Când am ajuns la locul unde l-am găsit pe băiat, mi-am dat seama că fără ajutorul cuiva n-am să pot scoate glonțul, și nici să-l las pe băiat, ca să mă duc după ajutor, nu puteam, fiindcă starea lui era din ce în ce mai îngrijorătoare. La un moment dat, băiatul începuse chiar să bată câmpii și nu mă lăsa să mă apropiu de el, spunându-mi că mă omoară dacă-i însemn pluta cu cretă, și tot felul de bazaconii de-astea. Vedeam eu că singur n-am s-o scot la capăt cu el, așa că-mi trebuia neapărat ajutorul cuiva, în clipa aceea, negrul acesta a ieșit de nu știu unde și mi-a spus că el o să mă ajute. Și m-a ajutat cât se poate de bine, îmi închipuiam ei că-i un negru fugar, dar ce era să fac? Trebuia să rămân acolo toată noaptea, până a doua zi. Mare belea pe capul meu! Pe deasupra, în târg aveam doi bolnavi de gripă și tare-aș fi vrut să dau o fugă să-i văd, dar am rămas, fiindcă mi-era teamă că negrul o s-o șteargă și pe urmă vina o să cadă asupra mea. N-am avut norocul să zăresc nicio barcă pe-aproape ca să-i pot face semn. De aceea am fost nevoit să stau acolo până azi-dimineață în zori. N-am văzut negru mai devotat și mai grijuliu ca ăsta. Își primejduia libertatea și pe deasupra era obosit mort, se vedea limpede că muncise din greu în ultima vreme. Vedeți, de-aia îmi place de el. Un negru ca ăsta merită o mie de dolari, basca un tratament bun. A făcut tot ce i-am spus și băiatul a fost la fel de bine îngrijit ca acasă, poate chiar mai bine, fiindcă a avut mai multă liniște. Cum trebuia să am grijă de amândoi, am rămas acolo până azi-dimineața în zori, când am văzut o barcă. Din fericire, negrul dormea tun lângă targa, cu capul pe genunchi. Le-am făcut semn oamenilor să se apropie fără zgomot cu barca, iar ei l-au înhățat și l-au legat înainte ca el să-și dea seama ce i se întâmplă. Nici nu s-a zbătut măcar. Băiatul dormea

și el, așa că am învelit vâslele în cârpe, ca să nu facă zgomot, și legând pluta de barcă, am tras-o încetișor până la mal. Negrul a stat liniștit și n-a scos o vorbă tot timpul. Domnilor, să știți de la mine că nu-i un negru rău.

— Da, văd și eu că s-a purtat bine, doctore – zise cineva.

Ceilalți se mai muiară și ei. Îmi venea să-i mulțumesc din inimă doctorului pentru vorbele rostite în apărarea lui Jim, și mă bucuram că eu, unul, mă așteptasem la-asta din parte-i: din clipa în care-l văzusem, știusem că-i un om de treabă și inimos.

După ce oamenii se învoiră cu toții că Jim se purtase foarte bine și că merita să fie răsplătit pentru asta, făgăduiră să nu-l mai înjure. Apoi ieșiră din colibă, încuindu-l înăuntru. Nădăjduisem c-au să-i scoată o parte din lanțuri fiindcă tare mai erau grele, și c-au să-i dea ceva carne și verdețuri, pe lângă pâine și apă. Nici prin gând nu le trecu așa ceva, dar mi-am zis că-i mai bine să nu m-amestec. Mă gândeam totuși să-i spun și tușii Sally ce povestise doctorul, de îndată ce voi trece hopurile care mă mai așteptau, adică de îndată ce-i voi lămuri de ce uitasem să-i pomenesc de rana lui Sid, când i-am povestit ce făcusem eu și cu Sid în noaptea aia blestemată, când am pornit și noi pe urmele negrului fugar.

Timp aveam berechet. Tușa Sally rămase toată ziua și toată noaptea în odaia bolnavului; de câte ori îl vedeam pe unchiul Silas învârtindu-se pe-acolo, o ștergeam repede.

A doua zi dimineața, auzind că lui Tom îi merge ceva mai bine și că tușa Sally se dusesse să tragă un pui de somn, m-am strecurat în odaia bolnavului; dacă-l găseam treaz, mă gândeam să ticluiesc împreună cu el o poveste pentru familie. Tom însă dormea, și încă foarte liniștit. Era palid, nu cu obrajii îmbujorați, ca atunci când sosise. M-am așezat și-am așteptat să se trezească.

Peste o jumătate de oră, tușa Sally intră tiptil în odaie: na, iar o sclintisem! Ea îmi făcu semn să stau liniștit și se așeză lângă mine, spunându-mi la ureche că acum ne putem bucura, deoarece bolnavul părea să se înzdrăvenească: dormea de atâta vreme și arăta mult mai bine. Garantat că avea să se scoale întreg la minte!

Am stat de veghe așa, până ce deodată Tom începu să se miște și, deschizând ochii, ne aruncă o privire cât se poate de la locul ei.

— Ia te uită – spuse el – sunt acasă! Cum așa? Unde-i pluta?

— E la adăpost – i-am spus.

— Și Jim?

— La fel – i-am răspuns, fără prea multă convingere. Tom însă nu băgă de seamă.

— Strașnic! Minunat! Acum suntem cu toții salvați! I-ai povestit mătușii? Era cât pe ce să zic da, însă ea mi-o luă înainte:

— Ce să-mi povestească, Sid?

— Păi, cum s-a petrecut toată povestea.

— Care poveste?

— Păi, povestea asta, nu-i decât una. E vorba de felul în care eu și cu Tom l-am slobozit pe negrul fugar.

— Dumnezeu! Slobozit pe ne... Ce tot îndrugă băiatul ăsta? Doamne, iar si-a pierdut mințile!

— Nu, nu mi-am pierdut mințile! Știu eu ce spun. Eu și cu Tom l-am slobozit, Ne-am pus în cap să-l slobozim, si-am făcut-o. Și încă fain de tot.

Își dădu drumul și ea nu-l mai putu opri; îl lăsă să vorbească, zgâindu-și ochii la el, iar eu îmi dădui seama că n-are niciun rost să mă bag.

— Știi, tușă, a fost o treabă tare grea. Am muncit săptămâni întregi; noapte de noapte, ceasuri în șir, în vreme ce voi toți dormeați. A trebuit să furăm lumânările, cearșaful, cămașa, rochia matală, lingurile, blidele, cuțitele, tigaia, piatra de moară, făina și o sumedenie de alte lucruri. Nici nu-ți poți închipui ce greu ne-a fost să meșterim ferăstraiele, penele, inscripțiile și toate celelalte. Și nici n-ai idee ce grozav ne-am distrat. A trebuit să desenăm singuri coșciugul și celelalte poze, să scriem scrisorile anonime ale tâlharilor, să ne suim și să ne dăm jos pe paratrăsnet, să săpăm tunelul din colibă, să facem scara de frânghie și s-o vâram într-o plăcintă.

Și p-urmă să trimitem lingurile și celelalte unelte în buzunarul sorțului matală...

— Dumnezeu!

— ... și să umplem coliba cu șobolani, șerpi și alte jivine, ca să-i țină de urât lui Jim. Erai cât pe ce să ne strici toate socotelile, oprindu-l atâta vreme pe Tom cu untul în pălărie. Oamenii au dat buzna în colibă înainte de a fi ieșit noi de-acolo, și-a trebuit s-o tulim repede, și ei ne-au auzit și-au pornit pe urmele noastre, iar eu mi-am primit porția, n-am ce zice. Ne-am ascuns prin tufișuri și i-am lăsat să treacă, iar când s-au apropiat câinii, au văzut cine suntem și au șters-o numaidecât, fiindcă n-aveau nimic cu noi. Iar noi ne-am dus cu barca la plută și-am scăpat, iar Jim și-a dobândit libertatea. Unde mai pui că toată treaba am făcut-o noi singuri! Ce spui, nu-i grozav, tușă?

— De când sunt n-am mai pomenit una ca asta! Vasăzică voi, împielițașilor, ați scornit toată dandanaua asta, de ne-ați scos din minți și-ați băgat groaza-n noi? Tare-aș vrea să ți-o plătesc chiar acum, cu vârf și îndesat! Când mă gândesc că seară de seară am fost... A, să te faci tu bine, netrebnicule, și-o să vezi cum mă pun cu sfântul Niculaie pe-amândoi!

Dar Tom era așa de mândru și de fericit, că nu se putu stăpâni și-i dădu zor cu-ale lui, în vreme ce ea tuna și scuipa foc pe nări, nu alta. Le mergea gură la amândoi, de-ai fi zis că-i un sobor de pisici.

— Bucură-te acum, cât mai ești în paț, că. Dacă te mai prind cu ăla vreodată.

— Cu cine? Întrebă Tom cu mirare în glas și încetând, să zâmbească.

— Cum cu cine? Cu negrul ăla fugar. Da cu cine credeai?

Tom mă privi lung și-mi spuse:

— Tom, da' nu-mi spuseși adineaori că Jim e la adăpost? Ce, n-a fugit?

— El? zise tușa Sally. Negrul fugar? Fii pe pace. L-au adus înapoi și l-au vârât din nou în coliba aia, unde-o să stea cu pâine și apă, ferecat în lanțuri grele, până l-o cere careva sau l-om vinde!

Tom se ridică în capul oaselor, cu ochii aprinși și cu nările umflate, fremătând ca niște aripioare, și-mi strigă:

— N-au niciun drept să-l închidă! Du-te repede, fără zăbavă, și dă-i drumul! Jim nu-i sclav, e la fel de slobod ca orice făptură de pe fața pământului!

— Iar aiurează băiatul...

— Nu aiurez deloc, tușă Sally, și dacă nu se duce nimeni, mă duc eu. De mic îl știu pe Jim, și Tom la fel. Bătrâna domnișoară Watson a murit acum două luni și-i era rușine că se gândise să-l vândă în miazăzi. A spus-o chiar ea și a scris în testament că-l slobozește.

— Atunci de ce naiba mai voiai să-l slobozești, dacă era slobod?

— Auzi, întrebare! Întrebare de femeie, eh!... Păi, eram dornic de aventură, tușico, și-aș fi trecut prin foc și sânge ca să... Sfinte Sisoie, uite-o pe tușa Polly!

Aoleu, chiar ea era! Stătea în prag și zâmbea fericită, ca un înger îndopat cu plăcinte.

Tușa Sally i se aruncă de gât, mai-mai s-o înăbușe cu îmbrățișările, și începu să plângă pe umărul ei. Cât despre mine, mi-am găsit un locșor potrivit sub pat, gândindu-mă că-n curând n-o să se mai poată respira în casa asta. Din când în când, aruncam o privire afară; deodată mătușa Polly

se smulse din brațele mătușii Sally și începu să se uite la Tom pe deasupra ochelarilor, ca și cum ar fi vrut să-l bage-n pământ.

— Da, da – îi spuse – mai bine ai întoarce capul. Să fiu în locul tău, eu așa aș face, Tom.

— Vai de mine – izbucni tușa Sally – așa de mult s-a schimbat?! Nu-i Tom, ci Sid. Tom e... Tom e... Dar unde-i Tom? Parcă adineauri era aici.

— Vrei să zici unde-i Huck Finn, de bună seamă. De când îl tot cresc pe derbedeul ăsta de Tom, fii sigură că pot să-l recunosc și dintr-o mie. Altminteri frumos mi-ar sta! Hei, Huck Finn, ia ieși de sub patul ăla!

Ce era să fac? Am ieșit – ce-i drept, cu inima cât un purice. Să fi văzut ce ochi a căscat tușa Sally! Și nenea Silas la fel, când i s-a povestit totul. Ai fi zis că-i beat, nu alta. Toată ziua parc-ar fi fost pe altă lume, săracul, iar în seara aceea, la biserică, a ținut o predică de i s-a dus buhul, fiindcă nici ăl mai înțelept om din lume n-ar fi putut s-o priceapă.

Mătușa Polly a lui Tom le povesti tuturor cine și ce eram eu, și-a trebuit să le-arăt cum în ziua când doamna Phelps („Spune-mi tușa Sally, ca mai înainte – mă întrerupse ea – că așa m-am obișnuit!”) m-a luat drept Tom Sawyer, eram atât de strâns cu ușa, încât n-am avut curajul s-o contrazic, și-apoi eram sigur că Tom n-o să se supere, ba dimpotrivă, o să-i placă, fiind ceva misterios, ca o aventură. Și chiar așa s-a-ntâmplat; când a sosit Tom, s-a dat drept Sid și m-a ajutat cât a putut ca să ies din încurcătură.

Mătușa Polly adeveri spusele lui Tom, că în testamentul ei domnișoara Watson îi dăruise lui Jim libertatea. Vasăzică Tom Sawyer se vârase în atâtea belele ca să slobozească un negru slobod! Abia acum pricepeam de-ce, în ciuda creșterii pe care-o primise acasă, se învoise totuși să mă ajute să slobozesc din robie un negru!

Mătușa Polly povesti cum după ce primise scrisoarea mătușii Sally, din care aflase că Tom și Sid sosiseră cu bine, își spusese:

— Alta acum! Dar trebuia să m-aștept la una ca asta din parte-i, de vreme ce i-am dat drumul să plece așa, de capul lui. „Și iată-mă nevoită să bat tot drumul” ăsta de o mie și o sută de mile, ca să văd ce ispravă a mai făcut derbedeul, mai ales că nu primeam nici un răspuns de la tine.

— Dar n-am primit nicio scrisoare! se miră mătușa? Sally.

— Cum așa? Doar ți-am scris de două ori! Te-ntrebam ce vrei să spui când zici că Sid e-acolo, la tine!

— Bine, dar n-am primit nimic, draga mea! Atunci mătușa Polly se-ntoarse încet spre Tom și se răsti la el:

— Ascultă, Tom!

— Ce-i, tușă? întrebă el cu glas mieros.

— Obraznicule, adu încioace scrisorile!

— Care scrisori?

— Scrisorile mele. Ah, stai tu, că pun eu mâna pe-tine, să vezi ce-o să-ți dau.

— Sunt în cufăr, poftim. Și-s la fel cum erau când le-am luat de la poștă, nu m-am uitat în ele, nici nu le-am atins. Dar știam c-au să se încurce socotelile și p-urmă mă gândeam că nu te grăbești și...

— Ei, fir-ai tu să fii, ne socotim noi, lasă... Am mai trimis o scrisoare, în care te înștiințam că sosesc. Te pomenești că și pe aia...

— Nu, aia a sosit ieri și n-am citit-o încă, dar o am aici, nu s-a pierdut – zise tușa Sally.

As fi pus rămășag pe doi dolari că n-o are, dar mi-am; zis că-i mai sănătos să tac, așa că n-am mai scos o vorbă.

N-A MAI RĂMAS NIMIC DE SCRIS

De îndată ce-am rămas cu Tom între patru ochi, l-am: întrebat ce avusese de gând după fuga noastră și ce-ar fi făcut dacă evadarea negrului liber ar fi izbutit? Îmi răspunse că de la bun început avusese de gând ca, după eliberarea lui Jim, să-l ducem cu pluta la vale și să trăim o viață de aventuri, pân-om ajunge la vărsarea fluviului în mare; apoi să-i spunem că e liber, să-l aducem înapoi acasă cu vaporul, clasa-ntâi, și să-i plătim pentru timpul pierdut. Urma să trimitem vorbă despre sosirea lui, pentru ca toți negrii să-i iasă în întâmpinare și să-l ducă în orașel cu torțe și cu lăutari. Astfel, Jim ar fi fost un erou, iar noi la fel.

Cât despre mine, mă gândeam: las' că-i bine și-așa!

Ne-am grăbit să-l scoatem pe Jim din lanțuri, iar tușa Polly, unchiul Silas și tușa Sally aflară cu câtă sârguință îl ajutase Jim pe doctor să-l îngrijească pe Tom, îl copleșiră cu laude și începură să-l răsfete, dându-i să mănânce tot ce-i poftea inima și scutindu-l de orice muncă. L-am dus pe Jim în odaia bolnavului și ne-am așezat la taifas. Tom îi dădu lui Jim patruzeci de dolari ca răsplată că fusese un prizonier așa de răbdător și destoinic. Jim era în culmea fericirii.

— Ce ți-am spus eu, Huck? Ce ți-am spus eu colo, pe insula Jackson? Ți-am spus că Jim are păr-pe piept și că ăsta-i semn bun. Ți-am spus că Jim a fost bogat odată și are să mai fie! Și uite că se adeverește. Ascultă ce spune Jim, semnu-i semn. Eu am fost sigur c-o să fiu iar bogat, cum sunt sigur că-s aici în clipa asta!

Apoi îi veni rândul lui Tom să vorbească. Și vorbi, și vorbi...

— Ce-ar fi s-o ștergem de-aici tustrei într-o noapte? spuse el. Facem rost de echipament și mergem pe Teritoriul Indian, după aventuri. Stăm acolo vreo două-trei săptămâni. Ai, ce ziceți?

— Eu zic să mergem – i-am răspuns – da' n-am bani pentru echipament și nu văd cum aș putea căpăta de-acasă, fiindcă Babacu' s-o fi întors între timp și-o fi băut toți banii pe care i-a luat de la judele Thatcher.

— Nu, nu i-a luat – spuse Tom. Banii-s tot acolo, șase mii de dolari și ceva. Iar taică-tu nu s-a mai întors, cel puțin pân-am plecat eu.

Atunci Jim rosti cu voce gravă:

— Nu se mai întoarce el niciodată, Huck!

— Cum așa, Jim?

— Nu-ntreba, Huck, dar el nu se mai întoarce niciodată.

Eu însă l-am tot pisat, până când mi-a spus:

— Ții minte casa care plutea pe apă? Înăuntru era un om acoperit. Și eu m-am dus și l-am descoperit, iar pe tine nu te-am lăsat să te-appropii. Da, Huck, te poți duce oricând să-ți iei banii, fiindcă el era omul ăla.

Tom e acum aproape cu totul vindecat. Și-a legat glonțul de un lănțug și-l poartă la gât, uitându-se mereu la el ca la un ceasornic. Și-acu' n-a mai rămas nimic de scris, și-s tare bucuros, fiindcă de-aș fi știut dinainte ce greu e să scrii o carte, m-aș fi lăsat păgubaș. Oricum, altă dată nu mă mai apuc eu de-o treabă ca asta. Socot însă c-o să fiu nevoit s-o pornesc spre Teritoriul Indian înaintea celorlalți, fiindcă tușa Sally are de gând să mă înfieze și să mă civilizeze, și n-aș putea îndura așa ceva.

Știu eu ce-nseamnă!